

Finansuoja
Europos Sąjunga

GATE

TEACHERS TRAINING PROGRAMME
FOR SUPPORTING GIFTED
AND TALENTED STUDENTS

לש יגולדותם רמוח

סירומ תרשכה תינכות
סידמלתב הכימתל
סירשכומו סיננוחמ (GATE)

2022 - 2024

מידע על הפרויקט

"Erasmus+" הפרויקט פותח תחת תוכנית

שיתופי פעולה בחינוך בית ספרי – KA220

2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713

 <http://www.gate2gifted.eu>

 [Gate2gifted](#)

פרק זמן: 01.01.22 - 30.04.2024

שותפי הפרויקט

1. VšĮ "eMundus" (ליטא, "eMundus" עברית, מוסד ציבורי)
2. Vytauto Didžiojo Universitetas (En., Vytautas Magnus University), ליטא
3. Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola (ISMA) (En., ISMA University of Applied Sciences), לטביה
4. Зинев Арт Технологии (En., Zinev Art Technologies), בולגריה
5. מרכז רון ורדי (ענ., מרכז רון ורדי, ישראל)

פרטי הקשר של המוסד המתאם של הפרויקט

VšĮ "eMundus"

קובנה, ליטא

emundus.lt

info@emundus.lt

e.mundus.lt

מחברי החומר המתודולוגי

Drąsutė Vida, Juozaitienė Nida, Hamovitz Yehuda, Kondrotienė קריסטינה, Kuodienė רוטה, Prisacaru Doina, Staneva Zornitsa, Totoraitienė Eglė, Tsvetkova Ivana, Zmicerevska Diana

משתפי החומרים המתודולוגיים:

Rudminaitė Edita, Svirchev Martin

עורך חומר מתודולוגי

Kuodienė Rūta, Staneva Zornitsa, Svirchev Martin

מעצב חומרים מתודולוגיים

ג'וציט גודה

ממומן על ידי האיחוד האירופי. עם זאת, הדעות והדעות המובעות הן של המחבר/ים בלבד ואינן משקפות בהכרח את אלה של האיחוד האירופי. האיחוד האירופי יכול להיות אחראי להם.

creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/

תוכן

5	הקדמה
7	מבוא
9	
	Error! Bookmark not defined. איפה השער התחיל?
10	היכרות עם פרויקט 1.1. מחוננים
	9 1.1.1.
	11 1.1.2.
	12 1.1.3.
	14 1.1.4.
19	1.2. והשפעה צפויה/צפויה: סקירה מקיפה GATE ערכי
19	1.2.1. ערכים עיקריים של התוכנית
20	1.2.2. השפעה צפויה
22	1.3. GATE המבנה של חומר מתודולוגי של
22	1.3.1. הבנת הוראת ילדים מחוננים
23	1.3.2. דמותה ומאפייניה של המורה המחוננת לילדים
23	1.3.3. טכניקות הוראה ואסטרטגיות למידה
25	הפניות
	Error! Bookmark not defined. לימוד זירת המחוננים
27	מבוא
28	2.1. הילד המחונן
28	2.1.1. הגדרות של מחונן והילד המחונן
31	2.1.2. סוגי ילדים מחוננים
36	2.1.3. מדידה, בדיקה וזיהוי של הילד המחונן
42	2.1.4. המאפיינים, ההתנהגויות והחברותיות של הילד המחונן
47	2.2. התשתית החברתית של הילד המחונן
-47	2.2.1. מאפיינים של משפחות הילד המחונן גדל ב
49	2.3. ממה אנחנו יכולים לצפות מילד מחונן

49	2.3.1. יכולות אקדמיות, קצב למידה, קשיי למידה
51	2.3.2. התנהגויות אישיות וחברתיות
53	2.3.3. הילד המחונו לאחר סיום הלימודים
54	הפניות
Error! Bookmark not defined.	התמונה והמאפיינים של המורה לילדים המחוננים
56	מבוא
57	3.1. מאפייני הגננת המחוונת לילדים: רקע והשכלה
60	3.1.1. יסוד המורה המתאים לילדים מחוננים
70	3.2. מודלים המזהים את המורה היעיל
70	3.2.1. פירוק הוראה יעילה: מאפיינים והשפעה על ביצועי תלמידים
71	3.2.1. מנבאים של יעילות
72	3.2.2. מזדי יעילות במקצוע ההוראה
73	3.2.3. מודלים להערכת יעילות מורים
83	3.3. יסודות ויישום תוכניות חינוך למחוננים
83	3.3.1. היבטים מרכזיים של חינוך מחוננים
83	3.3.2. ארגון פעילויות
85	3.3.3. עבודה פרטנית וקבוצתית עם ילדים מחוננים
91	3.3.4. ציפיות לגבי איכות הפעילות
92	הפניות
Error! Bookmark not defined.	שיטות הוראה, טכניקות ואסטרטגיות בחינוך מחוננים
95	מבוא
96	4.1. כיתת המחוננים
96	4.1.1. הבנת
97	4.1.2. כיתת המחוננים כזירת התפתחות טבעית
99	4.1.3. הכיתה המכילה
101	4.2. הוראה ולמידה של מחוננים: טכניקות ואסטרטגיות
101	4.2.1. להיות מורה מחונן
103	4.2.2. פרקטיקות פדגוגיות בחינוך מחוננים
109	הפניות

2021-1' מס' הפרויקט ר"פ LT01-KA220-SCH-000027713

111	4.2.3. פדגוגיה אסטרטגית למחוננים: עיצוב גישות הוראה יעילות
139	4.3. תכנית הלימודים למחוננים
139	4.3.1. תהליך פיתוח תכניות לימודים
140	4.3.2. המבנה המתאים
141	4.3.3. השלד
142	4.3.4. המנגנון
143	4.3.5. ההצטלבות בין דרכי הוראה ומקצועות בתכנית לימודים למחוננים
146	הפניות

הקדמה

אשרי הרואים דברים יפים במקומות צנועים שבהם אנשים אחרים אינם רואים דבר. "קמיל פיסארו"

התוצאה של מיליארדי שנות אבולוציה היא האנושות. אנחנו ייחודיים במגוון שלנו, בגלל האינטליגנציה, ההמצאה והיכולת שלנו לשינוי. עם זאת, באופן פרדוקסלי, לעתים קרובות אנו מוצאים את עצמנו חוששים מעצם הגיוון שהיה הכוח המניע של האבולוציה הזו. אנו מהססים לצאת מגבולות החשיבה הקונבנציונלית, לאתגר את האמיתות המקובלות אוניברסליות, ולאמץ את הרגישות שלנו.

ההיסוסים וחוסר הגמישות הללו יכולים להשפיע במיוחד על ילדים מחוננים. ילדים מחוננים הם השילוב המורכב של גיוון, חשיבה לא שגרתית ורגישות עדינה. הם מייצגים דוגמאות חיות לפוטנציאל האדיר שקיים ועומדים בתזכורת למה שאפשר כשיש לנו את האומץ לחשוב מעבר לקופסה.

לכל ילד וילד אין יסולא בפז, אחת האמיתות הבודדות המקובלות בעולם שאסור לערער עליהן. מכיוון שכל הילדים עומדים כמראה של החברה שלנו, ומשקפים לא רק את הערכים והאמונות שלנו, אלא גם את התקוות והשאיפות שלנו לעתיד. הם מייצגים את הפוטנציאל הפנימי שלנו ואת ההבטחה למה שאנחנו מסוגלים להיות. זה נכון במיוחד עבור ילדים מוכשרים מאוד, שהכישורים המדהימים שלהם מספקים צוהר לגבולות הפוטנציאל האנושי.

עם היכולות הקוגניטיביות יוצאות הדופן והסקרנות העזה שלהם, ילדים מחוננים מסמנים גבול חדש באבולוציה האנושית. הם מגיני הקידמה האנושית, תמיד מבקשים להרחיב את ההבנה והידע שלנו. לנקודות המבט המקוריות ולמושגים היצירתיים שלהם יש את הכוח להשפיע על איך החברה שלנו תתפתח בעתיד.

עם זאת, ילדים יוצאי דופן אלה מוצאים את עצמם לעתים קרובות לא מובנים ונדחקים לשוליים, היכולות הייחודיות שלהם נתפסות כהבדלים, במקום מחובקים. הם קוראים תיגר על הסטטוס קוו, מפקפקים באמיתות המקובלות, מתעמתים גם עם בני גילם וגם עם המבוגרים, וחשים את העולם סביבם בעומק של רגישות שיכולה להיות מכריעה.

בעוד שילדים מחוננים עשויים להפגין יכולות אינטלקטואליות יוצאות דופן, חיוני לזכור שהם עדיין ילדים. כמו כל הילדים, יש להם קשת של חוזקות וחולשות, חלומות ופחדים, סקרנות וחוסר עניין.

גם ילדים מחוננים עוסקים בפעילויות האוניברסאליות של הילדות - הם משחקים, הם חולמים, הם מדמיינים. הסקרנות שלהם לרוב אינה יודעת גבול, והם מתענגים על חדוות החקירה. אכפת להם מאוד מהעולם הסובב אותם.

הם חווים כל רגש שיכול להיות לאדם, מאושר ועד עצב. הם אינם חסינים מפני בדידות ותקשורת שגויה. גם להם יש תקופות שבהן הם מרגישים חוסר מוטיבציה, משועממים ומיואשים.

ההשתקפות שאנו רואים בילדים המחוננים הללו חושפת גם את האתגרים העומדים בפנינו כחברה. הוא מראה לנו את הפערים במערכת החברתית והחינוכית שלנו, את הצורך בחוויות למידה מכילות ומותאמות יותר, ואת החשיבות של טיפוח היכולת הייחודית והפוטנציאל האישי של כל ילד.

2021-1' מס' הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

אמנם זה מאתגר לספק מספר מדויק של ילדים מחוננים שנותרו ללא תשומת לב, אך חשוב לציין שילדים מחוננים רבים ברחבי העולם נותרים בלתי מוכרים ואינם נתמכים. זה נובע ממגוון רחב של אלמנטים מורכבים ומגוון מורכב של גורמים, כולל, אך לא רק, תפיסות מוטעות חברתיות לגבי מחוננים, גישות חינוכיות לא נאותות, משאבים מועטים.

יתרה מכך, ילדים מחוננים רבים עשויים שלא להשתלב במסגרות חינוכיות מסורתיות, מה שיוביל להתעלמות או לאי הבנה של כישרונותיהם. הם עשויים גם להתמודד עם אתגרים חברתיים ורגשיים שיכולים לעכב את התקדמותם אם לא יטופלו כראוי.

בעצם, כל ילד מחונן שאינו מוכר או נתמך מייצג הזדמנות אבודה לקידום חברתי ולאבולוציה אנושית. לילדים אלה יש פוטנציאל להניע חדשנות, לפתור בעיות מורכבות ולתרום באופן משמעותי לקהילות שלהם ולעולם כולו.

לכן, חיוני לחברות להעלות את המודעות ולהשקיע בזיהוי הילדים המחוננים. זו האחריות שלנו להתגבר על סטריאוטיפים ולאמץ את הפוטנציאל המדהים של המוח שלהם. עלינו ליצור סביבה שבה מטפחים את היכולות הייחודיות שלהם, שבה הם מעודדים לשאול, לחקור ולחדש ללא חשש משיפוטיות או אי הבנה. עלינו גם להכיר במאבקים שלהם, לספק להם את ההדרכה והתמיכה שהם צריכים כדי לנווט את המסע הייחודי שלהם. זה כרוך לא רק במשאבים חינוכיים מתקדמים, אלא גם בתמיכה והבנה רגשית.

המורים ממלאים תפקיד מרכזי ונושאים באחריות עצומה. מורים בעלי תפיסה, אמפתיה ומתעניינים בתלמידיהם ממלאים תפקיד שאין לו תחליף בהדרכת כל הילדים, במיוחד אלה בעלי כישורים. מיקומם הייחודי מאפשר להם לטפח את הצמיחה האינטלקטואלית והרגשית של ילדים אלו. לכן, חשוב מאוד שנפעל ונשקיע בפיתוחם המקצועי.

על ידי ציוד למורים בידע ובמיומנויות להבין ולהגיב לצרכים הייחודיים של ילדים מחוננים, נוכל להבטיח שילדים אלו לא רק מאתגרים אקדמית, אלא גם נתמכים רגשית. גישה הוליסטית זו לחינוך היא המפתח לעזור לילדים מחוננים למצות את מלוא הפוטנציאל שלהם.

יתרה מכך, על ידי טיפוח תרבות של למידה מתמשכת וצמיחה מקצועית בקרב מורים, נוכל להבטיח שהפרקטיקות החינוכיות שלנו יתפתחו לצד ההבנה שלנו לגבי מחוננים. זה לא רק מועיל לילדים מחוננים אלא מעשיר את סביבת הלמידה לכל התלמידים.

בעצם, על ידי העצמת מורים, אנו מעצימים את ילדינו, מעצבים עתיד שבו לכל ילד יש הזדמנות לזרוח.

Vida Drășutë, מנהלת פרויקטים,

מבוא

תוכנית הכשרת מורים לתמיכה בסטודנטים מחוננים – GATE, בנוף התוסס של החינוך האירופי ומכשירים, פרויקט טרנספורמטיבי תחת Erasmus+ KA2, KA220-SCH, תחת Project ref. מס': 40-2021-1, LT01-KA220-SCH-000027713, מייצג מאמץ שיתופי הכולל 5 שותפים לפרויקט מ-4 מדינות ויותר מ-40 שותפים קשורים שתומכים בנו בבדיקה, הערכה, שימוש בתוצאות ובחומר שפיתחנו, כמו גם בהפצה ובקיימות של הפרויקט.

הכרה בחשיבות העלאת המודעות בקרב מורים, מנהלים, קובעי מדיניות, הורים והקהילה הרחבה לגבי הצרכים, האתגרים והפוטנציאל הייחודיים של תלמידים מחוננים ומכשירים, ובכך שואפת להגביר את היכולות והכישורים של מורים בחינוך היסודי לסייע למחוננים תלמידים מוכשרים (בני 8-11) מפתחים את מלוא הפוטנציאל שלהם ומשגשגים וכדי לטפל בסוגיית תת ההישגים של תלמידים מוכשרים ומחוננים על ידי התמודדות עם כל אחד מגורמי הסיכון תוך העצמת מורים עם אסטרטגיות הוראה יעילות, פרויקט GATE מוצג בדפים של החומר המתודולוגי, אחת התפוקות האינטלקטואליות העיקריות שלו. ספר המשמש כמדריך מקיף לקהל מגוון הכולל מורים, מנהלים, קובעי מדיניות, הורים והקהילה הרחבה. ספר זה בנוי לארבעה חלקים נפרדים, כל אחד מתייחס להיבט ייחודי של הפרויקט.

החלק הראשון משמש כהקדמה, צוהר לעולמו של פרויקט מחוננים. הוא מבהיר את הרקע, ההקשר, היעדים, המרכיבים העיקריים והתוצאות של הפרויקט, ובכך קובע את הבסיס לסעיפים הבאים. הוא גם מתאר את ערכי הליבה של התוכנית ואת ההשפעה הצפויה לה.

החלק השני לוקח את הקורא לזירת המחוננים, חוקר את עולמו של הילד המחונן. הוא מספק הבנה חדשה של מחוננים, דן בהגדרות, מאפיינים, סוגים וכיצד לזהות ילד מחונן. עוד הוא בוחן את התשתית החברתית הסובבת את הילד המחונן ומתווה את מה שניתן לצפות מילד מחונן מבחינת יכולות אקדמיות, קצב למידה והתנהגויות אישיות וחברתיות.

החלק השלישי מצייר תמונה של המורה לילדים המחוננת. הוא דן במאפיינים, ברקע, השכלתם, ביכולותיהם המקצועיות והדידקטיות. זה גם מכסה את האבולוציה ממורה מסורתי למורה המצויד במתן מענה לצרכים הייחודיים של ילדים מחוננים ומציג מודלים לזיהוי מורים יעילים.

החלק האחרון של הספר מציג טכניקות הוראה ואסטרטגיות למידה. הוא דן במנגנונים וגישות יסוד בהוראה ובלמידה של מחוננים, לרבות הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית, הגישה החברתית-רגשית, והאיזון בין אוריינטציה כיתתית לבין אוריינטציה של תלמיד פרטני ועוד. הוא דן גם במבנה של תוכנית לימודים המותאמת (המתאימה) לילדים מחוננים.

בספר זה מודגשת המשמעות של הפניית תשומת הלב לדרישות, לקשיים ולפוטנציאל המיוחדים של תלמידים מחוננים ומכשירים. היא שואפת להגביר (לשפר) את היכולות והכישורים של מורים ומדריכים בחינוך היסודי, ולאפשר להם לעזור לתלמידים מחוננים ומכשירים לממש את מלוא הפוטנציאל שלהם ולשגשג. היא מטפלת בסוגיית תת ההישגים בקרב תלמידים מוכשרים ומחוננים על ידי התמודדות עם כל אחד מגורמי הסיכון ומכשירה את המורים באסטרטגיות הוראה יעילות. ספר זה הוא תיעוד של מסירות הפרויקט להעניק לתלמידים מחוננים ומכשירים סביבת למידה מכילה ותומכת.

WHERE *GATE* STARTED?

*Dr. Yehuda Hamovitz (Ron Vardi Centre), Vida Drășutê (Všj “eMundus”),
Zornitsa Staneva (Zinev Art Technologies), Doina Prisacaru (Všj “eMundus”)*

The initial section functions as an introductory overview, providing insight into the Gifted project. It expounds upon the project’s historical context, objectives, key components, and outcomes, thereby establishing the groundwork for subsequent sections. Additionally, it delineates the programme’s fundamental values and the projected impact it aims to achieve.

היכרות עם פרויקט מחוננים 1.1.

1.1.1. רקע והקשר

(תוכנית הכשרת מורים לתמיכה בתלמידים מחוננים ומוכשרים) (הופיע כמענה לצורך הדוחק GATE)

GATE, לטפל בתת-הישגים בקרב תלמידים מחוננים ומוכשרים. מושרשת במחקר ובשיתוף פעולה בינלאומי התחילה עם ההכרה שמערכות חינוך מסורתיות לא מצליחות לתת מענה לצרכים הייחודיים של לומדים בעלי יכולת גבוהה. זה מקורו בהכרה קולקטיבית בחשיבות של טיפוח הפוטנציאל של תלמידים מחוננים להניע התקדמות וחדשנות חברתית.

בעשורים האחרונים חלה עלייה עקבית בעניין תופעת תת הישגים בקרב תלמידים מחוננים ומוכשרים והיא ספגה זינוק בולט בשנים האחרונות. תשומת לב מוגברת זו מונעת על ידי מספר גורמים מרכזיים, כולל שינויים בכלכלה העולמית והתקדמות מהירה של הטכנולוגיה. האופי המתפתח של שוקי העבודה, במיוחד במדינות מתקדמות, מדגיש את החשיבות ההולכת וגוברת של מיומנויות וידע במדע, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה, כאשר (White, E., & Shakibnia, AF, 2019)¹ (STEM-מהמקצועות הצומחים ביותר דורשים מיומנויות וידע ב 75% במהלך שני העשורים (AI) תחזיות צופים אובדן מקומות עבודה משמעותי לאוטומציה ופיתוח של בינה מלאכותית יחד עם חששות לגבי מדינות המערב, (White, E., & Shakibnia, AF, 2019) הבאים 40% מהעיסוקים הנוכחיים בפיגור של מקביליהן באסיה ב נושאי חדשנות קריטיים, עוררו חרדות תחרותיות ברחבי אירופה

הבטחה שכל התלמידים ממצאים את מלוא הפוטנציאל שלהם בתוך מערכת החינוך היא חשיבות עליונה לאבולוציה בת-קיימא של כל חברה. כדי למקסם את הפרודוקטיביות והחדשנות המתמשכת, ביסוס שיטות חינוך [בנוגע לחינוך \(ET 2020\)](#) יעילות היא בראש סדר העדיפויות, על פי [מסגרת המדיניות של האיחוד האירופי](#).

אנשי מקצוע עתידיים חייבים לרכוש מיומנויות וידע ביעילות כדי להניע את האבולוציה של אירופה ולהרחיב את ההתקדמות. חינוך תלמידים מחוננים ומוכשרים הוא קריטי שכן יש להם פוטנציאל להפוך לחדשנים העתידיים (Subotnik & Rickoff, 2010).

בבריטניה (2013) (מגלים כי למעלה מ-40% מבתי הספר Ofsted עם זאת, סקרים כמו זה שנערך על ידי המשתתפים דיווחו שהתלמידים המסוגלים ביותר שלהם אינם ממצים את הפוטנציאל שלהם. האגודה הלאומית מדגישה תת-הישגים) אי התאמה בין יכולת להישגים (בקרב תלמידים מחוננים ומוכשרים (NAGC) לילדים מחוננים כתופעה שכיחה בקנה מידה עולמי שיש לטפל בה

הביצועים של סטודנטים ליטאים (PISA) להערכת סטודנטים בינלאומיים OECD-על פי תוכנית ה תוצאות דומות (PISA, 2018) OECD-הם בין 10 ל-5 נקודות מתחת למוצע של ה STEM-במקצועות אוריינות ו ניתן למצוא עבור בולגריה) שם ביצועי התלמידים הם בין 67 ל-55 נקודות מתחת למוצע (ולטביה, שם התלמידים משיגים תוצאות טובות במתמטיקה, אך ביצועים גרועים באוריינות ובמדעים) בין 10 ל-5 נקודות מתחת למוצע) הלחץ הגובר של הגלובליזציה, התחרותיות הכלכלית והתוצאות הלא מספקות של ביצועי התלמידים הובילו להתמקדות מוגברת בהישגים אקדמיים של תלמידים מחוננים ומוכשרים, שיש להם פוטנציאל להפוך לחדשנים ולמנהיגים של העתיד

¹הוא ראשי תיבות של מדע, טכנולוגיה, הנדסה, אמנות, מתמטיקה STEAM

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

מחוננות וכישרון מוגדרים כ"ביצועים שנמצאים בבירור בקצה העליון של ההפצה בתחום כשרונות ספציפי עם זאת, גם כשמכירים. (Subotnik et al., 2011) "אפילו ביחס לאנשים אחרים בעלי תפקוד גבוה באותו תחום בתלמידים שהם מסוגלים לספק הופעות דומות, לעתים קרובות הם נופלים ולא מצליחים לבטא את מלוא "הפוטנציאל שלהם. מקרים אלה מכונים "תת-הישגים מחוננים

תת-הישגים מחוננים, נושא נפוץ במערכות החינוך, מתאפיין בכך שתלמידים מחוננים אינם מצליחים למצות את הפוטנציאל שלהם. חוקרים זיהו שלושה תחומים עיקריים התורמים לתופעה זו: מוטיבציה, רגש ותפיסה בית ספרית. הילדים האלה לעתים קרובות מציגים רמות נמוכות יותר של מוטיבציה, חוויים חרדה הקשורה לביצועים אקדמיים וחוסר מעורבות רגשית. בנוסף, חוסר שביעות רצון מתכניות חינוכיות ביסודי והתיכונים והיעדר תמיכה נתפסת של מורים מחזקים עוד יותר אתגרים אלה

הגורמים הפוטנציאליים העיקריים הם:

- חוסר עניין בתכנית הלימודים בגלל חוסר בחומר מאתגר ומרתק
- ציפיות נמוכות של המורים
- חוסר אפשרות להכרה עקב רקע מקופח שמשאיר אותם מחוץ לאוכלוסיית הנבדקים
- בעיות פסיכולוגיות/חברתיות וכן ליקויי למידה לא מאובחנים

סוגיה קריטית נוספת היא זו של הכרה, במיוחד בקרב תלמידים מקופחים או אלה עם לקויות למידה לא מאובחנות. למורים רבים חסרים הכלים וההכשרה הדרושים לזיהוי מחוננים בצורה יעילה, מה שמחריף את בעיית תת הישגים

מחקרים בתחום זה הראו בבירור כי לאוכלוסיית התלמידים ה"מחוננים" יש צרכים ספציפיים, הדורשים שיטות הוראה ספציפיות (מיוחדות) (וסביבת למידה מאתגרת מותאמת

עם זמן מוגבל ולחץ גובר להסתגל לדרישות ההשכלה הגבוהה תוך שימת דגש על חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות בניגוד ללמידה מבוססת חינוך, המורים לוקחים על עצמם את האחריות להיענות לצרכים ולדרישות הייחודיות של תלמידיהם יוצאי הדופן. כדי להפיק את המרב מזמנם – הן עבורם והן עבור תלמידיהם – על המורים להרגיש שגם זמנם מנוצל היטב וביעילות

מדגיש את החשיבות של מורים המתמודדים עם תלמידים מחוננים, (Khalil & Accariya, 2016) מחקר ומוכשרים, להחזיק בתכונות כגון:

- מודעות לקוגניטיבית ורגשית צרכים של תלמידים מחוננים ומוכשרים
- הכרת שיטות הוראה המתאימות ללומדים בעלי יכולת גבוהה
- חוסר בכלים מתאימים, פעילויות מעשיות לתלמידים מחוננים ומוכשרים
- יכולת להקנות לתלמידים סקרנות אינטלקטואלית והתלהבות מהלמידה
- רמה גבוהה של אנרגיה, התלהבות, ביטחון עצמי ותושייה
- נכונות לחפש מומחים להשלמת התוכנית כאשר יש צורך במומחיות נוספת
- יכולת ארגון וניהול הוראה כדי לספק איזון בין מבנה וגמישות

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט LT01-KA220-SCH-000027713

- פתיחות לחדשנות והכרה בחשיבה שונה וחדשנית
- (NaN, Academia.edu) יכולת להקל על עצמאות התלמידים ופיתוח אחריות אישית ללמידה שלהם
- נכונות להמשיך בהשכלה לידע ויכולת מומחים רצויים

מבקשת השותפות לתת מענה לצרכים אלו באמצעות פעילויות, הכשרה, פיתוח חומרי GATE בפרויקט הוראה ודידקטיים ותכנית הלימודים, שכן כל הפעולות והמחקר הללו יניחו את היסודות להבנת התכונות האפקטיביות והמשמעותיות של מורי כיתות מחוננים.

יתר על כן, המחקר יתמקד באיתור, בחירה וגשר על הפער כדי להביא את אותם מורים לביצועים והשלכותיה על החינוך. לדיגיטליזציה COVID-19 אפקטיביים מלאים בכיתה, במיוחד בהתחשב בהקשר של מגיפת (NaN, Neanias project) של החינוך במספר מדינות הייתה השפעה רבה על האפקטיביות והיעילות של שיטות הוראה מסורתיות.

טוענים כי אובדן ידע מוביל לאובדן (Reimers, FM, & Schleicher, A. (2020) על COVID19 מיומנויות/פרודוקטיביות אשר כרוך בהשלכות כלכליות שליליות על חברות עתידיות עקב השפעת החינוך.

מדגישה את הדחיפות להאיץ ולשפר בצורה יעילה ויעילה את היכולות והכישורים של התלמידים GATE על חברות עתידיות COVID-19 המסוגלים ביותר כחיוניים לצמצום ההשלכות השליליות של

לסיכום, על ידי התייחסות לאלמנטים חשובים כמו מעורבות בתכנית הלימודים, ציפיות המורים ומערכות מבקש לטפל בתת-הישגים בקרב תלמידים מחוננים. בהתחשב במכשולים שמציגה מגיפת GATE תמיכה, פרויקט שואפת לסגור את פער ההישגים על ידי מתן אסטרטגיות והכשרה מיוחדים למורים. בעזרת COVID-19, GATE שואפת להניח את היסודות לפיתוח (חינוך) של תלמידים מחוננים שיכולים GATE, מחקר והתערבות ממוקדים להוביל שינוי חברתי וחדשנות, ולהבטיח עתיד טוב יותר לכולם.

1.1.2. המטרה והיעדים הספציפיים של הפרויקט הכולל

שפותח במסגרת (GATE) " הפרויקט "תוכנית הכשרת מורים לתמיכה בתלמידים מחוננים ומוכשרים נועד להגביר את היכולות והכישורים של מורים בחינוך היסודי כדי לעזור לתלמידים מחוננים "Erasmus+" תוכנית ומוכשרים) בני 8-11 (לפתח את מלוא הפוטנציאל שלהם ולשגשג ולטפל בסוגיית תת ההישגים של תלמידים מוכשרים ומחוננים על ידי התמודדות עם כל אחד מגורמי הסיכון תוך העצמת מורים עם אסטרטגיות הוראה יעילות

הוא GATE מה שחשוב גם לפרויקט

- בנו תוכניות גלוקליות מותאמות המתאימות לאיתור, בחירה, לימוד וחינוך ילדים מחוננים במדינות שותפות.
- תנו לילדים מכל שכבות החברה הזדמנות הוגנת ושווה להביא את תכונותיהם ויכולותיהם
- לפתח תפיסה של מצוינות אישית, אחריות מוסרית וחברתית מלבד מעורבות ומחויבות אישית לסביבה ולאחר.

- כדי להשיג את מטרתו הכללית ואת יעדי המטרה העיקריים, על מנת להתמודד עם האתגרים הרב-יגיע ליעדים הספציפיים הבאים GATE גוניים, פרויקט

א. לעצב מתודולוגיית הוראה חדשנית התומכת בצרכים הקוגניטיביים והרגשיים של תלמידים מחוננים ומוכשרים; מאחר שמתודולוגיות ההוראה הנוכחיות שאומצו ברוב בתי הספר לא מצליחות לתת מענה לצרכים של ישאף להתגבר על בעיה זו על ידי הגדרה מחדש של הפרקטיקות GATE תלמידים מחוננים ומוכשרים, פרויקט הנכונות שעל המורים לפעול כדי למקסם את הפוטנציאל של תלמידיהם. המתודולוגיה שתוכננה במסגרת פרויקט זה תתוכנן על פי גישה הוליסטית, המתייחסת הן לצרכים הקוגניטיביים והן לצרכים האפקטיביים של תלמידים כדי לסייע לתלמידים לפתח (SEL) עם למידה חברתית-רגשית STEAM מחוננים ומוכשרים באמצעות שילוב גישת את שלושת הקבוצות הבאות. של מיומנויות, כלומר, מיומנויות למידה, כישורי אוריינות, כישורי חיים, הנקראים גם "מיומנויות המאה ה-21".

ב. לספק תוכנית הכשרה למורים שתעזור להם להשיג ידע ומיומנויות רלוונטיות כיצד לזהות וללמד תלמידים מחוננים ומוכשרים. מכיוון שלרוב המורים אין את הכישורים והכישורים הדרושים כדי לספק לתלמידים תשאף להתמודד עם GATE, מחוננים ומוכשרים את התמיכה המתאימה לבטא את יכולותיהם ולהרגיש מוטיבציה המחסור הזה על ידי תכנון ובדיקה של תוכנית הכשרה ספציפית שמטרתה לפתח מיומנויות כאלה בבית הספר היסודי. מורים לחינוך. התכנית תתבסס על הממצאים העדכניים ביותר בספרות, ותכשיר מורים במתודולוגיית GATE.

כ. כמו גם את היכולות, g-STEAM. הגדל את הביצועים האקדמיים של תת-הישגים מחוננים ומוכשרים ב-STEAM החברתיות-רגשיות שלהם. הפרויקט ישאף להגביר את התוצאות של תת-הישגים מחוננים ומוכשרים ב-ולשפר את יכולותיהם החברתיות-רגשיות על ידי הכשרת מורים יסודיים ומחנכים מבתי ספר יסודיים וממרכזי חינוך לתלמידים מחוננים ומוכשרים". מורים שעברו הכשרה יבחנו את המתודולוגיה שנלמדו בבתי הספר ובמרכזים (פרויקט NaN, Neanias) "שלהם, ויצרו השפעה חיובית מיידית על התלמידים המחוננים והמוכשרים בכיתותיהם

ד. להגביר את המודעות של מורים, צוות בית ספר, רשויות ציבוריות ומומחי חינוך לגבי ילדים מחוננים ומוכשרים. הפרויקט ישאף גם להעלות את המודעות בקרב קבוצות יעד (כלומר מורים, מחנכים, תלמידים) ובעלי (כלומר צוות בית ספר, רשויות ציבוריות, מומחי חינוך) לנושא תלמידים מחוננים (NaN, Neanias פרויקט) "עניין ומוכשרים, כדי לקדם את ההפצה והאימוץ של אסטרטגיות חדשות המסייעות לצמצם את מספר התלמידים המחוננים והמוכשרים הסובלים מתת הישגים

מבקש לטפח סביבה חינוכית המעצימה תלמידים מחוננים GATE על ידי מיקוד לתחומי מפתח אלו, פרויקט לממש את מלוא הפוטנציאל שלהם, תורמת למטרות חברתיות רחבות יותר של חדשנות ותחרותיות, ומקדם שוויון ומצוינות בחינוך לכל התלמידים. על ידי מתן הזדמנויות לילדים מחוננים לפרוח אקדמית, אתית וחברתית, התכנית שמה לה למטרה לטפח דור של אנשים מועצמים, בעלי תחושת חובה אזרחית ועם מחויבות אישית לסביבה ולמטרות חברתיות, אשר יתרמו בכך באופן חיובי החברה והעולם

1.1.3 מרכיבים עיקריים של הפרויקט

במסגרת היישום של שלושת השלבים של הפרויקט, מספר מרכיבים מרכזיים נועדו לתמוך הן במורים, והן בתלמידים מחוננים ומוכשרים, כדי לשפר את החוויות החינוכיות שלהם ולהתמודד עם תת-הישגים של מחוננים

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

- לקדם תוכניות טיפוח העונות על צרכים והיבטים קוגניטיביים, רגשיים, חברתיים ומוסריים של מחוננים לאורך השנים.
- לפתח הכשרות וקורסים למורים שילמדו את אותם ילדים מחוננים ויאפשרו להם למצות את הפוטנציאל הגבוה שלהם.
- לפתח כלי מחקר והערכה להערכת התוכנית והצלחתה תוך פיתוח שיתוף פעולה עם מדינות מפותחות אחרות.
- עקבו ובחרו תלמידים מחוננים ומצוינים והפנו אותם לתכנית המתאימה להם ולצורכיהם.

דרך ה

א. פיתוח מתודולוגיות הוראה חדשניות: התכנית מדגישה את החשיבות של יישום גישות הוראה

ולמידה STEAM מבוססות מחקר, ממוקדות סטודנטים, המותאמות לצרכי התלמידים המחוננים. על ידי שילוב גישת מעודדת מחנכים לעצב חוויות למידה מרתקות ומעוררות אינטלקטואלית העונות על GATE, (SEL) חברתית-רגשית הצרכים הקוגניטיביים והרגשיים של לומדים מחוננים.

לתלמידים מחוננים ומוכשרים מסופקת במסגרת הנוכחית: "חומר GATE סקירה מפורטת של מתודולוגיית שיטות הוראה טובות, STEM i-SEL המציע קווים מנחים מעשיים ליישום ושילוב של "GATE מתודולוגי של אסטרטגיות להכרה במחוננים וכישרון אצל תלמידים ותלמידים. שימוש בכלים דיגיטליים להוראה לתלמידים מחוננים ומוכשרים.

היא מספקת למורים את GATE **ב. תוכניות הכשרת מורים מקיפות:** בהיותה הליבה של אסטרטגיית הידע, המיומנויות והמשאבים הדרושים כדי להכיר, לתמוך ולאתגר לומדים מחוננים ביעילות. באמצעות תוכניות הכשרה ממוקדות, מחנכים מקבלים תובנות לגבי זיהוי מחוננים, יישום הוראה מובחנת וטיפוח התפתחות חברתית-רגשית אצל תלמידים מחוננים.

מכוונת למורים ולמחנכים בבתי ספר יסודיים של מרכזי מחוננים, במטרה GATE תוכנית ההכשרה של התוכנית מחולקת לחלקים. GATE להעביר את הכישורים שהוגדרו ולהכשיר את המשתתפים במתודולוגיית תיאורטיים ומעשיים, התוכנית תקנה למחנכים את הידע והכלים לעסוק ביעילות בתלמידים מחוננים בפעילויות STEM i-SEL.

מסמך מערך מיומנויות המורים של המאה ה-21 יתווה את המיומנויות הקשות והרכות הנחוצות למורים כדי לחנך ביעילות תלמידים מחוננים ומוכשרים. מטרתו היא לצייד את המורים בכישורים הקוגניטיביים והרגשיים ההוליסטית בהצלחה, לטפח את הפיתוח של מיומנויות של המאה ה-GATE-הנדרשים כדי ליישם את מתודולוגיית ה בקרב תלמידים 21.

ג. איתור ובחירת כשרונות: זיהוי ובחירה שיטתית של תלמידים מחוננים ויוצאי דופן ממגוון רקעים באמצעות תהליכי הערכה קפדניים ויוזמות זיהוי כשרונות, התכנית מזהה תלמידים בעלי יכולות ופוטנציאל יוצאי דופן במגוון תחומים. לאחר מכן יופנו תלמידים נבחרים לתכניות מיוחדות ולמסלולים חינוכיים המותאמים ליכולותיהם ולצרכים ההתפתחותיים הייחודיים שלהם.

ד. כלי מחקר והערכה: תוכנית המחוננים שמה דגש על מחקר והערכה מתמשכים כדי לקבוע את יעילות התוכנית ואת תוצאות התלמידים. פיתוח מתודולוגיות מחקר וכלי הערכה מאפשרים למורים לעקוב אחר התקדמות התלמידים, להעריך את יעילות התוכנית ולזהות תחומים לשיפור. יתר על כן, טיפוח שיתוף פעולה עם שותפים של

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט LT01-KA220-SCH-000027713

מדינות אחרות מאפשר החלפת שיטות עבודה מומלצות, תובנות וגישות חדשניות לחינוך מחוננים, מה שמשפר את האפקטיביות ואת הפרספקטיבה הגלובלית של התוכנית.

מיישמת התערבויות שמטרתן לטפל בגורמים הבסיסיים GATE: ה. התערבויות ממוקדות ומנגנוני תמיכה של תת-הישגים בקרב תלמידים מחוננים. התערבויות אלו עשויות לכלול העשרת תוכניות לימודים, תוכניות למידה מותאמות אישיות ויוזמות תמיכה חברתית-רגשית כדי למתן גורמים התורמים לתת-הישגים של מחוננים ולקדם מצוינות אקדמית.

ו. שיתוף פעולה ומעורבות בעלי עניין: התוכנית מטפחת שיתוף פעולה בין מחנכים, מנהלים, הורים וחברי קהילה כדי להעלות את המודעות וליצור מערכת אקולוגית תומכת המסייעת להתפתחות הוליסטית של תלמידים מקדמת מחויבות GATE, מחוננים. על ידי שיתוף בעלי עניין בדיונים, תהליכי קבלת החלטות ויוזמות חינוכיות משותפת לטפח את הפוטנציאל של לומדים מחוננים ולמקסם את ההזדמנויות שלהם להצלחה.

כולל גישה רב-גונית לתמיכה בתלמידים מחוננים ומוכשרים ולשפר את החוויות החינוכיות GATE פרויקט ממנפת דוחות מחקר ראשוניים, מערך מיומנויות המורים של המאה ה-21, החומר המתודולוגי של GATE. שלהם ודוחות הבדיקה כדי ליידע ולהנחות את יוזמותיה GATE תוכנית ההכשרה של GATE,

1.1.4. תוצאות

(R) פיתח שתי תוצאות עיקריות GATE צוות הפרויקט של

R1- חומר מתודולוגי GATE

תוצאה זו כוללת שלוש תוצרים עיקריים:

a. חמישה דוחות לאומיים וניתוח חוצה לאומי אחד

סיכום הממצאים שהושגו בשלב המחקר היסודי, בו חקרו השותפים את דעותיהם, נקודת המבט והציפיות "של מורים, מחנכים, צוותים, תלמידים) 8-11, (חוקרים וחינוך בנוגע לחינוך מחוננים ומה מגדיר "מורה טוב

b. סט מיומנויות של המורה של המאה ה-21

התוצאה השנייה של תוצאה זו היא ההגדרה של "מערך המיומנויות של המורה של המאה ה-21", הקובעת את המיומנויות הקשות והרכות שהמורים המתמודדים עם תלמידים מחוננים ומוכשרים צריכים להחזיק כדי להבטיח מתן חינוך באיכות גבוהה.

c. חומר מתודולוגי

התוצר השלישי והאחרון הוא ספר אלקטרוני הכולל את כל המסמכים הקודמים יחד עם תוצאות מחקר השולחן: א) (סקירת ספרות שיטתית על מתודולוגיות הוראה המתאימות לתלמידים מחוננים ומוכשרים; ב) (הנחיה) (מעשית לתמיכה בהכרה במחוננות ובכישרון אצל תלמידים; ג) (הצגת שיטות עבודה לאומיות ובינלאומיות טובות; ד) לתלמידים מחוננים ומוכשרים GATE תיאור מתודולוגיית ההוראה של

R2-GATE תוכנית הדרכה של

ללמד תלמידים מחוננים GATE תכנית מלאה שמטרתה להכשיר מורים לחינוך יסודי במתודולוגיית כוללת שילוב של תיאוריה ופרקטיקה כדי למקסם את פוטנציאל ההכשרה GATE ומוכשרים. תוכנית ההכשרה של יכולה להביא בעת GATE המציג את היתרונות שמתודולוגיית R1 שלה. החלק התיאורטי מבוסס בעיקר על תוצאות לימוד לתלמידים מחוננים ומוכשרים. במהלך החלק התיאורטי של הקורס, המורים לומדים במידה ניכרת על בעוד שבמהלך, [SEL] ולמידה חברתית-רגשית STEAM כלומר גישת) GATE הפרקטיקות התומכות במתודולוגיית החלק המעשי הם חוקרים תרחישים מהחיים האמיתיים, על מנת ללמוד את התנהגויות נכונות, עליהם לאמץ. כאשר מלמדים בכיתות עם תלמידים מחוננים ולא רק בתלמידים מחוננים או בכיתות עם תלמידים מחוננים בלבד.

תוצאה זו כוללת גם שני מבחנים נפרדים, האחד בבתי ספר יסודיים והשני במרכזי חינוך לתלמידים ותוכנית ההכשרה של GATE מחוננים. התוצר של שני הבדיקות הללו הוא שני הדוחות על היעילות של מתודולוגיית כולל הנחיות וטיפים כיצד לאמץ אותם טוב יותר, GATE,

התוצרים העיקריים:

1. GATE תוכנית הדרכה של
2. שני דיווחים מהמבחן התרחשו בבתי ספר יסודיים ובמרכזי מחוננים

1.2 ערכי GATE והשפעה צפויה/צפויה:

סקירה מקיפה 1.2.1

ערכים עיקריים של התוכנית התומכת בתלמידים מחוננים, GATE, המטרה והמתודולוגיה של תוכנית ומוכשרים, מונחות על ידי מספר ערכים חיוניים. אלו כוללים:

העלאת מודעות

מכיר בחשיבות של העלאת המודעות בקרב מורים, מנהלי בתי ספר, קובעי מדיניות, הורים והקהילה GATE הרחבה יותר לגבי הצרכים, האתגרים והפוטנציאל הייחודיים של תלמידים מחוננים ומוכשרים. על ידי הגברת המודעות לתת-הישגים של מחוננים, הרלוונטיות של הוראה מותאמת אישית והיתרונות של תמיכה בלומדים מחוננים, התוכנית שואפת לתרבות של הבנה, אמפתיה והסברה לחינוך מחוננים.

הון עצמי והכלה

מחויבת לקדם שוויון והכלה בחינוך על ידי הבטחה של תלמידים מחוננים ומוכשרים מרקע ונסיבות GATE מגוונות תהיה גישה לתמיכה והזדמנויות מתאימות. התוכנית מכירה בצורך לטפל בתת-הישגים בקרב תלמידים מחוננים, במיוחד אלו מקבוצות מוחלשות או שוליים כדי להציע סיכויים שווה ולנצל את מלוא הפוטנציאל שלהם.

התפתחות הוליסטית

מאמצת גישה הוליסטית לחינוך שמכירה באינטראקציות המורכבות בין גורמים קוגניטיביים, רגשיים GATE וחברתיים בהתפתחותם של תלמידים מחוננים. התכנית מבקשת לטפח לא רק מצוינות אקדמית אלא גם רווחה חברתית-רגשית, חוסן ופיתוח אופי, ולאפשר לתלמידים לשגשג בכל היבטי חייהם.

מצוינות וחדשנות

מונע על ידי מחויבות למצוינות וחדשנות בחינוך. התוכנית שואפת לפתח וליישם מתודולוגיית GATE ותומכות בהתערבויות המתאגרות פרדיגמות מסורתיות ומעוררות STEM i-SEL הוראה חדשנית על ידי שילוב גישות יצירתיות, חשיבה ביקורתית וכישורי פתרון בעיות בקרב תלמידים מחוננים.

תרגול מבוסס ראיות

בנויה על שיטות עבודה ומחקר מומלצים מבוססי ראיות, המשלבת את הממצאים והתובנות GATE העדכניות ביותר מפסיכולוגיה חינוכית, פדגוגיה וחקר חינוך מחוננים. התוכנית מדגישה את החשיבות של קבלת החלטות מונעת נתונים, שיפור מתמיד והערכה קפדנית כדי להבטיח שההתערבויות יהיו אפקטיביות, מגיבות ומותאמות לצרכים הספציפיים של תלמידים מחוננים.

שיתוף פעולה ושותפות

מכירה בערך של שיתוף פעולה ושותפות בין בעלי עניין בחינוך, כגון מורים, מנהלים, הורים, חברי GATE קהילה ומחנכים. התוכנית מטפחת תרבות שיתופית, תוך מינוף מומחיות קולקטיבית, משאבים ותובנות ליצירת מערכת אקולוגית תומכת הממקסמת את הפוטנציאל של תלמידים מחוננים.

העצמה

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

מבקשת להעצים תלמידים מחוננים ומוכשרים לקחת בעלות על מסע הלמידה שלהם, לרדוף אחר GATE התשוקות והתחומי עניין שלהם, לאמץ אתגרים, לאמץ את השונות ולהפוך למקדמים פעילים של שינוי בקהילות שלהם ומחוצה לה.

1.2.2. השפעה צפויה

כוללת GATE ההשפעה הצפויה של פרויקט

GATE: א. הקמת קהילה של מורים מאומנים הבקיאים במתודולוגיית

באמצעות תוכנית הכשרה ומשאבים מקיפים, מורים רוכשים את הידע והמיומנויות הדרושים כדי להכיר מורים יכולים ליצור GATE לתמוך וללמד ביעילות תלמידים מחוננים ומוכשרים. על ידי התמחות במתודולוגיית סביבות למידה מכילות ומעשירות העונות על הצרכים המגוונים של לומדים מחוננים

ב. שיפור בביצועים אקדמיים ושביעות רצון בקרב תלמידים מחוננים ומוכשרים

מטפל בגורמים התורמים לתת-הישגים ולניתוק בקרב לומדים GATE, על ידי מתן תמיכה מותאמת מחוננים. כתוצאה מכך, התלמידים צפויים לחוות תוצאות אקדמיות משופרות, מוטיבציה מוגברת ושביעות רצון גדולה יותר מהפעילויות הלימודיות שלהם

ג. הגברת המודעות בקרב בעלי עניין חינוכיים לגבי הצרכים והאתגרים הייחודיים העומדים בפני

התלמידים המחוננים והמוכשרים

באמצעות מאמצי הסברה, הפצת ממצאי מחקר ויוזמות שיתופיות, הפרויקט אמור להעלות את המודעות בקרב מורים, צוות בית ספר, רשויות ציבוריות וחינוך מומחים לגבי החשיבות של הכרה ותמיכה בתלמידים מחוננים על ידי טיפוח הבנה מעמיקה יותר של מחוננים, בעלי עניין יכולים לתמוך טוב יותר ביישום אסטרטגיות והתערבויות יעילות

ד. יתרונות ארוכי טווח כולל הפצת שיטות הוראה אפקטיביות, הפחתה בתת-הישגים בקרב תלמידים

מחוננים ושיתוף פעולה משופר בין מרכזי חינוך לתלמידים מחוננים ובתי ספר יסודיים

צופה כמה יתרונות ארוכי טווח עבור מערכת החינוך והחברה. על ידי הפצת שיטות הוראה GATE פרויקט שואפת לקדם מצוינות בחינוך למחוננים ולהפחית תת-הישגים GATE, אפקטיביות שפותחו באמצעות הפרויקט צפויה לטפח GATE בקרב תלמידים מחוננים. יתר על כן, הקמת קהילה של מורים מיומנים הבקיאים במתודולוגיית שיתוף פעולה משופר בין מרכזי חינוך לתלמידים מחוננים ובתי ספר יסודיים. שיתוף פעולה זה יכול להקל על מעבר חלק של תלמידים מחוננים בין מסגרות חינוכיות שונות ולקדם המשכיות בחוויות הלמידה שלהם. בסך הכל, היתרונות ארוכי הטווח הללו תורמים ליצירת נוף חינוכי שוויוני ותומך יותר לילדים מחוננים ומוכשרים

שואף להשיג השפעה משמעותית על פני מימדים שונים של חינוך וחברה, הן GATE לסיכום, פרויקט

בטווח הקצר והן בטווח הארוך

ההתערבויות הממוקדות ותוכנית ההכשרה המקיפה למורים, GATE מתודולוגיית ההוראה החדשנית של מטרתם לשפר משמעותית את הביצועים וההישגים האקדמיים של תלמידים מחוננים ומוכשרים. על ידי טיפוח בגורמים השורשיים להישגים חסרים ומתן תמיכה מותאמת, התוכנית שואפת לעזור לתלמידים מחוננים למצות את מלוא הפוטנציאל שלהם, וכתוצאה מכך לשיפור ציונים, מוטיבציה והגברת העניין והתוצאות האקדמיות הכוללות

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

התוכנית מבקשת לטפח אינטליגנציה (SEL) ורכיבי למידה חברתית-רגשית STEM על ידי שילוב רכיבי רגשית, חוסן ורווחה בקרב לומדים מחוננים. יכולות סוציו-רגשיות משופרות יכולות להוביל לשיפור מודעות עצמית ויסות עצמי ומיומנויות בין אישיות, לתרום לתוצאות חיוביות של בריאות הנפש ולרווחת התלמידים הכללית. מבקש GATE, על ידי טיפול בתת הישגים של תלמידים מחוננים, במיוחד אלה מרקע מוחלש או שוליים. לצמצם פערים בגישה להזדמנויות חינוכיות ותמיכה

על ידי הגברת המודעות לתת-הישגים של מחוננים, הרלוונטיות של הוראה מותאמת אישית והיתרונות של תמיכה בלומדים מחוננים, התוכנית שואפת לתרבות של הבנה, אמפתיה והסברה לחינוך מחוננים. שואפת לקדם קיימות ואבולוציה ארוכת טווח בתחום החינוך למחוננים GATE, מעבר להשפעתה המיידית מטרת התכנית היא ליצור מבנה ארוך טווח שיכול לענות על הצרכים של תלמידים מחוננים ומוכשרים על ידי הפצת, על העצמה GATE שיטות עבודה מומלצות, בניית יכולת בקרב מורים ומחנכים וטיפול רשתות שיתופיות. הדגש של שיתוף פעולה ופרקטיקה מבוססת ראיות שואפת להניח את הבסיס לנוף חינוכי מכיל, שוויוני וחדשני יותר.

1.3 מבנה החומר המתודולוגי של GATE

1.3.1. הבנת הוראת ילדים מחוננים

הבנת פרק הוראת ילדים מחוננים או כפי שאנו מכנים את התחום - זירת המחוננים - מתמקדת בחקירה מלומדת לתחום המסקרן של ילדים מחוננים, אותם יחידים יוצאי דופן שהיכולות האינטלקטואליות יוצאות הדופן והיכולות הייחודיות שלהם מייחדות אותם בתוך החברה.

הפרק מבקש להבהיר את ההיבטים המורכבים המגדירים את הילד המחונן, מההבנה הבסיסית של המחוננות ועד למורכבות ההזדהות והדינמיקה החברתית.

הוא מספק בחינת תובנות של הילד המחונן ומנווט דרך מסגרות תיאורטיות בולטות שהוצעו על ידי חוקרים בולטים כמו הווארד ארל גרדנר, רוברט ג'יי שטרנברג וג'וזף ס. רנזולי, כל אחד מציע נקודות מבט ייחודיות על טבעה של אינטליגנציה מחוננים.

מחוננות, תכונה אניגמטית שכבשה חוקרים, מחנכים והורים כאחד, נוגדת הגדרה קלה. זה יותר מסתם אינטליגנציה גולמית; זהו שילוב מתוחכם של מיומנות קוגניטיבית, חשיבה המצאתית ויכולת להבין ולשלוט במהירות במושגים מורכבים; זהו מבנה מורכב שאינו סטטי.

פרק זה מתעמק במתודולוגיות, ההגדרות והמדידות המגוונות שנועדו לזהות מוחות יוצאי דופן אלה, תוך בחינת הדקויות המבדילות ביניהם.

מעבר להערכות ולמדדים, פרק זה מבקש להדגיש את התכונות המרשימות, את מגוון ההתנהגויות והמאפיינים המרתק, את התכונות החריגות של הילד המחונן ואת האתגרים הייחודיים לו. הוא חוקר כיצד התכונות שלהם משפיעות על תהליכי הלמידה, האינטראקציות החברתיות וההתפתחות האישית שלהם. הוא מנתח את מערכות התמיכה והאסטרטגיות החינוכיות שיכולות לעזור לילדים אלה לשגשג ולממש את מלוא הפוטנציאל שלהם.

באמצעות דיונים מקיפים על הגדרות של מחוננים, סוגי ילדים מחוננים, שיטות מדידה וזיהוי של מוחות יוצאי דופן אלו והתשתית החברתית סביב המחוננות, מציגה "לימוד זירת המחוננים" מבט הוליסטי על המסע של

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

הילד המחונן. הוא מתעמק בניואנסים של המאפיינים, התנהגויותיהם והחברותיות שלהם, ושופך אור הן על יכולותיהם המדהימות והן על האתגרים שהם עלולים להיתקל בהם.

בסופו של דבר, לימוד זירת המחוננים "משמשת כמדריך מלומד למחנכים, חוקרים והורים כאחד, ומציעה תובנות לגבי הבנה ותמיכה בצרכים הרב-גוניים של ילדים מחוננים בזמן שהם מנווטים במסעות ההתפתחות האקדמית והאישית שלהם.

1.3.2. דמותה ומאפייניה של המורה לילדים המחוננת

הפרק מבקש לחקור את הדימוי והמאפיינים של המורה לילדים המחוננים, באמצעות מסע מלא תובנות לתחום החינוך, תוך התמקדות ספציפית בתפקידם הניואנסי של מורים המדריכים תלמידים מחוננים. הוא חוקר את ההיבטים הרב-גוניים המגדירים את המורה האידיאלי לילדים מחוננים, החל מהרקע וההכנה החינוכית שלהם ועד ליכולות המקצועיות והדידקטיות החיוניות שיש להם או צריכים להיות להם.

בבסיסו, הפרק מדגיש את המרכיבים הבסיסיים המהווים מורה יעיל לילדים מחוננים. מחנכים אלה מתהדרים בשילוב ייחודי של מומחיות אקדמית, חוש פדגוגי והבנה עמוקה של מורכבות המחוננות. הם מצוידים בתארים מתקדמים בחינוך או הכשרה מיוחדת בחינוך מחוננים, המאפשרים להם להתאים את ההוראה שלהם כדי לענות על הצרכים המגוונים של לומדים מחוננים בצורה יעילה.

מרכזי בשיח הוא חקירת מערך מיומנויות המורים של המאה ה-21, המדגישה את הכישורים הקריטיים הנחוצים למחנכים של תלמידים מחוננים. מהקלה על למידה מבוססת חקירה ועד לשילוב טכנולוגיה בצורה חלקה בכיתה, מורים אלו מיומנים בטיפול חשיבה ביקורתית, פתרון בעיות ויצירתיות בקרב תלמידיהם. הם מכירים בכך שתלמידים מחוננים לומדים לעתים קרובות בקצב מהיר יותר, יש להם סקרנות עמוקה לגבי העולם, ועשויים להיות להם רגישות רגשית עזה. מורים אלו מסוגלים לספק חוויות למידה מאתגרות ומרתקות התואמות את יכולותיהם ותחומי העניין של התלמידים. הם גם יוצרים סביבה בטוחה ותומכת בכיתה שבה תלמידים מחוננים מרגישים מובנים ומוערכים.

יתרה מזאת, הפרק מדגיש את המסע הטורנספורמטיבי שעוברים מורים כשהם עוברים מגישות פדגוגיות מסורתיות לאלו המותאמות לחינוך מחוננים. הוא מדגיש את החשיבות של שינוי חשיבה, פיתוח מקצועי מתמשך ומחויבות לשיפור מתמיד בהעלאת איכות ההוראה ללומדים מחוננים.

ומודל הלימודים (DMGT) בהתבסס על מודלים מבוססים כגון המודל המובחן של מחוננים וכישרון הפרק מציע תובנות לגבי זיהוי מורים יעילים של תלמידים מחוננים. מחנכים אלה מפגינים (ICM), המשולבים מסירות עמוקה להתפתחות ההוליסטית של תלמידיהם, ומטפחים לא רק את היכולות האינטלקטואליות שלהם אלא גם את רווחתם החברתית והרגשית.

בעצם, הדמות והמאפיינים של המורה לילדים המחוננים "מדגישים את התפקיד המרכזי שממלאים מחנכים במימוש מלוא הפוטנציאל של תלמידים מחוננים. היא משמשת מגדלור של הדרכה למורים, למנהלים ולבעלי עניין כאחד, הדוגלת במצוינות בחינוך למחוננים ובטיפול סביבות שבהן לומדים מחוננים יכולים לשגשג ולפרוח.

1.3.3. טכניקות הוראה ואסטרטגיות למידה

הפרק בוחן את המורכבויות של חינוך ילדים מחוננים, ומציע למחנכים ערכת כלים מקיפה לשיפור השיטות הפדגוגיות שלהם. מטרתו לשמש מדריך לבתי ספר ולמורים, לחשוף שיטות וגישות יעילות המותאמות לצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים.

בבסיסו, הפרק מנווט דרך מנגנוני היסוד והגישות הבסיסיות ההוראה והלמידה של מחוננים. הוא בוחן את הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית, תוך שימת דגש על פיתוח יכולות קוגניטיביות, ואת הגישה החברתית-רגשית, תוך הדגשת החשיבות של צמיחה חברתית ורגשית אצל ילדים מחוננים. האיזון העדין בין התמצאות בכיתה לבין אוריינטציה של תלמיד פרטני נחקר גם הוא, מתוך הכרה בסגנונות הלמידה וההעדפות המגוונות בתוך כיתת המחוננים.

הוא מתמקד בחקר כיתת המחוננים כזירת התפתחות טבעית, ומספקת סביבה מטפחת שבה ילדים מחוננים יכולים לחקור, ללמוד ולקיים אינטראקציה עם בני גילם החולקים יכולות ותחומי עניין דומים. ובוחן את המבנה של תכנית לימודים המתאימה לילדים מחוננים, תוך שימת דגש על גמישות והתאמה להתאמה לצרכי הלמידה והקצבים המגוונים של לומדים מחוננים.

הפרק מקיף קשת מגוונת של נושאים, החל מהבנה ויישום תפיסת כיתת המחוננים ועד לפיתוח חוסן רגשי בקרב ילדים מחוננים. הוא בוחן שיטות ואסטרטגיות הוראה, ממחיש את חשיבות שיתוף הפעולה עם הורים ומשפחות, ומתייחס לצרכים הרגשיים של מורים בכיתת מחוננים.

עם התמקדות בהשראת מורים לאמץ יצירתיות וחדשנות בפרקטיקות ההוראה שלהם, המדור מעודד את המחנכים לקחת את הגישות התיאורטיות שהוצגו ולהפוך אותן לשלהן. היא מכירה בהוראה כשפה דינמית ומעצימה מורים ליצור נרטיבים הוראה משלהם המותאמים לצרכים של לומדים מחוננים.

ביסודו, טכניקות הוראה ואסטרטגיות למידה "משמשת מדריך מקיף למורים המוקדשים לטיפול היכולות של ילדים מחוננים. היא מקדמת תרבות של מצוינות, למידה מתמשכת ויכולת הסתגלות, ומעצימה את המורים לעצב חוויות למידה מעשירות שפותחות ומסייעות לתלמידים מחוננים למצות את הפוטנציאל שלהם.

הפניות

1. הנציבות האירופית, המנהל הכללי לחינוך, נוער, ספורט ותרבות), 2021, (חינוך והכשרה 2020).
משרד הפרסומים, ET 2020 2018-2020 דגשים מקבוצות העבודה של
<https://data.europa.eu/doi/10.2766/960>
2. *Creative Education*, 7, חליל, מ., ואכריה, ז. (2016). זיהוי מורים "טובים" לתלמידים מחוננים
407-418¹¹: <https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=64495>
3. האגודה הלאומית לילדים מחוננים). נד. (מיתוסים על תלמידים מחוננים. מתוך
<https://nagc.org/page/myths-about-gifted-students>
4. OECD (2019), *PISA 2018 Assessment and Analytical Framework*, PISA, OECD
Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b25efab8-en>.
5. התלמידים המוכשרים ביותר: האם הם מצליחים כפי שהם צריכים בבתי הספר. (2013). Ofsted.
[PDF קובץ] העל-יסודיים הלא-סלקטיביים שלנו
[https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a800153e5274a2e87db747b/The
most_able_students.pdf](https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a800153e5274a2e87db747b/The_most_able_students.pdf)
6. שיבושים בבית הספר, מחשבה מחודשת על. Reimers, FM, & Schleicher, A. (2020).
בית הספר לחינוך לתואר שני. [PDF קובץ] הלימודים: כיצד מגיפת קוביד-19 משנה את החינוך,
בהרווארד.
https://globaled.gse.harvard.edu/files/geii/files/education_continuity_v3.pdf
7. [https://neanias-
atmospheric.openaire.eu/search/organization?organizationId=erasmusplus
::f92f88
6c6b9a4edfa07720536ceaa875](https://neanias-atmospheric.openaire.eu/search/organization?organizationId=erasmusplus::f92f886c6b9a4edfa07720536ceaa875).
אוחזר מאתר
8. -אוחזר מ
[https://www.academia.edu/79006585/A_Review_of_Teaching_Reading_Arabic_Text
Cultivating_Curiosity_for_Gifted_Students_in_the_Classroom](https://www.academia.edu/79006585/A_Review_of_Teaching_Reading_Arabic_Text_Cultivating_Curiosity_for_Gifted_Students_in_the_Classroom).
9. האם כבוד המבוסס על חדשנות יוצאת דופן צריכה להיות. Subotnik, RF, & Rickoff, R. (2010).
המטרה של חינוך מחוננים ופיתוח כישרונות? השלכות על מדיניות ומחקר. *למידה והבדלים*
20, 358-364. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2009.12.005>
10. חשיבה מחודשת על מחוננים. Subotnik, RF, Olszewski-Kubilius, P., & Worrell, FC (2011).
וחינוך מחוננים: כיוון מוצע קדימה המבוסס על מדע פסיכולוגי. *מדע פסיכולוגי למען הציבור*
<https://www.apa.org/ed/schools/gifted/rethinking-giftedness.pdf>
11: 3-54 (12(1
11. הגדרת הנוף לקביעת מסלולים בעלי השפעה: STEM מצב. White, E., & Shakibnia, AF (2019).
STEM, 3, 23-
גבוהה עבור כוח העבודה העתידי. ההליכים של כנס ההוראה והלמידה הבינתחומי
34. ERIC, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1287251.pdf>

LEARNING THE GIFTED ARENA

Dr. Yehuda Hamovitz (Ron Vardi Centre), Eglė Totoraitienė (Vytautas Magnus University), Vida Drąsutė (VšĮ "eMundus"), Rūta Kuodienė (Vytautas Magnus University)

מבוא

פרק זה יוצא למסע בממלכתם הכובשת של ילדים מחוננים, אלו שהאינטלקט והיכולות שלהם מתנשאים מעל לנורמה. ככל שנעמיק במעמקי הנוף יוצא הדופן הזה, נפתור את ההיבטים הרב-גוניים המגדירים את הילד המחונן: מהבנת עצם המהות של המחוננות וביטוייה המגוונים, ועד לשיטות המורכבות המופעלות למדידה וזיהוי מוחות יוצאי דופן אלה.

ההפלגה בפרק זה גם לוקחת אותנו דרך המאפיינים, ההתנהגויות ודפוסי החברותיות הרבים המייחדים את הילדים המיוחדים הללו, ושופכים אור על האתגרים והניצחונות המלווים את המסע הייחודי שלהם.

מחוננות, תכונה אניגמטית שריתקה חוקרים, מחנכים והורים כאחד, נוגדת הגדרה יחידה. זה לא רק על אינטליגנציה גולמית; במקום זאת, זהו משחק גומלין מורכב של יכולת קוגניטיבית, חשיבה יצירתית והיכולת לתפוס ולשלוט במהירות במושגים מורכבים. אבל איך אנו מוודאים זוהר שכזה? באילו כלים וטכניקות אנו משתמשים כדי להבחין במחוננים שבינינו? פרק זה בוחן מקרוב את המתודולוגיות, ההגדרות והמדידות השונות שנועדו לזהות מוחות יוצאי דופן אלה, תוך בחינת הניואנסים המייחדים אותם.

מעבר להערכות ולמדדים, הילד המחונן מביא לידי ביטוי מערך של מאפיינים והתנהגויות שובות לב מסקרנות שאינה יודעת שובע שמניעה את צימאונם הבלתי יודע שובע לידע ועד לנטייה להתמודדות עם אתגרים שיפחידו את בני גילם, הילד המחונן הוא שטיח של תכונות יוצאות דופן. עם זאת, לצד תכונותיהם המדהימות, ילדים אלו מתמודדים לעיתים קרובות עם מאבקים ייחודיים - ניווט בתהום בין יכולותיהם האינטלקטואליות והתפתחותם הרגשית, התמודדות עם ציפיות ומציאת מקומם בתוך המרקם החברתי הרחב יותר.

כשאנחנו נכנסים ללב הטיול הייחודי להכיר ילדים מחוננים יותר ולהבין אותם, אנו מזמינים אתכם למסע

לצדנו.

2.1. הילד המחונן

אנו רוצים להתחיל את החלק הזה של הפרק, שידבר על הילד המחונן וכיצד ניתן יהיה להסביר את החריגות של הילד הזה בהגדרה, עם השוואה

בעולם שבו לכל אדם יש סט ייחודי של כישרונות ויכולות, חלקם בולטים כמו כוכבים זוהרים בשמי הלילה אנשים יוצאי דופן אלה נקראים ילדים מחוננים, בעלי ברק מולד שמייחד אותם מבני גילם

פרק זה מתעמק בתחום הכובש של המחוננות, בוחן את ההיבטים המגדירים, מזהים ומטפחים את האישים הצעירים המדהימים הללו

2.1.1. הגדרות של מחונן והילד המחונן

המחוננות היא מולדת אך לא סטטית; הוא מתפתח ומתפתח מבחינה איכותית באמצעות פעילויות מעשיות. אם היכולות המולדות אינן מטופחות ומפותחות, הן אינן יכולות להתבטא. מחוננות היא הבסיס לכל (Jovaiša, 1993). היכולות הנרכשות באמצעות למידה ועבודה

GATE, התיאוריות הנפוצות והנפוצות ביותר של מחוננים ברחבי העולם, כולל במדינות השותפות לפרויקט הן כדלקמן

פסיכולוג אמריקאי, סופר, פרופסור **הווארד ארל התיאוריה של גרדנר**, הגורסת כי יכולות מתרחבות מעבר כמדד לאינטלקט אינו מספק לתיאור מלא של יכולות אנושיות. על פי IQ-ליכולת אינטלקטואלית בלבד וכי השימוש בתורת האינטליגנציות המרובות שלו, האינטליגנציה האנושית היא רבת פנים, כאשר סוגים שונים של אינטליגנציה זיהה כמה סוגים נפרדים ועצמאיים של (HE Gardner (1983), מתבטאים בתחומי פעילות שונים. בהתבסס על זה אינטליגנציה

- אינטליגנציה לשונית: כישורים מילוליים מפותחים ורגישות לצלילים, מקצבים ומשמעויות של מילים
- אינטליגנציה לוגית-מתמטית: היכולת לחשוב בצורה מופשטת ולהבחין בתבניות לוגיות או מספריות
- אינטליגנציה מוזיקלית: היכולת לייצר ולהעריך קצב, גובה צליל ועץ
- אינטליגנציה מרחבית: היכולת לתפוס במדויק את העולם החזותי ואת תכונותיו המרחביות
- אינטליגנציה גופנית-קינסטטית: היכולת לשלוט בתנועות הגוף ולטפל בחפצים במיומנות
- אינטליגנציה בין אישית: היכולת לזהות ולהגיב כראוי למצבי הרוח, הטמפרמנטים, המוטיבציות והרצונות של אחרים
- אינטליגנציה תוך-אישית: היכולת להיות מודע לעצמו ולהתאים לרגשותיו וליכולותיו, להבחין ביניהם ולהשתמש בהם כדי לשלוט בהתנהגותו, כמו גם היכולת לזהות את החוזקות, החולשות והרצונות של האדם
- פסיכולוג ופסיכומטרי אמריקאי **של רוברט ג'יי שטרנברג** תיאוריה, התומכת בתפיסה של גרדנר לגבי אינטליגנציות מרובות, אך מבדילה רק שלושה סוגים של אינטליגנציה

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

- אינטליגנציה אנליטית (או אקדמית לפתרון בעיות, (מוערכת בדרך כלל על ידי מבחני אינטליגנציה מסורתיים;
- אינטליגנציה יצירתית, המודגמת באמצעות תגובות מוצלחות למצבים חדשים ויצירת רעיונות חדשים;
- אינטליגנציה מעשית, מוכחת ביכולת להבין מצבים מעשיים יומיומיים ולהתגבר על קשיים. אינטליגנציה זו נחוצה לעתים קרובות בחיי היומיום ובדרך כלל קשה להגדיר אותה במדויק.
- פסיכולוג חינוכי אמריקאי **ג'וזף ס. רנזולי** תיאוריה, המתמקדת יותר בהישגים, כאשר היכולות של האדם מובילות לתוצאות. המחבר מזהה שלושה אשכולות של תכונות שאנשים מחוננים צריכים להחזיק:
 - יכולת מעל הממוצע;
 - מחויבות למשימה;
 - יצירתיות ויכולת לגבש רעיונות חדשים וליישם אותם בפתרון בעיות.

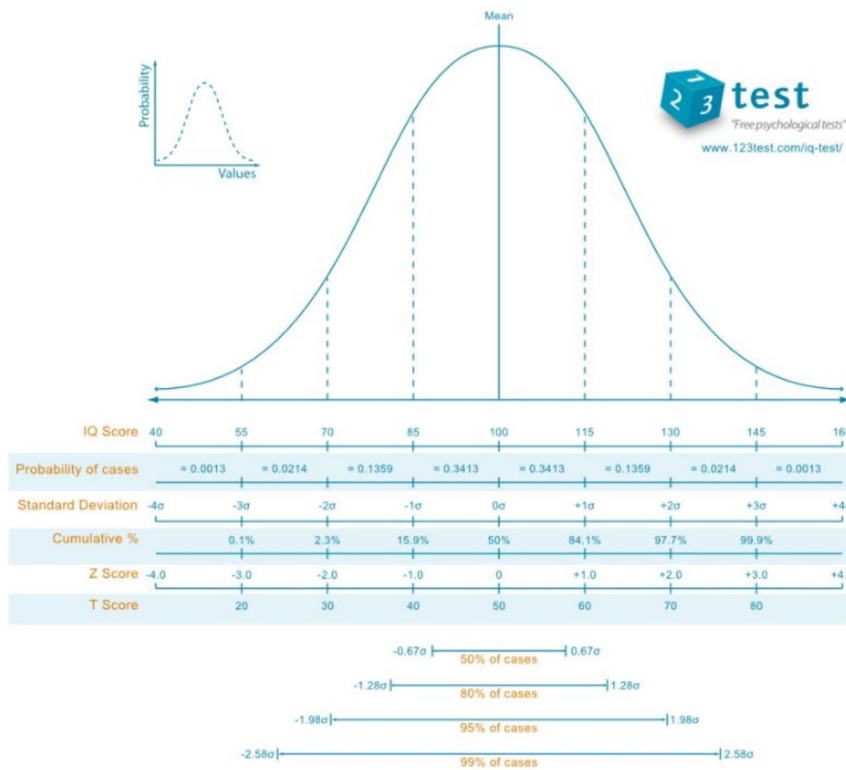
לסיכום, ניתן להסיק כי

- מחוננות היא מבנה מורכב שאינו סטטי. הוא מושפע מגורמים שונים, פנימיים וחינוכיים כאחד, התפתחות המחוננות מעוצבת לא רק על ידי מאפיינים קוגניטיביים אלא גם על ידי מוטיבציה תחומי עניין וגורמים אחרים.
- האופי הרב-גוני והמורכב של תופעת המחוננות הוביל למספר תיאוריות המנסות להסביר אותה, אך עדיין אין הסכמה לא לגבי המחוננות ולא להגדרה המעשית של ילד מחונן.
- למרות כל חילוקי הדעות, רוב המומחים בחינוך של בעלי כישורים וכישרונות מיוחדים מציעים שמחוננות מתייחסת ליכולות מעולות בתחומי ביצוע ספציפיים, אשר עשויות להיות מוצגות (Halahan and -כמו ב Gallagher and Gallagher, 1994) "בנסיבות מסוימות אך לא באחרות (קאופמן, 2003, עמ' 459).
- ללא קשר להגדרה בהסכמה, אנו עשויים להניח שאדם עשוי להפגין מחוננים אם התנאים מתאימים" לביצוע מחונן - כלומר, אם מלבד בעל יכולת ויצירתיות מעל הממוצע, ניתנות לאדם הזדמנויות ותמריצים להופיע באירוע רמה גבוהה במיוחד) "הללהן וקאופמן, 2003, עמ' 459).
- מדינות שפועלות מזה שנים בזיהוי וחינוך של ילדים מחוננים, במקרה הספציפי הזה ישראל ומומחיה מגדירות ילדים מחוננים כך

שלהם היא יותר מ-130 והם מייצגים כ-3%. של (IQ) מחוננים הם אלה שהערכת האינטליגנציה יותר מ-145 והם מייצגים 0,18%. של האוכלוסייה IQ-האוכלוסייה. מצוינים הם אלה שמחזיקים ב

$$IQ = (20\% \text{ מורשת}) + 40\% (\text{סביבה}) + 40\% (\text{מורשת/סביבה}) = IQ$$

2021-1: ר"פ הפרויקט מס': LT01-KA220-SCH-000027713

הפצת רגילה IQ תמונה 1. מקור www.123test.com/iq-test

אוכלוסיית מחוננים, מקורות, ערכים חברתיים:

1. פוטנציאל הילדים המחוננים מפוזרים באופן שווה בקרב האוכלוסייה הכללית.
2. אנו מוצאים שוויון של מחוננות אצל ילדים רק בנקודת הלידה.
3. להורים יותר משכילים ובמקביל בעלי מעמד סוציאקונומי חזק יותר יש יותר ילדים מחוננים.
4. יש השפעה קיצונית על הסביבה שבה ילד גדל ועל הפוטנציאל להיות מחונן.
5. לילד המגיע מסביבה מטפחת יהיה סיכוי גבוה משמעותית לפתח את הפוטנציאל שלו.
6. הערך החברתי של שוויון סיכוי וגישה שווה לחינוך איכותי מאלץ אותנו להתחקות אחר הילדים המחוננים הפוטנציאליים ובהקדם האפשרי ולספק להם נגישות לתהליכים שיאפשרו להם לטפח.

איפה נמצא את המחוננים

1. הילדים המחוננים גדלים בכל שכבות החברה
2. מה שעושה את ההבדל הוא הנגישות לתהליך ההערכה שמגדיר ילד כמחונן
3. ניתן לזהותם/להכירם במשפחה, במוסד החינוכי, על ידי הצבעה על התנהגותם, סקרנותם, התעניינותם בסביבה, הידע השונה מבני גילם

לסיכום, מחוננות ו'ילד מחונן' הם עדיין מושגים שנויים במחלוקת שקשה להגדיר אותם באופן חד משמעי, שכן המאפיין הייחודי של ילדים מחוננים אינו רק עניין של מנת משכל, אלא מקיף הרבה יותר מזה, כולל אחרים יצירתיים ואמנותיים בעלי ביטוי ייחודי. ואפילו כישורים ומאפיינים חברתיים. לפיכך, זה היה אתגר עבור חוקרים ומחנכים לפתח הגדרה מקיפה שתופסת במלואה את מהות המחוננות

2.1.2. סוגי ילדים מחוננים

ילדים מחוננים בולטים לא רק מבני גילם, אלא לרוב גם זה מזה. מסיבה זו, ניתן לקבץ אפילו ילדים מחוננים לסוגים ספציפיים על סמך מאפיינים ההתנהגותיים והאישיים שלהם. היכרות וזיהוי של טיפוסים אלו היא בעלת ערך, מכיוון שכאשר מתמודדים עם ילדים שונים והאתגרים שלהם, קל יותר להבחין בצרכיהם מהר יותר ולמצוא את הפתרונות המתאימים ביותר במצבים מורכבים. הכרה בצרכים של ילדים ועשיית מאמצים כדי לענות עליהם היא פסיכולוגית, Aida Šimelionienė התרומה הטובה ביותר שאנו יכולים לתרום ל"עתידי ההולך וגדל" שלנו ד"ר חינוכית וחוקרת ליטאית המתמחה ביכולות קוגניטיביות, קשיי למידה והערכת למידה דינמית, מזהה 6 סוגים של ילדים מחוננים:

1. הסוג ה"מכוון להצלחה" או ה"מוצלח" של ילד מחונן (סוג 1)
2. סוג הילד המחונן ה"קשה" או ה"מאתגר" (סוג 2)
3. הסוג הסותרת כישרונותיו "או" "מחותרת" של ילד מחונן (סוג 3)
4. הסוג "נושר" של ילד מחונן (סוג 4)
5. הסוג ה"עצמאי" או ה"אוטונומי" של ילד מחונן (סוג 5)
6. הסוג 'פעמיים חריג' של ילד מחונן (סוג 6)

הסוג ה"מוצלח" של ילד מחונן

יותר מ-90% מהילדים המחוננים המזוהים בגיל בית ספר נופלים תחת קטגוריה זו. סוג זה של ילדים, והישגים. הם מקשיבים למורים ולהוריהם IQ מחוננים בולט מבני גילם עם ציונים טובים וציונים גבוהים במבחני מתנהגים ועושים מה שמבקשים ומצפים מהם

זיהוי. את הילדים האלה הכי קל לזהות. הם מצטיינים בלימודים, ציונים גבוהים במבחני מנת משכל או הישגים, ומוריהם שמים לב אליהם די מוקדם

התנהגות. בדרך כלל, תלמידים מסוג זה הם בעלי ידע ומוכשר, אם כי לא בהכרח יצירתיים. לעתים קרובות הם משתעממים במהלך השיעורים ומנסים ללמוד עם כמה שפחות מאמץ ועבודה. בדרך כלל, סוג זה של ילדים הוא פרפקציוניסטי ושואף לתוצאות גבוהות, לרוב עוקב אחר המטרות או האינטרסים של אחרים (מורים או הורים) ולא

2021-1' מס' ר"פ הפרייקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

משלהם. הם מפגינים מוטיבציה חיצונית ללמידה. התנהגותם ומאמצי הלמידה שלהם מכוונים להשגת הכרה או שבחים מצד מורים והורים. הם נוטים להיות שונאי סיכונים, בדרך כלל עומדים בכללים המקובלים, ומקבלים ופועלים לפי הוראות. הם תלויים בדעות של מבוגרים ולעיתים חסרים עצמאות. לעתים נדירות יש לילדים אלו בעיות התנהגותיות.

יחסים עם עמיתים, מורים והורים. הם אהובים על בני גילם ונוטים להשתייך לקבוצות חברתיות מסוימות. הם גם נערכים ומקובלים על המורים וההורים.

רגשות, רגשות וצרכים. הם נוטים להיות בעלי דימוי עצמי חיובי בגלל ביצועיהם האקדמיים הטובים. הם אחראים, חרדים ומרגישים אשמה אם הם נכשלים. הם גם מותאמים היטב בחברה אך עשויים להיאבק להסתגל לתנאי החיים המשתנים. למרות שהם מתפקדים היטב מבחינה אקדמית, לעתים קרובות חסר להם עצמאות ויצירתיות. הם צריכים שינויים ופעילויות מרתקות כדי להתגבר על השעמום בבית הספר.

תמיכה בבית הספר. כניסה מוקדמת וחינוך מועשר או מואץ, למידה מכוונת עצמית וההזדמנות לנסות צורות למידה שונות הן הגישות היעילות ביותר לחינוך לילדים מסוג זה. ההזדמנות לקיים אינטראקציה וללמוד עם ילדים בעלי כישורים דומים חשובה מאוד.

הסוג ה"קשה" של ילד מחונן

זהו סוג יוצא דופן של ילד מחונן. ילדים אלה מפגינים יצירתיות יוצאת דופן. הם מפקפקים בסמכות, לעתים קרובות מתנגדים למורים, ועשויים להפגין חוסר טקט, סרקזם ועקשנות. הם נוטים להיות מתמודדים באינטראקציות שלהם עם אחרים ומקבלים מעט תגמולים או הערכות חיוביות.

זיהוי. מורים מאמינים שילדים אלו נוטים להתנהגות לא נכונה ולעתים קרובות מתעלמים מהיכולות יוצאות הדופן שלהם. יש סיכוי גבוה יותר שיבחינו בהם עמיתיהם או אחרים מחוץ לכיתה מאשר מורים. הילדים האלה מאוד יצירתיים. היכולות יוצאות הדופן שלהם מודגמות על ידי מבחני יצירתיות או ביצועים שלהם.

התנהגות. לעתים קרובות הם משתעממים במהלך השיעורים, נהנים "לתקן" את המורה, לפקפק, להטיל ספק, ולערער על כללים ואמיתות שנקבעו. (הם ספונטניים) לפעמים הספונטניות שלהם עלולה להיות הרסנית)

הם גם כנים ומגנים על אמונותיהם. סוג זה של ילדים מרגיש כאילו מערכת בית הספר לא מעריכה את הכישרונות והיכולות שלהם. לעתים קרובות הם מרגישים מתוחים ונוטים להתחרות. כישורי העבודה שלהם לא יציבים, השליטה העצמית שלהם לקויה, והם מפגינים חוסר סבלנות.

יחסים עם עמיתים, מורים והורים. הם נתפסים על ידי חבריהם כבדרנים בכיתה, נערכים על ידי אחדים ונדחים על ידי אחרים. הם בדרך כלל מקסימים ומושכים עבור בני גילם בגלל היצירתיות וחוש ההומור שלהם. "מנקודת מבטם של מבוגרים, ילדים אלו מעצבנים אותם בכוונה, עצלנים ולעתים קרובות עוסקים ב"מאבקי כוח".

רגשות, רגשות וצרכים. הם רגישים ולעיתים קרובות חווים שינויים במצב הרוח. הם שייכים לקטגוריית סיכון גבוה של תלמידים המדלגים מבית הספר או, בהמשך חייהם, פונים לאלכוהול או לסמים ולפעילויות פליליות, אם הם לא מקבלים עזרה ותמיכה נאותים. הם מחפשים אינטראקציה חברתית אך צריכים לשאוף ליותר טאקט גמישות ושליטה עצמית באינטראקציות שלהם.

חשוב לתמוך בהם, לזהות אותם, להכיר ביצירתיות שלהם ולנסות להסתדר איתם.

תמיכה בבית הספר. העזרה והתמיכה האפקטיבית ביותר לילדים אלו בבית הספר היא מורה מתאימה שמבינה את צרכיהם והתנהגותם, מאפשרת להם לבטא את רגשותיהם, מנחה את תהליך הלמידה שלהם בצורה

2021-1' מס' ר"פ הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

ברורה ותכליתית, מספקת הזדמנויות ללמידה מועשרת ומפתחת את הקוגניטיבית שלהם. וכישורים חברתיים. ניתן להשתמש בחוזי התנהגות שונים לשינוי התנהגות.

"ילד מחונן מסוג "מסתירים את כישרונותיהם"

בדרך כלל, סוג זה כולל ילדים שמאבדים מוטיבציה ועניין במה שעניין אותם פעם ושמתכחשים ומסתירים את כישרונותיהם בניסיון להשתלב עם בני גילם הפחות מוכשרים. סוג זה של ילדים מחוננים נמצא בדרך כלל בקרב בנות בגילאי חטיבת הביניים.

זיהוי. המורים רואים בהם יותר מסתם תלמידים בעלי יכולת ממוצעת או לומדים מצליחים. הם מזוהים לפי הציונים הגבוהים שלהם במבחני הישגים ומבחני מנת משכל. למרות מאמציהם להסתיר את יכולותיהם ולא להתבלט, כישרונותיהם עדיין מובחנים על ידי מורים, עמיתים והורים.

התנהגות. לעתים קרובות הם מנהלים קונפליקטים עם הורים ומורים, שרק מגבירים את ההתרסה של הילדים, ונוטים להתנגד למעורבות בפרויקטים שונים.

רגשות, רגשות וצרכים. לעתים קרובות הם מרגישים לחוצים, מבולבלים, אשמים וחסרי ביטחון, ממעיטים ברגשותיהם וביכולותיהם ומפקפקים בצדקתם שלהם. הם עשויים גם להרגיש אשמה על הסתרת רגשותיהם.

יחסים עם עמיתים, מורים והורים. הם להוטים להשתייך לקבוצת עמיתים ולעתים קרובות מחליפים חברים. חלקם נתפסים כמנהיגים, בעוד שאחרים נעלמים מעיניהם. עמיתים אחרים עשויים לראות בהם מתלוננים וביישניים, בעוד שמבוגרים רואים בהם שונאי סיכונים ועמידים.

תמיכה בבית הספר. הדרך הטובה ביותר לעזור ולתמוך בילדים אלו בבית הספר היא לזהות אותם מוקדם ככל האפשר. חשוב לספק מודל התנהגותי מתאים של ילד מחונן מאותו מין ולהציע הדרכה בנושאים הקשורים לקריירה ולמקצוע.

סוג ה"נושר" של ילד מחונן

בדרך כלל, האינטרסים של סוג זה של ילדים נמצאים מחוץ לבית הספר, מכיוון שהם חסרי תמיכה ואינם מגשימים את עצמם במסגרת בית ספר מסורתית. לעתים קרובות הם לומדים בבית הספר באופן לא עקבי, וכשהם עושים זאת, הם מתקשים להשתתף בפעילויות בכיתה ובבית הספר.

זיהוי. המורים רואים בהם תלמידים ממוצעים או אפילו מתחת לממוצע. המחוננות של ילדים אלו מוכרת רק באמצעות הערכה כללית ומקיפה, החושפת את הפער בין מנת המשכל שלהם לביצועים בלימודים. לעיתים, הזיהוי נעזר בהמלצות של ילדים מחוננים אחרים וברמת היצירתיות הגבוהה שהם מפגינים, המתבטאת לרוב בפעילויות חוץ-בית ספריות.

התנהגות. בבית הספר ילדים אלו מאופיינים בהיעדרויות ובעיות התנהגות. השתתפותם בשיעורים ובפעילויות בית הספר אינה עקבית; הם לומדים ועובדים באופן ספורדי, ולעתים קרובות נכשלים בביצוע משימות שהוקצו. מהר מאוד הם נעשים עייפים ומותשים.

רגשות, רגשות וצרכים. לעתים קרובות הם מרגישים נעלבים, כועסים, עצובים ומדוכאים. לעתים קרובות הם כועסים כשהם מקיימים אינטראקציה עם מבוגרים. הם כועסים כי בית הספר אינו עונה על הצרכים שלהם; הם מרגישים לא מובנים ודחו. לעתים קרובות הם מבטאים את כעסם על ידי עצבים או נסיגה, או על ידי תגובה בהגנה. "הם עלולים להיות כועסים בקלות, קצרי רוח ומפריעים. הם עשויים גם להיות מועדים לפגיעה עצמית"

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

יחסים עם עמיתים, מורים והורים. מבוגרים בדרך כלל חשים כעס כלפי ילדים כאלה, תופסים אותם כמסוכנים ומרדנים. עמיתים נוטים לשפוט אותם, להאשים אותם בהתנהגות לא נכונה, ולראות אותם כמתבודדים, מסוגרים או כעל צחוק.

הדרך הטובה ביותר לסייע ולתמוך בילדים אלו בבית הספר היא באמצעות הערכה פסיכולוגית פדגוגית נכונה, בשילוב שיטות הוראה לא מסורתיות ואלטרנטיביות. תוכניות מותאמות אישית, קורסים אינטנסיביים ושיטות הוראה מגוונות (כגון הוראה פרטנית, הפרדה מחברים אחרים לכיתה וכו') (מספקות בצורה הטובה ביותר את הצרכים של סוג זה של ילדים.

הסוג ה"עצמאי" של ילד מחונן

סוג זה כולל ילדים מחוננים שהם עצמאיים ומצליחים בלימודים. הם דומים לסוג ה"מוצלח" של ילדים מחוננים, אך ילדים אלו מנסים ליצור הזדמנויות למידה משלהם. הם עצמם "לוקחים" את מה שמערכת החינוך לא יכולה לספק להם.

או הישגים IQ **זיהוי**. הם ניתנים לזיהוי בקלות, בולטים בקרב עמיתיהם עם ביצועים אקדמיים מצוינים וציוני גבוהים במבחנים; מורים בדרך כלל מבחינים ביכולות שלהם בשלב מוקדם.

התנהגות. הם מצטיינים מבחינה אקדמית, מפגינים התמדה ונחישות. הם עצמאיים, מוכשרים, יצירתיים ונלהבים. לילדים אלו יש מוטיבציה פנימית חזקה ללמוד ולעבוד בחריצות גם ללא שבחים. יתרה מכך, הם מפגינים כישורים חברתיים מתאימים, מעריכים עצמאות, רודפים אחר מטרותיהם ומוכנים לקחת סיכונים.

רגשות, רגשות וצרכים. הם יכולים לבטא את הרגשות והצרכים שלהם. בדרך כלל, לילדים אלה יש דימוי עצמי חיובי. יש להם צמא לידע, מכירים ומגיבים בצורה בונה לכישלונותיהם, מפגינים אחריות ומפגינים כוח פנימי. חשוב שהם יקבלו משוב מתאים וחינוך העונים על צרכיהם.

יחסים עם עמיתים, מורים והורים. הם מתקבלים ומכובדים על ידי מבוגרים ועמיתים, וגם הם מקבלים ומכבדים אחרים.

תמיכה בבית הספר. הם צריכים משוב, הדרכה נכונה וחלופות למידה מתאימות. חשוב להעשיר ולהשלים את תוכנית הלימודים שלהם, להאיץ את הלמידה שלהם, להימנע מהגבלת זמן הלמידה שלהם ולתכנן את הזדמנויות הלימודים והקריירה שלהם.

"ילד מחונן מסוג" פעמיים חריג

סוג זה כולל ילדים עם חריגות כפולות - שניהם מחוננים ובעלי לקות אחת או יותר, כגון לקויות חושיות לקויות למידה ועוד. נוכחות הלקות מונעת את ביטוי המחוננות שלהם. כתוצאה מכך, קשה לזהות את המחוננות של ילדים אלו ולעיתים קרובות הם אינם זוכים לחינוך ותמיכה מתאימים.

זיהוי. מורים רואים בילדים אלה תלמידים ממוצעים או מתחת לממוצע. מומחים מזהים אותם באמצעות בדיקה והערכת פעילותם או ביצוע המשימות שלהם.

למרות מוגבלותם לכאורה, ילדים אלו אינם מוכרים כמחוננים.

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

התנהגות. התנהגותם בכיתה עלולה להיות הרסנית ומפריעה לעצמם ולאחרים. ילדים אלה עשויים לנקוט בהומור או ללצל באחרים כדי להגן על ההערכה העצמית שלהם ולהימנע מכישלון. יתר על כן, מאמצי הלימודים והעבודה שלהם אינם עקביים.

רגשות, רגשות וצרכים. הם עשויים להיות בעלי יכולות אינטלקטואליות יוצאות דופן, אך אינם מסוגלים לנהל את הרגשות והשליליות שלהם. בנוסף, הם עלולים להיות חסרי סבלנות וביקורתיים, להגיב לביקורת של אחרים בכעס ובעקשנות.

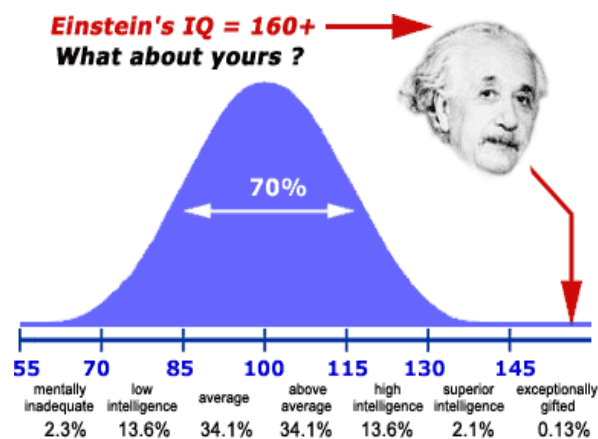
יחסים עם עמיתים, מורים והורים. הם עלולים להתנהג חסרי מושג וחסרי אונים בקרב בני גילם, להדגיש את מוגבלויותיהם ולהימנע מילדים אחרים. אחרים עשויים לתפוס אותם כמוזרים, קצת "טיפשים", "חסרי אונים" ונמנעים מבני גילם.

הדרך היעילה ביותר לתמוך בילדים אלה בבית הספר היא על ידי מתן אפשרות להשתתף בתוכניות המיועדות לתלמידים מחוננים, מתן הזדמנויות למידה חלופיות ושיפור הכישורים הקיימים שלהם. חשוב להדגיש את החוזקות שלהם וללמד אותם מיומנויות חברתיות מתאימות.

כיצד לזהות את המחוננות של "Aida Šimelionienė, מידע שהוכן על סמך ההמלצות המתודולוגיות של (https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2016/01/10_Vaiko-gabumai.pdf). ילד. "קרא עוד בכתובת

2.1.3. מדידה, בדיקה וזיהוי של הילד המחונן

פירוק בכי המחוננות מצריך פיתוח שיטות מדויקות ומהימנות לזיהוי. בלים והערכות שונות הומצאו כדי לאמוד את הפוטנציאל של הילד, ולרוב כוללים שילוב של מבחנים קוגניטיביים, הערכות יצירתיות ותצפיות על ביצועיהם בתחומים שונים. עם זאת, התהליך אינו חף מאתגרים, מכיוון שהטבע הרב-ממדי של המחוננות יכול לחמוק מסיווג קל.

על מנת לעבוד עם ילדים מחוננים, תחילה יש לזהות אותם ולהעריך אותם. זה נעשה באמצעות מבחני אינטליגנציה ומגוון מבחני מחוננים. כל מדינה בוחרת את הכלים ואת ההיקף לבדיקת ילדים. חלק מהמדינות מעריכות את כל הילדים בגיל מסוים, בעוד שאחרות מתמקדות רק באלה שמציגים ביצועים אקדמיים יוצאי דופן. הכל תלוי בגישת המדינה לחינוך מחוננים ובמשאבים הכספיים המוקצים עבורו.

הבנת הערכה:

1. הערכה היא דרך לבחון ביצועים מול מערכת של קריטריונים
2. ישנם כלים וגישות שונות להערכת אנשים, כולם נועדו לתת תשובות למאפיין מסוים של אדם נתון
3. ככל שרוצים תוצאה מדויקת יותר הבדיקה מפורטת יותר
4. הערכה מדויקת מושגת באמצעות אמצעי בדיקה שונים ושונים
5. הערכה יכולה להיות לא רשמית כדי לבדוק התקדמות או רשמית כדי לאשר את ההישג

רקע על הערכה ובדיקות

1. היפוקרטס (377-460 לפנה"ס) חילק את האנשים לארבעה טמפרמנטים: הסנגוויני (מוחצן וחברתי, הכולרי) שאפתני ואנרגטי, (המלנכולי) מתחשב ויצירתי (ופלגמטי) יציב, נינוח ותפוסה)
2. הרופא היווני-רומי קלאודיוס גלנוס (216-130 לספירה) שילב את אלה עם ארבעת היסודות הטבעיים ועונות השנה

- a. סתיו - מלנכולי - כדור הארץ
- b. חורף - פלגמטי - מים
- c. אביב - סנגוויני - אוויר
- d. קיץ - כולרי - אש

3. הפסיכיאטר, הפסיכולוג השוויצרי, מייסד הפסיכולוגיה האנליטית קארל יונג (1876-1961) הציע ארבעה ארכיטיפים של אישים

- a. מופנם לעומת מוחצן
- b. רגיש לעומת אינטואיטיבי
- c. חשיבה מול תחושה
- d. שיפוט מול תפוסה

4. חלוץ הפסיכולוגיה הדיפרנציאלית, אאוגניקה, ממייסדי הזיהוי הפלילי המדעי. עמית החברה המלכותית של לונדון (1856) (פרנסיס גלטון) (1822-1911) (היה הניסיון הראשון ליצור מבחן סטנדרטי לדירוג האינטליגנציה של אדם. "חלוץ הפסיכומטרי והיישום של שיטות סטטיסטיות לחקר המגוון האנושי וחקר ההורשה של תכונות אנושיות, הוא האמין שהאינטליגנציה היא במידה רבה תוצר של תורשה ושצריכה להתקיים מתאם בין אינטליגנציה לתכונות אחרות שניתן לצפות בהן. כמו רפלקסים, אחיזת שרירים וגודל ראש."

מנת אינטליגנציה - IQ

- הפסיכולוג הצרפתי, ממייסדי הפסיכולוגיה הניסויית אלפרד בינט (1857-1911) (המציא את המונח XIXa. הוא התמקד ביכולות מילוליות. היא מזהה פיגור שכלי אצל ילדי בית ספר, אך בניגוד ספציפית לטענות של IQ. פסיכיאטרים לפיהן ילדים אלו היו "חולים") "לא" איטיים ("ולכן יש להוציאם מבית הספר. הציון בסולם בינת-סימון יחשוף את גילו הנפשי של הילד בהשוואה לגיל כרונולוגי

הרציונל של בדיקת אנשים

1. בדיקת אנשים מטרתה להכיר את האדם הנבדק. לתת לנו את ההזדמנות להעריך את ההתאמה בין התכונות והיכולות של האדם לבין הדרישות והמאפיינים של פרופיל ספציפי.
2. יש לבנות מבחן טוב כדי להדגים איכות או יכולת ספציפית
 - a. תקן - כל האנשים שנבדקו עשו זאת בפורמט, בזמן ובסביבה שווים
 - b. תקף - מוכח כיכול לבדוק את הקטע שהוא אמור לבדוק
 - c. אמין - אם משתמשים בו פעם נוספת ייתן תוצאות דומות
 - d. 'מטרה - תוצאות לא יועברו להטיה כמו תרבות, מעריך וכו
3. הערכה בנויה היטב היא איסוף של זוויות הערכה מרובות הנעשות על ידי מבחנים שונים ומעריכים שונים.

דמותו של מעריך מחוננים וגישת מעריך

1. המעריך הוא כלי שמטרתו לגשר על הרצון לדעת ולדעת
2. המעריך משתמש בכלים הנכונים בהערכת רצון ספציפי לדעת
3. המעריך מייצג את המשימה אליה נשלח והעדפותיו האישיות אינן אמורות לשחק תפקיד בהערכה
4. למעריך צריכה להיות תמונה רחבה יותר של התהליך כולו והתפקיד הספציפי שהוא ממלא בתוכו
5. הפעלת המבחנים צריכה להיות אמינה ואובייקטיבית. אישיותו של המעריך משחקת תפקיד בניית תוצאות. מבחנים בנויים היטב מחזיקים במדריך לדירוג ביצועים בניסיון לנתק את המעריך מהתוצאות
6. גישות מודרניות, הוליסטיות ברובן, נוטות להתייחס לסובייקטיביות של המעריך כעובדה ומציעות להשתמש במספר מעריכים ומקורות מידע כדי להתמודד עם סוגיה זו

יצירה ותרגול של אבחנה מבדלת

1. המונח "אבחנה מבדלת" הוצע על ידי הפסיכיאטר הגרמני אמיל קרפלין (1856-1926), (והוא משמש בעיקר ברפואה ובפרמקולוגיה)
2. אבחון מבדל הוא אומנות ההתבוננות, היכולת להתבונן במצבים, התנהגויות, סימפטומים ומידע ולהגיע עם מסקנה נחרצת שיכולה להפוך לצעד משמעותי לקראת התמודדות עם נושא ההתבוננות הספציפי ומטרותיו הרצויות
3. אבחון דיפרנציאלי מצריך רגישות גבוהה יותר לפרטים, יכולות אנליטיות גבוהות יותר, ידע רחב נרחב בתחומים קשורים, מוח חופשי וחופש פנימי להעז
4. הוא משמש להבדיל בין ילדים ייחודיים בעלי פוטנציאל להיות מחוננים משאר קבוצת הגיל
5. ככזה, אבחון דיפרנציאלי הוא מיומנות שניתן ללמוד, אך הפיכתה למומחיות דורשת ניסיון מודרך יסודי
6. במקרה של ילדים מחוננים, מדובר בכלי המשמש את הגננות להתבונן בכל הצוות ולהגיע עם מסקנות נחרצות לגבי מי זה מי

2021-1-ר"פ הפרויקט מס': LT01-KA220-SCH-000027713

כלי הערכה כלליים, ידועים ומודרניים

1. באופן כללי, משתמשים בשתי קבוצות של מבחנים
- a. מבחני אישיות - מטרתם להעריך התנהגויות, רגשות ותפוסות
- b. מבחני אינטליגנציה - מטרתם לכמת מקטעים של אינטליגנציה אנושית

בבדיקת אישיות אנו מזהים שלוש קבוצות של מבחנים:

1. (כתמי דיו, כרטיסי הערכה, TAT, כמו) מבחני הקרנה.
2. (NEO240, MMPI - 5 תכונות אישיות גדולות) מלאי דיווח עצמי.
3. דינמיקה קבוצתית – הנבחן שקיבל משימה כחלק מקבוצה ונצפה.

בבדיקת אינטליגנציה אנו מזהים 2 חלקים עיקריים

1. אינטליגנציה מילולית (חלקים של וכסלר, חלקים של סטנפורד-בינה).
2. מודיעין מבצעי (כמו, חלקים של וכסלר, רייבן).

כלי בדיקה מודרני מורכב משתי גישות מהפכניות.

- a. שימוש בכרטיסי הערכה חדשניים להקרנת אישיות
- b. (Tangram כמו) שימוש במשחקי קופסה ידועים לבדיקת אינטליגנציה

הערכת ילדים מגיל 3 עד 7 גישה פסיכולוגית

1. ילדים עדיין רגישים, תלותיים וקל להשפיע עליהם.
2. לא מסוגלים עדיין לתכנן את עתידם.
3. מוטים על ידי רצון ההורים וקל לתמרן.
4. סף התסכול נמוך מאוד.
5. ההסכמה לשיתוף פעולה משתנה עקב שיבושים פנימיים וחיצוניים.

כלים בשימוש +תרגול

1. WIPSSI (Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence) - לתוצאות מדויקות תוכל להשתמש ב Binet או בסוללת המבחנים של
2. עדויות גננות ומורות לאחר שהוכשרו לתרגול אבחון מבדל
3. משחקים המבוססים על הבנת הוראות, מהירות ומוטיבציה
4. כרטיסי הערכה שמטרתם לשקף מאפיינים רצויים

הערכת ילדים מגיל 7 עד 12 גישה פסיכולוגית וחברתית

1. האישון מוכן להיבדק לאחר בדיקה ראשונית
2. התלמיד שולט בשפה שבה הוא נבחן
3. התלמיד מבין את הסיבה שהוא נבחן, את ההשלכות של כישלון כמו גם את אלה של הצלחה

2021-1' מס' הפרויקט ר"פ-LT01-KA220-SCH-000027713

4. משפחת המוצא שלו תומכת בו במבחן ובקיא בהשלכות וההקרבה שהם יצטרכו לתת והתמיכה שהם יצטרכו לקבל ולתת.

כלים עיקריים בשימוש +תרגול

1. WAIS – כלים מדויקים

a. הבנה מילולית – היכולת ללמוד שפה, לארגן מידע באמצעות השפה, לצייר, להגדיר, להפחית, להסיק וליצור מונחים.

b. (זיכרון קצר) דרך הערוץ STM-זיכרון עבודה – פונקציית קשב, היכולת לשמר מידע חדש שנלמד ב המילולי ולהיות מסוגל לתמרן אותו.

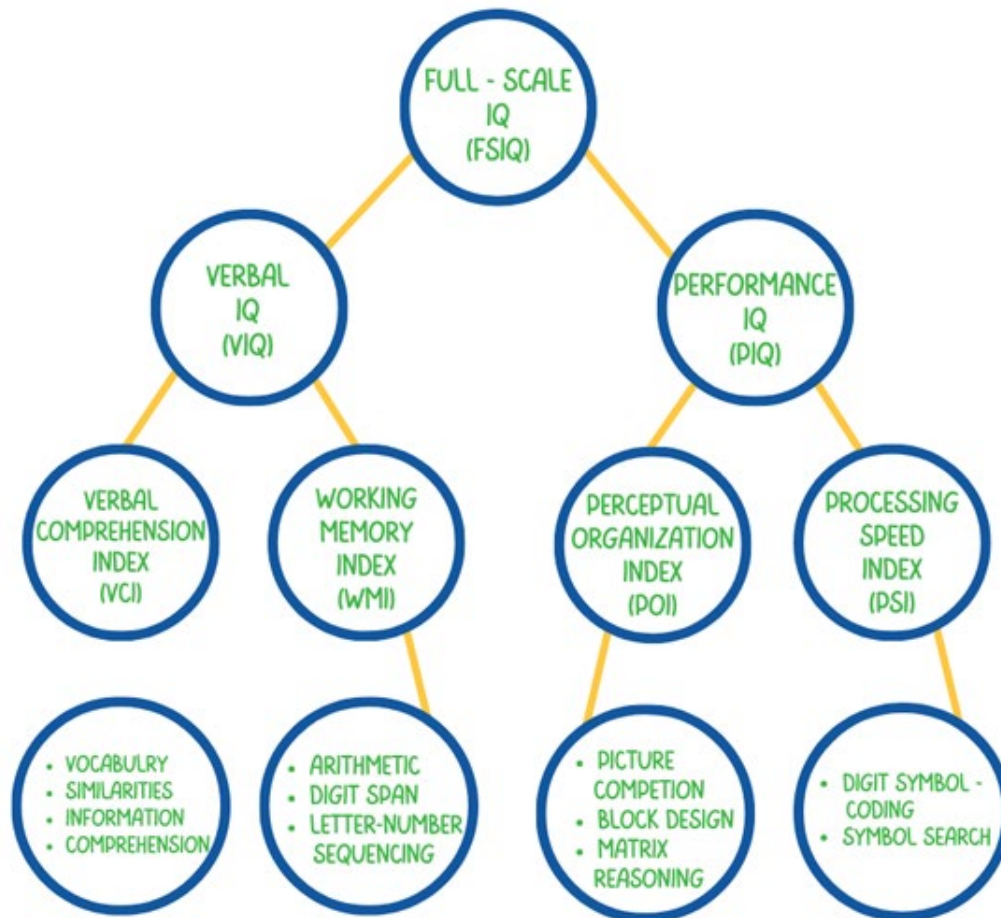
c. ארגון תפיסתי – תפיסה חזותית, ארגון מרחבי, ניתוח, סינתזה, למידה במינימום בוררות מילולית.

d. מהירות עיבוד – תשומת לב, מהירות למידה בזמן אמת, כמה מהר הנושא מפנים כלל חדש ומפעיל אותו.

2. מבחנים מעריכים, לא ישירות

a. TANGRAM

b. כרטיסי הערכה

גרסה מתוקנת ומעודכנת של סולם המודיעין המקורי של Wechsler for Children-Revised (WISC-R) תמונה 4 סולם המודיעין של Wechsler for Children (WISC)

הערכת ילדים מעל גיל 12 גישה פסיכולוגית וחברתית

1. התלמיד בוגר מספיק כדי להיות מסוגל להתמודד עם תסכול תוך כדי תהליכים והערכה ארוכים יותר.
2. התלמיד נמצא בתהליך של עיצוב עתידו, ולכן קשוב מאוד לתהליכים שעשויים להאיר את העתיד הזה.
3. לתלמיד יש ניסיון חיים משמעותי וצריך כבר לפתח מערכת שיפוט אוטונומית וערכים פנימיים.

כלים עיקריים +תרגול

1. רייבן, WAIS – מדויק
2. כרטיסים, NEO240, MMPI – הערכה

2.1.4. המאפיינים, ההתנהגויות והחברותיות של הילד המחונן

ילדים מחוננים מפגינים מערך שובה לב של מאפיינים המבדילים אותם מבני גילם. הסקרנות הבלתי נדלית שלהם, הרעב הבלתי יודע ללמידה והיכולת המופלאה שלהם לחבר בין רעיונות שונים מובילים אותם למסלול ייחודי

2021-1' מס' הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

של צמיחה. פרק זה מתעמק בעולם התהליכים הקוגניטיביים המורכבים של ילדים מחוננים, לרבות נטייתם לחשיבה מעמיקה, ביקורתית ומגוונת. צימאונם הבלתי יודע שובע לידע מוביל אותם לעתים קרובות לחקור נושאים מעבר לשנים שלהם, ולפתח נתיבים של חקר אינטלקטואלי שמותיר חותם בל יימחה על התפתחותם האישית.

מאפיינים התפתחותיים של ילדים מחוננים

גישה ראשונה: התפתחותם של ילדים מחוננים היא אוניברסלית, כלומר זהה לזו של כל הילדים האחרים, ושונה מזו של בני גילם בעלי יכולת ממוצעת רק במידה שהתפתחותו של כל ילד משתנה.

התיאוריות העיקריות של התפתחות הילד, כמו אלו שהוצעו על ידי פיאז'ה, אריקסון, מאסלו וקולברג, הבחנות את ההתפתחות הקוגניטיבית, הזהות, האישיות והמוסרית, ניתנות ליישום גם להסבר התפתחותם של ילדים מחוננים מכיוון שהם תואמים את האוניברסלי. גישת פיתוח. לפי גישה זו, ילדים מחוננים עוברים בדרך כלל את אותם שלבים של התפתחות קוגניטיבית ומוסרית כמו כל הילדים האחרים, אך בגלל יכולותיהם יוצאות הדופן (Karnes and Brown, 1981) הם מתקדמים בשלבים אלו מהר יותר ומוקדם יותר מבני גילם בעלי יכולת ממוצעת (Tan-Willman and Gutteridge, 1981 כמו Pagnin and Andreani, 2000).

גישה שנייה: התפתחותם של ילדים מחוננים היא אוניברסלית אך מציגה מאפיינים מסוימים. הטענה היא שלמרות ששלבי ההתפתחות דומים לאלו של כל הילדים, התכונות הייחודיות של ילדים מחוננים, כגון יכולת אינטלקטואלית גבוהה, חוסר סינכרוניות בהיבטים שונים של התפתחות, ועוררות יתר מוגברת או היענות מוגברת (Dabrowski, 1972; לגירויים שונים, כולן תורמות. לדפוס התפתחות השונה במקצת מזה של כל הילדים האחרים כתוצאה מכך, התפתחותם של ילדים מחוננים כוללת (Coleman & Cross, 2000) כמו אצל (Piechowski, 1991; Silverman, Morelock, 1996; כומו ב Coleman & Cross, 2000). מאפיינים ספציפיים יותר מאלה של בני גילם שאינם מחוננים.

לכן חשוב לבחון את המאפיינים המבדילים ילדים מחוננים מרוב בני גילם.

התפתחות קוגניטיבית מואצת אצל ילדים מחוננים היא אחד ממאפייני המפתח של מחוננים. לא משנה

אם הם מצטיינים במדע או באמנויות, הם בדרך כלל מדגימים

- התפתחות קוגניטיבית העולה על זו של בני גילם בעלי יכולת ממוצעת
- (Milbrath, 1998) היכולת ללמוד מהר יותר וביעילות רבה יותר, לרוב עם סיוע מינימלי של מבוגרים (Winner and Martino, 2000) כמו אצל

ההתפתחות הקוגניטיבית המואצת של ילדים מחוננים מודגשת על ידי חוקרים רבים. מוטוריקה עדינה וגסה, כמו גם דיבור, הם התחומים שבהם ההתפתחות המואצת של ילדים מחוננים בולטת ביותר. רכישה מוקדמת של מיומנויות קריאה היא עוד אחד מהסימנים השכיחים יותר להתפתחות קוגניטיבית מואצת אצל ילדים מחוננים. ילדים מחוננים נוטים להעדיף ספרים המספקים ידע מהותי, כמו אטלסים, אנציקלופדיות וספרי מדע על פני סיפורת וסיפורי אגדות. מה 1 ילדים בני 1-12 קוראים, ילדים מחוננים קוראים בגיל 8-9. למרות שקריאה היא אחד מסימני ההיכר של מחוננים, התפתחותו של ילד מחונן היא אינדיבידואלית ביותר: למרות שהתפתחותו הקוגניטיבית עשויה להיות מהירה יותר, ייתכן שהם אינם שונים מבני גילם במונחים של התפתחות גופנית או חברתית, או, במקרים מסוימים, עשויים להיות שונים מבני גילם. אפילו בפיגור בהיבטים מסוימים של פיתוח. כמה מחברים אף הציעו כי (Morelock, 1999) אסינכרון התפתחותי צריך להיחשב כמאפיין מגדיר של מחוננים.

2021-1-ר"פ הפרויקט מס': LT01-KA220-SCH-000027713

מאפיינים ספציפיים של ילדים מחוננים

המאפיין הספציפי של ילדים מחוננים שמציין לרוב חוקרים הוא **ריגוש יתר** (**לא רגישות!**) שיכולה Sword-להתבטא באזור אחד או יותר - אינטלקטואלי, פסיכומוטורי, חושני, דמיוני ורגשי (דברוסקי, 1980; כמו ב 2003).

- ריגוש יתר המוגבר בתחום האינטלקטואלי מתבטא באופנים הבאים: ילדים מחוננים הם סקרנים מאוד, מתעניינים לרוב בנושאים שונים, שומרי מצוות, בעלי כישורי עיבוד מידע מהירים ולומדים בקלות ובמהירות.
- ריגוש היתר הפסיכומוטורי של ילדים מחוננים מאופיינת ברמות גבוהות של אנרגיה, מה שמוביל אותם להיות פעילים לעיתים קרובות וליהנות מעיסוק במספר פעילויות בו-זמנית.
- ילדים מחוננים מציגים חוויה חושנית מוגברת, כלומר, הם רגישים ליופי ונמשכים לערכים אסתטיים.
- בספרות על ילדים מחוננים, התרגשות היתר הדמיונית שתיאר דברוסקי מכונה יצירתיות. הוא מאופיין ביכולת לבצע משימות בדרכים לא שגרתיות, דמיון חי ויכולת לפנטז ולמצוא מספר פתרונות לבעיה אחת.
- ריגוש יתר רגשי מוגברת מאופיינת ברגישות רבה יותר, רגשות עזים מאוד ותנודות רגשיות מהירות ילדים אלו לרוב מגיבים בעוצמה להערות, לוקחים אותן ללב ומרגישים כישלונות, ולכן חשוב להביע ביקורת וטעויות כראוי בפני ילדים אלו. מאפיין ספציפי נוסף נפוץ של ילדים מחוננים הוא הנטייה שלהם לפרפקציוניזם. מחקרים מראים שהחתייה לשלמות בפעילותם משמשת כוח מניע קבוע עבור אנשים מחוננים. ביקורת עצמית מוגזמת אצל ילדים מחוננים קשורה לעתים קרובות עם הנטייה הזו לפרפקציוניזם. חשוב להכיר בכך שהימנעות היא תכונה נפוצה של פרפקציוניזם פרפקציוניסטים, החוששים שהם עלולים לא להגיע לשלמות, עשויים להימנע ממשימות לחלוטין או לא להקדיש מספיק זמן ומאמץ כדי למנוע כישלון ורגשות של חוסר יכולת. רבים מהקשיים שחווים ילדים מחוננים, כמו לחץ, פרויקטים לא הושלמו וחוסר רצון לקחת סיכונים, קשורים לפרפקציוניזם.

רגשות והתפתחות רגשית

- אם ילדכם מוכשר, אולי תשימו לב שיש לו רגשות, תחומי עניין ודעות חזקים מאוד בהשוואה לילדים אחרים בגילם. לפעמים ילדים מחוננים מתקשים לנהל את הרגשות החזקים האלה.
- למשל, ילד צעיר ומחונן עלול להתעצבן מאוד אם הם חושבים שהציור שלהם אינו שווה למקור בספר שבו הם מסתכלים. הם עשויים לדאוג הרבה יותר מאחרים מבעיות ידידות או שלא תמיד מבינים הכל בצורה מושלמת בכיתה.
- תלמידים מבוגרים יותר, למשל תיכונסטים, עלולים להיות מודאגים מאוד מחוסר היכולת להשפיע באופן חיובי על שינויי אקלים או בעיות גלובליות אחרות. או שהם עלולים להתרגש מאוד מיצירת אמנות ולא מבינים מדוע אחרים אינם מרגישים כך.

כאשר מעריכים את התפתחותו של כל ילד, מומלץ תמיד לקחת בחשבון את כל ההיבטים - פיזיים, קוגניטיביים וחברתיים - ואת הא-סינכרוניות שלהם, במיוחד בבחירת אפשרויות חינוכיות לילדים מחוננים, כגון 'כניסה מוקדמת, דילוג על כיתה וכו'.

אסטרטגיות לטיפול ברגשות חזקים אצל ילדים מחוננים ומוכשרים

תקשורת טובה היא אחד המפתחות לתמיכה בהתפתחות הרגשית של ילדך המחונן

הכל עוסק בדיבור, הקשבה ותגובה בצורה רגישה, גם כשהרגשות של ילדכם נראים לא פרופורציונליים למה שקרה. דיבור והקשבה נותנים לילדכם זמן לחשוב על רגשותיו ומעניקים לכם את ההזדמנות להבין באמת את הרגשות הללו.

זה טוב לעזור לילדים ללמוד להבין ולנהל את הרגשות שלהם על ידי מתן שמות לרגשות והצעת דרכים לנהל אותם. לדוגמה, 'זה נשמע שאתה מרגיש מתוסכל מהציור שלך. למה שלא יהיה לך קצת שקט עם הספר האהוב'. 'עליך? תוכל לעבוד על הציור שלך שוב מאוחר יותר'.

לעבור את העליות והמורדות של גיל ההתבגרות יכולה להיעזר רבות אם המבוגרים הצליחו לפתח הקשבה אקטיבית ופתרון בעיות ומיישמים אותם בתקשורת שלהם עם הילד/הצעיר

התפתחות חברתית ומיומנויות: ילדים מחוננים

1. ילדים מחוננים יכולים לחשוב מהר יותר ו/או יותר לעומק מילדים אחרים בני גילם. אז, לעתים קרובות הם טובים בדמיין איך זה להיות במצב של מישהו אחר
2. לפעמים תכונות אלו אומרות שהילד המחונן והמוכשר שלך מסתדר היטב עם אחרים. פעמים אחרות, זה עשוי להיראות כאילו הילד שלך לא ממש מתאים לילדים בגילם
3. כמו כן, אולי שמתם לב שהילד המחונן שלכם מעדיף לשחק או להיות עם ילדים גדולים יותר. הסיבה לכך היא שילדכם חושב ומרגיש ברמה דומה לילדים גדולים יותר

אסטרטגיות לסיוע לילדים מחוננים להסתדר עם אחרים

1. כמו כל ילד, גם הילד המחונן שלך יזדקק לפעמים לעזרתך כדי ללמוד איך להסתדר טוב עם אחרים.
2. נקודת התחלה מצוינת להסתדר עם אנשים היא ההבנה שלאנשים שונים יש חוזקות שונות. אתה יכול לעזור לילדך ללמוד זאת כחלק מחיי המשפחה היומיומיים שלך. לדוגמה, אם לילדכם יש אחים, הם ילמדו שלאנשים אחרים יש כישרונות ותחומי עניין שונים
3. אתה יכול גם לתת לילדך הזדמנויות לבנות ולתרגל מיומנויות חברתיות באמצעות
 - a. קבוצות משחקים - לילדים צעירים יותר
 - b. קבוצות מבוססות עניין לילדים ובני נוער גדולים יותר - למשל להקת נוער, חוג דרמה, מועדון שחמט
 - c. קבוצות ותוכניות לילדים מחוננים ומוכשרים

התנהגות: ילדים מחוננים

התנהגות בדרכים מאתגרות קורה גם לילדים מחוננים ומוכשרים, בדיוק כמו עם כולם. חלק מהסיבות להתנהגות מאתגרת זו יכולות להיות הבאות :

- a. ממהרים להטיל ספק בכללים ובשגרה משפחתית
- b. מתוסכלים בקלות
- c. זקוק להזדמנויות למידה מאתגרות

אסטרטגיות לניהול חוקים ושגרות משפחתיות

1. לילד המחונן שלך כנראה יש זיכרון מצוין, כך שהוא צפוי לזכור היטב כללים ושגרות.
2. אבל זה עלול להיות קשה לגרום לילדך לפעול לפי הכללים והשגרה המשפחתית שלך. לדוגמה ייתכן שילדכם לא ירצה לכבות את האור אם הוא קורא ספר, הוא באמת מתעניין בו. או שילדכם! עשוי להמציא כמה סיבות טובות מאוד מדוע קריאה חשובה יותר מלשכב לישון!
3. זה יכול לעזור להיות נחרץ לגבי הציפיות הכלליות שלך - למשל, לכבות את האור עד 21:00 בלילות השבוע. אבל להיות מוכן לנהל משא ומתן על דברים קטנים זה רעיון טוב.
4. אם לילדכם יש אחים, כללים האומרים כיצד המשפחה שלכם דואגת לבני המשפחה שלכם ומטפלים בהם יכולים לעזור להם להסתדר - למשל, דפקו וקבלו אישור לפני שנכנסים זה לחדר של זה.

אסטרטגיות לטיפול בתסכול

1. ילדים מחוננים לרוב מציבים לעצמם סטנדרטים גבוהים מאוד ומתוסכלים כאשר הם לא יכולים לעמוד בהם. זה יכול לפעמים לגרום להתקפי זעם והתנהגות קשה אחרת.
2. זה נהדר עבור ילדך לעבוד לקראת סטנדרטים גבוהים. אבל הילד שלך צריך להבין שלא יכולים להיות להם סטנדרטים גבוהים לכל דבר. זה בסדר לעשות טעויות כי טעויות עוזרות לנו ללמוד מה לעשות אחרת בפעם הבאה. חמלה עצמית היא עניין של יחס אדיב לעצמך כאשר דברים לא הולכים טוב. אם מעוניינים, תוכלו להעמיק במושגים של חמלה עצמית לילדים ובני נוער.

אסטרטגיות למציאת הזדמנויות הלמידה הנכונות

- כאשר ילדים מחוננים ומוכשרים לא מקבלים מספיק הזדמנויות ללמוד מחוץ לבית, הם עלולים
1. לא לעסוק בפעילויות או ילדים אחרים בטיפול בילדים או בבית הספר
 2. נראה בסדר בטיפול בילדים או בבית הספר, אבל יש להם התקפי זעם או נראים נסערים ומסוגרים לאחר החזרה הביתה
 3. להסיח את דעתם של חברי הכיתה בבית הספר או לבהות מהחלון במקום לעשות את השיעורים

2.2. התשתית החברתית של הילד המחונן

הדינמיקה החברתית של ילדים מחוננים מסקרנת לא פחות. המוחות הצעירים הללו מתמודדים לעתים קרובות עם האיזון העדין של שילוב היכולות המתקדמות שלהם עם האינטראקציות החברתיות שלהם. חלק מהילדים המחוננים מפיגים נטיות מופנמות, מחפשים נחמה במחשבותיהם, בעוד שאחרים מאמצים מוחצנות תוך שימוש במתנותיהם כדי לטפח קשרים ולגשר על פערים בין בני גילם. הבנת יחסי הגומלין המורכבים בין מחוננים לחברותיות שופכת אור על האתגרים וההזדמנויות הצפויות לאנשים יוצאי דופן אלה.

2.2.1. מאפיינים של משפחות בהן גדל הילד המחונן

התשתית החברתית של ילד מחונן מתייחסת לרשת התמיכה ולסביבה המקיפה ומטפחת את היכולות והצרכים הייחודיים של הילד. תשתית זו חיונית להתפתחות הכללית של הילד, לרווחתו ולמימוש מוצלח של הפוטנציאל הטמון בו. הוא מקיף היבטים שונים, כולל תמיכה משפחתית, הזדמנויות חינוכיות, אינטראקציות עמיתים וגישה למשאבי בריאות הנפש. לא ניתן להפריז בחשיבותה של תשתית חברתית איתנה עבור ילדים מחוננים, והנה כמה סיבות מרכזיות לכך

1. **מטפח צמיחה אינטלקטואלית ורגשית:** לילדים מחוננים יש לרוב יכולות קוגניטיביות מתקדמות וצרכי למידה. תשתית חברתית תומכת מספקת להם סביבות ואתגרים מעוררים אינטלקטואלית המסייעים למקסם את הפוטנציאל שלהם. זה גם נותן מענה לצרכים הרגשיים שלהם, ומאפשר להם לפתח תחושה בריאה של הערכה עצמית ורוחה.
2. **מונע תת הישגים ושעמום:** ללא תמיכה ומעורבות מתאימים, ילדים מחוננים עלולים להפוך לחסרי עניין וללא מעורבות במסגרת החינוכית המסורתית. זה יכול להוביל לתת-הישגים ועלול לגרום לכך שהילד לא יגיע למיצוי הפוטנציאל שלו.
3. **מספק תחושת שייכות:** ילדים מחוננים עשויים להרגיש מבודדים או שונים מבני גילם בשל יכולותיהם ותחומי העניין הייחודיים שלהם. תשתית חברתית חזקה מחברת אותם עם עמיתים חונכים ומורים בעלי דעות דומות שמבינים ומעריכים את החוזקות שלהם, מטפחת תחושת שייכות ומפחיתה את תחושות הבידוד.
4. **מעודד סוציאליזציה חיובית:** אינטראקציה חברתית חיונית להתפתחות כל הילדים, כולל מחוננים. התשתית החברתית מסייעת לילדים מחוננים לבנות מערכות יחסים בריאות, לפתח מיומנויות חברתיות וללמוד לעבוד בשיתוף פעולה עם אחרים.
5. **הזדמנויות חינוך והעשרה מותאמות:** תשתית חברתית יעילה מאפשרת תכניות חינוכיות מותאמות אישית המתאימות לקצב הלמידה האישי ולתחומי העניין של הילד. היא פותחת דלתות לתוכניות העשרה, קורסים מתקדמים ופעילויות חוץ בית ספריות המתאגרות את הילד המחונן ומעברות אותו עוד יותר.
6. **תמיכה בצרכים רגשיים ופסיכולוגיים:** ילדים מחוננים עשויים להתמודד עם אתגרים רגשיים ייחודיים, כגון פרפקציוניזם, רגישות מוגברת ורגשות עזים. תשתית חברתית חזקה כוללת גישה לאנשי מקצוע בתחום בריאות הנפש שמבינים את המורכבות של מחוננים ויכולים לספק תמיכה והכוונה מתאימה.

2021-1': מס' הפרויקט ר"פ-LT01-KA220-SCH-000027713

7. **הכנה לבגרות**: תשתית חברתית מבוססת מסייעת לילדים מחוננים לפתח כישורי חיים קריטיים בגון חוסן, הסתגלות ותקשורת אפקטיבית. מיומנויות אלו חשובות לאין ערוך כאשר הן עוברות לבגרות וממשיכות את שאיפותיהן
8. **משפר את היצירתיות והחדשנות**: לילדים מחוננים יש לרוב נטייה טבעית ליצירתיות וחדשנות תשתית חברתית מטפחת מספקת להם את החופש והעידוד לחקור את הרעיונות שלהם, מטפחת את הדור הבא של ממצאים, אמנים, מדענים והוגים

בסך הכל, התשתית החברתית של ילד מחונן ממלאת תפקיד חיוני בעיצוב עתידו ובאופטימיזציה של תרומתו לחברה. באחריות ההורים, המחנכים, בתי הספר והקהילות לעבוד יחד כדי ליצור סביבה שבה ילדים מחוננים יכולים לשגשג, לפתח את כישרונותיהם ולהשפיע לטובה על העולם

2.3 מה אנחנו יכולים לצפות מיליד מחונן

ילדים מחוננים רבים מציגים מאפיינים ייחודיים המאפשרים לנו לזהות אותם ככאלה. מגיל צעיר, ילד עם אוצר מילים מורחב או סקרנות רבה לגבי איך דברים עובדים עשויים להראות סימנים מוקדמים של מחוננים. עם זאת, מאפיינים אחרים אינם ברורים כל כך, מה שמקשה על זיהוי ילדים מחוננים במסגרות רבות, כולל בית ספר היכרות ויכולת לזהות מאפיינים המסמנים מחוננות יכולה להועיל מאוד למורה בכיתה. הנה כמה מאפיינים כלליים של ילדים מחוננים. ברור שאף ילד אינו מצטיין בכל המאפיינים.

2.3.1. יכולות אקדמיות, קצב למידה, קשיי למידה

יכולות אקדמיות

1. מראה כוחות חשיבה מעולים ויכולת בולטת להתמודד עם רעיונות; יכול להכליל בקלות מעובדות ספציפיות ויכול לראות קשרים עדינים; בעל יכולת פתרון בעיות יוצאת דופן
2. מראה סקרנות אינטלקטואלית מתמשכת; שואל שאלות חיפוש; מראה עניין יוצא דופן בטבע האדם והיקום
3. בעל מגוון רחב של תחומי עניין, לרוב מסוג אינטלקטואלי; מפתח עניין אחד או יותר לעומק ניכר
4. עדיף באופן ניכר באיכות ובכמות של אוצר המילים הכתוב ו/או המדובר; מתעניין בדקויות של מילים והשימוש בהן
5. קורא בשקיקה וסופג ספרים הרבה מעבר לשנים שלו
6. לומד במהירות ובקלות ושומר על הנלמד; מזכיר פרטים חשובים, מושגים ועקרונות; מבין בקלות
7. מראה תובנה לבעיות אריתמטיות הדורשות חשיבה זהירה ותופס מושגים מתמטיים בקלות
8. מראה יכולת יצירתית או ביטוי דמיון בדברים כגון מוזיקה, אמנות, ריקוד, דרמה; מראה רגישות ועדינות בקצב, בתנועה ובשליטה גופנית
9. שומר על ריכוז לתקופות ארוכות ומגלה אחריות ועצמאות יוצאת דופן בעבודה בכיתה
10. מציב סטנדרטים גבוהים באופן מציאותי לעצמי; הוא בעל ביקורת עצמית בהערכה ובתיקון המאמצים שלו
11. מגלה יוזמה ומקוריות בעבודה אינטלקטואלית; מראה גמישות בחשיבה ומתחשב בבעיות ממספר נקודות מבט
12. מתבונן בקפידה ומגיב לרעיונות חדשים
13. מראה יציבות חברתית ויכולת לתקשר עם מבוגרים בצורה בוגרת
14. מקבל התרגשות והנאה מאתגר אינטלקטואלי; מראה חוש הומור עירני ועדין

לקויות למידה בקרב ילדים מחוננים

LD NEA - מבוסס על לינדה אי. ברודי וקרול ג'יי מילס)

תלמידים מוכשרים ובעלי לקויות למידה הם אלו שיש להם כישרון או כישרון יוצאי דופן ובעלי יכולת ביצועים גבוהים, אך יש להם גם לקות למידה המקשה על היבט מסוים של הישגים אקדמיים. חלק מהתלמידים הללו מזוהים וצרכיהם נענים. אבל כדי שזה יקרה, בית הספר צריך להחליט באופן ספציפי לזהות ולאחר מכן לספק תמיכה לתלמידים אלה. תלמידים רבים הניחנים בלקויות למידה "נפלים בין הכיסאות" במערכת

ישנן לפחות שלוש תת-קבוצות של ילדים שהחריגות הכפולה שלהם נותרה בלתי מזוהה

1. הקבוצה הראשונה כוללת תלמידים שזוהו כמחוננים אך מפגינים קשיים בבית הספר. תלמידים אלה נחשבים לעתים קרובות כחסרי הישגים, ויתכן שההישגים החסרים שלהם מיוחסים לתפיסה עצמית לקויה, חוסר מוטיבציה, או אפילו כמה מאפיינים מחמיאים פחות, כגון עצלות לקויות (Silverman, 1989; Waldron, Saphire, & Rosenblum, 1987; Whitmore, 1980). הלמידה שלהם נותרת בדרך כלל בלתי מוכרות במשך רוב חייהם החינוכיים. ככל שבית הספר הופך למאתגר יותר, הקשיים הלימודיים שלהם עלולים לגדול עד לנקודה שבה הם מפגרים מספיק מאחורי בני גילם, כך שמישהו יחשוד סוף סוף בבנות. ("ברודי ומילס, 1997")
2. קבוצה שנייה כוללת תלמידים שלקויות הלמידה שלהם חמורות מספיק כדי שזוהו כבעלי לקויות למידה אך מעולם לא הוכרו או טופלו יכולותיהם החריגות. הוצע כי זו עשויה להיות קבוצה גדולה יותר של תלמידים ממה שאנשים רבים מבינים. במחקר אחד, לא פחות מ-33% מהתלמידים שזוהו הערכות שגויות ו/או (Baum, 1985). עם לקויות למידה היו בעלי יכולת אינטלקטואלית מעולה ציוני מנת משכל מובילים לרוב להערכת חסר של היכולות האינטלקטואליות של תלמידים אלו. אם הפוטנציאל שלהם לא מוכר, זה לעולם לא הופך לגורם לדאגה או למוקד של תוכנית ההוראה, "שלהם. בשל הערכה מועטה זו או זיהוי בלתי גמיש מדי ו/או ציפיות הדרכה ב"תוכנית המחוננים הם מופנים רק לעתים רחוקות לשירותי מחוננים
3. אולי הקבוצה הגדולה ביותר של תלמידים שלא קיבלו שירות הם אלה שיכולותיהם ומוגבלותיהם מסווים זה את זה; ילדים אלו יושבים בכיתות כלליות, אינם זכאים לשירותים הניתנים לתלמידים מחוננים או לקויי למידה ונחשבים לבעלי יכולות ממוצעות. מכיוון שתלמידים אלו מתפקדים בדרך כלל ברמת כיתה, הם אינם נתפסים כבעלי בעיות או צרכים מיוחדים, ואינם נמצאים בראש סדר למרות שנראה כי (Brody & Mills, 1997) העדיפויות של בתי ספר בתקציבים מצומצמים תלמידים אלה מתפקדים בצורה סבירה, הם, למרבה הצער, מתפקדים הרבה מתחת לפוטנציאל שלהם. ככל שהעבודה בכיתות הופכת תובענית יותר ויותר עם כל שנה ברציפות, וללא העזרה שילדים כאלה דורשים על מנת להתמודד עם מגבלותיהם, הקשיים הלימודיים שלהם גדלים בדרך כלל עד לנקודה שבה עלול להתעורר חשד ללקות למידה, אך פוטנציאל אמיתי מוכר לעתים רחוקות אם בכלל

2.3.2. התנהגויות אישיות וחברתיות

האתגרים שתלמידים מחוננים יכולים להתמודד איתם יכולים להפגיע את אלה שמאמינים במיתוס שהם לא צריכים עזרה, ושהם יסתדרו בעצמם. לילדים מחוננים יש מוח מחווט שונה שהופך אותם לייחודיים בהשוואה לחבריהם הניורוטיפיים לגיל. בעוד שרבים מחשיבים את המחוננות רק במונחים אקדמיים, המחוננות אכן חלה על ההתפתחות החברתית והרגשית של הילד באופן כללי. למרות העובדה שכל הילדים נקראים לנווט בדרך הלא אחידה של גיבוש זהותם ושייכותם החברתית, מחוננים עשויים לחוות את הבעיות הללו בצורה שונה ובעוצמה רבה יותר ככל שהם מתבגרים. כדי לעזור לבני משפחה ולמחנכים לנווט כמה מהבעיות הרגשיות הנלוות להתנהגות מחוננים, הנה רשימה של כמה מהאתגרים הנפוצים ביותר עבור תלמידים מחוננים וכן עצות כיצד לעזור לתלמידים לעבור אתגרים אלו.

בין האזורים הבעייתיים הנפוצים ביותר עבור ילדים המפגינים מאפיינים של מחוננות הם:

2021-1' ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

- רגישויות ועוררות יתר
- מיומנויות חברתיות
- שְׁלֵמוֹתָנוּת
- מושג עצמי

רגישויות ועוררות יתר:

על פי נתוני המחקר, ילדים מחוננים חווים רגישות מוגברת ועיבוד רגשי מתקדם. מאפיינים אלו מוצבים לרוב במסגרת תפיסת התרגשות היתר של דאברובסקי, המתארת את הרגישות והעוצמה המוגברות של ילדים מחוננים בתחומי הפסיכומטורי (עודפי אנרגיה ותנועה, (חושני) חוש ריח חריף, מגע וכו', (רגשי) ניסיון פנימי) בשל מאפיינים ייחודיים אלו, ילדים. (N/A, 2021) עשיר, (אינטלקטואלי) סקרנות וחיפוש ידע (ודמיוני) דמיון חי) מחוננים מגיבים לעיתים לרעה לגירויים עזים, העלולים להתבטא כהתנהגות בעייתית על פני השטח. למשל, אם ילד בעל תפיסה צופה במשהו בחדשות שמפחיד אותו, הוא עלול לסרב לישון לבד בלילה במשך פרק זמן מסוים. ילדים שמתרגשים יתר על המידה באזורים האינטלקטואליים והקינסטטיים עשויים למצוא את זה בלתי אפשרי לשבת בשקט ליד השולחן שלהם ולעיתים קרובות להפריע למורים שלהם בשאלות או בקשות

רגישות חושית או רגשית עשויה לעורר מערך של רגשות, כגון תסכול או צער, ומגוון של בעיות התנהגות המיוחסות למחוננות, כמו התרחקות או הסתגרות לעולם החיצון. הבנה כיצד מתבטאות רגשות יתר או רגישויות אצל ילדכם עשויה לעזור להורים למצוא פתרונות מתאימים להתנהגויות בעייתיות

מיומנויות חברתיות:

אנשים רבים טועים ומאמינים שילדים מחוננים הם מטבעם אנשי תקשורת מגושמים ומסכנים, וזה פשוט לא נכון. בעיית האינטגרציה החברתית של ילדים מחוננים נובעת לרוב מחוסר ההתאמה של הסביבה החינוכית שלהם. אסינכרוניה, או התפתחות לא אחידה, נחשבת לעתים קרובות למאפיין ליבה של מחוננים

סטודנטים אלה עשויים להיות בגילאי קולג' מבחינה אינטלקטואלית, אך הם עדיין רק בני 12 במיומנויות חברתיות. כתוצאה מכך, זה יכול להיות קשה להתייחד עם תחומי עניין דומים או לדעת איך לבטא את עצמך כראוי, בקבוצה. בהתאם לסביבה החינוכית, ילדים אלו עשויים להיות מתויגים עם התנהגויות בעייתיות כמו שתלטניות, סנוביות, אנטי-חברתיות וכו'. 'קושי ברכישת חברים בכיתה עשוי להיות לא קשור ליכולת או לרצון שלהם להתרועע אבל הוא מהווה בעיה. התוצאה של אין אנשים בעלי דעות דומות שאיתם הם יכולים להתחבר. כשמדובר בחברות מחוננים, יש פער בולט בין חברים לכיתה או בני גילם לבין מי שהם מחשיבים חברים אמיתיים

שְׁלֵמוֹתָנוּת:

פרפקציוניזם יכול להיראות כמו התנהגות רגילה בתפקוד גבוה עד שהוא מתחיל להזיק לבריאותו של הילד. ילדים פרפקציוניסטים עשויים להפגין מגוון התנהגויות מאתגרות, כמו תחרות עם אחרים, השגת תוצאות מיטביות על חשבון אינטראקציה חברתית, או הימנעות מפעילויות, שלדבריהם הם עלולים להיכשל בהן. פרפקציוניזם מקושר לרוב להערכה עצמית כאשר ילד מחונן או הסובבים אותם מצפים מהם להיות מחוננים בכל עת, בכל נושא

למרות שקיים ויכוח רב בשאלה האם קיים פרפקציוניזם במובן הטוב והרע, הבעיה של תלמידים מחוננים "רבים היא שהלחץ הזה להיות מושלמים נובע מחוסר היכולת שלהם לראות מעבר לתפקיד של "תלמיד חכם בכיתה. יש להזכיר כל הזמן לילדים מחוננים כי ערכם אינו מבוסס רק על הציונים או ההישגים שלהם

מושג עצמי

מושג עצמי הוא אתגר נפוץ נוסף של להיות מחונן. ילדים מחוננים עשויים להגיע למספר רב של אבני דרך בגיל ההתבגרות מוקדם יותר משאר בני גילם הממוצעים, אולם לעתים קרובות הם נאבקים בפיתוח תפיסה עצמית בריאה בתקופות חיוניות לגיבוש זהותם. למרות התפקיד המוביל, שיש להורים בסיוע לילדים ללמוד על עצמם, הם גם פגיעים למדי לחוויות השליליות בבית הספר ועם בני גילם, ואלה עלולות לפגוע באופן שבו ילד מחונן תופס את עצמו. הערכה עצמית נמוכה עשויה לנבוע מהרגשה של חוסר תמיכה ולא מקובלת בבית הספר. הם עשויים לחשוב שהמחוננות שלהם מפרידה אותם מהאחרים. חרדה ודיכאון עשויים לנבוע מההערכה העצמית הנמוכה הזו, וגם אם ילדים מחוננים אינם יכולים להיחשב רגישים יותר לחרדה ודיכאון בהשוואה לבני גילם, על פי מחקר של טרייסי קרוס ואחרים, התכונות האינטלקטואליות הייחודיות שלהם עשויות לתרום ליותר חוויה חריפה ואינטנסיבית של חרדה/דיכאון. חשוב שהורים ידעו שעליהם לפנות למומחים, למשל מטפלים מחוננים, אם הם חושדים בהעמקת דיכאון או חרדה חריפה אצל ילדיהם.

למרבה המזל, האסטרטגיות התומכות בהתפתחות האינטלקטואלית של ילד מחונן עשויות לסייע גם במניעת חלק מהאתגרים הרגשיים וההתנהגותיים. מציאת מישהו שיבדוק את ילדכם למחוננות, במיוחד עם כלי הערכה אינדיבידואלי, עשויה לעזור לחשוף בעיות עיבוד חושי שההורים והמחנכים יכולים לשתף פעולה בהם. זיהוי מחוננים עשוי גם לסייע למשפחות לגשת לתוכניות מיוחדות כדי לתמוך בפיתוחן או לתמוך בהאצה. שימוש בטכניקות האצה, כגון קיבוץ יכולות או דילוג בכיתה, יכול לתת לתלמידים עמיתים אינטלקטואליים שמבינים אותם ורוצים ליצור אינטראקציה כמו שהם עושים. זה יכול להיות גם הקלה לא להרגיש שאתה צריך להיות הילד הכי חכם תמיכה. A Nation Empowered בכיתה. היתרונות הרגשיים והחברתיים של האצה נתמכים על ידי הממצאים של בצרכים האינטלקטואליים והחברתיים של ילדים מחוננים מקדמת הערכה עצמית בריאה יותר וצורת חשיבה צמיחה. המאפשרת להם להעריך הן את החוזקות והן את החולשות שלהם.

2.3.3. הילד המחונן לאחר סיום הלימודים

מהי דמותו של הבוגר

1. הופך למצוין במדע, טכנולוגיה, אמנות, ספרות, משפטים, עסקים, פילוסופיה ויזמות.
2. מפגין התמדה והתמדה, יצירתיות ומקוריות, סקרנות, יושר אינטלקטואלי ו/או אמנותי, יכולת ורצון ללמוד ולפתח כל העת את יכולת החשיבה והפעולה בתנאי אי ודאות.
3. להפגין חשיבה רב-כיוונית, ראייה בין-תחומית, יכולת אנליטית, צריכת מידע יעילה, ראייה רחבה ומודעות להשלכות ערכיות.
4. בוגר התכניות הייחודיות חייב להיות אדם בעל מחויבות חברתית ורמת מוסר ואנושיות גבוהה.

הפניות

1. באום, ש' (1985). (למידה לקויי למידה עם יכולות קוגניטיביות מעולות: מחקר תיקוף של התנהגויות תיאוריות. עבודת דוקטורט שלא פורסמה, אוניברסיטת קונטיקט, סטורט.
2. ילדים מחוננים עם לקויות למידה: סקירת הנושאים. כתב עת. Brody, LE, & Mills, CJ (1997). <https://www.ldonline.org/ld-topics/gifted-ld/gifted-children-learning-disabilities-review-issues> (עמ' 282-286, 3(30), ללקויות למידה).
3. התפתחות חברתית-רגשית והחוויה האישית של מחוננים. Coleman, LJ, & Cross, TL (2000). ב. KA Heller, FJ Monks, RJ Sternberg, & RF Subotnik (Es.), Handbook International of Research and Development of Giftedness and Talent (עמ' 203-212) (מהדורה שנייה, עמ' 203-212). Elsevier: אוקספורד.
4. לומדים יוצאי דופן, מבוא לחינוך מיוחד. אלין ובייקון. Hallahan, DP, & Kauffman, JM (2003).
5. קובנה: סוויזה. Jovaiša, L. (1993). Pedagogikos terminai.
6. הבחנה ב'התאמה התפתחותית: מודל תכנית. Morelock, MJ, & Morrison, K. (1999). Roeper: A Journal on Gifted Education, 21(3), 195–200.
7. (לא רלוונטי) 2021. (סוגי אתגרים בפני תלמידים מחוננים, משאבים מוכשרים <https://www.davidsonacademy.unr.edu/blog/challenges-gifted-students-face/>
8. מגמות חדשות במחקר על התפתחות מוסרית אצל מחוננים (2000) Pagnin A, Andreani O (2000). International Handbook of Giftedness and Talent (עורכים) Heller KA, Mönks FJ, Sternberg RJ, Subotnik RF: Elsevier Science, 487–467' עמ'.
9. Šimelionienė, A. (2008). Kaip atpažinti vaiko gabumus? Metodinėsreko-mendacijos pedagogams, švietimo pagalbos specia-listamsir tėvams. Parengė. Švietimo aprūpinimo centras, 2008
10. (חרב, ל') 2003'. (ילדים מחוננים: לא בשלים רגשית או אינטנסיביים רגשית <https://positivedisintegration.com/Sword2003.pdf>
11. מחוננות בתחומים לא אקדמיים: המקרה של אמנויות" Winner, E., and Martino, G. (2000). KA Heller, FJ Monks, RJ Stenberg ו-RF Subotnik (אמסטרדם: Elsevier), 95–110.

THE IMAGE AND CHARACTERISTICS OF THE

Dr. Yehuda Hamovitz (Ron Vardi Centre), Rūta Kuodienė (Vytautas Magnus University, VšĮ "eMundus"), Vida Drąsutė (VšĮ "eMundus"), Diana Zmicerevska (ISMA), Zornitsa staneva (Zinev Art Technologies), Ivana tsvetkova (Zinev Art Technologies), Nida Juozaitienė (Vytautas Magnus University, Education Academy, Gifted center), Kristina Kondrotienė (Vytautas Magnus University, Education Academy, Gifted center)

2021-1': מס' הפרויקט ר"פ LT01-KA220-SCH-000027713

מבוא

התדמית והמאפיינים של מורה לילדים מחוננים יכולים להשתנות, אך ישנן תכונות ותכונות מסוימות הקשורות לעתים קרובות למחנכים יעילים בתחום זה. לילדים מחוננים יש לעתים קרובות צרכים ויכולות ייחודיים הדורשים גישה מיוחדת להוראה ותמיכה, לכן גם מורה לילדים מחוננים צריך להיות בעל סט ייחודי של תכונות ומאפיינים כדי לטפח ולאתגר ביעילות את היכולות האינטלקטואליות והיצירתיות של תלמידים אלה.

פרק זה מדבר על מאפיינים שיכולים להיות למורה לילדים מחוננים, מודלים המזהים את המורה היעיל ועל מאפיינים של ילדים מחוננים. לכן, חשוב לזכור כי כל ילד מחונן הוא ייחודי, ולכן מורה יעיל יהיה מותאם לצרכים ולחוזקות האישיות של כל תלמיד תוך טיפוח סביבת ביתה מכילה ומעוררת אינטלקטואלית.

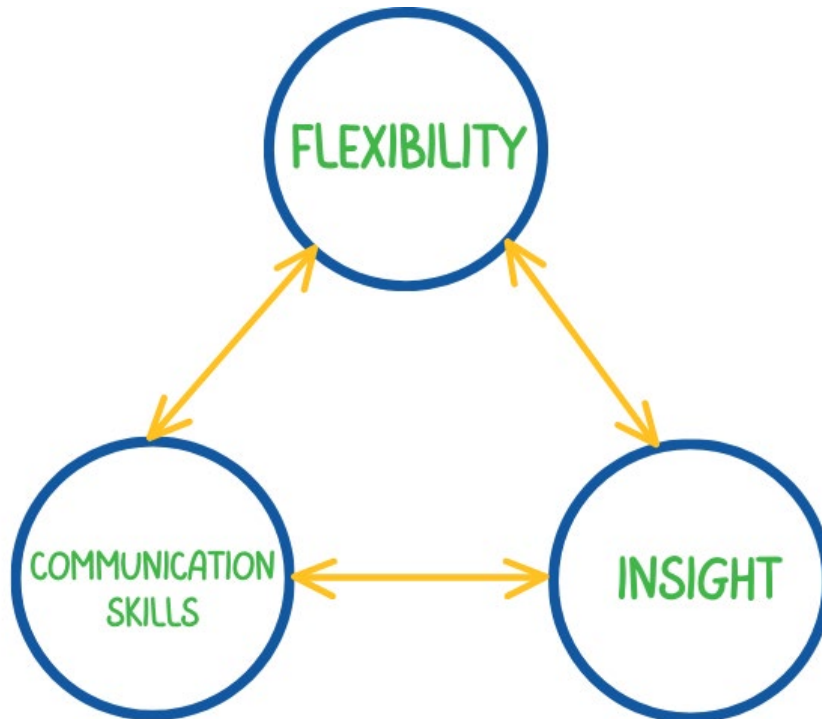
3.2 מאפייני המורה לילדים המוחננים: רקע והשכלה

כל בית ספר ומחוז מטפלים בחינוך מוחננים קצת אחרת, אבל רוב המחנכים מסכימים שלהוראת תלמידים, שהם לומדים מתקדמים, או לומדים מהר יותר, ברמה גבוהה יותר, או בצורה מופשטת ויצירתית יותר מחבריהם, יכולה להיות מאתגרת כמו בני גילם. זה מרגש

תלמידים מוחננים או חשיבה מוכשרת ומהירה במיוחד בתחום אחד או יותר, דורשים מורה שיוודע לפגוש אותם היכן שהם נמצאים ולהכיר בחוזקות וביכולות שלהם

לכן, חשוב לנתח ולהציג את התמונה הרחבה של המורה המחנך תלמידים מוחננים

- מורה שאינה מפחדת משליחות לחנך ילדים מוחננים תוך ידיעת הפרט שלהם
- לא מפחד משינוי, פתוח וגמיש
- מעורב בחיי הילד
- משביל, מכיר את דרכו בסיטואציות שונות
- מסוגל להודות בבורות
- מנוסה, בטוח בעצמו
- שומר על רמת אינטליגנציה גבוהה
- לא רק מומחה לנושא משלו אלא גם חי בהקשר של העולם (אומנויות, ספורט, תחומים אחרים)
- יחס חיובי לילדים מוחננים
- נְשִׁטָּתִי
- בעל חוש הומור
- לא מפחד לשים את עצמו בנעליו של ילד
- לא לאבד שיווי משקל (לארגן את העבודה בצורה כזו שתתמודד עם בעיות)
- נטייה לחדשנות

תמונה 5. הכישרים הרלוונטיים ביותר בעבודה עם תלמידים מחוננים

הגמישות או הנכונות של המורה לחשוב ולעבוד ולשתף מידע בדרכים חדשות ויוצאות דופן חשובה במיוחד בעבודה עם ילדים מחוננים. יש צורך בגמישות בבחירת המשימה, בציפייה לאתגר שהיא מציבה, בקביעת הזמן והשיטה לביצוע המשימה. מורה גמיש ייתן לילדים מחוננים יותר מקום לעבודה יצירתית כדי להגיע לתוצאות הטובות ביותר.

למורה לילדים מחוננים חשוב שתהיה לו **תובנה** בעבודה עם ילדים מחוננים. תובנה מתייחסת לידע או הבנה עמוקה של משהו. כל ילד מחונן הוא שונה, ולכן מורה לילדים מחוננים חייבת להקפיד להקדיש זמן כדי להכיר תלמידים מחוננים כאנשים שלמים.

תובנה חשובה לכל המורים העובדים עם כל מיני תלמידים, אבל כשמדובר בילדים מחוננים, זה הכרחי.

ולבסוף, ילדים מחוננים דורשים מורים בעלי **כישורים מצוינים בתקשורת**. מורה לילדים מחוננים חייב להיות מסוגל לזהות ילדים מחוננים, לתת להם משימות יכולות גבוהות יותר, לזהות שעמום או אדישות, להיות מסוגל להבין ולעבוד עם החוזקות שלהם. מורים לילדים מחוננים חייבים להשתמש בהקשבה פעילה בכיתותיהם מדי יום, וכך גם הורים לילדים מחוננים. יש צורך להקשיב למידע הניתן על ידי ילדים מחוננים, הורים ומורים, ולשקף אותו כל הזמן לכולם על מנת להגיע לתוצאות הטובות ביותר בחינוך הילד.

תמונה 6. המאפיינים העיקריים של מורה יעיל לתלמידים מחוננים

מורים לילדים מחוננים הם יותר הישגיים ואינטלקטואלים מאשר מורים בקבוצה הנורמטיבית

המאפיינים הבאים היו הכרחיים אצל מורים של תלמידים מחוננים

- מיומנות מתקדמת בהתמחות אקדמית
- היכולת ליישם ידע כדי לפתור בעיות בחיים האמיתיים
- גמישות
- פתיחות
- אנרגיה גבוהה
- מחויבות למצוינות
- היכולת להעביר תשוקה לנושא
- חשוב להבין כי מורים לילדים מחוננים
- , יראו יותר כשותפים של תלמידים ולא של מורים
- מתלהבים ללמוד, מסוגלים להודות שאינם יודעים
- הם חזקים, אסרטיביים, צנועים, בעלי טקט, בעלי אישיות יציבה
- יכול לראות את התמונה הגדולה, אוריינטציה עתידית

הצרכים הרגשיים של מחנכת הכיתה המחוננת

מורים בכיתות מחוננים חווים פעמים רבות הצפה רגשית ולעיתים אף מצוקה. לא קל להיות מורה בשיעורים האלה. כמו שמחוננים זקוקים לתמיכה רגשית מתמדת, גם מורים בכיתות אלה זקוקים לה. באחריות מערכת החינוך לוודא שהם מקבלים את זה. קבוצות תמיכה הדדיות בבית הספר שימושיות מאוד לטווח הקצר. התמודדות עם הצד הרגשי של הוראה בכיתות מחוננים צריכה להיות חלק קרוב מההכשרה שמקבלים מורים כאלה.

יסוד המורה המתאים לילדים מחוננים 3.1.1

הבסיס של מורים מתאימים לילדים מחוננים בנוי על שילוב של ידע, מיומנויות, גישות וגישות המותאמות לצרכים הייחודיים של לומדים מחוננים. להלן אחד עשר יסודות חיוניים המסוכמים למורה שעובד עם ילדים מחוננים:

1. **מומחיות בחינוך מחוננים**: מורה לילדים מחוננים צריך להיות בעל הבנה עמוקה של עקרונות תיאוריות ופרקטיקות של חינוך מחוננים. הם צריכים להכיר את המודלים השונים של מחוננים ואת האסטרטגיות שעובדות הכי טוב לאתגר ולרתום תלמידים אלה.
2. **מיומנויות בידול**: ילדים מחוננים לומדים לרוב בקצב מהיר יותר ויש להם סגנונות למידה שונים מורה מיומן יכול להבדיל את ההוראה שלו כדי לענות על הצרכים האישיים של כל תלמיד, לספק חומרים מתקדמים יותר והזדמנויות לחקר.
3. **גמישות וכושר הסתגלות**: מורה לילדים מחוננים צריך להיות גמיש בשיטות ההוראה שלו ומוכן להסתגל לצרכים המשתנים של תלמידיו. ייתכן שהם יצטרכו להתאים את תכנית הלימודים, הקצב או המטלות כדי לעמוד בקצב הלמידה המהיר של ילדים מחוננים.
4. **תשוקה ללמידה**: מורה נלהב אשר באמת נלהב מהנושא שלו יכול לעורר תלמידים מחוננים להעמיק בתחומי העניין שלהם. מורה המגלם אהבה ללמידה יכול ליצור סביבה שבה מעודדים סקרנות וחקירה.
5. **כישורי פתרון בעיות**: ילדים מחוננים נהנים לרוב להתמודד עם בעיות מורכבות ולחשוב בצורה ביקורתית. מורה שיכול להציב שאלות מאתגרות ולהדריך את התלמידים בתהליך הפתרון שלהן יכול לטפח צמיחה אינטלקטואלית.
6. **כישורי תקשורת חזקים**: תקשורת אפקטיבית חיונית בכל תפקיד הוראה. מורה לילדים מחוננים אמורה להיות מסוגלת להסביר מושגים מורכבים בבירור, להקשיב באופן פעיל לתלמידים ולטפח דיאלוג פתוח בתוך הכיתה.
7. **אינטליגנציה רגשית**: הבנת הצרכים הרגשיים והחברתיים של ילדים מחוננים חשובה. מורה שיכול לספק תמיכה והדרכה מתאימות בתחומים כמו פרפקציוניזם, התפתחות אסינכרונית ואינטראקציות חברתיות יכול ליצור סביבה מטפחת.
8. **יצירתיות וחדשנות**: תלמידים מחוננים משגשים כאשר מקבלים הזדמנויות לחשוב בצורה יצירתית ולחקור רעיונות לא שגרתיים. מורה שמעודד ניסויים וחדשנות יכול לעזור לתלמידים אלו למצוא את הפוטנציאל שלהם.
9. **חשיבה שיתופית**: שיתוף פעולה עם הורים, מחנכים אחרים ומומחים חיוני לעתים קרובות בחינוך של ילדים מחוננים. מורה שיכול לעבוד ביעילות בתוך צוות ולערב בעלי עניין שונים יכול לספק חווית למידה הוליסטית ותומכת.

2021-1' מס' ר"פ הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

10. **סבלנות ואמפתיה:** בעוד שלילדים מחוננים יש יכולות ייחודיות, הם יכולים גם להתמודד עם אתגרים. מורה סבלני ואמפתי יכול לספק את התמיכה הרגשית הדרושה בזמנים של תסכול או מאבק.

11. **למידה מתמדת:** חינוך למחוננים הוא תחום שמתפתח כל הזמן. מורה מסור צריך להיות מחויב להתפתחות המקצועית שלו, להתעדכן במחקרים, שיטות ההוראה והמשאבים העדכניים ביותר בתחום החינוך למחוננים

תלמידים המזוהים כמחוננים ומוכשרים מתפקדים אקדמית, אינטלקטואלית או יצירתית מעל רמת הכיתה מורים שעובדים עם ילדים מחוננים ומוכשרים צריכים להיות בקיאים בהוראת חומר מורכב ולדעת "לדחוף" תלמידים בהתאם לצרכיו של כל אחד. מורה שעובד עם ילדים מחוננים חייב להיות בעל מיומנויות מוגדרות כגון יכולות תקשורת אפקטיביות והבנה מהותית בנושא שבחרו לתחום החינוך שלו

כאשר עובדים עם ילדים מחוננים, **המורים חייבים להשתמש באסטרטגיות המקדמות פרודוקטיביות יצירתיות, משמעת עצמית ומנהיגות בתחומי העיסוק שלהם**. מורים בתחום זה חייבים להיות מוכנים להתאים את ההוראה לצרכים הספציפיים של תלמידים מחוננים ולהתאים אותה לפי הצורך. כאשר מלמדים הישגים גבוהים מורה חייב להיות מודע לאפשרות שתלמיד עשוי להיות בוגר אינטלקטואלית מעבר לגילו, אך להתפתח בקצב דומה לבני גילו. המורה חייב להיות מסוגל להתייחס לתלמיד באותה רמה אינטלקטואלית מבלי לאבד את גילו האמיתי של הילד. בנוסף, חלק מהתלמידים המחוננים עשוי להיות חריג פעמיים, מה שאומר שיש להם גם את היכולות הבולטות שהופכות אותם למבריקים וגם את הקשיים ההתנהגותיים, הרגשיים או הפיזיים שמסווגים אותם כתלמידים בעלי צרכים מיוחדים

תלמידים מחוננים מודעים לתכונות שצריכות להיות למורים "טובים", "הן לגבי תכונות אופי ואישיות, והן לגבי כישורי הוראה. מערכת הספרות והחינוך מכירים בכך שמורים לתלמידים מחוננים חייבים להיות בעלי תכונות ועמדות מקצועיות ייחודיות. בהתחשב בעובדה שתגובות התלמידים מצביעות על צורך בהוראה מגוונת ולא שגרתית, הרחבת 'ארגז הכלים' של המורה נראית חיונית. ראשית, הוא מחנך על אופיים של תלמידים מוכשרים, ושנית, הוא מחנך מורים על ידי הכשרתם בשיטות הוראה מתקדמות, למידת עמיתים וטכנולוגיה

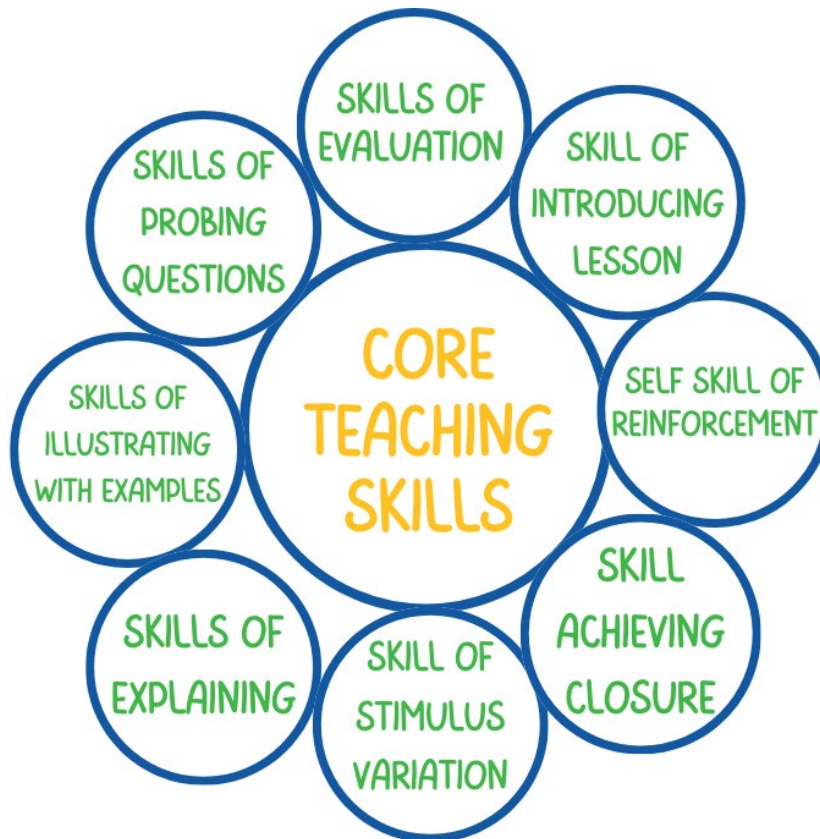
במובנים מסוימים, הצרכים של תלמידים מחוננים אינם שונים מאלה של חבריהם. כמו כל תלמיד אחר, הם יזדקקו להדרכה והערכה מפורטת. עם זאת, הצרכים של לומדים מחוננים שונים לחלוטין בהרבה דרכים אחרות. מורים בחינוך מחוננים חייבים להיות מודעים לדמיון ולשוני בין תלמידיהם

ללומדים מחוננים יש כישורים ייחודיים, אך לרבים מהם יש גם צרכים מיוחדים. למעשה, אנשים אלו חווים לעיתים קרובות קשיים רגשיים וחברתיים כתוצאה מאותם גורמים המאפשרים להם לשגשג אקדמית ויצירתית. לפעמים כאשר ייעוד של מצוינות מוקצה לילד בשלב מוקדם בחייו, זה יוצר רמה או לחץ שילדים אחרים לא מתמודדים איתם

כדי לענות על הצרכים המלאים של תלמידים אלה, לא רק על הצרכים החינוכיים, המורים צריכים להיות ערניים ואמפתיים. על המורים גם להכיר בדרישות המורכבות של לומדים מחוננים על ידי ארגון מערכי השיעור הכיתות והעמדות שלהם. למרות שטקטיקות ספציפיות יהיו שונות מאוד בהתאם לכיתה, מורים לחינוך מחוננים מסכימים בדרך כלל על השיטות המצוינות המוצגות להלן

a. יכולות מקצועיות ודידקטיות של המורה) מערכת כישורי המורה של המאה ה-21)

כדי להיות מורה טוב, מורה זקוק למספר מיומנויות פיתוח מקצועיות בנוסף למומחיות וניסיון בנושא. הוראה היא עבודה קשה הדורשת מסירות עמוקה כמו גם מגוון רחב של ידע ויכולות מתחכמים בדומה לאופן שבו הם משפיעים על חיי היום-יום שלנו, להתקדמות טכנולוגית מהירה יש גם השפעה על האופן שבו התלמידים לומדים, והמורים מקנים ידע. מחנכים מודרניים חייבים להחזיק מערכי מיומנויות חדשות. בנוסף ליכולות הבסיסיות

תמונה 7. מיומנויות הוראה ליבה

בתחום החינוך ישנם תפקידים רבים הדורשים מערכי מיומנויות שונים. יש כמה כישורים בסיסיים שכל מורה צריך להחזיק בהם - תקשורת, סבלנות, יצירתיות, התלהבות, ביטחון עצמי, מסירות, פתרון קונפליקטים ארגון, מנהיגות, הסתגלות. להלן דוגמאות לכישורים מקצועיים - או כפי שאנו אוהבים להתייחס אליהם, כישורים מודרניים - " שמורים בעידן המודרני צריכים להחזיק

סקגילות

מורים צריכים להיות סתגלניים ורב-תכליתיים בסביבה המודרנית והדיגיטלית של היום כדי שיוכלו לנהל את כל מה שנקרה בדרכם. באופן דומה, מנהלי מערכת מתקנים ומעדכנים תקני למידה וציפיות. כל מורה מודרני צריך להיות מסוגל להסתגל לדרך שבה תלמידיו לומדים, להתנהלותו בכיתה או לרעיונות השיעורים שלהם

אָמון

לכל מורה צריך להיות ביטחון עצמי וגם אמון בתלמידיו ובחבריו למורים. אדם בטוח בעצמו מעודד אחרים להיות בטוחים בעצמו, ובטחון עצמי של מורה יכול להשפיע על התלמידים להיות אנשים טובים יותר.

תקשורת

כישרון מכריע הוא היכולת ליצור אינטראקציה לא רק עם תלמידים אלא גם עם הורים ואנשי צוות אחרים חשוב להיות מסוגל לדבר בצורה ברורה ותמציתית מכיוון שמורה מבלה את כל היום בשיחה עם ילדים ואנשי צוות אחרים.

שחקן קבוצתי

עבודה טובה בצוות או בקבוצה היא מיומנות שהמורים חייבים להחזיק. כאשר תלמידים עובדים כצוות, יש סיכוי גבוה יותר שהם ילמדו וייהנו. הצלחה יכולה לנבוע רק מיצירת קשרים עם מחנכים אחרים (אפילו באופן אלקטרוני) (ועבודה על בעיות בצוות. בכך, המורים עוזרים ליצור תחושת קהילה לא רק בכיתה, אלא גם בכל בית הספר.

לומד מתמשך

הוראה היא תהליך למידה לכל החיים. העולם משתנה כל הזמן, יחד עם תכניות לימודים וטכנולוגיה חינוכית. זה תלוי בכל מורה להתעדכן בשינויים. מורה שתמיד שואף ללמוד הוא תמיד מורה יעיל ומצליח.

דמיון

הכלי המוצלח החשוב ביותר שמחנך יכול להשתמש בו הוא היכולת היצירתית שלו. המדריכים צריכים להיות יצירתיים ולחשוב על דרכים מיוחדות לשמור על הסטודנטים שלהם כלואים בלמידה, במיוחד בהווה. מדריכים רבים מניחים שכל אמות מידה שהוכנסו לתכניות הלימוד מוציאות את כל היצירתיות והכיף מהלמידה, ולכן המדריכים מוצאים דרכים יצירתיות ליצור כיף למידה פעם נוספת.

מנהיגות

מורים אפקטיביים הם חונכים ויודעים לכוון את התלמידים לכיוון הנכון. אתה מוביל בדוגמה ומהווה מודל לחיקוי. הם מניעים את התלמידים ומובילים אותם להצלחה.

ארגון

המורים היום מסוגלים לתכנן מראש ולהיות מוכנים לכל דבר. לעולם לא חסרה להם הכנה לכל מה שיום. חדש עשוי להביא. מחקרים מצביעים על כך שמחנכים מאורגנים היטב יוצרים סביבות למידה פרודוקטיביות יותר. לכן, אם אתה רוצה ילדים שמגיעים להישגים ברמה גבוהה יותר, להיות מובנים זה הרבה יותר חשוב.

חדשני

מחנך חדשני מוכן לעשות דברים מודרניים, החל מאפליקציות לימוד מודרניות ועד ליכולות חינוך וגאדג'טים אלקטרוניים. להיות יצירתי מרמז לא כביכול לנסות דברים מודרניים, אלא התייחסות לסטודנטים, יצירת אסוציאציות בעולם האמיתי ופיתוח מנטליות דמיונית. זה גורם לסטודנטים לדרוש נטילת סיכונים וללמוד לשתף פעולה עם אחרים.

מְחִיבֵית

מסירות לעבודה היא מיומנות חינוכית מסורתית, אך היא גם מיומנות מודרנית. מורה מודרני חייב תמיד לעסוק במקצועו. על התלמידים לוודא שהמורים שלהם נוכחים ומסורים לשרת אותם

יכולת ניהול מוּנִיטִין מקוון

מיומנות חינוכית מודרנית זו של המאה ה-21 היא חדשה. בעידן הדיגיטלי הזה, רוב המורים, אם לא כולם מחוברים. אז, יש להם "מוניטין מקוון". מורים היום צריכים לדעת איך לנהל את המוניטין המקוון שלהם ואילו רשתות חברתיות מתאימות להם

יכולת מעורבות

מורים מודרניים יודעים למצוא משאבים מרתקים. בימים אלה, חשוב למצוא חומרים ומשאבים שהתלמידים מתעניינים בהם. זה כולל שימוש בגרסאות העדכניות ביותר של כלים חינוכיים וטכנולוגיה, ביקור באתרי אינטרנט ואינטראקציה עם מחנכים אחרים. כך או כך, היכולת למשוך את התלמידים ולשמור על דברים מעניינים היא הכרחית

הבנה בטכנולוגיה

הטכנולוגיה צומחת במהירות. רק בחמש השנים האחרונות עשינו התקדמות אדירה ונמשיך לצמוח. לעקוב אחר ההתפתחויות האלה יכול להיות קשה, אבל זה מה שכל המורים המודרניים חייבים לעשות. מלבד הבנת הטכנולוגיה העדכנית ביותר, יש צורך לדעת אילו כלים דיגיטליים מתאימים לתלמידים. תהליך זה יכול לקחת זמן רב אך יש לו השפעה משמעותית על הצלחת התלמידים

יכולת להעצים

מורים צריכים לעורר השראה. זו רק אחת מהתכונות שמגיעות עם כותרת. מדריכים מודרניים יכולים להעצים את התלמידים לחשיבה ביקורתית, להיות יצירתיים, יצירתיים, גמישים, נלהבים וסגלניים. הם מאפשרים לפתור בעיות, לשקף ולהנחות את עצמם. הם נותנים את הכלים להצליח בבית הספר וגם בחיים

תמונה 8. בישורי המאה ה-21 של מחנך

21st Century Skills & Attributes

 <p>Oral & written communication</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you provide learners with lots of opportunities to speak and write using their own unique and genuine voices? ✓ Do you help learners create focus, energy, passion around the oral & written communications they want to make? 	 <p>Critical thinking problem-solving</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you promote and reinforce doing things that haven't been done before, where you and your learners have to rethink or think anew? ✓ Do you ask learners to generate & ask their own unique essential questions? 	 <p>Collaboration across networks</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you facilitate global communication and collaboration with your learners? ✓ Do you give learners opportunities to collaborate face-to-face and virtually? ✓ Do you assist your learners in developing their own personal learning networks?
 <p>Curiosity and imagination</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you promote, encourage, and reinforce inquisitiveness? ✓ Do you encourage your learners to add their own "personal touches" to their learning experiences? 	 <p>Initiative & entrepreneurialism</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you assist learners in becoming involved in meaningful work? ✓ Do you provide opportunities for learners to take risks; take their own initiative to do things? 	 <p>Agility & adaptability</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you accept change as normal & natural; and assist your learners in doing so, too? ✓ Are you and your learners flexible? ✓ Do you and your learners use a variety of tools to solve new problems?
 <p>Hope & Optimism</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you model, teach, reinforce positive self talk? A Can Do attitude? ✓ Do you assist learners in enhancing their personal agency thinking? ✓ Do you expose learners to stories that portray how others have succeeded or overcome adversity? 	 <p>Self-Regulation</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you model and assist learners in developing and understanding their own metacognitive processes? ✓ Do you help learners develop their own ability to self-motivate? ✓ Do you assist learners in reflecting on and evaluating their learning experiences? 	 <p>Empathy & Global Stewardship</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you provide learners with opportunities for perspective taking? ✓ Do you assist learners in understanding the interdependence of all living systems? ✓ Do create opportunities for learners to put empathy into action; engage in pro-social behavior intended to benefit others?
 <p>Resilience</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you help learners see failures as opportunities for growth? ✓ Do encourage and reinforce learners' own innate resiliency? ✓ Do you insure that each and every learner knows "You Matter?" 	 <p>Grit</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you give learners opportunities to work on long-term, complex projects? ✓ Do assist learners in identifying and acknowledging the rewards of persevering through tough times? 	 <p>Vision for the Future</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Do you give learners the time, resources, opportunity to identify and pursue their dreams? ✓ Do you assist learners in developing the steps and strategies needed to achieve their dreams?

<https://usergeneratededucation.wordpress.com/2015/01/16/the-other-21st-century-skills-educator-self-assessment/>

על המורה להמשיך לשאול את עצמו את השאלות הבאות: כיצד לתכנן פעילות הוראה, כיצד לנהל או לנהל את תהליך ההוראה? מהיבט זה, הדידקטיקה עושה את חזונה כדיסציפלינה המאפשרת פרשנות של הכשרת מורים. בדרך זו, על המורה לרכוש ולהוציא לפועל שורה של מיומנויות וכישורים המזמינים אותו כמי שמסוגל לאחד את מה שהושג או הושג באמצעות הכשרה עם מה שבאמת צריך לממש ברגע נתון של הוראה. מיומנויות אלו יכולות להיקרא כישורים דידיקטיים. מיומנויות דידיקטיות מרכזות את תשומת הלב שלה בתיווך, הכוונה, הנחייה והדרכה. בדרך זו, התלמידים/המשתתפים מעניקים הכשרה פרגמטית, מודים בביטוי החופשי שלהם אך מבוסס על ידע תיאורטי. ניתן ליישם את הידע הזה באחריות ובמידה מסוימת של קלות, בהתאם לכישורים וליכולות של כל אדם.

מיומנויות דידיקטיות אמורות להתמקד במורה ובידע שהם מקנים. מנקודת המבט של התלמיד, מיומנויות דידיקטיות כוללות הקשבה, קריאה וקבלת הוראות. גישה זו משתמשת בתכנון, ארגון ומבנה. זוהי גישה שיטתית ואקדמית לחינוך. מיומנויות אופייניות כוללות שיעורים מובנים, הגדרת יעדי למידה ספציפיים, פיתוח הערכות ביצועים תקופתיות, הרצאות, דיונים קבוצתיים. הדידיקטיקה מכוונת לגישה המעשית: כיצד לחנך תלמידים, מיומנויות אלו מניחות שימוש בכלים הבאים: הדגמה, הסבר, התבוננות, בעיות, תרגילים, שיתופי פעולה בכיתה, למידה מעשית, שימוש בטכנולוגיה בכיתה, הדמיה ומודלים. בכל מקרה, דידיקטיקה ופדגוגיה הן שיטות הוראה משלימות.

הגורם החשוב ביותר שמשפיע על הצלחתו האקדמית של תלמיד מחונן הוא המורה מכיוון שלמורים יש מציניים שכמה תכונות הנדרשות ממורים (Colangelo and Davis (2003). בדרך כלל השפעה רבה על תלמידיהם לתלמידים מחוננים הן דרישות של מורים טובים באופן כללי. לכן, כדאי להבין מה נחוץ כדי להתפתח ממורה קלאסי למורה לילדים מחוננים ומוכשרים

ג. סגירת פערים: מתפתח ממורה קלאסי למחונן

העידן הקודם דרש חינוך ליציבות, העידן הקרוב דורש חינוך לחוסר יציבות. הוראה היא משימה מאתגרת במיוחד, אך הוראת לומדים מחוננים/מוכשרים/יצירתיים מציבה אתגרים עוד יותר. זה קריטי שכל המורים יהיו מסוגלים לזהות תלמיד בעל יכולת גבוהה שעשויים להזדקק ליותר עומק ומורכבות בהוראה או להיות מופנה (Shaughnessy & Senior, 2022). להערכה ושירותים נוספים

אילו תכונות מורים "מציניים", "בעיני תלמידים מחוננים, צריכים להחזיק כדי להדריך אותם בכיתה? לקבוצת התלמידים "מחוננים" ו"מציניים" דרישות ייחודיות המחייבות הוראה ייעודית וסביבת למידה מתוכננת במיוחד. תובענית נפשית, על פי מחקרים בתחום זה

בנוסף לתכונות שאוכלוסיית התלמידים הכללית תופסת כהכרחיות במורה "טוב", יש לזהות תכונות ויכולות קובעים כי המורה האידיאלי לילדים (Delisle (2006) ו-Landvogt (2001). ספציפיות להוראת תלמידים מחוננים מחוננים הוא בעל ידע נרחב בנושא, אוהב את הנושא הנבחר ונלהב להוראה

הפיכתו למורה של מחוננים ומוכשרים כרוכה תחילה בקבלת תואר מקביל בתחום הוראה ספציפי או בחינוך היסודי או התיכוני. הסמכה ללמד מחוננים ומוכשרים גם דורשת תואר שני ספציפי להוראת לומדים מתקדמים. מורים מחוננים ומוכשרים עוברים הכשרה לזהות ולבחור תלמידים מתקדמים לתוכניות מחוננים ומוכשרים באמצעות עריכת ראיונות הורים ותלמידים וניהול הערכות. כאשר עובדים עם תלמידים מחוננים, מורים צריכים את הכישורים הדרושים לתכנון ויישום תוכנית לימודים מאתגרת וחייבים להיות מסוגלים גם לבדוק, להעריך במסגרת בית ספר תיכון, הדרכה וייעוץ לתלמידים לגבי (N/A, 2024). ולתת ציון לתלמידים ברמת הביצועים שלהם בחירות קריירה וחינוך על-תיכוני היא חובה נפוצה. כל המורים צריכים להיות מסוגלים

2021-1' מס': ר"פ הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

- להכיר בהבדלי הלמידה, אבני הדרך ההתפתחותיות והמאפיינים הקוגניטיביים/רגשיים של תלמידים מחוננים, כולל תלמידים מרקע תרבותי ולשוני מגוון, ולזהות את הצרכים האקדמיים והחברתיים-רגשיים הרלוונטיים שלהם.
- לעצב שינויי למידה וביצועים מתאימים המשפרים את היצירתיות, האצה, העומק והמורכבות בתחומים האקדמיים והמקצועיים שלהם.
- לבחור, להתאים וליישם רפרטואר של אסטרטגיות חינוכיות מבוססות ראיות כדי להקל על למידה אצל תלמידים מחוננים.

ניתן לחלק את התכונות והכישורים של מורה טוב לילדים מחוננים לשתי קטגוריות נפרדות: מקצועי-פדגוגי ואישו-רגשי. לדברי התלמידים, המורים האידיאליים הם בעלי ידע רחב בתחום התמחותם, תשוקה לתחום שבחרו והנאה רבה מההוראה. הם יוכלו להתאים את תוכנית הלימודים ושיטות ההוראה כדי לענות על הצרכים הייחודיים של סגנונות הלמידה והחשיבה המגוונים של תלמידיהם, בגלל שיש להם "הבנה עמוקה של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית מצביע על כך שמורים "טובים" מכירים (2016) Accariya & החברתית והרגשית וההתפתחות של תלמידיהם) "חליל גישות שונות להגדרת המשמעות של להיות מחונן ומסוגלים להבין ולחבר את ההשפעות של הסביבה על התפתחות המחוננות אצל תלמידיהם למסגרות מחוננים ורגולטוריות בבתי ספר ובקהילות בנוסף, מורים "טובים" מוכנים לקחת סיכונים ולהתנסות בדרכים לחלוק את תהליך הלמידה עם תלמידיהם בתור מדע, אמנות ומוסר הם גם פירוט את היכולות וחילקו אותן לארבעה מרכיבים: א) (לזהות נכון מה הילד יודע או לא יודע בשלב זה; ב) (להסביר מושגים שהוצגו בדרכים המעוררות עניין, מאתגרים ומרתקים את התלמידים; ג) (לתת משוב בונה, המאפשר לתלמיד להתאים את שיטות הלמידה שלו כדי לאפשר שליטה מלאה בחומר; וכן ד) (לטפח מוטיבציה והערכה עצמית אצל התלמיד. מורים לתלמידים מחוננים חייבים להיות בעלי כישורים אישיים – אהבה לנושא, לתלמידיו ולחינוך בכלל. אינטליגנציה, תושייה אינטלקטואלית, מקוריות, יצירתיות, ארגון, גמישות, פתיחות, יציבות רגשית, בגרות, חמלה, סובלנות, אמפתיה, תשומת לב לתלמידים. כנות, אופטימיות ושמחה, אנרגיה ומוטיבציה לחפש חומרים וערוצי למידה חדשים ביטחון עצמי, עצמאות, אחריות, אמון. להוראת ידע יש חשיבות רבה, לרבות ידע פדגוגי - ללמד בצורה הטובה ביותר ללמידת התלמידים; ידע תוכן עדכני ידע בדיסציפלינה הנלמדת; ידע תוכן פדגוגי- פרשנות המידע באמצעות מגוון החומרים העשיר הזמינים להצגת מידע) אנלוגי, הדמיה, הדגמות, הסברים, הדמיה ודוגמאות; (וידע לימודים - היכרות עם חלופות לתכנית הלימודים ולחומרים ותכניות הלימוד הזמינים להוראת המקצועות הספציפיים. בניית תכניות לימודים וקביעת יעדי הישג, המסייעים בבחירת מקורות מידע, פיתוח המוצר וביצוע הערכות - זוהי מיומנות נוספת הנחוצה למורה למחוננים.

מורים לתלמידים מחוננים חייבים להיות בעלי יכולות מיוחדות לצד מגוון מיומנויות אדמיניסטרטיביות המאפשרות להם להתאים לתלמידיהם פעילות כיתתית רגילה כך שתלמידים מבריקים יוכלו לעבוד בקצב וברמה (Khalil & המתאימים ליכולותיהם, אך עדיין לא לחרוג מלוח הזמנים, התוכן, ודרישות נוספות במערכת החינוך Accariya (2016).

לפיכך, ילדים מחוננים ומוכשרים צריכים ללמוד ממורים שמוכנים להעביר את תכנית הלימודים המתאימה תוך שימוש באסטרטגיות היעילות ביותר, כדי להבטיח שלמידה זו מתרחשת. בית הספר צריך להיות גם מקום שבו מבינים ומספקים את הצרכים החברתיים והרגשיים של ילדים מחוננים ומוכשרים. ילדים מחוננים ומוכשרים משגשים כאשר הם נלמדים על ידי מורים שמבינים את הדרכים שבהן הלמידה שלהם וצרכיהם החברתיים, והרגשיים שונים מבני גילם בני גילם ויודעים לתת מענה לצרכים אלו) (המועצה העולמית לילדים מחוננים ומוכשרים, 2021).

3.2. מודלים המזהים את המורה היעיל

3.2.1 פירוק הוראה יעילה: מאפיינים והשפעה על ביצועי התלמידים

חוקרים ומחנכים תמימי דעים כי מורים אכן ממלאים תפקיד משמעותי בחיי התלמידים וכי ביצועי התלמידים עשויים להשתנות באופן משמעותי בהתאם לסוג המורה שהם מוקצים לעבוד איתו. עם זאת, המומחים לעיל רחוקים מלהיות אותה תמימות דעים בסוגיה אילו מאפיינים מייחדים את המורים היעילים יותר מכל השאר ומה יש במאפיינים הספציפיים הללו שמובילים להגברת האפקטיביות

היו ניסיונות למודלים להערכת האפקטיביות של מורים הדורכים על מודלים להערכת היעילות של כל סוג, אחר של מקצוע. ההשוואות בין ספרות מורים ללא מורים מונחות על ידי שלושה מונחים מרכזיים: **אפקטיביות** שהיא המידה שבה איש מקצוע מסוים מייצר תוצאות, הקשורות ליעדים שנקבעו על ידי הארגון; **מאפייני עובד**, כגון אישיות, יכולת קוגניטיבית ורקע חינוכי; ומודלים של **אפקטיביות**, המבססים את הקשר בין אפקטיביות ומאפייני עובד (Harris & Rutledge, 2007).

המונח אפקטיביות עוזר לנו להימנע מהטיות מרומזות, בהשוואה למונחים כמו "פרודוקטיביות", "הקשורים קשר הדוק לנקודות המבט של כלכלנים. מדידת האפקטיביות יכולה להתבצע באופן אובייקטיבי - באמצעות תוצאות ציוני המבחנים של התלמידים - או סובייקטיבית - באמצעות הערכות של עמיתים או מפקחים. בהתחשב בשינוי הגדול יותר לעבר הישגי תלמידים כמוקד ומטרת החינוך, אין זה מפתיע שהאפשרויות האובייקטיביות למדידת האפקטיביות הן המועדפות

המודלים ממחישים את הקשרים המשוערים בין מאפייני עובד לאפקטיביות. מבחנים אמפיריים מדגימים (Harris & Rutledge, 2007) האם "מנבאים" משוערים פועלים לניבוי יעילות. זה משמש לאימות מודלים מוצעים

ההוראה, למרות ייחודה, היא עדיין עיסוק והאנשים העוסקים בה הם נושאי הערכות, כאשר "כישוריהם הקשים" נמדדים ומוערכים על ידי כלכלנים ופסיכולוגים ו"כישוריהם הרכים" הקשורים לתקשורת ומערכות יחסים) נמדדים ומוערכים. על ידי סוציולוגים והתנהגות ארגונית. המודל הקלאסי של יעילות עובדים דומיננטי במקצועות שאינם מלמדים. לפיו, יעילות העובד נקבעת על סמך ידע בעבודה, שהוא פונקציה של יכולת קוגניטיבית וניסיון בעבודה. במילים אחרות, יכולות קוגניטיביות גבוהות יותר מאפשרות לעובד ללמוד את העבודה בצורה מהירה (Harris & Rutledge, 2007) ומדויקת יותר וחוויית העבודה מאפשרת זמן לחלק המעשי של הלמידה להתקיים

שני מודלים נוספים מתמקדים במידת ההתאמה של אדם לתפקיד מסוים (התאמה של אדם לעבודה) (או לארגון מסוים) (התאמה בין אדם לארגון). (על פי מודל ההתאמה של אדם לעבודה מה שחשוב הם מאפיינים התואמים את העבודה, כלומר עובדים מסוימים בעלי כישורים קוגניטיביים גבוהים להפליא, עשויים עדיין לא להתאים לעבודה מסוימת. מודל ההתאמה בין אדם לארגון קובע כי הצלחתו של העובד והסיכוי להישאר בעבודה הם ביחס ישיר לתרבויות ולערכים הארגוניים

3.2.1 מנבאים של יעילות

שלושת המנבאים שנעבור במהירות הם אישיות, יכולת קוגניטיבית ורקע חינוכי

אישיות היא אחד המנבאים הנפוצים של יעילות בעבודה, ומציבה אתגרים רציניים בשל "המגוון העצום של מה שנקרא "חמשת הגדולים" יוצרים מסגרת מקובלת. (Day, Bedeian & Conte, 1998) "מדדי אישיות זמינים מצפוניות היא המנבא, (Goldberg, 1990) כיום. הוא מודד מצפוניות, יציבות רגשית, מוחצנות, נעימות ופתיחות הטוב ביותר מבין החמישה, על פי חוקרים

מורים אטרקטיביים מבחינה חברתית אכן זוכים לדירוג גבוה יותר, אולם הקשר הפשוט היחיד בין מוחצנות ללמידה של התלמידים הוא עד כמה התלמידים מרגישים בנוח לגשת ולדון בכמה נושאים או בעיות עם המנככים שלהם, איזו אווירה תקשורת כזו יכולה ליצור בכיתה ואיזה שיתוף פעולה בין המורים. תלמידים שזה עשוי ליצור איננו יכולים להתעלם מהעובדה שדירוג האפקטיביות עלול להיות מזוהם מהאופן שבו מעריכים תופסים את אישיות המורים.

מצפוניות, אשר במחקרים מסוימים מיוצגת גם כחוזקה או כוח אופי, מייצגת התמדה ותשוקה למטרות ארוכות טווח. הקשר בין יעילות למצפוניות הוא הרבה יותר פשוט מכיוון שאנשים כאלה נשארים מחויבים למטרות שנבחרו ללא קשר לנסיבות ונוטים לעבוד קשה יותר מאנשים פחות מצפוניים אך בעלי יכולת באותה מידה

יכולת קוגניטיבית הוא הגורם המכריע ביותר המשפיע על האפקטיביות. למרות שלעתים מניחים שהיא אינה רנטית, ישנן עדויות משכנעות לכך שהיא יכולה להשתנות לאורך זמן ושהוא מושפע גם מגורמים סביבתיים (Pettrill et al., 1998).

שלא כמו אישיות ויכולת קוגניטיבית, ניתן להשתמש בקלות **בחינוך** לבחירת עובדים וכן לשיפור האפקטיביות של עובדים שכבר התקבלו לעבודה

כל שלושת המנבאים ייחשבו מנקודת המבט של עיסוק ההוראה, הדורש נאמנות כפולה זו לבית הספר ולתלמידים, המחייבת מהמקצוען לתפקד הן בתוך כיתתו, כמו גם חבר בארגון בית הספר הגדול יותר. המודלים של הערכת הוראה מתחשבים בסוגי ההחלטות שהמורים מקבלים בכיתותיהם, באופי ורמת הידע שלהם ולבסוף במידת השליטה המוטלת על ידי ההנהלה, הפיכת הגורם הארגוני לגורם חשוב. בהתחשב גם בכך שרמות אקדמיות שונות, גילאי תלמידים שונים וצרכי תלמידים שונים מחייבים טכניקות הוראה שונות (שילובים של מיומנויות וידע המיושמים בפועל) (בהקשרים השונים, הוראה יעילה יכולה להיחשב לא פשוטה ולא קבועה

עם זאת, צריך להוסיף עוד מנבא אחד לתמהיל שיצרנו עד כה והוא **שביעות רצון מהחיים** - רווחה סובייקטיבית המשקפת את האופן שבו אדם אחד מחשיב את מצב חייו. אנחנו דנים בשביעות רצון מהחיים בנפרד ממוחצנות, כי השניים לא בהכרח קשורים זה לזה

ליובו מירסקי ועמיתיו (2005) (מסבירים כיצד רווחה משפיעה על הצלחה ויעילות באופן הבא": ראשית מכיוון שאנשים מאושרים חווים מצבי רוח חיוביים תכופים, יש להם סבירות גבוהה יותר לעבוד באופן אקטיבי לקראת מטרות חדשות תוך שהם חווים את מצבי הרוח הללו. שנית, לאנשים מאושרים יש מיומנויות ומשאבים, מהעבר, שהם בנו במשך הזמן במהלך מצבי רוח נעימים קודמים) 'עמ' 804. (כעת במקרה של עיסוק ההוראה ובמקביל למה שנאמר על מוחצנות, ניתן גם להוסיף כי ניתן לקשר בין שביעות רצון מהחיים לשיפור ביצועים מכיוון שילדים נמשכים ומעורבים על ידי מורים המאפשרים להם סיפוק, אנרגיה ואנרגיה. גישה חיובית להשפיע על מצב הרוח של כל הכיתה

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

שביעות רצון מהחיים יכולה להוביל לאופטימיות או להיות תוצאה של אופטימיות כזו ואופטימיות היא ההיפך מההרגל לייחס אירועים לא נעימים לגורמים יציבים וגלובליים ואירועים טובים לגורמים זמניים וספציפיים אנשים פסימיים נמצאים בסיכון גבוה יותר לחוות את מה (Abramson, Metalsky, & Alloy, 1989) (פסימיות) (Maier & Seligman, 1976) שנקרא חוסר אונים נלמד) כלומר, האמונה שהתוצאות אינן קשורות למעשיו של האדם

מכאן הקשר בין אופטימיות לחיבוק או מצפוניות רבה יותר - כאשר הם מתמודדים עם קשיים, אופטימיים נוטים פחות להפחית את המאמץ, מכיוון שהם מאמינים מאוד שהתוצאות הסופיות תלויות במידה רבה במאמצים שלהם ויש סיכוי גבוה יותר לשמור על התחושה הסובייקטיבית שלהם. של שביעות רצון גבוהה יותר מהחיים (Duckworth et al., 2009).

3.2.2 מדדי יעילות במקצוע ההוראה

ללא עוררין, המדד הנפוץ ביותר לאפקטיביות המורים הוא תוצאות המבחנים של התלמידים, ולאחר מכן הערכות של המנהל, של הפקולטה, עמיתים אחרים, התלמידים עצמם והורי התלמידים. בהתחשב בכך שהישגים הם תוצאה חשובה של התהליך החינוכי, תוצאות אקדמיות מאומצות כאמצעים נגישים בקלות

ההערכה העיקרית היא מדד אפקטיביות נוסף. הידע הישיר, שיש למנהל על התרגול של כל מורה, נותן למדד זה יתרון על פני שיטת ה"ערך המוסף" הסטטיסטית של ציוני בחינת התלמידים

מדד אישיות המורה נחקר, לעומת זאת, מנקודת מבט של סוגי האנשים שנכנסים למקצוע ולא כל כך על יעילותם. שני סוגי הגישות העיקריים המשמשים ללימוד אישיות מורים הם מלאי 16 גורמי האישיות ומחונן סוג מאיירס-בריגס. על פי תוצאות מחקרים שונים, יעילות המורה קשורה באופן חיובי למצפוניות, להיות יוצא (מוחצן) Sparks & Lipka (1992) להיות ניסויים) מסכן (כמו גם לשליטה עצמית. כמה מחקרים עדכניים יותר, כמו זה של המנסים להבדיל בין מורים לבין מה שנקרא מורים מאסטרים, קובעים שהאחרונים יותר לבביים ויוצאים, מכבדים נדיבים, בעלי מוטיבציה, קשובים, מסוגלים לשמור אנשי קשר וקשה לרמות

על פי וויין ויאנגס (2003), (שביססו את מחקרם על 21 מחקרים "בעל ערך מוסף" על הקשר בין הישגי 'הסטודנטים במבחנים ומאפייני המורים): 1" (קיים קשר כלשהו בין דירוגי המכללה לבין הישגי התלמידים) "עמ קיים קשר בין הקורסים של המורים במתמטיקה לבין הישגי התלמידים במתמטיקה בתיכון, אך לא ניכרות (2); (97). השפעות כאלה בכיתות היסודי או באף אחד מהמקצועות האחרים

לדברי רייס (2003), (המתמקדת באותה קבוצת מאפיינים של מורים, המסקנות דומות עם הבדלים מינוריים הקשורים לעובדה שרייס בטוחה יותר בהשפעות החיוביות של ניסיון בעבודה על הגברת האפקטיביות וכן שהיא סבורה כי המורה קורסים בפדגוגיה ותחום נושא בהתאמה קשורים באופן חיובי לתוצאות החינוך, במיוחד כאשר השניים משולבים יחד) פדגוגיה מבוססת תוכן)

מעניין במיוחד שהיכולות הקוגניטיביות של המורים לא ממש היו חלק מלימודי האפקטיביות, בשל ההבנה שאתה לא הופך למורה אלא נולד ככזה. כמו בכל עיסוק אחר, אי התחשבות ביכולות קוגניטיביות היא מחדל, מכיוון שהן אינן מולדות, וכפי שאמרנו בעבר, יכולות להשתנות על ידי גורמים סביבתיים (גישה, חופש קבלת החלטות הזדמנויות אימון וכו') ולכן יכולות להשתנות מחדש. זמן

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

מודלים להערכת יעילות מורים 3.2.3

אופנים יקרי ערך מסייעים להנהלה ולמקבלי החלטות בעלי חזון במוסדות חינוך, בין אם זה בתי ספר או מרכזי חינוך של תלמידים מחוננים, לקבל את ההחלטות הנכונות הנוגעות לצוות. מודלים כאלה יכולים לשמש גם למתן משוב בונה למורים כדי לעזור להם לצמוח במקצוע ולבצע משימות הקשורות להוראת תלמידים עם דרישות ספציפיות.

לפני שנתחיל בהצגת חלק מהמודלים הקיימים, ראשית עלינו לפרט כמה אלמנטים שיש לקחת בחשבון כאשר מחליטים אם מודל מסוים יעיל או לא.

ראשית עליך לוודא שהמודל עקבי, כלומר ללא שינויים משמעותיים בשיטות ההוראה, אותו מורה אמור לקבל ציונים שאינם משתנים מהותית.

המודל הוא בעל ערך אם המורים עצמם סומכים עליו. אחרת, הם לא יקחו את המשוב בחשבון.

אינדיקטור נוסף אם מודל הוא בעל ערך או לא הוא הנוכחות של הטיה או דעה קדומה. כפי שהזכרנו לעיל, המגמה השכיחה ביותר כאשר מנהלים מבצעים הערכות, היא שהאחרון מנפח. יחסים שליליים או ידידותיים בתוך צוות של מעריכים עמיתים או בין מורה להנהלה עלולים להוביל להערכות מוטות לא מדויקות. כאשר יחסים מסוג זה הם חלק מהביומה הארגונית, אין להשתמש במודלים של הערכה סובייקטיבית.

מודל עם ערך מוסף

מודד כיצד מורה תורם להתקדמות התלמידים על ידי לקיחת ציוני מבחנים משנים (VAM) הערך המוסף

קודמות, יחד עם מידע על הרקע של התלמידים ומציג מה אמור להיות ציון המבחן בשנה שלאחר מכן. הערך שהמורה מוסיף, נמדד על ידי מציאת ההפרש הממוצע בין ציוני התלמידים בפועל והצפוי. ברור שאם התוצאות של התלמידים שוות או מתחת לתחזיות, זה אומר שהמורה צריך לשנות את שיטות ההוראה שלו, לקבל הסמכה נוספת או להעריך את כישוריו עם תלמידים מקבוצת גיל אחרת, למשל. אם תוצאות התלמידים טובות מההשלכה, הרי שהמורה האחראי אכן מוסיף ערך ומשתמש בשיטות הוראה המניבות תוצאות חיוביות. המודל הזה פשוט, פשוט מדי. ההשוואות בין האפקטיביות של המורים על סמך תוצאותיהם מתקופת מבחן אחת לאחרת נראית מעט מלאכותית ויש מספר שאלות שנתרו ללא מענה.

אינם רבים מדי. הגדול מכולם הוא שזהו חישוב פשוט - ברגע שתתחילו אותו, לא VAM היתרונות של מודל יידרש הרבה משאבים ומאמץ כדי לעקוב אחר תוצאות התלמידים ולהסיק מסקנות אוטומטיות על יעילות המורים גם השוואות בין מורים יהיו קלות יותר לביצוע.

Schochet & Chiang (2010) לדגם יש חסרונות, שאי אפשר להתעלם מהם. קודם כל, כפי שהוכח על ידי יש סיכוי של עד 35% לסיווג שגוי של ביצועי המורים כאשר מודל זה מופעל - ככל שתקופת הניטור קצרה יותר הסיכוי לטעות גדול יותר, העניין הוא שאפילו עם 10 שנים של ניטור, הסיכוי לשגיאה לא יורד מתחת ל-12%. יתר על יכולים להיות תוצאה של תכונות התלמידים שהוקצו למורה ולא כל כך מהיעילות של VAM-כן, דירוגי מורים ב כאשר ציוני קבוצת התלמידים כבר, VAM שיטות ההוראה שלו. בעקבות אותו נתיב חשיבה, מה קורה עם דירוגי גבוהים ונשמרים ברמה זו במשך שנים?

העלייה הממוצעת מתוצאות הבדיקה החזויות לתוצאות בפועל תהיה מינימליסטית. מה שיכולנו להבחין הוא שבשל כמה תכונות רקע לא מסומנות, מורה מסוים שהוערך כיעיל במיוחד, פשוט התמזל מזלו שזכה לקבוצה מיושם עם קבוצת תלמידים VAM כדי ללכת עוד צעד עמוק יותר, אם. (Kane et. al., 2013) של הישגים גבוהים

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

שמקבלים מטלות אקראיות - למשל 1/3 מהכיתה מקבל משימה מיוחדת לעשות - והתוצאות מהמטלות הללו נלקחות כמדד לאפקטיביות המורה, איננו יכולים לשלול את ההשפעה של תלמידים אחרים בכיתה, גם אם הם לא חלק מהמטלה. הם יכולים להשפיע על הביצועים של המשתתפים במטלה, ובכך להכניס מחדש הטיה ולהניב תוצאות, שעשויות להיות תוצאה לא של עבודתו של מורה יעיל יותר, אלא של השפעה חיובית יותר של עמיתים ולהיפך.

ללא ספק, מורים הם בית הספר החשוב ביותר המספק את התשומה החינוכית והיעילות שלהם משתנה בתוך ובין בתי ספר. זוהי אמירה, שמוכחת בדרך כלל על ידי כל מודל מדידת האפקטיביות של המורים. בדרך כלל אינו יעיל אם אינו מסומן או כאשר משתמשים בו ללא מודלים נוספים להערכת יעילות המורה. עם זאת VAM במקרה של מתמטיקה ושפות, זה כן, יחד עם מודלים אחרים, מאשר כי מורים יעילים אכן משפרים את ביצועי התלמידים וציוני המבחנים במבחני סוף שנה סטנדרטיים. עם זאת, זה לא המדד היחיד, שצריך להשתמש בו למדידת האפקטיביות של המורים, כי יש מורים ש"מלמדים על מנת להשיג ציונים גבוהים", הם מלמדים רק את מה משאיר אותם ללא פיקוח, והוא עובד רק VAM-שהולך להופיע במבחן. ישנם מרכיבים עיקריים נוספים בהוראה, ש במידה שהוא יכול לעבוד, עם מורים המלמדים במשך שנים רבות, ובכך שוללים את המורים היסודיים ומורי התיכון רבים.

העובדה שמספר המורים ששיפרו את תוצאות המבחנים של התלמידים לא שיפרו בהכרח את התוצאות הלא-אקדמיות שלהם, את הרגלי הנוכחות, הכישורים הלא-קוגניטיביים והעמדות שלהם, מחזקת את הרעיון (Gershenson, 2021) שהוראה יעילה היא רב-ממדית.

תצפיות של מורה או כיתה

המודל הבא שאנו עומדים לדון בו הוא **תצפיות מורים או כיתה**. לראות איך מורה מנהל כיתה, האווירה שהם יוצרים, התכנים שהם מביאים ומציעים לתלמידים וכו' נראה כמו מכשיר אמין להערכה. עם זאת, תצפית מהימנה רק כמו האדם שעושה אותה.

היתרונות של מודל זה נעוצים בכך שהוא נותן למנהלים אפשרות לרשום פרטים שאחרת היו נשארים לא מסומנים, כגון יחס המורה לתלמידים ויחסיו. כמו כן, אם הצופה עוקב אחר רובריקה מתוכננת היטב, לתוצאות יש סבירות גבוהה להיות מהימנות. יתרון נוסף קשור בעובדה שניתן ליישם את המודל הזה על כל המורים וניתן להחזיר את תוצאותיו באופן מיידי למורים הנצפים, מה שמוביל לאמצעי תיקון במהלך התהליך ולא בסופו.

יש כמובן חסרונות למודל הזה ואלו קשורים להטיה (הצופה מושפע איכשהו, לחיוב או לשלילה, מקצועית או לא מקצועית מהאדם הנצפה, ושזה מנציח את עצמו בהערכות ארוכות טווח. (נמצא כי מנהלים נוטים לתת הערכות מנופחות לעמיתיהם להוראה, מה שהופך את תוצאות המודל ללא מציאותיות. הדבר תקף במקרים בהם התבוננות אכן דורשת הרבה זמן ומאמץ, שהמנהל, חבר. (Sprague, 1997) הצופה והנצפה בעלי אישיות דומה הסגל הוא כל מי שמוטלת עליו משימה זו, צריך להוציא מהפעילויות המיינסטרים שלהם. בהתאם למה שנקרא אפקט הות'ורן, חיסרון חשוב למודל זה קשור לעובדה שנוכחות של צד שלישי בכיתה עלולה להשפיע ברצינות על התנהגותם של המורה והתלמידים, לגרום להם להיות עצבניים במיוחד או לאמץ גישה, שהוא רחוק מהרגיל. באופן מוזר, לתצפית לא הייתה השפעה כזו (עצבנות, תגובות מרוסנות או משוכללות, התנהגות שאינה מייצגת את האדם המתאים ולכן אין לראות בה כזו שיש להעריך (על תלמידים מסוימים בהרכב הכיתה, שהם מרדנית ומחוץ לשליטת המורה.

2021-1' מס' ר"פ הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

תצפיות על דינמיקה בכיתה לעומת זאת נותנות למנהלים תובנה, שאף מודל אחר לא יכול לספק. לכן, התגברות על החסרונות והשימוש בו היא יותר ממומלצת. כך למשל, ברוב הכיתות ישנן מצלמות וידאו שניתן להשתמש בצילומיהן בזמנים הנוחים למתבונן. מצלמות כאלה מותקנות בדרך כלל במטרה לנטר את הדינמיקה בכיתות ולעודד תלמידים להתנהג בצורה הטובה ביותר במהלך השיעורים ולהימנע מבריונות. מעקב בית ספרי, הוכיח את עצמו כמוצלח בשיפור הפעילות היומיומית, אלא אם כן למוסד חינוכי ספציפי יש מדיניות מפורשת נגד הן המורים, המנהלים והן ההורים מרגישים שעדיף לקבל את זה. שימוש בהקלטות מצלמות למטרות אפקטיביות של מורים, במרווחי זמן ובשיעורים אקראיים, יגרום למורים ולתלמידים להיות הם עצמם במהלך הפעילויות הרגילות שלהם בכיתה או, מה שאפילו עדיף, לשאוף להיות הגרסאות הטובות ביותר שלהם תמיד, בשל האפשרות להיבחר באופן אקראי לצורך התבוננות. מעורבות של יותר מתצפיתנית אחת וקיצור תקופות התצפית) למשל ל-15 דקות, מתוך שיעור אחד, (עם הנחיות ברורות לגבי מה יש לבדוק וכיצד יש לפרש את המידע, עשויה להפחית הטיה להפחית את הנטל האישי עבור צופים ולהגביר את דיוק התוצאות.

TRU-מסגרת ה

כמודל להערכת הוראה במתמטיקה. ובכל זאת, יש לו גם פרשנות כללית TRU-בתחילה נוצרה מסגרת ה לנושא, שניתן להשתמש בה בכל כיתה. המקורות של מודל זה נעוצה בעובדה שהוא מבקש מהמערך להיכנס משתמשת בנקודת המבט של TRU-לנעלי התלמידים ולשקול כיצד הם חווים את השיעורים שלהם. מסגרת ה התלמידים על מנת לתקן מאפיינים איכותיים של הוראה מוצלחת) ג'יימס, 2020)

מה שמסגרת זו מעריכה הוא

- תוכן
- דרישה קוגניטיבית
- גישה שווה לתוכן
- סוכנות, בעלות, זהות
- הערכה מעצבת

משקיפים ניגשים לכל קטגוריה כאילו הם התלמידים הלומדים את החומר. השאלות, שעל הצופים להשיב

עליהן, הן וריאציות של הדברים הבאים

- ?למה אני לומד את זה? מה היא הנקודה
- האם יש לי מספיק זמן לשקול את החומר)? כלומר ריצה על השיעורים לא עוזרת להבנה ואם (?אנחנו רצים, האם יש לי מספיק מידע רקע כדי לקשר את התוכן הזה מהר יותר
- האם אני מאורס באופן משמעותי)? לדוגמה, אם אני לומד חזותי, האם מספיקים לי מספיק הדמיות כדי לקלוט את התוכן בקלות או אם אני צריך לעשות ניסויים מעשיים, האם יש לי הזדמנויות (?כאלה
- האם מותר לי להסביר בהצלחה את האמונות והרעיונות שלי)? כלומר האם יש לי אפשרויות ביטוי (?נאותות, כדי להדגים את מה שלמדתי ולשתף בדעותיי
- האם האווירה בכיתה גורמת לי להרגיש כחבר בעל ערך, שדעתו מתקבלת בברכה במהלך הדיונים
- מעבר על שאלות אלו מנקודת מבטו של תלמיד, נותן תובנה נהדרת לגבי יעילות המורה הכוללת ללא הטיה של התלמידים עצמם

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

מודל הערכת מורים ממוקד מרזאנו

המודל הבא, שעומד לדון כאן הוא **מודל הערכת מורים ממוקד מרזאנו**, שפותח על ידי ד"ר רוברט מרזאנו וד"ר בוורלי קרבו. מודל זה משתמש בעשרים ושלוש כישורים חיוניים, חלק מאומנות ההוראה, המאורגנות בארבע קטגוריות שונות (Raudys, 2018):

- תכנון מבוסס סטנדרטי
- הוראה מבוססת תקן
- תנאים ללמידה
- אחריות מקצועית

כולל הערכת מורים בת 5 שלבים, העוברת דרך "קביעת מרכיבי אסטרטגיית ההוראה Marzano מודל הנצפית", "התבוננות האם המורים עוקבים אחר תוצאות הוראתם באמצעות טכניקות מסוימות", "זיהוי חלק מהתלמידים שמוכיחים שהם מצליחים להשיג את ההשפעות הרצויות", "מתבונן אם המורה מבצע התאמות כלשהן לשיטות שלהם לצפייה בתוצאות התלמידים" ולבסוף "מקצה את הציונים הסופיים על בסיס תוצאות התלמידים".

המוצג בהמשך, זה גם בוחן היבטים נוספים של עבודת המורים מאשר ההוראה, FFT-בדומה למודל ה בפועל. הוא בודק את האווירה בכיתה ואת עבודת ההכנה, שצריך לבצע לפני העברת שיעור. מודל זה עוזר למורים לצמוח באופן מקצועי, ללמוד כיצד לשלב טוב יותר את תלמידיהם ולתכנן וליצור את יעדי הלמידה. זה נובע מהמשוב המפורט המבוסס על ראיות, המסופק להם באמצעות דיונים ממוקדים יותר עם מנהלים. לדוגמה, על פי תוצאות היישום של המודל, עשויו להיות ברור שמורה מסוים מבלה זמן לא פרופורציונלי בהרצאות ובסקירה, ולא מספיק זמן על שיתוף התלמידים בפעילויות חשיבה ביקורתית.

יש כמה הצעות בכל הנוגע למעורבות התלמידים, שכדאי להזכיר ושאינן רשומות Marzano מודל ניתן לתמוך בשמירה על רמת מעורבות גבוהה על ידי Marzano, לדוגמה, על פי מודל FFT-במפורש במודל ה "שימוש במשחקים אקדמיים", "שימוש בתנועה פיזית", "שמירה על קצב תוסס", "שימוש במחלוקת ידידותית" הצגת מידע מסקרן או יוצא דופן". "ו"מתן הזדמנויות לתלמידים לדבר על עצמם) "מרכז מדעי מרזאנו, 2013")

בחירת מודל אחד והיצמדות אליו במשך שנים ארוכות לא הוכחה כמועיל להערכת יעילות מורים נכונה. הניסיון מלמד ששילוב של שיטות, הדורש קצת מאמצים, זמן ומשאבים נוספים, הוא אפשרות טובה בהרבה. לדוגמה, שילוב של שיטת הערך המוסף (מכיוון שצריך לנטר ולדווח על תוצאות אקדמיות של תלמידים (עם דעות יכול להוביל להבנה ברורה של FFT או Marzano התלמידים על המורים שלהם ותצפיות מורים המבוססות על מודל הדינמיקה והמקצועיות בבית הספר וכיצד הדינמיקה הזו משפיעה על התלמידים

מודל מסגרת להוראה (FFT).

Framework for Teaching (FFT), המודל האחרון הזה, שכדאי מאוד לסקור כאן, הוא מה שנקרא **מודל** מכסה ארבעה תחומים שונים, אשר, על פי מפתח FFT-שפותח במקור על ידי שרלוט דניאלסון בשנת 1996. ה. המודל, מקיפים את הבסיס החיוני. אחריות המורה. ארבעת התחומים, שהם: תכנון והכנה; סביבת כיתה; הוראה; אחריות מקצועית, כוללת 22 מרכיבים ובסך הכל 76 מרכיבי הוראה קטנים יותר. רמת פירוט זו הוכחה שימושית ביותר עבור מנהלי בתי ספר) כדי לספק משוב הולם ומבוסס ראיות והמלצות שיפור חסרות פניות, (מורים) כדי לשקף טוב יותר את שיטות ההוראה שלהם ולשפר היבטים ספציפיים של עבודתם (ותלמידים) כדי להפיק תועלת

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

מהן היעילות המוגברת של המורים בטווח הארוך. (התוצאות הטובות ביותר ממודל זה הן התשואה באותם מפעלים שבהם משתמשי המודל עברו הכשרה מקצועית ויש להם ידע מעמיק במודל. שינויים באופן שבו אנשי הצוות עשויים להוריד את התוצאות מהשימוש במודל FFT-מפרשים את ה

שהוא קצת יותר מפורט, FFT-כאן נציג את מודל ה, FFT i-Marzano בהתחשב עד כמה קרובים המודלים המאפשר למנהל לחקור לעומק את ארבעת התחומים ולגלות תחומים שבהם המורים אינם יעילים מספיק, או באילו יש משהו מעניין ושונה להוסיף למה Marzano מורים צריכים להגביר את האפקטיביות שלהם. היכן שלמודל של נציין זאת במפורש, FFT-שכבר נמצא ב

תחום 1: תכנון והכנה

הוא תכנון והכנה. על פי תחום זה, כדי להיות FFT-כפי שכבר צוין בקצרה לעיל, התחום הראשון במודל ה מסוגל לבצע את משימות ההוראה, מורה צריך לארגן את הלמידה ולהכין את פעילויות הלמידה. הכנה זו מחייבת את המורה לא רק להבין את תכנית הלימודים, אלא גם להכיר את תלמידיו וצרכיהם כדי להתאים את העברת התכנים שלו) זר שיטות ההוראה (ואת הציפיות שלו מהטפסים שבהם התלמידים צריכים לדווח. לחזור על מה שהם לכן, למורים המצטיינים בתחום זה שליטה רבה בדיסציפלינה שהם מלמדים ויודעים להתכונן לקבוצת.² למדו התלמידים הספציפית) תמהיל של תרבויות, גזעים, רמות הבנה, מיומנויות מעשיות, שפות וכו'. (הכנה זו מכסה גם את נושא המוטיבציה - תשובות לשאלה הגדולה מדוע אנו צריכים ללמוד וכיצד זה הולך להיות שימושי בהמשך חיינו (The Danielson Group, 2022).

המרכיבים של תחום זה מכסים:

א: יישום ידע בתוכן ופדגוגיה) להיות מאסטר של התוכן המדעי שיש ללמד, הבנת קישורים בין-תחומיים1 לדעת אילו שיטות הוראה קיימות לדיסציפלינה המתאימה ולבחור את אלו המתאימות ביותר להתקדמות של קבוצה (מסוימת, להיות מודע לתפיסות השגויות של רוב התלמידים וכיצד לפתור אותן

ב: הכרת והערכת תלמידים) חוגגים ומתכוננים לגיוון, הבנת סגנונות הלמידה השונים הקיימים והתכוננות1 UDL-להוראה לפי עקרונות ה

ג: הגדרת תוצאות הדרכה) מה זה שהתלמידים צריכים ללמוד בגלל הניסיון1

ד: שימוש יעיל במשאבים) הן חומרים והן מכשירים שימושיים לתרגול מיומנויות מסוימות או הבנת1 למשל - או תלמיד - מישוה, הדורשים STEM מושגים מסוימים, כמו גם בני אדם, מתן תמיכה נוספת בנושא - כמו (חומרים מותאמים לחושים או ליקוי פיזי, שהמורים זקוקים לסיוע עבורו

ה: תכנון הוראה קוהרנטית) כל המרכיבים השונים של תכנית ההוראה - תוצאות, חומרים, פעילויות1 (קבוצות תלמידים, שיטות - הגיוניים יחד ותומכים זה בזה

ו: עיצוב וניתוח הערכות) סוג הערכה, המספק מידע הן למורים והן לתלמידים על ההתקדמות1 שנעשתה, הוא בדרך כלל מעצב, מלווה לעתים קרובות בצורות שונות של הערכה בלתי פורמלית. המורה היעיל יודע לנתח את תוצאות הערכה ולהשתמש בהן. על התאמת טכניקות ההוראה שלהם, במקום לייחס רק תוצאות (גרועות לתלמידים).

² <https://www.understood.org/en/articles/universal-design-for-learning-what-it-is-2-and-how-it-works> בדוק עיצוב אוניברסלי ללמידה

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

תחום 2: סביבות למידה

התחום השני – סביבות למידה – מתאר תכונות ותנאים, המסייעים בהתנהלות הלמידה ותומכים בהצלחת התלמידים. מדובר בהקמת כיתה בטוחה ומכבדת, מודעת ומגיבה לזהות התלמידים, ובנוסף לכך הוספת אווירה של התרגשות והשראה הקשורה בלמידה

המרכיבים של תחום זה מכסים:

א: טיפוח סביבות מכבדות ומאשרות (אלה הם חובה אם אנחנו רוצים לצפות לרווחה חברתית ורגשית2 (ולהצלחה אקדמית

ב: טיפוח תרבות ללמידה (תיאור וציפייה לעמידה בנורמות השולטות באינטראקציות, הערכת עבודה2 (קשה, התמדה, שליטה בתוכן וצמיחה אישית

ג: שמירה על סביבות תכליתיות (באמצעות שגרות ונהלים, שנקבעו על מנת לתמוך בהיבטים אחרים של (למידה

ד: תמיכה בהתנהגות חיובית של תלמיד (כדי שהלמידה תתקיים בהצלחה והתלמידים ירגישו בטוחים 2 (וכבודם יאושר

ה: ארגון מרחבים ללמידה (שנועדו לשפר את התהליכים החינוכיים ולתמוך בעבודה המשותפת שנעשתה2 (על ידי התלמידים

! כאן אפשר להוסיף: חוגגים הצלחה Marzano ומהדגם של

תחום 3: חוויות למידה

התחום השלישי - "חוויות למידה" - משקף את המשימה העיקרית של בתי הספר, שהיא לשפר את למידת התלמידים. ההתנסויות שהמורים מכינים ומציגים בכיתה מבוססות על הבנה מעמיקה של התוכן והיא מתייעצת עם המקצועות המדעיים האחרים, תואמות לסטנדרטים מתאימים ומיועדות להעסיק את כל התלמידים, ללא קשר לסגנונות הלמידה שלהם ולהתבסס על החוזקות והכישרונות של התלמידים. מורים יעילים בתחום זה יכולים לעבור בקלות מגישה אחת לאחרת, לשלב מושגים מחלקים אחרים של תכנית הלימודים בהסבריהם, לעקוב אחר ההבנה והמעורבות של התלמידים וכאשר הם חשים מאבק או חוסר תשומת לב, הם מסתגלים

המרכיבים של תחום זה מכסים:

א תקשורת על מטרה ותוכן (כדי לתמוך במעורבות התלמידים ובקידום האקדמי שלהם)3

ב שימוש בטכניקות שאלונים ודיון (המושכים בהצלחה את כל התלמידים, ומבקשים מהם להגיב לשאלות3 (ממוסגרות במיומנות, שמובילות בהדרגה את כל הקבוצה להבנה הנחוצה של תוכן נוסף

ג מעורבות תלמידים בלמידה (בצורה שחורגת מעבר לציות פשוט, אך מובילה להבנה באמצעות חוויות3 (למידה עשירות, שיתוף פעולה ורפלקציה

³<http://golden-ratio-3teaching.eu/wp-content/uploads/2022/03/12-Future-Classroom-Methodology-Of-Teaching.pdf>: "החלק הקשור ל"כיתה עתידית Erasmus+ בדוק את תוכנית ההכשרה של פרויקט "יחס הזהב" של

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

שימוש בהערכה ללמידה) למטרת מעקב מתמיד אם ובאילו צעדים התלמידים מתקדמים לעבר 3D (המטרות שלהם)

ה היענות גמישות לצרכי התלמידים) על ידי התאמה במהלך הלמידה המתרחשת, לצורך תגובה לשינויים 3 (בתרחיש של התקדמות השיעור)

תחום 4: הוראת עקרונות

הוא תחום "הוראה עקרונית", המתפרש מעבר לכיתות המורים וזול FFT-התחום הרביעי והאחרון של ה לתחומים נוספים שהם קריטיים גם הם להצלחת התלמידים. להיות אפקטיבי בתחום זה מחייב את המורים להישאר בעמדה של לומדים קבועים בעצמם, חברים בקהילה גדולה יותר של עמיתים והורים, האחראים יחדיו לצמיחה של התלמידים ותורמים להם.

המרכיבים של תחום זה מכסים:

א עיסוק בתרגול רפלקטיבי) הכרוך בהערכה עצמית ומפתח את בסיס הידע ומאגר טכניקות ההוראה של 4 (המורים עצמם)

ב תיעוד התקדמות הסטודנטים) כדי לעקוב אחר היכן מושגים התלמידים למקום שבו הם היו רוצים 4 (להיות או שיש להם פוטנציאל להיות, בהתאם למטרותיהם וליכולותיהם)

ג מעורבות משפחות וקהילות) כדי לקבל עדר גדול יותר של תומכים פוטנציאליים בתהליך הצמיחה של 4 (התלמידים, מה שהופך את ההורים לחלק מהקהילה הלומדת)

ד תרומה לקהילה ולתרבות בית הספר) קידום אינטראקציות חיוביות ומעשירות הדדית עם עמיתים) 4d

ה גדלים ומתפתחים באופן מקצועי) עם רוח של סקרנות כלפי ההתפתחויות האחרונות בדיסציפלינות של 4e (שלהם, חידוד הכישורים שלהם כדי לשפר את המעורבות של התלמידים ולהשיג הבנה טובה עוד יותר של הקהילות שלהם)

ו לפעול בשירות התלמידים) להיות מונחה תמיד על ידי האינטרס של כל תלמיד, להיות מחויב לרווחת 4 (התלמידים ולתמוך מספיק כדי להבהיר מתי פרקטיקות מסוימות גורמות לתלמידים להרגיש מוזרים או לא בטוחים)

ז היתרונות של מודל הערכה זה הם המורכבות שלו והעובדה שמרכיבי ההוראה השונים מפורקים לפרטים גדולים, מה שעלול להוביל לכך שתחומים מסוימים יופיעו זקוקים לשיפורים מנוגדים. משוב ספציפי כזה, הניתן למורים במהלך שנת הלימודים ולא בסיומה, יכול להוביל לתוצאות מועילות עבור התלמידים.

סיכום

מה שנקרא מודל ערך מוסף שימש זמן רב להערכת יעילות המורים. זהו מודל אובייקטיבי, בניגוד לרוב מודלי האפקטיביות המשמשים במספר עיסוקים אחרים, המסתמכים על הערכות נעלה סובייקטיביות. עם זאת, בהוראה כפי שכבר ציינו, יש הרבה יותר מסתם הערכת ציונים ויש להתייחס לכל תלמיד, לפנות אליו ולדאוג לו בייחודיות ובאינדיבידואליות שלו, אם יש לצפות לתוצאות למידה ארוכות טווח.

עם מודלים אחרים, הכוללים תצפיות מנהל/עמיתים והערכות תלמידים, יחד עם אחד VAM שילוב של יובילו לתוצאות המקיפות והמדויקות ביותר ולהבנה עמוקה הרבה יותר של הביזמה, Marzano או FFT ממודלים של הארגונית - תנאים ויחסים בהם מתפקדים אנשי הצוות וכן התכונות ורמות האפקטיביות של החברים הבודדים.

2021-1': מס ר"פ הפרויקט LT01-KA220-SCH-000027713

יכול להיות זול ולתחזק בקלות במסגרת השגרה השנתית הארגונית, הוא מגיע לאחר מעשה VAM גם אם ואינו מציע הצעות ספציפיות לשיפורים. בזבז פוטנציאל ההוראה עקב סירוב לעזור לו להתפתח הוא לא הדרך. שמנהל אחראי צריך לבחור עבור המוסד החינוכי שלו.

3.3 יסודות ויישום תוכניות חינוך למחוננים

מילות מפתח: אפקטיביות; הערכה; דגם; מורה; ערך מוסף; מסגרת להוראה

חלק זה כולל בתוכו את המרכיבים החיוניים המכוסים בתתי הפרקים הנוספים, תוך שימת דגש על יסודות תיאורטיים כמו היבטים מרכזיים של חינוך מחוננים ואסטרטגיות מעשיות. זה משקף את האופי המקיף של החקירה לטיפוח מצוינות בקרב לומדים מחוננים.

3.3.1 היבטים מרכזיים של חינוך מחוננים

התאמת הנושא או הפעילות כדי לענות על הצרכים והאינטרסים האישיים של כל ילד מחונן היא המשימה העיקרית של מורה לילדים מחוננים. כדי לעשות זאת ביעילות, הסתמכו על הידע התיאורטי והמעשי המשותף לחוקרים בינלאומיים, כמו גם על הניסיון שלכם שצבר בעבודה עם ילדים. איזה סוג של חינוך, אם כן, עונה בצורה הטובה ביותר על הצרכים של ילדים מחוננים, וכיצד הוא מאורגן?

- למידה מבוססת חקר. עודדו את התלמידים לשאול שאלות כדי לחקור נושאים לעומק ככל האפשר וליצור קשרים בין הנלמד לבין העולם האמיתי
- פעילויות מעשיות ומבוססות פרויקטים. אפשרו לתלמידים ליישם את הידע שלהם בצורה משמעותית ומרתקת
- תרגילי פתרון בעיות וחשיבה ביקורתית. עודדו את התלמידים לחשוב בצורה יצירתית, לנתח מידע ולקבל החלטות
- קצב מואץ. סקור חומר תיאורטי מהר יותר עבור אלה שתופס מושגים במהירות
- לימוד עצמי. לאפשר לסטודנטים לבצע מחקר/פרויקטים אישיים או צוותיים באופן עצמאי, ולשמש כיועץ או יועץ בנושא
- תוכניות חונכות. שאפו לצמד סטודנטים לאנשי מקצוע בתחומי העניין שלהם כדי לעזור להם לצבור ניסיון וידע
- למידה שיתופית. עודדו את התלמידים לעבוד יחד בקבוצות קטנות כדי לחלוק רעיונות, נקודות מבט ופתרונות
- פעילויות העשרה. ספק לתלמידים הזדמנויות נוספות לחקור את תחומי העניין שלהם ולפתח מיומנויות חדשות, למשל, באמצעות מועדונים, תחרויות וטיולים

3.3.2 ארגון פעילויות

בחלק זה של הפרק אנו מספקים דוגמאות לשתי מדינות שותפות - ישראל, שבה לחינוך לילדים מחוננים יש מסלולים חזקים ומתוחזקים במשך יותר מ-30 שנה וליטא, שבה החל חינוך לילדים מחוננים לפני מספר שנים ובימים אלה יש בנפרד מרכז לחינוך לילדים מחוננים נוכל לחלוק כמה שיטות עבודה טובות וכיצד זה עובד במציאות

לשנת הלימודים 2022-2023 מתוכננות בימים שני עד חמישי VDU הפעילויות החינוכיות במרכז למחוננים בין השעות 16:00-18:30 לתלמידי כיתות א'-ו"ב, ובימי שבת בין השעות 10:00-13:00. לתלמידי גן/קדם יסודי פעילויות חינוכיות אינן מאורגנות במהלך חופשות בית הספר

המורים במרכז למחוננים מתכננים פעילויות על ידי ארגון מודולים חינוכיים נפרדים, המורכבים מ-5-6 מפגשים לכיתות ה' עד יב' ו-6 מפגשים לתלמידי כיתות נמוכות וילדים בגיל הרך/קדם יסודי

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

המורים שולחים את כל תיאורי המודולים שהם ילמדו במהלך השנה לרכז היחידה לפני תחילת שנת הלימודים. עם הקבלה למרכז למחוננים, מוסכם על תזמון המודולים במהלך שנת הלימודים.

לפני תחילת כל מודול, שולחת המורה מכתב היכרות להורי הילדים בקבוצתם, בו המורה מציג בקצרה את עצמם ואת המודול, כולל הנושא, שאלות מפתח, יעדים ותוצאות צפויות. בסיום המודול נשלח להורים דף שיקוף המעניק סקירה של עבודת הקבוצה במהלך המודול. זה כולל את מעורבות הקבוצה בפעילויות, מוטיבציה, מיקור אקלים רגשי והיבטים נוספים.

משך הפעילות החינוכית הכוללת עם המורה הוא 2.5 שעות (כולל הפסקות, שתדירות נקבעת על ידי כל מורה בנפרד, בהתאם לגיל הילדים). (לאורך כל תקופה זו, מורה הקבוצה אחראי לבטיחות התלמידים. במהלך פעילויות והפסקות חינוכיות חשוב לכל קהילת המרכז – לרבות מורים, צוות אדמיניסטרטיבי וצוות תחזוקה להבטיח את בטיחות התלמידים וסביבת למידה בטוחה מבחינה רגשית. עליהם לזהות ולהגיב למצבים של התעללות ובריונות ולנקוט באמצעי מניעה כדי להבטיח שהם לא יתרחשו.

בעת ארגון פעילויות חינוכיות חשוב לקחת בחשבון את יכולותיהם וכישוריהם של התלמידים, כמו גם את נועדו להגביר את המוטיבציה של VDU המוטיבציה שלהם ללמוד. הפעילויות המאורגנות במרכז המחוננים התלמידים. בנוסף, מורים חייבים להיות מסוגלים לפתח אסטרטגיות הוראה ולמידה יעילות, לעצב מודולים באיכות גבוהה ולהפיץ שיטות פדגוגיות טובות.

אם יש סימנים נוגעים, כגון אדישות בפעילות, תוקפנות כלפי ילדים אחרים בקבוצה או כלפי המורה, חוסר מוטיבציה וכדומה, רצוי להתייעץ עם פסיכולוג המרכז. כמו המורה, גם הפסיכולוג עובד עם כל קבוצה ונפגש איתה בסוף כל מודול. הפסיכולוג יכול לספק ייעוץ למורה, לתלמיד ולהורי התלמיד.

בהתחשב ביכולתם של התלמידים למקד ולשמור על תשומת הלב בגילאים שונים, חשוב לארגן פעילויות במרווחים, איזון עבודה ושעות מנוחה.

מאחר ותלמידים מגיעים למרכז ממוסדות חינוך שונים ומגיעים לאחר הלימודים, כדאי להקצות בתחילת המפגש זמן להיכרות עם הפעילות ובסיום הפעילות לרפלקציה והערכה עצמית.

ילדים מחוננים, כמו כל הילדים, הם אנשים עם תחומי עניין והעדפות ייחודיים משלהם. למרות זאת, אנו יכולים לפרט כמה פעילויות שרוב הילדים המחוננים נהנים מהם. אלה יכולים להילקח בחשבון בעת תכנון הפעילויות שלך:

1. אתגרים: ילדים מחוננים נהנים לעתים קרובות מחידות, משחות מוח ומאתגרים אינטלקטואליים אחרים.
2. ביטוי יצירתי: ילדים מחוננים עשויים ליהנות מפעילויות אמנותיות כמו ציור, כתיבה ואומנויות הבמה.
3. פרויקטים עצמאיים: ילדים מחוננים עשויים ליהנות מלעסוק בתחומי העניין שלהם וללמוד נושא או נושא לעומק.
4. ילדים מחוננים מתעניינים לעתים קרובות במדע, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה: STEM פעילויות והם עשויים ליהנות מניסויים מעשיים, קידוד ופרויקטים של בנייה.
5. דיונים: ילדים מחוננים עשויים ליהנות מהשתתפות בוויכוחים ודיונים ערים על אירועים אקטואליים, נושאים פוליטיים ונושאים פילוסופיים.

6. תחרויות: חלק מהילדים המחוננים נהנים מתחרויות ידידותיות כמו שחמט, דיונים ואולימפיאדות מדע.

חשוב לזכור שלא לכל הילדים המחוננים יהיו תחומי עניין זהים, וכי יש חשיבות מכרעת להציע מגוון פעילויות שסייעו להם לגלות את תחומי העניין והחזקות שלהם.

עבודה פרטנית וקבוצתית עם ילדים מחוננים 3.3.3

לעבודה אישית וקבוצתית יש יתרונות וחסרונות, יתרונות וחסרונות. חשוב להעריך אותם ולקחת אותם בחשבון בעת תכנון פעילויות חינוכיות וקביעת יעדיהם.

יתרונות של עבודה אישית:

1. מאפשר לתלמידים לעבוד בקצב שלהם.
2. מקדם אחריות אישית.
3. נותן לתלמידים מופנמים הזדמנות לזרוח.
4. מפתחת עצמאות וביטחון עצמי.
5. יתרונות העבודה בקבוצה.
6. מקדם שיתוף פעולה ומיומנויות תקשורת.
7. מספק הזדמנויות לצבור ניסיון מעמיתים ולתמוך אחד בשני.
8. עוזר בפיתוח מיומנויות חברתיות ותחושת קהילה.
9. מספק הזדמנויות לחקור פתרונות שונים לבעיות.

לסיכום, השילוב של עבודה פרטנית וקבוצתית יכול לספק חוויה חינוכית מקיפה לילדים מחוננים, ולאפשר להם לפתח מגוון רחב של מיומנויות ויכולות.

היבטים מרכזיים ודוגמאות לארגון עבודה קבוצתית

עבודה בקבוצות משפרת את היחסים בין התלמידים, יוצרת אווירה של אמון ותמיכה, וההכרה בחשיבות התרומה האישית מחזקת את ההערכה העצמית והמעורבות. התלמידים יכולים לפתח יצירתיות, כמו גם מיומנויות ספציפיות לנושא, תקשורת ומיומנויות חברתיות. בעת ארגון עבודה קבוצתית, יש לעצב את המשימות כדי לעודד את התלמידים לעבוד יחד, לשלב מאמציהם ולהבין את תרומתם האישית ותפקידם בהשלמת העבודה המשותפת. בעילות. הערכה צריכה גם להתמקד יותר בביצועי הקבוצה מאשר בביצועים של הפרט. התלמידים יצליחו יותר ללמוד לעבוד יחד ביעילות אם תינתן להם ההזדמנות לשקף את תהליך העבודה הקבוצתית.

פאזל

זוהי שיטת למידה שיתופית שבה כל אחד מחברי הקבוצה הופך למומחה בחלק אחר של חומר הלמידה. "ומלמד אותו לאחרים. בתחילת הפעילות נוצרות קבוצות קטנות (3-4 תלמידים). (אלה נקראות קבוצות "שיתופיות" כל אחד מחברי הקבוצה ה"שיתופית" מקבל חומר שונה) בנושא, שאלה או משימה (כדי ללמוד באופן עצמאי ולאחר מכן ללמד את חברי הקבוצה האחרים. בקבוצת "שיתופיות" התלמידים מכירים את חלקם בחומר ומשתפים את הנושאים עליהם הם עובדים. לאחר מכן התלמידים מתקבצים מחדש לקבוצות "מומחים", שכל אחת מהן מורכבת מתלמידים עם אותו חומר שהוקצה. יחד, הם לומדים את החומר ומתכננים כיצד ללמד את חבריהם לקבוצה ה"שיתופיות" ולהציג את המידע כך שאחרים יבינו אותו. המורה עשוי להציע לבדוק אם כולם בקבוצה מוכנים ללמד

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

אחרים. לאחר השלמת משימה זו, התלמידים חוזרים לקבוצות ה"שיתופיות" שלהם ומלמדים זה את זה. מטרת הצוות היא שכל חברי הקבוצה ישלטו בכל החומר המוצג. כדי להבטיח שהתלמידים הבינו ושמו על נקודות "המפתח, המורה רשאי לבקש שעיקרו של כל נושא/שאלה יוצג על ידי חברי הקבוצה ה"שיתופית", ולא ה"מומחים הפעילות מסתיימת בהערכה של הנלמד ואיך זה התנהל. ניתן לעודד את התלמידים לחשוב על היתרונות. החסרונות והיישומים הפוטנציאליים של שיטת הלמידה המשמשת בשיעור

(Bennett et al. "Mokymasis bendradarbiaujant". Vilnius: Garnelis, 2000; Teresevičienė, M., Gedvilienė, G. "Mokymasis bandradarbiaujant". Vilnius: Garnelis, 2000.)

שיטת ששת הכובעים

כדי להבין טוב יותר את נקודת המבט של אדם אחר או לראות תופעה או עובדה מנקודת מבט אחרת, עלינו ללכת מעבר לחשיבה המקובלת. כאן נכנס לתמונה המושג "כובעי חשיבה". הרעיון הוצע על ידי אדוארד דה בונו שזיהה שישה סוגי חשיבה, שכל אחד מהם קשור לכובע בצבע שונה: לבן, אדום, שחור, צהוב, ירוק וכחול. כדי לראות תופעה מנקודת מבט חדשה, עלינו לעבור נפשית מחבישת "כובע" אחד לאחר

הכובע הלבן. כאשר אנו לובשים אותו, אנו מתמקדים בעובדות, נשאים ניטרליים וחסרי רגש ויכולים לנתח עובדות ותופעות בצורה רציונלית. חשוב לנו איזה מידע יש לנו, איזה מידע חסר, והיכן ואיך נוכל להשיג אותו

הכובע הירוק. ירוק מסמל צמיחה של משהו חדש. כשאנחנו חובשים את הכובע הזה, אנחנו הופכים יצירתיים ושואפים לעשות דברים מעניינים ויוצאי דופן. אנו מייצרים רעיונות חדשים, מציעים פתרונות לא שגרתיים שונים, ובוחנים דרכים ואפשרויות חלופיות

הכובע הצהוב. צהוב מעורר שמש וימים חמים ומאושרים. כאשר חובשים כובע זה, אנו מעריכים תופעות מחשבות ורעיונות בצורה חיובית; אנחנו חסרי ביקורת ועלולים להתעלם מסכנות נסתרות. הכובע השחור. שחור מייצג חשיבה שלילית, לראות רק את ההיבטים השליליים של תופעה או מחשבה, ולהיות ביקורתי. דרך חשיבה זו עוזרת להימנע מטעויות אפשריות

הכובע האדום. אדום הוא צבע חם, אפילו חם, המסמל חשיבה המונעת על ידי רגשות. עם הכובע הזה, אנו מקדישים מעט תשומת לב לעובדות ולטיעונים, ומתמקדים במקום זאת בתגובות רגשיות לדברים (שמחים, עצובים, אוהבים, לא אוהבים, אוהבים וכו'), ואינם מסוגלים לנתח עובדות וטיעונים בצורה רציונלית

הכובע הכחול. בדיוק כפי שהשמים הכחולים מכסים את כל הפלנטה, חשיבה עם הכובע הזה מתחברת ומסכמת את החשיבה של הכובעים האחרים. הוא נלבש בדרך כלל בתחילת הפעילות ובסופה. בהתחלה אנחנו מגדירים את המצב וקובעים מה צריך להשיג. בסיום, עם הכובע הכחול, אנו מציגים מסקנות והחלטות ומתווים את הצעדים הבאים

שיטת ששת הכובעים ממקדת חשיבה, מטפחת תנאים לחשיבה יצירתית ומאפשרת תקשורת קבוצתית וקבלת החלטות טובים יותר. זה דורש התמקדות במשימה בודדת בכל פעם. כל המשתתפים בו זמנית או מתמקדים (במידע) (כובע לבן, (צופים סכנות) (כובע שחור, (יוצרים רעיונות חדשים) (כובע ירוק, (או מביעים רגשות) (כובע אדום) חשיבה מקבילה זו, שבה כל המשתתפים חובשים את אותו "כובע" צבעוני בו-זמנית, מגבשת את הניסיון והאינטליגנציה של כל המשתתפים ומסייעת במניעת ויכוחים לא בונים

ניתן להשתמש ב"כובעים" בנפרד או ברצף. רצף אחד כזה יכול להיות כדלקמן: ראשית, נבהיר את המצב (את מהלך הדיון) (כובע כחול); (לאחר מכן אנו מציגים עובדות הקשורות לנושא הנדון) (כובע לבן); (לאחר מכן, אנו

2021-1' מס' הפרויקט מס' ר"פ-LT01-KA220-SCH-000027713

מייצרים רעיונות הקשורים לנושא (כובע ירוק); (לאחר מכן, אנו מעריכים את הרעיונות על ידי זיהוי יתרונות פוטנציאליים) (כובע צהוב (וחסרונות ומכשולים) (כובע שחור); (לאחר מכן אנו מביעים רגשות הקשורים לחלופות השונות) (כובע אדום); (ולבסוף, אנו מסכמים ומקבלים החלטה) (כובע כחול)

(על *De Bono, E. "Mąstytk kitaip!". Vilnius: Alma littera, 2008.; "Mokymosi pagrindai".*

Vilnius: Kronta, 2007.)

פינות

זוהי שיטת למידה שיתופית המאפשרת לתלמידים לבחור ולדון בהיבט מסוים של נושא. כל פינה בכיתה מתאימה להיבט מסוים של הנושא. התלמידים בוחרים היבט מסוים בתגובה לשאלה שהציג המורה ועוברים לפינה המתאימה. ברגע שהם נמצאים בפינה שבחרו, הם מתאחדים ודנים בסיבות לבחירתם.

התלמידים יכולים גם להתייחס לשאלות נוספות המעודדות חשיבה ביקורתית על הנושא. לאחר הדיון, המורה מבקשת מזוגות באקראי מכל פינה לחלוק את עמדותיהם עם כל הכיתה.

שיטה זו משמשת לרוב לנושאי דיון, אך יכולה לשמש גם במצבים אחרים שבהם התלמידים צריכים לבחור ולהסביר את הסיבות לבחירתם.

(עמ' 214. *Garnelis, 2000. וילנה. "Mokymasis bendradarbiaujant". מבוסס על בנט ואחרים.*)

פעילות מעשית

ביצוע פעילויות מעשיות בשיעורי מדעים הוא משמעותי ביותר לפיתוח הכישורים והכישורים של התלמידים. פעילויות אלו יכולות להיות מעניינות ואקטיביות, להניע תלמידים להבין טוב יותר את סביבתם וליישם את הידע והמיומנויות שנרכשו כדי לפתור בעיות שונות.

ביצוע פעילות מעשית מעניינת ופעילה יותר כאשר מתירים לתלמידים לבצע אותה באופן עצמאי. הם לומדים להעלות שאלות ובעיות ולנסח השערות.

ניתן להשתמש בשיטות שונות לבדיקת השערה. בחירת השיטות תלויה ב:

- המטרות והיעדים של הפעילות המעשית
- יכולתו של המורה
- רמת ההכנה של התלמידים
- הכלים הזמינים
- הזמן שהוקצה להשלמת המשימה

תכנון נכון הוא חיוני כדי להבטיח חוויית למידה מוצלחת לתלמידים במהלך הפעילות המעשית. בעת תכנון פעילות מעשית, על המורה לשקול את השאלות הבאות:

- עד כמה התלמידים מוכנים לפעילות המעשית?
- האם התלמידים ימלאו אחר הוראות המורה, או שמא ינסו למצוא את הגישה הנכונה בעצמם?
- האם הם יעבדו בנפרד או בקבוצות?

2021-1' מס': הפרויקט מס': LT01-KA220-SCH-000027713

אם חסרים כלים וציוד, חלקו את התלמידים לקבוצות ותנו לקבוצה אחת לעשות את הפעילויות המעשיות בעוד שהאחרות מגיעות לשיעור כרגיל. או לסובב בין מספר משימות מעשיות שונות.

החליטו בדיוק מה אתם שואפים להשיג עם השיעור הזה ואז תכננו אותו בקפדנות יותר מהרגיל

- האם יש היבטים ספציפיים שתלמידים צריכים לשים לב אליהם?
- האם אתה רוצה שהתלמידים יתארו את הפעילות בצורה כלשהי?
- האם יהיה צורך להדגים דוגמאות?
- האם הדגשת מספיק דרישות בטיחות?

ודאו שאין תלמידים שאין להם מה לעשות. אולי תרצה לתת משימה פתוחה נוספת למי שמסיים מוקדם

"Eksperimentas biologijos pamokose: metodinės rekomendacijos praktikos darbams". בהתבסס על המקורות הבאים): Pedagogų profesinės raidos centras, 2006; Petty, G. "Šiuolaikinis mokymas. Praktinis vadovas": 200 al Vilnius.

שימוש בכלי למידה דיגיטליים

סביבת למידה וירטואלית מספקת הזדמנויות לא רק לעסוק בתלמידים, אלא גם לערב אותם בלמידה אינטראקטיבית. שימוש הולם בכלי למידה דיגיטליים יכול לשפר את יעילות הלמידה, לטפח את עצמאות התלמידים ולעודד אותם לחקור, לגלות ולחוות את חדוות הגילוי. כלים אלה מספקים גם הזדמנויות להבדיל ולהתאים את הלמידה, להקצות את זמן השיעור בצורה יעילה יותר ולהשתמש בשיטות המקדמות למידה שיתופית

בבתי ספר, כלי למידה דיגיטליים יכולים לשמש:

- כלים ללמידה שיתופית
- כלים לרשת
- כלים לחיפוש מידע וגלישה ויצירה של מסדי נתונים
- כלי תקשורת
- כלים להצגת חומר
- כלי מחקר
- כלים לטיפול יצירתיות
- כלים ניהוליים
- כלי למידה מרחוק
- כלי איסוף וניתוח נתונים
- כלי ניהול
- כלי למידה אישיים

(מבוסס על נורמן לונגוורת, 2007')

2021-1: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

כלי למידה דיגיטליים עוזרים לתלמידים ללמוד לחקור, לזהות ולהבין אובייקטים בטבע החיים והלא חיים. שקשה לראותם בעין בלתי מזוינת, לתפוס או להתבונן בתהליכים ארוכים, או לראות תוצאות שאינן ניכרות מיד בדרך זו, התלמידים מפתחים לא רק כישורים במדעי הטבע אלא גם מיומנויות בלימוד כיצד ללמוד ויכולות קוגניטיביות.

(בהתבסס על המקורות הבאים): *"Kaitą skelbia gamtos mokslai. Projekto 'Ugdymo turinio IKT pagrindu kūrimas ir diegimas remiantis integruoto gamtos mokslų kurso 5–6 klasės mokiniams pavyzdžiu' gero entetėts. centras, 2007; "Pedagogo kompetencijų tobulinimas integruojant IKT į ugdymo procesą: metodinės rekomendacijos". Vilnius: Pedagogų profesinės raidos centras, 2007; Longworth, N. "Mokymosi visą gyvenimą Švietimo kaita XXI. 2007: KronujeXX.*

מפת קונספט

שיטת מפת המושגים מוכרת במונחים שונים בספרות, כגון "מפת תפיסה", "מפת ידע" ו"עוד". זוהי שיטה של למידה בונה - סכמטיה המייצגת חזותית את ההבנה של אובייקטים, אירועים, תופעות או היבטים מסוימים שלהם. יצירת מפת מושגים מעודדת חקירה מעמיקה יותר של מושג מסוים, עוזרת לארגן את הידע באופן חזותי. מזהה פערים בהבנה ומסייעת באיתור אזורים שבהם יש צורך בידע נוסף.

אלפבית השולחן העגול הרציף

אסטרטגיית השולחן העגול האלפביתי ברצף מתאימה כאשר לתלמידים יש בסיס מוצק של ידע. הם נדרשים לחשוב ולכתוב כמה שיותר מילים או אסוציאציות הקשורות לנושא הנלמד. המטרה היא למלא כמה שיותר רשתות של הטבלה. כל רשת יכולה להכיל יותר ממילה אחת. במהלך מילוי הטבלה, התלמידים יכולים להתייעץ עם מקורות ספרות שונים כדי לגלות מילים לא מוכרות שניתן לשייך לנושא. טבלה זו יכולה לשמש גם כדי להעסיק תלמידים.

(עמ' 37, 2004, Garnelis; וילנה. *"Interaktyviojo mokymosi strategijos"*. Buehl, D. מבוסס על)

KWL

היא שיטת קריאה המטפחת גישה של חשיבה (KWL) מה אני יודע - מה אני רוצה לדעת - מה שלמדתי אקטיבית בזמן הקריאה. קוראים פעילים חוזים על מה הם הולכים לקרוא, זוכרים את מה שהם כבר יודעים על הנושא, ושקולים מה הם רוצים ללמוד או לגלות לפני שהם קוראים. לאחר מכן, בזמן שהם קוראים, הם בודקים אם מאפשרת לתלמידים לפתח את KWL התחזיות שלהם נכונות ורושמים איזה מידע חדש הם למדו. לפיכך, שיטת היכולת לצפות מה הם יודעים על נושא מסוים ועל מה הם יקראו בטקסט; הם לומדים להעלות שאלות חדשות ולקרוא באופן פעיל בחיפוש אחר תשובות. שיטה זו גם מלמדת את התלמידים כיצד לעבד באופן משמעותי מידע חדש ולהעריך ולהתאים את הבנתם.

בעלת שלוש עמודות. הנושא העיקרי של השיעור או KWL הבסיס של שיטה זו הוא מארגן גרפי - טבלת הטקסט כתוב בראש הטבלה. הטור הראשון - מה שאני יודע - הושלם ראשון. העמודה האמצעית - מה אני רוצה לדעת - מפרטת את השאלות בהן מתעניינים התלמידים. העמודה השלישית - מה שלמדתי - מתעדת איזה מידע חדש למדו התלמידים מקריאת הטקסט. טבלה זו משמשת כמדריך לתלמידים לפני הקריאה, במהלך הקריאה ובעת סיכום מידע לאחר הקריאה. את הטבלה ניתן לספק לכל תלמיד או קבוצה על נייר, או להציג על לוח באמצעות מקרן מולטימדיה, כשהתלמידים מוזמנים לצייר אותו במחברותיהם.

(עמ' 73–75, 2004, Garnelis: וילנה. "Interaktyviojo mokymosi strategijos". Buehl, D. מבוסס על)

3.3.4 ציפיות לגבי איכות הפעילות

הבה נבחן את הדברים הבאים:

- האם יש דומיננטיות של סגנון הוראה אקדמי
- האם רוב התלמידים מקבלים תמיכה פרטנית
- האם ההוראה מורחבת למחקרים בסביבות אחרות
- האם התפקיד הבסיסי של ייזום למידה, המאפשר את הפעילות האינטלקטואלית, הרגשית והמעשית "של הלומד, מתגשם" ? בא עם שאלה ויצא עם שאלה
- האם נקבעים יעדים מאתגרים עם משוב מובטח ודיאלוג על התקדמות לעבר יעדים אלו
- האם מתפתחת גישה מובנית למידע, יחד עם משמעותו
- האם מוקצה זמן הולם ללמידה ולתיקון, והאם נלמדים גם מיומנויות וגם תוכן
- האם יש מאמץ לנצל הזדמנויות המתעוררות במצבים ספציפיים, להשתמש בהן בדרכו שלו, להרגיש גל של העצמה אישית ולחוות את התרחבותה האוטנטית

הפניות

1. Abramson, LY, Metalsky, GI, & Alloy, LB (1989). דיכאון חסר תקווה: תת-סוג של דיכאון. מבוסס תיאוריה. סקירה פסיכולוגית, 96, 372-358.
2. Colangelo, N. & Davis, GA (2003). (עורכים) בוסטון MA: Pearson Education Press. (מדריך לחינוך מחוננים. בוסטון
3. Day, DV, Bedeian, AG, & Conte, JM (1998). אישיות כמנבא של תוצאות הקשורות לעבודה. מבחן של מודל מבני סמוי מתוקשר. Journal of Applied Social Psychology, 28, 2068-2088
4. Duckworth A., Quinn, P. & Seligman, M. (2009). מנבאים חיוביים של יעילות מורים. The Journal of Positive Psychology: 540-547, 4:6, טוב. מוקדש לקידום מחקר וקידום תרגול טוב. <http://dx.doi.org/10.1080/17439760903157232>
file:///C:/Users/User/Downloads/ValeniZuljanetal.Didacticcompetenciesofteachers.pdf
5. גרשנזון, ש. (2021). זיהוי והפקת מורים יעילים. מבון יז"א לכלכלת עבודה סדרת מאמרי דיון
6. גורמים. כתב עת לאישיות Big-Five-תיאור חלופי של אישיות: מבנה ה. (1990). LR, גולדברג ופסיכולוגיה חברתית, 59, 1216-1229.
7. Harris, D., Rutledge, St. (2007). מודלים ומנבאים של יעילות מורים: סקירה של הספרות עם, (סקירה של יעילות מורים: סקירה של הספרות עם, Harris, D., Rutledge, St. (2007). מודלים ומנבאים של יעילות מורים: סקירה של הספרות עם, (סקירה של יעילות מורים: סקירה של הספרות עם, לקחים מ) ולעבור (מקצועות אחרים, מחלקת החינוך של ארצות הברית, המכון למדעי החינוך ילדים חריגים: מבוא לחינוך מיוחד) מהדורה 9. (ניו ג'רזי: פירסון. Heward, WL (2009). https://humanjourney.us/health-and-education-in-the-modern-world/education-in-the-modern-world-solving-for-the-future/?gclid=EAlaIqobChMIjePp4sDO-wIVUgCiAx0YUwFbEAMYASAAEgEKd_PD_Bw
8. <https://resources.finalsite.net/images/v1571945339/lpisdorg/o0f5bwbppuds9wqwy-a5m/GTTeacherGuidebook.pdf>
9. <https://usergeneratededucation.wordpress.com/2015/01/16/the-other-21st-century-skills-educator-self-assessment/>
10. <https://www.teachhub.com/professional-development/2019/11/15-professional-development-skills-for-modern-teachers/>
11. James, S. (2020). מדריך מלא למסגרות תצפית בביתה. <https://educationwalkthrough.com/a-complete-guide-to-classroom-observation-frameworks/>
12. האם זיהוינו מורים יעילים? אימות (2013). Kane, Th., McCaffrey, D., Miller, T., Staiger, D. (2013). האם זיהוינו מורים יעילים? אימות (2013). מדדים של הוראה יעילה באמצעות מטלה אקראית. קרן ביל ומלינדה גייטס
13. חליל מ, 'אבריה ז) (2016). (זיהוי מורים "טובים" לתלמידים מחוננים. חינוך יצירתי. כרך 7 מס 3' (<https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=64495>)
14. The Marzano Learning Sciences Marzano Center, 2013. פיתוח תשוקה להוראה מקצועית. *The Marzano Teacher Evaluation Model*, <https://www.learningsciences.com/wp-content/uploads/2020/06/The-Marzano-Teacher-Evaluation-Model.pdf>

17. Lyubomirsky, S., King, L., & Diener, E. (2005). היתרונות של השפעה חיובית תכופה: האם. אושר מוביל להצלחה? עלון פסיכולוגי, 131, 803-855.
18. Maier, SF, & Seligman, ME (1976). חוסר אונים למד: תיאוריה והוכחות. כתב עת לפסיכולוגיה. ניסויית: כללי, 105, 3-46.
19. Mevarech, ZR, & Blass, N. (1999). מדע, מחקר וקביעת מדיניות במערכות חינוך. בתוך ע' פלד. (חמישים שנה למערכת החינוך בישראל) עמ' 441-453.
20. https://www.teachercertificationdegrees.com/careers/gifted-talented-teacher/ (2024). לא רלוונטי
21. Peter Z. Schochet & Hanley S. Chiang (שיעורי שגיאה במדידת ביצועי מורים ובתי 2010) ספר בהתבסס על הישגים במבחנים של תלמידים, חקר מדיניות מתמטיקה
22. Petrill, SA, Saudino, K., Cherny, SS, & Emde, RN (1998). חקר האטיולוגיה הגנטית, והסביבתית של יכולת קוגניטיבית כללית גבוהה בתאומים בני 14-36 חודשים. התפתחות הילד, 69(1), 68-74.
23. Raudys J., (2018) 4! עם דוגמאות (שימוש) מודלים להערכת מורים לשימוש! 4 (2018) https://www.prodigygame.com/main-en/blog/teacher-evaluation/
24. איכות המורה: הבנת היעילות של תכונות המורה. וושינגטון הבירה: המכון. רייס, JK (2003). למדיניות כלכלית.
25. Savenkov, AI (2010) 440. פסיכולוגיית מחוננים לילדים. בראשית, מוסקבה.
26. Shaughnessy, MF, & Senior, J. (2022). מורים לילדים מחוננים: כישורי הליבה החיוניים. Journal of Gifted Education and Creativity, 9(2), 219-225. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2276493
27. Sparks, R., & Lipka, RP (1992). מאפיינים של מורים מאסטרים: גורמי אישיות, תפיסה עצמית. מוקד עיוות ואידיאולוגיה של שליטה בתלמיד. כתב עת להערכת כוח אדם בחינוך, 5, 303-311.
28. קבוצת דניאלסון, 2022, המסגרת להוראה: צרכי התלמידים התפתחו, בדיוק כמו שהמורים התפתחו לצדם, https://danielsongroup.org/the-framework-for-teaching/
29. Wayne, AJ, & Youngs, P. (2003). מאפייני המורה והישגי התלמידים. סקירה של מחקר חינוכי. 73(1), 89-122.

TEACHING METHODS, TECHNIQUES AND

*Dr. Yehuda Hamovitz (Ron Vardi Centre), Doina Prisacaru
(VšĮ "eMundus")*

מבוא

חינוך מחוננים נמצא בחזית החדשנות הפדגוגית, במטרה לפתח את הכישרונות והפוטנציאל יוצאי הדופן של תלמידים מתקדמים אינטלקטואליים. אחד האתגרים המרכזיים שלה הוא לעצב וליישם שיטות הוראה, טכניקות ואסטרטגיות המתאימות לצרכים המגוונים והמורכבים של לומדים מחוננים. לומדים מחוננים אינם קבוצה הומוגנית; יש להם יכולות, תחומי עניין, העדפות וסגנונות למידה שונים. לפיכך, חינוך למחוננים מצריך פדגוגיה אסטרטגית גמישה, ניתנת להתאמה ותגובתית למאפיינים ולמטרות האישיות של כל תלמיד.

פדגוגיה אסטרטגית בחינוך מחוננים היא האמנות והמדע של תכנון, העברת והערכה של חוויות למידה יעילות ומרתקות ללומדים מחוננים. זה כרוך בבחירה ויישום גישות פדגוגיות מתאימות, כדי להתאים את התוכן התהליך ותוצר הלמידה. זה כרוך גם בשימוש בטכניקות ואסטרטגיות שונות, כדי להקל על תוצאות הלמידה ולנטר אותן. יתרה מכך, היא כרוכה ביצירת סביבת למידה תומכת ומכילה המטפחת את ההתפתחות הקוגניטיבית האפקטיבית והחברתית של לומדים מחוננים ומספקת למורים מחוננים הזדמנויות ומשאבים להתפתחותם. המקצועית, לצרכיהם הרגשיים ולניהול זמן.

חלק זה נועד לנתח באופן מקיף את ההיבטים של שיטות הוראה, טכניקות ואסטרטגיות בחינוך מחוננים. הוא בוחן את האינטראקציה המורכבת בין פדגוגיה אסטרטגית למחוננים והתפתחות הוליסטית של תלמידים מחוננים. היא מחולקת לשלושה חלקים עיקריים: כיתת המחוננים, הוראת המחוננים ותכנית הלימודים למחוננים.

החלק הראשון בוחן את הרעיון והמאפיינים של כיתת המחוננים, הן כזירת התפתחות טבעית והן כמסגרת מכילה. הוא גם דן באתגרים ובהזדמנויות של הבנה ועמידה בצרכים של לומדים מחוננים בהקשרים שונים.

החלק השני מתמקד בפרקטיקות ובעקרונות הפדגוגיים של הוראת מחוננים, וכיצד להפוך למורה מחונן הוא מציג את החיבור בין שיטות, טכניקות ואסטרטגיות, ומציג מסגרת מקיפה לעיצוב גישות הוראה יעילות ללומדים מחוננים. כמו כן, הוא מכסה היבטים שונים של פדגוגיית מחוננים אסטרטגית, כגון הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית. הגישה החברתית-רגשית, הגישה הפסיכו-פדגוגית, ומציג את מודל המיפוי וניתוח השיעור.

החלק השלישי מתמקד בתוכנית הלימודים למחוננים, וכיצד לפתח ולבנות אותה בהתאם לתהליכים מטרות ויעדים ספציפיים של חינוך מחוננים. כמו כן, הוא בוחן את ההצטלבות של שיטות הוראה ונושאי לימוד בתוכנית הלימודים למחוננים, וכיצד להתאים אותם לצרכים המגוונים והמורכבים של לומדים מחוננים.

עד סוף חלק זה, הקורא אמור להיות מסוגל להבין וליישם את המושגים והעקרונות העיקריים של שיטות הוראה, טכניקות ואסטרטגיות בחינוך מחוננים, ולתכנן וליישם חוויות למידה אפקטיביות ומרתקות ללומדים מחוננים.

4.1 כיתת המחוננים

חלק זה בוחן את הדקויות והדינמיקה של הקמת סביבת הלמידה הטובה ביותר לתלמידים מחוננים. חינוך תלמידים מחוננים הינו תהליך רב-גוני ומורכב הדורש הבנה מעמיקה של צרכיהם ומאפייניהם. עיצוב וקידום מסגרת חינוכית מתאימה הוא חיוני.

הפרק מדגיש את מה שמייצגת כיתת המחוננים, כסביבה חינוכית ייחודית שמטרתה לתת מענה לצרכים המגוונים של תלמידים מתקדמים אינטלקטואלית תוך מתן עדיפות לרווחתם ההוליסטית. יכולתו להציע מענה חינוכי יסודי המכיר בטבעה הרב-גוני של המחוננות. הפונקציונליות שלו כמרכז להתפתחות קוגניטיבית ורגשית. מקדמת מודעות מתחכמת לאינטראקציות בין תחומים אלה כמרכיב בסיסי מרכיב של מערכת החינוך.

4.1.1 הבנה

בתוך תחום החינוך קיים מרחב ייחודי המכונה כיתת המחוננים. זוהי סביבה דינמית המטפחת את מוחותיהם של תלמידים מחוננים ומוכשרים, לא רק חדר פיזי.

כיתת המחוננים מאופיינת באווירה אינטלקטואלית תוססת. זהו מקום שבו מעודדים את הסקרנות, שבו השאלות חשובות כמו התשובות, ושבו הלמידה היא לא רק רכישת ידע, אלא הבנת מושגים ברמה עמוקה יותר.

בכיתה זו תמצאו תלמידים העוסקים בדיונים מעוררי מחשבה, בפתרון בעיות מורכבות ועובדים על פרויקטים החורגים מתכנית הלימודים הרגילה. פעילויות אלו נועדו לאתגר את התלמידים, לפרוץ את גבולותיהם ולתת מענה ליכולות הקוגניטיביות המתקדמות שלהם. תוכניות למחוננים נועדו לעסוק בתלמידים בחשיבה ברמה (Fredricks et al., 2009) גבוהה יותר, למידה מעשית ופעילויות לפתרון בעיות, החיוניות לטיפוח הפוטנציאל שלהם).

כיתת המחוננים מתאפיינת גם בגמישותה. אסטרטגיות ההוראה המופעלות מגוונות וניתנות להתאמה תוך התחשבות בסגנונות הלמידה והצרכים הייחודיים של התלמידים המחוננים.

יתרה מכך, כיתת המחוננים מהווה מרחב בטוח לתלמידים מחוננים ומוכשרים. זהו מקום שבו הם יכולים להביע את רעיונותיהם ללא חשש משיפוט, שבו הכישרונות הייחודיים שלהם מזוהים ומעודדים את התפתחותם, ובו הם יכולים ליצור אינטראקציה עם עמיתים שחולקים יכולות ותחומי עניין דומים.

בעצם, כיתת המחוננים היא יותר מסתם חדר עם שולחנות עבודה ולוח. זוהי סביבה מטפחת, קהילה של לומדים ומרכז של חקר אינטלקטואלי.

4.1.2 כיתת המחוננים כזירת התפתחות טבעית

שני מרכיבים מרכזיים מעגנים את הסביבה הזו: התלמיד המחונן והמורה. לכל אחד תפקיד מהותי בדינמיקה של הכיתה.

תלמידים מחוננים המפגינים רמות יוצאות דופן של כישרון או מיומנות בתחום אחד או יותר, בעלי צרכי למידה ייחודיים ולעיתים דורשים הוראה מובחנת כדי לממש את הפוטנציאל שלהם במלואו. הסקרנות האינטלקטואלית, היצירתיות והיכולת לפתרון בעיות מורכבות מבדילות אותם. בעוד שהם עשויים גם להתמודד עם אתגרים ייחודיים, כגון התפתחות אסימטרית, רגישות מוגברת וצרכים חברתיים-רגשיים. הבנת המאפיינים הללו היא המפתח לחינוך יעיל של תלמידים מחוננים.

2021-1' מס' ר"פ הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

מורים מחוננים, שתפקידם בכיתת מחוננים חורג מהחובות המסורתיות של החינוך, שכן הם צריכים להיות מנחים, מדריכים ותומכים. עליהם להיות מסוגלים לזהות ולטפח את הכישרונות והפוטנציאלים הייחודיים של כל תלמיד. זה מצריך לעתים קרובות הכשרה מיוחדת באסטרטגיות לחינוך מחוננים. המורים גם לוקחים על עצמם את האחריות במתן מענה לצרכים החברתיים-רגשיים של תלמידים מחוננים, ועוזרים להם לנווט את האתגרים הקשורים למחוננים.

כיתת המחוננים היא מערכת אקולוגית דינמית שבה התלמיד המחונן והמורה מתקשרים בקשר סימביוטי המורה מספק את ההדרכה והתמיכה הדרושים, בעוד שהתלמיד המחונן מביא לרמת חיוניות אינטלקטואלית שיכולה לעורר סביבת למידה עשירה ומתגמלת. שני המרכיבים חיוניים כדי שהכיתה המחוננים תפעל ביעילות כזירת התפתחות טבעית לתלמידים מחוננים.

המושג "כיתת מחוננים" כ"זירת התפתחות טבעית" מתייחס לרעיון שכיתה לתלמידים מחוננים צריכה להיות מרחב המטפח באופן טבעי את הצמיחה האינטלקטואלית, החברתית והרגשית שלהם.

כיתות מחוננים מספקות לרוב סביבה עשירה ומגרה המאגרת את התלמידים מבחינה אינטלקטואלית ותוכנית הלימודים בכיתות אלה מתוכננת בדרך כלל לחרוג מהסטנדרט, ומאפשרת לתלמידים לחקור נושאים לעומק יותר. זה יכול לכלול משימות מורכבות של פתרון בעיות, פרויקטים יצירתיים והזדמנויות למחקר עצמאי. סביבה כזו מטפחת באופן טבעי את ההתפתחות האינטלקטואלית של תלמידים מחוננים, ומאפשרת להם לנצל ולהרחיב את היכולות הקוגניטיביות שלהם במלואן.

כיתות מחוננים משמשות גם כזירת התפתחות חברתית. על ידי אינטראקציה עם עמיתים החולקים יכולות ותחומי עניין דומים, תלמידים מחוננים יכולים לפתח מיומנויות חברתיות וליצור קשרים משמעותיים. פרויקטים קבוצתיים ופעילויות שיתופיות יכולים לשפר עוד יותר את האינטראקציות החברתיות הללו. בנוסף, מורים בכיתות מחוננים מאומנים לעתים קרובות לתת מענה לצרכים החברתיים הייחודיים של תלמידים מחוננים, כגון תחושות של בידוד או התפתחות חברתית א-סינכרונית.

ההתפתחות הרגשית של תלמידים מחוננים היא היבט מרכזי נוסף של כיתת המחוננים. תלמידים מחוננים חווים לעתים קרובות רגשות ורגישות עזים, והם עשויים להתמודד עם אתגרים רגשיים ייחודיים כמו פרפקציוניזם או חרדה מוגברת. סביבה תומכת בכיתה יכולה לעזור לתלמידים לנווט את האתגרים הללו ולפתח חוסן רגשי. זה יכול להיות כרוך באסטרטגיות כגון למידה חברתית-רגשית, תרגולים של מיינדפולנס ותמיכה פרטנית של מורים ויועצים.

תפיסת "כיתת המחוננים" כ"זירת התפתחות טבעית" נתמכת במחקרים שונים בתחום חינוך המחוננים.

בחן את שיטות (NRC/GT) מחקר התבוננות בכיתה שנערך על ידי המרכז הלאומי לחקר המחוננים והמוכשרים ההוראה והלימוד המשמשות עם תלמידים מחוננים ומוכשרים בכיתות יסוד רגילות ברחבי ארצות הברית, והדגיש בנוסף, מחקר איכותי. ([Westberg et al., 1993](#)) את החשיבות של הבנת סביבת הכיתה עבור תלמידים מחוננים של כיתות מחוננים עצמאיות הדגיש את המשמעות של תכנון המבוסס על תחומי העניין, היכולות והצרכים של התלמידים, והצביע על כך שהכיתה משמשת זירה לתכנות מותאם ולבחירת תכניות לימודים ([לין-כהן והרצוג, 2007](#)). יתר על כן, ההבנה של מחוננות על ידי מורים בכיתה חיונית לתכנות מוצלח לילדים מחוננים, תוך שימת. ([Lamb-Milligan, 2019](#)). דגש על תפקידה של הכיתה כזירת התפתחות טבעית לטיפול הפוטנציאל של לומדים מחוננים.

מחקרים אלה מדגישים יחד את משמעות הכיתה כזירת התפתחות טבעית עבור תלמידים מחוננים, תוך שימת דגש על הצורך בפרקטיקות מותאמות, הבנת המחוננות והסברה בתוך הסביבה החינוכית.

הרכיבים

להתפתחות טבעית של תהליך חינוכי בכיתה מחוננים, יש לקחת בחשבון את המרכיבים הבאים:

- הכיתה כמרחב להתפתחות משותפת לכל הצדדים, הן לתלמידים והן למורה, בו כל אחד יכול ללמוד אחד מהשני, לשתף את החוזקות והחולשות שלו ולתמוך זה בצמיחה של זה. המורה הוא לא רק מדריך, אלא גם לומד, מנחה ומנחה. התלמידים הם לא רק לומדים, אלא גם מורים, משתפי פעולה ומנהיגים.
- מקום בו צמיחה משותפת ונשענת על תלות הדדית, בו כולם תורמים ללמידה והצלחת הקבוצה הקולקטיבית ומכירים, מכבדים את השונות והייחודיות של כל פרט. מקום שבו כולם מעריכים וחוגגים את ההישגים והאתגרים של זה.
- מרחב שבו כולם - תלמידים ומורים - לומדים ולא רק חומר לימוד. למדו על עצמם ועל החיים ביחידים, כצוות, ככיתה וחברה. למד לא רק עובדות ומיומנויות, אלא גם מושגים ועקרונות, לא רק מה לחשוב, אלא גם איך לחשוב, לא רק כדי לרכוש ידע, אלא גם כדי ליצור ידע.
- כיתת מחוננים כמרחב של פתיחות ואמון, שכן זהו אתגר כשמדובר בתלמידים מחוננים בעלי חשיבה ביקורתית, אנליטית ולעיתים מפוקפקת. מרחב שבו כולם מרגישים בנוח להביע את דעותיו, רעיונותיו ורגשותיו, מקשיבים ומכבדים זה את נקודות המבט של זה והוא ישר, אותנטי ואחראי.
- כהזדמנות לחוות אמון בסביבה מוגנת, שבה כולם מרגישים בטוחים לקחת סיכונים, לעשות טעויות וללמוד מהן, שבה כולם מרגישים נתמכים, מעודדים ומועצמים, מקובלים, מוערכים ומוערכים.
- כ"דלת פתוחה בכיתה" למורה, המעניקה הזדמנות להתבוננות, להעריך, להנחות ולתת משוב, כמרחב שבו המורה יכול לשקף את התרגול שלו, לקבל משוב בונה ולחפש התפתחות מקצועית יכול לשתף פעולה עם מורים, מומחים ובעלי עניין אחרים ובכך יכול להציג את עבודתם, לשתף את החוויות שלהם ולעורר השראה לאחרים.
- כמרחב בו כל אחד יכול להשתמש בהתבוננות, הערכה ושיפוט ככלי ללמידה ושיפור ובו כל אחד יכול להשתמש במשוב כמתנה והזדמנות, וכן בוויסות עצמי והערכה עצמית כמיומנויות לצמיחה והתפתחות.
- כמקום שבו כולם עלולים לטעות, המחוננים והמורה מחבקים את הכישלון כחלק מהלמידה. מהטעויות שלהם ושל אחרים. כמרחב שבו כל אחד יכול לפתח חשיבה צמיחה, חוסן והתמדה.
- לסיכום, כיתת המחוננים משמשת זירת התפתחות טבעית על ידי מתן סביבה תומכת, מגרה הנותנת מענה לצרכים האינטלקטואליים, החברתיים והרגשיים הייחודיים של תלמידים מחוננים. זהו מקום בו תלמידים מחוננים יכולים לשגשג, לצמוח ולמצות את מלוא הפוטנציאל שלהם. זהו מרחב המטפח צמיחה אינטלקטואלית חברתית ורגשית הן לתלמיד והן למורה, חובק גיוון, אתגר ויצירתיות ומטפח תרבות של למידה ומצוינות.

4.1.3. הכיתה המכילה

כיתות מעורבות, המכונה גם כיתות הטרוגניות או כוללות, הן מסגרות חינוכיות שבהן תלמידים בעלי יכולות שונות, כולל תלמידים מחוננים ולא מחוננים, לומדים יחד. מודל זה מבוסס על הפילוסופיה שכולם מרוויחים מהגיוון חלק מהמאפיינים המיוחדים של כיתות ([Unlu, V. 2017](#)). ושלכל התלמידים יש את הזכות להתחנך עם בני גילם מעורבות הן סביבת הלמידה המגוונת, הבידול וההתפתחות החברתית-רגשית המכילה

באמצעות האמצעים לספק סביבת למידה מגוונת, תלמידים בעלי יכולות, תחומי עניין ורקע שונים מקיימים אינטראקציה זה עם זה. גיוון זה יכול להעשיר את חווית הלמידה, לקדם סובלנות, אמפתיה וכבוד הדדי בין התלמידים

בכיתות מעורבות, מורים משתמשים לרוב בשיטות חינוך מובחנות כדי לתת מענה לצורכי הלמידה המגוונים של תלמידיהם. לפיכך, לאפשר לתלמידים מחוננים לעבוד ברמות גבוהות יותר בתחומים שבהם הם ([USC Rossier, 2024](#)). מחוננים ולעבוד ברמות אחרות בתחומים שבהם הם לא

זה כרוך בשינוי התוכן, התהליך, המוצר וסביבת הלמידה כדי לענות על הצרכים והיכולות הייחודיות של כל תלמיד. עבור תלמידים מחוננים, זה יכול להיות מתן משימות מאתגרות יותר או הזדמנויות ללימוד עצמאי

כיתות מכילות יכולות להציע יתרונות חברתיים-רגשיים לכל התלמידים. תלמידים מחוננים יכולים ללמוד להעריך נקודות מבט שונות ולפתח אמפתיה על ידי אינטראקציה עם עמיתים בעלי יכולות שונות. בינתיים, תלמידים שאינם מחוננים יכולים להפיק תועלת מהגירוי האינטלקטואלי שמספקים חבריהם המחוננים

למרות שלמיוחדים שלהם יש יתרונות רבים, הם גם מציגים אתגרים מסוימים. על המורים להיות מיומנים בניהול מגוון רחב של יכולות ולהבטיח שכל התלמידים יהיו מעורבים ומאתגרים. הם צריכים להיות מסוגלים להעביר את ההוראה שלהם בצורה מוכשרת ואינטואיטיבית. מורה מיומן כזה יעזור לתלמיד לנצל את המחוננות שלו ויתעל משאבים והזדמנויות למידה משופרות כלפי אותו תלמיד שיגדילו את המתנות הטבעיות של התלמיד בדרכים קיים גם סיכון שייתעלמו מהצרכים הייחודיים של ([Johnson, B., 2011](#)). שהתלמידים אפילו לא הבינו שקיימים תלמידים מחוננים במאמץ לתת מענה לרוב

ביסודו של דבר, כיתות אלו מציעות סביבת למידה מגוונת ומכילה שיכולה להועיל לכל התלמידים. עם זאת הם דורשים הכנה מתחשבת, הוראה מיומנת ומשאבים נאותים כדי לענות על הצרכים של כל התלמידים, כולל מחוננים

4.2 הוראה ולמידה של מחוננים: טכניקות ואסטרטגיות

מורה מחונן לא רק מוכן לענות על הצרכים של הילד של היום, אלא גם מוכן לחזות את התקוות והחלומות" בעתיד של כל ילד". - רוברט ג'ון מיהן

- פרק זה בוחן את ההיבטים הרב-גוונים של תפקידו של המורה המחונן. הוא דן בשיטות - מדוע, טכניקות איך ואסטרטגיות - מה של הוראת מחוננים, ביחסי הגומלין וההשלמה ביניהן של פדגוגיה אפקטיבית בהתייחסות לסגנונות הלמידה שאין כמותם של התלמידים המחוננים.

זה גם מדגיש את החשיבות של אינטליגנציה רגשית בניהול הרגישויות המוגברות הקשורות לעתים קרובות לתלמידים מחוננים.

פרק זה נועד לצייד מורים מחוננים שואפים בידע ובכישורים הדרושים כדי להנחות לומדים מחוננים למיצוי מלא הפוטנציאל שלהם, תוך טיפוח סביבה מטפחת ומגרה המעודדת צמיחה הוליסטית. המסע עשוי להיות מאתגר, אבל התגמולים של עיצוב מוחותיהם של לומדים יוצאי דופן אלה הופכים אותו למאמץ מספק באמת.

4.2.1. להיות מורה מחונן

"אני נוגע בעתיד. אני מלמד". - כריסטה מקוליף

היציאה לדרכו המכוננת של מורה לתלמידים מחוננים היא מסע מעשיר המחייב הבנה מעמיקה של הצרכים, האתגרים והפוטנציאלים הייחודיים של לומדים מתקדמים אינטלקטואליים. היא כרוכה במחויבות לטפח לא רק ברק אקדמי, אלא גם את הצמיחה החברתית והרגשית באוכלוסייה המובחנת ביכולות קוגניטיביות יוצאות דופן וברגישות מוגברת.

המסע מתחיל בצלילה עמוקה לתוך מושג המחוננות עצמו. הבנת המחוננות מייצגת את הליבה של התהליך הכולל ועושה את ההבדל המהותי. על המורים להכיר את הפרופילים המגוונים של לומדים מחוננים שעשויים לכלול תחומים כמו יכולות אינטלקטואליות, יצירתיות, אמנותיות ומנהיגותיות. ההכרה בריבוי המחוננות מאפשרת למחנכים להעריך את החוזקות והאתגרים הייחודיים שכל תלמיד מביא לכיתה.

מורה מחונן צריך להיות בעל חשיבה חיובית וגמישה המאמצת את הגיוון והמורכבות של לומדים מחוננים.

מורה מחונן צריך להיות מסוגל להכיר ולהעריך את החוזקות, הצרכים והאתגרים הייחודיים של כל תלמיד, ולהיות מוכן להתאים ולהבדיל את ההוראה בהתאם. המציאות היא שאתה תלמד תלמידים מחוננים בכיתה שלך, אבל הם גבוהים. זוהי תפיסה שגויה נפוצה - ללמד תלמידים מחוננים זה קל כי כולם IQ לא תמיד מתנהגים כי יש להם תלמידים טובים. לעתים קרובות, ההפך הוא הנכון. תלמידים אלה דורשים יותר תשומת לב ואנרגיה הודות לקצבי הלמידה המהירים יותר והצרכים הרגשיים החזקים יותר שלהם. הבנת תלמידים מחוננים ומה גורם להם לתקתק ([Haberlin, S., 2012](#)). תעזור לך להימנע מבעיות התנהגות אפשריות ואתגרי ניהול ביתה

מורה מחונן צריך גם להיות מסוגל לטפח מחשבה צמיחה אצל התלמידים, לעודד אותם לאמץ אתגרים ([Kroeper, K., 2022](#)). ללמוד מטעויות ולרדוף אחר תשוקותיהם

תלמידים שמזוהים כמחוננים חווים לעיתים קרובות רגשות עמוקים, דחף לשלמות, בירורים פילוסופיים עמוקים והתפתחות לא אחידה בתחומים שונים. זה עושה את זה חיוני לתת עדיפות לבריאות הרגשית שלהם

2021-1' מס' הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

למורים ולמנטורים יש תפקיד משמעותי בתהליך זה. הם צריכים לטפח תחושת אמפתיה, לפתח את היכולת להקשיב בקשב וליצור אווירה בטוחה ומעודדת בכיתה. בסביבה כזו, התלמידים צריכים להרגיש מוערכים, מובנים ומקובלים על האני הייחודי שלהם. תכניות למידה חברתיות-רגשיות, שיטות מיינדפולנס ומערכות תמיכה מותאמות אישית יכולים לעזור לבנות חוסן רגשי ומודעות עצמית.

מורים מחוננים חייבים להיות מוכשרים מבחינה תרבותית ורגשית לרקע, לחוויות וזהותם המגוונים של תלמידיהם. הכרה והתייחסות לסטריאוטיפים, קידום שוויון והכלה, ועיצוב סביבות למידה מגיבות תרבותית, כולם חיוניים להבטחת הצלחתם ורווחתם של כל התלמידים המחוננים.

הוראת תלמידים מחוננים דורשת מומחיות ושימוש במערך מגוון של שיטות, טכניקות ואסטרטגיות פדגוגיות המותאמות ליכולותיהם האינטלקטואליות המתקדמות ולצמצא לידע. זה עשוי לכלול הוראה מובחנת, למידה מבוססת חקירה, למידה מבוססת בעיות והזדמנויות למחקר וחקירה מכוונים עצמיים. גמישות ויכולת הסתגלות הן מפתח כאשר מורים מתאימים גישות הוראה לצרכי הלמידה המגוונים ולתחומי העניין של תלמידים מחוננים.

חלק בלתי נפרד מתפקיד המורה לתלמידים מחוננים הוא הסברה. הם לוקחים על עצמם את האחריות לתמוך ולקדם הכרה במחוננים, הזדמנויות חינוכיות מתאימות ואימוץ מדיניות הנותנת מענה לצרכים של תלמידים מחוננים. בניית מערכת תמיכה חזקה המקדמת התפתחות הוליסטית של תלמידים מחוננים דורשת שיתוף פעולה בין הורים, עמיתים לעבודה, מנהלים ומומחי חינוך מחוננים.

מורה מחונן צריך להיות מסוגל לתקשר ביעילות עם בעלי עניין שונים, כגון תלמידים, הורים, עמיתים ומנהלים, לגבי הצרכים וההישגים של לומדים מחוננים.

הדרך להפוך למחנכת לתלמידים מחוננים היא תהליך מתמשך ומתפתח. זה מחייב התמסרות ללמידה בלתי נגמרת, לקידום מקצועי ולהתעדכן במחקרים, ההתפתחויות והאסטרטגיות היעילות ביותר בחינוך מחוננים השתתפות פעילה בפעילויות שונות לפיתוח מקצועי יכולה לתרום באופן משמעותי למסע למידה זה. פעילויות אלו יכולות לכלול השתתפות בסדנאות וכנסים המתמקדים בחינוך מחוננים, הצטרפות לרשתות עמיתים לשיתוף ותמיכה בידע, והרשמה לתוכניות לתואר מתקדם המתמחות בחינוך מחוננים.

התנסויות אלו לא רק מרחיבות את הבנת המורים בחינוך מחוננים, אלא גם משכללות את כישורי ההוראה שלהם. על ידי שמירה על מחויבות ללמידה ולצמיחה שלהם, המורים יכולים להבטיח שהם מצוידים בידע ובכישורים הדרושים כדי לענות ביעילות על הצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים. מחויבות זו ללמידה לכל החיים ולפיתוח מקצועי היא אבן יסוד למצוינות בחינוך מחוננים.

פרקטיקות פדגוגיות בחינוך מחוננים 4.2.2.

הפילוסופיה

גישה יסודית המכירה בצרכים ובפוטנציאלים הייחודיים של תלמידים מחוננים, כמו גם בחשיבותן של שיטות הוראה ממוקדות, של קידום שוויון והכלה ושילוב למידה חברתית-רגשית, לצד הצורך בזיהוי מתאים של מחוננים, באה לידי ביטוי ב. הפילוסופיה של חינוך מחוננים. יש לו בסיס בהבנה מעמיקה של התכונות האינטלקטואליות, החברתיות והרגשיות המורכבות המיוחדות למחוננות.

תלמידים בעלי כישורים מראים לעתים קרובות רמות גבוהות של יצירתיות, סקרנות, מוטיבציה בתחומי עניין וכישורי חשיבה ביקורתית. הם לומדים בקצב מהיר יותר מתלמידים רגילים וגם נוטים לסיים את המטלות

2021-1' מס' הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

שלהם מהר יותר ומשתוקקים למשימות מאתגרות יותר מבחינה אינטלקטואלית. הם גם עשויים להתנהג בכיתה אם כתוצאה מכך, ייתכן שהם לא יהיו מעורבים לחלוטין או. ([Weselby, C., 2014](#)). הם משועממים או מגורים פחות. שצורכי הלמידה שלהם יענו על ידי שיטות הוראה קונבנציונליות

עקרון הליבה מקיים את המחויבות לספק לתלמידים מחוננים את הכלים, ההזדמנויות והתמיכה הדרושים להם כדי למצות את הפוטנציאל שלהם

הפילוסופיה של חינוך מחוננים מדגישה גם את החשיבות של קידום שוויון והכלה, תוך הבטחה שתוכניות חינוך למחוננים יהיו נגישות לכל התלמידים, ללא קשר לרקע או נסיבות. היא מכירה בגיוון בתוך אוכלוסיות מחוננים ושואפת להתמודד עם האתגרים והחסמים הייחודיים שתלמידים מחוננים עשויים להתמודד איתם במימוש הפוטנציאל שלהם

תלמידים המזוהים כמחוננים, ללא קשר לתחומי המחוננות שלהם, ראויים לאתגר ולהגשים את הפוטנציאל שלהם. המחוננות קיימת בכל התרבויות והרמות החברתיות-כלכליות ויש לטפח אותה בצורה נכונה כדי לצמוח ([Bright Hub Education, 2024](#) **אוחזר ב-8 בפברואר**)

מחוננות כוללת גם היבטים רגשיים וחברתיים הדורשים תשומת לב ותמיכה. למידה חברתית-רגשית היא מרכיב מרכזי בפילוסופיית החינוך המחוננים שכן היא מאמצת גישה הוליסטית לטיפול בהתפתחות הרגשית של תלמידים מחוננים

המחוננות באה לידי ביטוי במספר תחומים. לכן, מבחן פשוט לא יכול בהכרח לזהות תלמיד מחונן. הפילוסופיה של מיון והערכה למחוננים מורכבת משילוב שיטות שונות לקבלת החלטה מדויקת

בהקשר של פילוסופיית חינוך מחוננים, ההיבטים המורכבים של המחוננות מדגישים את האופי הדינמי של ההוראה והמושגים המתודולוגיים. מושגים אלו מתפתחים ללא הרף, הן בקנה מידה גדול יותר והן כמענה לצרכים של תלמידים בודדים

חלק מהמורים מאמינים שתלמידים מחוננים צריכה להיות גישה לעבודות קורס מורכבות יותר בכיתה רגילה, או שיש לעודד אותם לסייע לעמיתיהם בלימוד חומרים לכיתה. אחרים מאמינים בבידול לפי תחום המחוננות ([Bright Hub Education, 2024](#) **אוחזר ב-8 בפברואר**) . והיכולת, לימוד מוטיבציה עצמית וחומר מאתגר ביותר שחורג ממה שנלמד בדרך כלל בכיתה

עם זאת, יש הסכמה לגבי החשיבות של שימוש בשיטות, טכניקות ואסטרטגיות הוראה ממוקדות. לאור היכולות הקוגניטיביות יוצאות הדופן של התלמידים המחוננים ופרופילי הלמידה המגוונים, גישות הוראה מסורתיות מוכרות כבעלות מגבלות במתן מענה יעיל לצרכי הלמידה הייחודיים שלהם

למעשה, הפילוסופיה של חינוך מחוננים משמשת מסגרת מנחה המעריכה מצוינות, גיוון והכלה בחינוך המחוננים

החיבור בין שיטות, טכניקות ואסטרטגיות

בהקשר של חינוך מחוננים, שיטות, טכניקות ואסטרטגיות קשורות זו בזו ולעיתים קרובות נעשה בהן שימוש להחלפה. אמנם ישנה זרימה הגיונית משיטות לטכניקות לאסטרטגיות, אך בפועל, האלמנטים הללו שלובים זה בזה. גישה מקיפה לחינוך מחוננים תשקול את שלושתם, תוך שימוש בשיטות, טכניקות ואסטרטגיות מתאימות כדי לענות על הצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים

- **שיטות** הן הגישות או המודלים הכלליים המנחים את אופן העברת החינוך לתלמידים מחוננים. הם עונים על ה"למה" של הוראה - מדוע אנו בוחרים בגישות מסוימות על פני אחרות. זאת מתוך הבנה שלתלמידים מחוננים יש צרכי למידה ייחודיים שלא תמיד נענים בשיטות הוראה מסורתיות מספר שיטות מומלצות להוראת תלמידים מחוננים, חלקן האצה, העשרה, בידול. חלק מהשיטות מפורטות למטה
- **שיטת האצה** היא לאפשר לתלמיד לעבור תוכנית חינוכית בגיל צעיר יותר או בקצב מהיר יותר מהרגיל. זוהי ההתערבות הנתמכת ביותר במחקר בחינוך מחוננים. האצה של כיתה שלמה ("דילוג על ציונים" (או האצה של מקצוע בודד) דילוג על שנה של מתמטיקה, למשל (הן רק שתי צורות של האצה שיכולות להשפיע לטובה על הישגיו של התלמיד, על יחסו לבית הספר, וכן התפתחות חברתית ורגשית. האצה היא אפשרות מצוינת, אבל האם זו ההתערבות הנכונה עבור כל ילד. בטווח המחוננים אינו מבטיח שילד הוא מועמד טוב להתקדם IQ מחונן? התשובה היא "לא". ציון [Carroll Boham, K., 2020](#)). ישנם גורמים רבים שיש לקחת בחשבון בעת קבלת החלטה חשובה זו
- **העשרה**: שיטה זו מספקת לתלמידים מחוננים הזדמנויות למידה נוספות המרחיבות או מעמיקות את הידע והמיומנויות שלהם מעבר לתכנית הלימודים הרגילה. זוהי תכנית חינוכית משלימה שנועדה לשפר את הניסיון האקדמי של התלמידים ולאגור אותם מבחינה אקדמית. זה לא תחליף לתכנית הליבה, אלא תוספת לה. ישנם סוגים רבים ושונים של פעילויות העשרה שניתן להשתמש בהן בתוכנית העשרה. כמה דוגמאות כוללות טיולי שטח, דוברים אורחים, פרויקטים של לימוד שירות, פרויקטים מעשיים ותרגילים לפתרון בעיות. חינוך הוא כבר לא רק ללמוד לקרוא ולכתוב או להוסיף ולחסור. מדובר בשימוש בפעילויות מעורבות המאתגרות את התלמיד הן נפשית והן פיזית. הלמידה לא מתרחשת רק באופן המסורתי של המורה כמרצה והתלמידים כמקבלים. התלמידים צריכים להיות מעורבים באופן פעיל בחינוך שלהם והעשרה בבית הספר היא הדרך להשיג זאת. ([Curacubby, 2022](#) **צוות**).
- **בידול** כרוך בשינוי התוכן, התהליך, המוצר או סביבת הלמידה כדי לענות על הצרכים וההעדפות האישיות של תלמידים מחוננים. השיטה מבוססת על הבנה שתוכניות הלימודים וההוראה מעודדות למידה וצמיחה כאשר הן מקושרות לצרכים וליכולות הספציפיות המוערכות של הלומדים המעורבים. הבידול לתלמידים מחוננים מורכב מחוויות למידה מתוכננות בקפידה, המרחיבות את תכנית הליבה, משלבות אסטרטגיות לימוד של העשרה והאצה, ומשלבות אסטרטגיות הוראה ([NAGC](#)), המערבות את הלומדים ברמות האתגר המתאימות. ([האגודה הלאומית לילדים מחוננים](#), 2014) היא נתפסת כהתערבות הפחות פולשנית עבור תלמידים מחוננים, שכן היא מספקת בתוך (2014) הכיתה את הסביבה הטובה ביותר למתן מענה לצרכים אקדמיים. הבידול לא מועיל רק לתלמידים מחוננים, אלא לכל התלמידים בכיתה
- **טכניקות**: אלו הדרכים הספציפיות שבהן שיטות אלו מיושמות בכיתה. הם עונים על ה"איך" של ההוראה - איך אנחנו מיישמים את השיטות שלנו הלכה למעשה. טכניקות יכולות לכלול דחיסה של תכניות לימודים, תוכניות אינדיבידואליות, תוכניות נסיגה ותוכניות מיוחדות אחרות, פרויקטים עצמאיים, חונכות. כמה טכניקות שניתן להשתמש בהן מפורטות להלן
- **דחיסה של תכנית הלימודים**: טכניקה זו מעבה, משנה או מיעלת את תכנית הלימודים הרגילה כדי לצמצם את החזרות על חומר שעבר שליטה בעבר. זה כרוך בזיהוי תחומי השליטה של התלמידים ומתן הזדמנויות עבורם לדלג או לשנות תוכן שהם כבר שלטו, מה שמאפשר יותר זמן

ללימוד מעמיק של חומר חדש. באמצעות הגדרת המטרות והתוצאות של יחידה מסוימת או גוש הוראה מסוים, קביעה ותיעוד של התלמידים שכבר שלטו ברוב או בכלום של מערך מסוים של תוצרי למידה, ומתן אסטרטגיות החלפה לחומר שכבר שולטים בו באמצעות שימוש באפשרויות [GA, & Rimm, SB, 2004](#), ההוראה המאפשרים ניצול מאתגר, מעניין ופרודוקטיבי יותר מזמנו של התלמיד. ([דיוויס](#))

- **תוכניות מותאמות אישית** לתלמידים מחוננים הם טכניקת מפתח בחינוך מחוננים. הם אחת הדרכים שבהן ניתן להתאים את תכנית הלימודים כדי לקחת בחשבון את הצרכים החינוכיים שזוהו של תלמידים מחוננים, תוך מתן גישה מותאמת ליכולותיו ותחומי העניין הייחודיים של התלמידים. תכניות אלו כרוכות בפיתוח תכניות בהן מתוכננות יעדים ופעילויות על מנת להתאים את התכנית הבית ספרית והחוץ-ביתית לצרכיהם של ילדים אלו. תכנון תכניות פרטניות לתלמידים מחוננים תלוי בחקיקה הבית ספרית, במושג 'מחוננות', 'במודל תכנית הלימודים וביכולת בית הספר ([Željeznov Seničar, M., 2016](#)). והתלמיד ליישם תכניות אלו
- **תוכניות משיכה ותוכניות מיוחדות אחרות** כרוך קיבוץ תלמידים מחוננים להדרכה או פעילויות העשרה. זה עשוי לכלול סמינרים בקבוצות קטנות, סדנאות לפיתוח כישרונות, תוכניות חונכות או תוכנית לאחר בית הספר. הם צריכים לכלול יותר ממחויבות זמן מינימלית; הם צריכים לשקף אינטראקציה עם מורים בכיתה ועם תוכנית הלימודים הרגילה; הם צריכים להיות יותר מאוסף אקראי של פעילויות כיף ומשחקים או כישורי אימון תהליכים; והם צריכים להתבסס בעיקר על שיטות וחומרי הוראה מובחנים המשקפים הן העשרה רוחבית והן האצה אנכית. תוכניות משיכה מספקות לתלמידים מחוננים הזדמנויות לתקשר עם עמיתים אינטלקטואלים ולעסוק בחוויות ([JS, 1987, רנזולי](#)). למידה מתקדמות המותאמות לצרכיהם הייחודיים
- **פרויקטים עצמאיים**: טכניקה זו מאפשרת לתלמידים מחוננים לרדוף אחר שאלות, מטרות ותשוקות משלהם. הם כוללים תכנון, מחקר, יצירה והצגת מוצר המדגים את הלמידה וההבנה שלהם. פרויקטים עצמאיים יכולים להיעשות באופן פרטני או בשיתוף עם עמיתים או מנטורים
- **חונכות** הם טכניקה בעלת ערך בחינוך מחוננים. הם כרוכים ביצירת קשרים בין תלמידים מחוננים לבין מומחים או אנשי מקצוע בתחום של עניין. מנטורים יכולים לספק הדרכה, עצות, משוב והזדמנויות ללמידה וצמיחה. כמה דרכים שבהן חונך עשוי לעזור לילד מחונן
- **לספק רוחב ועומק**: הם יכולים להכיר לתלמידים נושאים מתקדמים, כמו גם להרחיב את הקשרים בין תחום אחד למשנהו
- **לספק הדרכה אקדמית או מקצועית בקריירה**: מנטורים יכולים לספק לתלמידים מחוננים הדרכה בקריירה
- **תמכו במתנות ובכישרונות ייחודיים**: הם מאפשרים לילדים המנסים להבין את המתנות והכישרונות הייחודיים שלהם דרך לחלוק תחומי עניין, תשוקות, מחשבות וספקות במרחב בונה ותומך
- **קדם צמיחה אישית**: אחת החוויות החשובות ביותר שיכולות להיות לתלמיד מחונן היא חשיפה למנטור שמוכן לחלוק ערכים אישיים, עניין מסוים, זמן, כישרונות ומיומנויות. ([מבון דוידסון, 2021](#))
- **אסטרטגיות**: אלו הם הכלים או הפעולות הספציפיות המשמשות כדי להשיג את מטרות הטכניקות. הם עונים על ה"מה" של הוראה - מה אנחנו עושים בכיתה כדי לתמוך בתלמידים שלנו. אסטרטגיות יכולות לכלול למידה מבוססת עניין, למידה מבוססת פרויקטים, למידה מבוססת בעיות ולמידה חברתית-רגשית. אסטרטגיות אפשריות לשימוש מוצגות בקצרה כאן להלן

- היא מסגרת עיצוב אוניברסלית, מקיפה, קלה ליישום. הוא IBL : **למידה מבוססת עניין** משתמש באינטרסים של הילד בבסיס לקבלת החלטות לגבי מה ללמד ולכמה זמן. הוא מספק בחירה, קול ותמיכה לחקירה של תלמידים, ומעצים את תחושת הסוכנות, היצירתיות והחדשנות שלהם ([Purcell, JH, Burns, DE, & Purcell, WH, 2020](#)).
 - היא אסטרטגיה יעילה ביותר בחינוך מחוננים, שבה התלמידים (**PBL**) **למידה מבוססת פרויקטים** צוברים ידע ומיומנויות על ידי עבודה במשך תקופה ממושכת כדי לחקור ולהגיב לשאלה, בעיה או תלמידים מחוננים משגשים לעתים ([PBLWorks. \(nd\)](#)). אתגר אותנטיים, מרתקים ומורכבים שכן הם מקבלים את החופש לחקור נושאים לעומק וליישם את הלמידה PBL קרובות בסביבות שלהם בהקשרים בעולם האמיתי. גישה זו מאפשרת גם חקר מעבר לכיתה, ומאפשרת לתלמידים בכיתה מחוננים מצריך PBL עם זאת, יישום ([Marzilli, A., 2018](#)). לסנתז למידה מתחומים שונים תכנון ופיגומים קפדניים.
 - היא אסטרטגיית הוראה רבת עוצמה בחינוך מחוננים, שבה (**PBL**) **למידה מבוססת בעיות** תלמידים מחוננים לומדים על נושא על ידי פתרון בעיה פתוחה. מקורו בתחום הרפואי, שבו המדריכים הרגישו שהסטודנטים יפיקו תועלת ממצבים אמיתיים במקום פשוט ללמוד עובדות בכיתותיהם) ([מחוננים PBL-חינוך למחוננים הרחיב את הרעיון הזה, ועודד מתרגלים להשתמש ב זה כרוך בלמידה של תלמידים באמצעות פתרון בעיות קל, שבו למידת התלמידים \(\[nd\]\(#\) \). בהווה](#) מתמקדת בבעיה מורכבת שאין לה תשובה אחת נכונה. התלמידים עובדים בקבוצות שיתופיות כדי ולאחר (SDL) לזהות מה הם צריכים ללמוד כדי לפתור בעיה. הם עוסקים בלמידה מכוונת עצמית מכן מיישמים את הידע החדש שלהם על הבעיה ומשקפים את מה שהם למדו, ואת האפקטיביות של האסטרטגיות שננקטו. המורה פועל כדי להקל על תהליך הלמידה במקום לספק ידע. המטרת (כוללת עזרה לתלמידים לפתח 1 (ידע גמיש, 2 (מיומנויות אפקטיביות לפתרון בעיות, 3 PBL של ([Hmelo-Silver, CE, 2004](#)). כישורי שיתוף פעולה יעילים ו-5 (מוטיבציה פנימית 4, SDL מיומנויות רובריקות ותוצאות סטנדרטיות יכולות לשמש תקרות עבור תלמידים מחוננים בכל הנוגע לביצועי) מבחן. בעיות פתוחות מאפשרות לתלמידים, במיוחד לתלמידים מחוננים, לאתגר את עצמם.
 - היא היבט מכריע בחינוך למחוננים. היא נותנת מענה לצרכים (**SEL**) **למידה חברתית-רגשית** הרגשיים הייחודיים של תלמידים מחוננים ומסייעת להם לנהל את רגשותיהם, ולהשיג מטרות אישיות. ההכרה במאפיינים ובצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים ועזרה להם להרחיב את הם הקדמה לשיפור ההישגים האקדמיים שלהם, תוך קידום רצף SEL כישוריהם לפיתוח כישורי כדי לענות על צורכי הלמידה ([Smith, S., 2017](#)). של רווחתם האישית ומערכות יחסים בריאות האקדמיים והחברתיים-רגשיים של לומדים מחוננים, יש לספק את הדברים הבאים לאותם תלמידים בכל שלב של התפתחות: למידה הממוקמת בתוך מספר הקשרים; התנסויות חינוכיות מובחנות, כולל צורות של קיבוץ; התאמה ברמת, בעומק ובקצב של תכנית הלימודים; וגישה למידע על תוכניות מחוץ לבית הספר) ([איגוד הפסיכולוגים האמריקאי, 2017](#)).
- למעשה, השיטות, הטכניקות והאסטרטגיות, יחד עם תוכניות מיוחדות אחרות, ממלאות תפקיד חיוני במתן מענה לצרכים האקדמיים, החברתיים והרגשיים המגוונים של לומדים מחוננים. חשוב למחנכים לקחת בחשבון את החוזקות וההעדפות של תלמידים בודדים בעת בחירה ויישום אסטרטגיות הוראה מתאימות
- עיצוב רצף שירותים ללומדים מחוננים מצריך תכנון ושילוב מדוקדק של שיטות ואסטרטגיות שונות כדי ([VanTassel-](#)

2021-1': מס' הפרויקט ר"פ-LT01-KA220-SCH-000027713

יתר על כן, פדגוגיה יעילה לחינוך מחוננים כרוכה באינטגרציה חלקה של הוראה מובחנת, פעילויות. ([Baska, 2008](#)).
"העשרה, אפשרויות האצה ותוכניות לפיתוח כישרונות" ([Robinson, A., Shore, BM, & Enersen, D., 2007](#)).

על ידי הכרה בקישוריות ההדדית וההשלמה של גישות שונות ושילוב מגוון מהן, מורים יכולים ליצור סביבות
למידה דינאמיות המטפחות את הצמיחה האינטלקטואלית וההתפתחות ההוליסטית של תלמידים מחוננים.

הפניות

1. איגוד הפסיכולוגים האמריקאים). 2017. (למידה חברתית-רגשית עקרונית הוראה לתלמידים יצירתיים. מוכשרים ומחוננים <https://www.apa.org/ed/schools/teaching-learning/top-twenty/creative-talented/social-emotional>
2. Bright Hub Education 11, 2022(. (הפילוסופיה של חינוך מחוננים). 2024 אוחזר 8 בפברואר (בינואר). <https://www.brighthubeducation.com/teaching-gifted-students/59108-philosophy-of-gifted-education/>
3. Carroll Boham, K. (2020, 27 באוקטובר). האצה: האם זה מתאים לילד שלך? מרכז פיתוח מחוננים. <https://gifteddevelopment.org/musings/acceleration>
4. Curacubby. (2022, 23 במאי). חשיבות ההעשרה בבית הספר ושיטות עבודה מומלצות לשנת 2022. <https://www.curacubby.com/resources/enrichment-in-school/>
5. Davis, GA, & Rimm, SB (2004). 369' עמ (פירסון). 5 מהדורה (חינוך המחוננים והמוכשרים) https://gifted.uconn.edu/schoolwide-enrichment-model/compacting_for_at_risk/
6. הברלין, ש) '2012. (חמש סיבות מדוע כל המורים צריכים לעבור הכשרה בחינוך מחוננים. עולם החינוך. <https://www.educationworld.com/content/five-reasons-why-all-teachers-should-be-trained-gifted-education>
7. Educational? למידה מבוססת בעיות: מה וכיצד לומדים התלמידים. CE (2004, ספטמבר), המלו-סילבר. <https://link.springer.com/article/10.1023/B:EDPR.0000034022.16470.f3>
8. קרופר, ק) '2022, 20 במאי. (זיהוי התנהגויות הוראה המטפחות תרבויות כיתתיות של צמיחת חשיבה. <https://www.apa.org/ed/precollege/psychology-teacher-network/introductory-psychology/growth-mindset-classroom-cultures>
9. PBLWorks, (מרזילי, א) '2018, 9 באוקטובר. (הפיכת למידה מבוססת פרויקטים למתנה למחוננים. <https://www.pblworks.org/blog/making-project-based-learning-gift-gifted>
10. חונכות לתלמידי חטיבת ביניים ותיכונים מחוננים). 2021, 13 באוגוסט. (מכון דוידסון. <https://www.davidsongifted.org/gifted-blog/mentoring-for-gifted-middle-and-high-schoolers/>
11. תכנית לימודים והדרכה מובדלת - ED600146. ERIC – (2014). האגודה הלאומית לילדים מחוננים <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED600146.pdf> נלקח מ לתלמידים מחוננים ומוכשרים. הצהרת עמדה. נלקח מ
12. PBLWorks. (מה זה <https://www.pblworks.org/what-is-pbl> PBL? נד, 14 בפברואר 2024, מ) <https://www.pblworks.org/what-is-pbl>
13. (מחונן בהווה) נד. (בעיה מבוססת למידה, אוחזר 14 בפברואר 2024, מ. <https://presentlygifted.weebly.com/problem-based-learning.html>

2021-1': מס' ר"פ הפרויקט LT01-KA220-SCH-000027713

14. Purcell, JH, Burns, DE, & Purcell, WH (2020, 26 במרץ). מנהיגות. מתווה ללמידה מבוססת עניין. מנהיגות. (במרץ 26, 2020). מנהיגות. מתווה ללמידה מבוססת עניין. מנהיגות. <https://www.ascd.org/el/articles/a-blueprint-for-interest-based-learning> .חינוכית
15. Renzulli, JS (1987). 10. כתב עת לחינוך המחוננים, (4), 245-254. https://gifted.uconn.edu/wp-content/uploads/sites/961/2021/12/The_Positive_Side_of_Pull-Out_Programs.pdf
16. Robinson, A., Shore, BM, & Enersen, D. (2007). שיטות עבודה מומלצות בחינוך מחוננים: מדריך. (מבוסס ראיות) מהדורה ראשונה. Routledge. עמ' 2. <https://doi.org/10.4324/9781003233244>
17. Smith, S. (2017). מענה לצורכי הלמידה החברתיים והרגשיים הייחודיים של תלמידים אוסטרלים. מחוננים. בלמידה חברתית ורגשית באוסטרליה ובאסיה-פסיפיק (עמ' 131-156) https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-10-3394-0_8
18. VanTassel-Baska, J. (2008). הערכות אלטרנטיביות עם תלמידים מחוננים ומוכשרים (מהדורה ראשונה). Routledge. עמ' 369. <https://doi.org/10.4324/9781003232988>
19. מחנך עמיד: <https://resilienteducator.com/classroom-resources/how-to-engage-gifted-and-talented-students-in-the-classroom/> (כיצד להפעיל תלמידים מחוננים ומוכשרים בכיתה).
20. Željeznov Seničar, M. (2016). האתגרים של תכנון תכניות אישיות לתלמידים מחוננים. מחקר. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1149392.pdf> (2) בפדגוגיה, 138-153.

4.2.3. פדגוגיה אסטרטגית למחוננים: עיצוב גישות הוראה יעילות

בתחום החינוך, הצלחת ההוראה והלמידה תלויה במידה רבה בפיתוח ויישום של אסטרטגיה מתוכננת היטב. אסטרטגיות אלו משמשות קווים מנחים למחנכים, ומספקות דרך לנווט בנוף המורכב של התפתחות אינטלקטואלית והוליסטית אצל תלמידים מחוננים.

הגישה המקצועית לפתרון כל בעיה והתמודדות עם כל דילמה היא אסטרטגיה איתנה, מושכלת והולמת המבוססת על החזון של מעצב האסטרטגיה או הישות שהוא חלק ממנה. אסטרטגיה בנויה היטב חיונית לפיתוח תוכניות עבודה התומכות באסטרטגיה ובחזון ומאפשרות השגת היעדים והאינטרסים התואמים.

אסטרטגיה חזקה, ללא קשר לתחום, היא הבסיס להתמודדות עם אתגרים ופתרון אי ודאויות. הוא מקיף את החזון והיעדים המשותפים של האסטרטגים, ומספק מסגרת מובנית להכוונת מאמצים לעבר התוצאות הרצויות בהקשר של אסטרטגיות למידה, מחנכים משתמשים בתובנות לגבי תהליכים קוגניטיביים ותכונות אישיות של תלמידים מחוננים כדי לפתח גישות מותאמות הנותנות מענה לצרכיהם הספציפיים.

כמו כן, אסטרטגיות הוראה נגזרות ממגוון מגוון של שיטות עבודה מומלצות ושיטות וטכניקות פדגוגיות מחנכים משלבים גישות אלו כדי לפתח מערכי שיעור מרתקים ויעילים המתאימים למגוון רחב של סגנונות ויכולות למידה. בין אם מדובר במושגים מופשטים או בנושאים קונקרטיים, אסטרטגיות הוראה מספקות מסגרת מובנית לארגון פעילויות בכיתה, מטלות ודיונים.

התאמת אסטרטגיות כדי לענות על הצרכים של תלמידים מחוננים מחייבת הבנה מעמיקה של המאפיינים האישיים וסגנונות הלמידה שלהם. זה כולל סינתזה והתאמה אישית של שיטות עבודה מומלצות על מנת ליצור מסגרת מגובשת לטיפוח מחוננים בבתי ספר. תהליך עיצוב אסטרטגיות הוראה יעילות לחינוך מחוננים דורש שילוב של שיטות עבודה מומלצות, המותאמות לצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים.

מייצג מחויבות מקצועית לחדש את שיטות ההוראה ולהעלות את הסטנדרטים החינוכיים GATE פרויקט במיוחד במסגרות של חינוך מחוננים. זהו מאמץ מודע להניח את הבסיס למצוינות במתודולוגיות הוראה עכשוויות, להעצים את המחנכים לנצל את מלוא הפוטנציאל של לומדים מחוננים ולטפח תרבות של מצוינות אקדמית וחדשנות.

עקרונות הליבה

נכנסים לכיתה מלאת פרצופים בהירים ונלהבים, מתוך ידיעה שבין התלמידים הללו יש את אלה שיש להם יכולת יוצאת דופן לתפוס מושגים מורכבים, לחשוב בצורה מופשטת, ויש להם צימאון בלתי נדלה לידיע, ושתלמידים מחוננים אלה דורשים גישה ייחודית ללמידה, קוראת לאתגר של מורה של הבנה עמוקה, גמישות ומחויבות ליצירת סביבה התומכת בסקרנות ובצמיחה האינטלקטואלית שלהם.

עקרונות הליבה המקלים על המסע של מורה מחונן מתחילים בהיכרות עם **המחוננות**, דבר זה מאפשר להתאים את הבסיס לאסטרטגיית ההוראה המתאימה. וממשיך בביטול **המושג "נורמלי"**, דרך ההבנה שכל תלמיד הוא ייחודי ושמשע הלמידה שלו צריך להתחיל מהמקום בו הם נמצאים, ולא היכן ששיטות ההוראה הקונבנציונליות מכתיבות, הם צריכים להיות. הבנה זו מוסיפה רובד עמוק יותר ליסוד אסטרטגיית ההוראה.

שעוזר למורים לעצב את השיעורים והפעילויות שלהם שמעוררים **Bloom's Taxonomy** לאחר מכן, **הכלי** חשיבה מסדר גבוה, במטרה להעסיק את תלמידיהם המחוננים במשימות הכוללות יצירה והערכה, דוחפת אותם

2021-1' מס' הפרויקט ר"פ-LT01-KA220-SCH-000027713

למתוח את הגבולות האינטלקטואליים שלהם. לדוגמה, פעילויות יכולות לכלול עריכת ניסוי, עיצוב משחק או יצירה מוזיקלית, או כתיבת מאמר מערכת על נושא אקטואליה.

מתוך הכרה בכך שתלמידים מחוננים מסיימים לעתים קרובות את עבודתם לפני חבריהם, **משימה של פרויקטים עצמאיים** יאפשר להם להעמיק בנושאי עניין. הפרויקטים האלה לא רק מעסיקים אותם, אלא גם מעוררים את התשוקה שלהם ללמידה.

בחינוך למחוננים, שאלות אינן רק בקשות למידע; הם אתגרים המעוררים חשיבה ביקורתית ויצירתית.

יצירה קפדנית ושאלת שאלות מעוררות אינטלקטואליות תאתגר את סקרנותם, החשיבה הביקורתית של (Weselby, C., 2014). התלמידים המחוננים יעודד אותם לראות בעיות ממספר נקודות מבט

כדי לעורר עוד יותר את הסקרנות האינטלקטואלית, **הקצאת פרויקטים פתוחים לפתרון בעיות** לדרוש מהתלמידים להמציא פתרונות יצירתיים. זה לא רק מאתגר את כישורי פתרון הבעיות שלהם אלא גם מעודד יצירתיות וחדשנות.

כדי להעשיר את חווית הלמידה יש לאפשר לתלמידים להוסיף **להוראה**. זה יכול להיות בצורה של מצגות פרויקטים, או אפילו הובלת דיון בכיתה. זה לא רק משפר את ההבנה שלהם בנושא, אלא גם בונה את כישורי ההמנהיגות והתקשורת שלהם. כמו כן, **ארגון פעילויות העשרה יהיה** לספק הזדמנויות לחקר והבנה מעמיקים יותר המאפשרים לתלמידים לחקור נושאים מעניינים בקצב שלהם. **עידוד פיתוח מיומנויות למידה בהכונה עצמית** של כל התלמידים, ובמיוחד של המחוננים, באמצעות מפגשים קבועים כדי לעזור לתלמידים לתכנן את עבודתם ובאמצעות מתן תמיכה לקשיים והערכה, שמירה על התמקדות בתכנים משמעותיים תסייע לתלמידים להפוך (Edmentum, 2023). ללומדים לכל החיים.

לטכנולוגיה יש תפקיד חשוב באסטרטגיית ההוראה של המחנך. **הצגת בעיות שניתן לפתור באמצעות טכנולוגיה**, תציע הקשר מודרני ורלוונטי ללמידה.

מתוך הבנת החשיבות של חוננות, המורה, בהסכמת ההורים או המורה המשפטי, יכול לחבר את התלמידים המחוננים שלהם עם חונכים שיכולים להדריך ולעורר אותם. מנטורים אלה, מומחים בתחומם, יכולים לשמש יועץ, יועץ ומודל לחיקוי ויכולו לספק תובנות וחוויות שלא יסולא בפז שספרי לימוד אינם יכולים להציע (Weselby, C., 2014).

בסופו של דבר, פדגוגיה אסטרטגית של מחוננים מדגישה גישה רבת פנים ממוקדת תלמידים, שבה הלומדים מוסמכים לקחת בעלות על החינוך שלהם, לחקור את התשוקות שלהם ולטפח מיומנויות למידה לכל החיים. על ידי אימוץ עקרונות הליבה הללו, מורים יכולים ליצור סביבות למידה דינאמיות המעצמות תלמידים מחוננים.

"דגם המשקפיים הכפולים"

AT THE FRONT:

CENTRAL GOAL
CURRICULUM
COGNITIVE-EMOTIONAL ORIENTATION
EVALUATION & ASSESSMENT
INTEREST & TECHNIQUES

AT THE BACK:

CHALLENGE
SKILLS
THE GIFTED PUPIL
DIALOG APPROACH
DESIGNED EVALUATION

IN THE MIDDLE:

KNOWLEDGE OF PEDAGOGIC CONTENT
KNOWLEDGE OF SUBJECT CONTENT
KNOWLEDGE OF THE EDUCATIONAL CONTENT
VALUES
NORMS

"תמונה 9". דגם המשקפיים הכפולים

מודל המשקפיים הכפולים "להוראה בכיתות מחוננים הוא גישה מקיפה הכוללת צפייה בנוף החינוכי דרך" שלוש עדשות נפרדות, כל אחת מתמקדת בהיבט אחר של סביבת הלמידה. מודל זה משלב את נקודות המבט הללו לתוך סצנה מגובשת, המספקת ראייה הוליסטית של תהליך ההוראה והלמידה.

מאחור: פרספקטיבה זו מתמקדת במרכיבים הבסיסיים של סביבת הלמידה. זה כרוך בזיהוי האתגרים שעלולים להתעורר במהלך תהליך הלמידה והבנת השפעתם הפוטנציאלית על התלמידים ועל תוצאות הלמידה. הכוללות. זה כרוך גם בהערכת המיומנויות הנדרשות ללמידה והוראה יעילה, וקביעה אם מיומנויות אלו זמינות כעת הבנת האישונים, מאפייניהם ותכונותיהם חיונית בשלב זה. גישת הדיאלוג מתמקדת באסטרטגיות התקשורת שיופעלו, בעוד שההערכה המעוצבת מתארת כיצד יוערכו ההתנהלות והצלחת תהליך הלמידה.

באמצע: פרספקטיבה זו מתמקדת בתכנים ובערכים שיועברו במהלך תהליך הלמידה. הוא כרוך בהערכת הידע הקיים בתכנים פדגוגיים, תכני נושא ותכנים חינוכיים, וזיהוי פערים שיש להשלים. זה כרוך גם בזיהוי הערכים והנורמות שצריכים להיות מוטמעים בתהליך הלמידה כדי ליצור סביבת למידה נוחה.

בחזית: פרספקטיבה זו מתמקדת ביעדים ובתוצאות של תהליך הלמידה. הוא כרוך בזיהוי המטרה המרכזית של לימוד הנושא ובהתוויית תכנית הלימודים שתנחה את תהליך הלמידה. זה כרוך גם בבחינת היחסים הקוגניטיביים-רגשיים וכיצד הם יילקחו בחשבון במהלך תהליך הלמידה. אסטרטגיות ההערכה וההערכה מתארות כיצד תימדד הצלחת התלמידים והמורה. לבסוף, זה כרוך בזיהוי תחומי העניין שהועלו והטכניקות שנעשה בהן שימוש במהלך תהליך הלמידה.

לסיכום, מודל המשקפיים הכפולים "מספק מסגרת מקיפה לעיצוב אסטרטגיות הוראה יעילות לכיתות מחוננים. היא כוללת ראייה הוליסטית של סביבת הלמידה, תוך התחשבות באתגרים, מיומנויות, מאפייני התלמידים, גישת דיאלוג, אסטרטגיות הערכה, ידע תוכן, ערכים, נורמות, יעדים, תכנית לימודים, יחסים קוגניטיביים-רגשיים, ותחומי עניין וטכניקות. מודל זה משמש מדריך למחנכים ביצירת סביבת למידה נוחה המספקת את הצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים, מטפחת את הצמיחה האינטלקטואלית שלהם ועוזרת להם למצות את הפוטנציאל שלהם.

הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית

הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית להוראת תלמידים מחוננים היא אסטרטגיה מקיפה המשלבת את כל ההיבטים של הנפש, הגוף והאישיות של התלמיד. מטרתו היא לחנך את האדם כולו, מעבר לאנשי הליבה. האקדמיים. גישה זו מכירה בכך שכל תלמיד הוא ייחודי ובעל כוחות ויכולות שונות שניתן לטפח ולפתח.

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

זה מאפשר גישה מותאמת לכל תלמיד, המאפשרת לו להביא את הכישרונות והיכולות הדומיננטיות שלו בין אם הם אינטלקטואליים, התנהגותיים או פיזיים.

המורה, בגישה זו, יוצר מפה הוליסטית לכל תלמיד. מפה זו, הניתנת לעדכון מעת לעת בהתבסס על התפתחות התלמיד וההיכרות הגוברת של המורה עם התלמיד, משורטטת על סמך תצפיות, עדויות של אחרים ועמדות וגישות אישיות. מורים שונים עשויים לצייר מפות שונות במקצת עבור אותו תלמיד, אך ההבדלים הללו הם בדרך כלל שוליים.

הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית להוראת תלמידים מחוננים מורכבת מתשעה מרכיבים:

- **מוטוריקה פיזית ומוטורית:** רכיב זה בוחן האם התלמיד מאורגן ויכול להתמקד בנושא או בקונספט, או אם הם נוטים להיות יותר מפוזרים ובלתי ממוקדים.
- **מוטוריקה עדינה:** רכיב זה בוחן האם התלמיד יכול להתייחס לנושאים ספציפיים, לפעמים מוכתבים, או אם הם חדשניים יותר ומתמקדים בעצמם בנושאים פנימיים. זה גם לוקח בחשבון את הידע ואת מקורות הכוח של התלמיד.
- **חושי:** רכיב זה בוחן האם התלמיד משתמש בחושים הפיזיים שלו כדי להבין את העולם על כל ממדיו, או אם הם נוטים להימנע מכך. הוא גם מבקש להבין את הסיבות לכל הימנעות.
- **עזרה עצמית:** רכיב זה מעריך האם התלמיד עצמאי בהתנהלותו, בהתנהגותו ובלמידה, האם הוא יכול לשלוט בהשגת מידע והאם הוא עמיד בפני כישלון.
- **שפה:** רכיב זה מעריך אם התלמיד הוא מילולי ועד כמה הוא שולט בשפה, ומאפשר לו להבין טקסטים מורכבים יותר.
- **קוגניטיבי:** מרכיב זה קובע אם התלמיד מודע לסביבתו והאם הוא יכול להכליל מהספציפי לכללי.
- **רגשי:** מרכיב זה בוחן את היכולות של התלמיד להישאר רגוע, להכיל את עצמו ולהיות סבלני עם המורה וסביבתו. זה גם מתייחס ליכולת של התלמיד להבין, להראות ולשתף רגשות.
- **חברתי:** רכיב זה מעריך את יכולתו של התלמיד לעבוד בצוות, להתייחס, לשתף ולשתף פעולה עם סביבתו.
- **רוחני:** רכיב זה בוחן האם התלמיד רואה את התמונה השלמה והאם הוא מפתח מערכת של ערכים בונים.

כל אחד מהמרכיבים הללו מעלה שאלות שעל המורה להתבונן בהן, לנתח ולהשיב עליהן כדי ליישם

ביעילות את הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית

הגישה ההוליסטית-קוגניטיבית היא אסטרטגיה מקיפה, אך האם היא "המורכבת ביותר" יכולה להיות תלויה בגורמים שונים כמו ההקשר, הצרכים הספציפיים של התלמידים ומומחיות המורה. עם זאת, זו בהחלט אחת הגישות הניואנסיות יותר בשל ההתמקדות שלה באדם השלם והשילוב של היבטים מרובים של למידה. היתרונות שלו מסתמכים על ההיבטים החיוביים של הבנה מלאה יותר של התלמיד, מה שמוביל לאסטרטגיות הוראה יעילות יותר.

הגישה החברתית-רגשית

הגישה החברתית והרגשית להוראת תלמידים מחוננים מתמקדת בהבנת צרכי התלמיד באמצעות חמישה

וקטורים מרכזיים של התנהגויות. כל וקטור מייצג תכונה חברתית ורגשית שונה של התלמיד, התורם להבנה הוליסטית של הפרט.

- **מודעות עצמית**: וקטור זה בוחן האם התלמיד מודע למראהו, להתנהגותו ולאופן שבו הם נתפסים על ידי אחרים. זה כרוך בהבנת הרגשות, המטרות האישיות והערכים של האדם עצמו, והכרה כיצד זה משפיע על ההתנהגות.
 - **קבלת החלטות אחראית**: וקטור זה מעריך האם התלמיד מקבל החלטות המשרתות את האינטרסים שלו והאם הוא מודע לאינטרסים אלו. זה כרוך בקבלת בחירות בונות לגבי התנהגות אישית ואינטראקציות חברתיות המבוססות על סטנדרטים אתיים, דאגות בטיחות ונורמות חברתיות.
 - **מודעות עצמית**: וקטור זה בוחן האם התלמיד מודע למראהו, להתנהגותו ולאופן שבו הם נתפסים על ידי אחרים. זה כרוך בהבנת הרגשות, המטרות האישיות והערכים של האדם עצמו, והכרה כיצד זה משפיע על ההתנהגות.
 - **מיומנויות יחסים**: וקטור זה בוחן כיצד התלמיד מקיים אינטראקציה עם עמיתים, סביבתם (שעשויה להיות נחותה מהם מבחינה אינטלקטואלית) ומקורות סמכות. זה כרוך ביכולת ליצור ולשמור על קשרים בריאים ומתגמלים עם אנשים וקבוצות מגוונות.
 - **מודעות חברתית**: וקטור זה קובע אם התלמיד מודע לסביבתו ולציפיות המונחות ממנו וכיצד הוא מגיב לציפיות אלו. זה כרוך בנטילת נקודת המבט של הזדהות עם אחרים מרקעים ותרבויות מגוונות.
 - **ניהול עצמי**: וקטור זה מעריך אם התלמיד יכול להתמודד עם החובות והאחריות, היומיומיות ומזהה כל תחום שבו הוא עשוי להזדקק לתמיכה. זה כרוך בניהול הרגשות הלחץ, המוטיבציה, והצבה והשגת יעדים אישיים ואקדמיים) ([הריס, א, 2021'](#)).
- חמשת הווקטורים הללו מספקים מסגרת להבנת ההיבטים החברתיים והרגשיים של תלמידים מחוננים. על ידי מיפוי כל תלמיד לפי וקטורים אלו, המורים יכולים לקבל הבנה מקיפה של צרכי התלמיד ולהתאים את אסטרטגיות ההוראה שלהם בהתאם.
- גישה זו מכירה בכך שלתלמידים מחוננים יש לרוב צרכים חברתיים ורגשיים ייחודיים. לדוגמה, אין זה נדיר שתלמידים מחוננים חווים חרדה, פרפקציוניזם, קשיים ביחסי עמיתים ובעיות של זהות עצמית) ([הריס, א, 2021'](#)).
- על ידי התמקדות בלמידה חברתית ורגשית, מורים יכולים לעזור לתלמידים מחוננים לנווט את האתגרים הללו ולשגשג הן מבחינה אקדמית והן מבחינה אישית.

כלים מעשיים לגישה חברתית-רגשית

- **מרחב החשיבה**: מרחב ייעודי בכיתה לתלמידים להירגע, להיות עצמם ולעבד את רגשותיהם ורגשותיהם. המורה מעניקה לתלמידים כלים כמו פידג'טים או תרגילי נשימה, ולאחר מכן עוסקת בהם 1:1 לאחר שהספיקו בעצמם.
- **מעגלים משקמים**: דיוני מעגל סביב השטיח המאפשרים למורים לקבל בדיקת טמפרטורה על המצבים הרגשיים של התלמידים ומאפשרים לתלמידים לדבר על נושאים לא אקדמיים בכיתה המורה משתמש בהנחיות ובפעילויות כדי להקל על המעגל ולעזור לתלמידים לפתור קונפליקטים או לעבד אירועים אקטואליים.

- **מחברות אישור עצמי**: מחברות שהמורה נותן לתלמידים הנאבקים בחרדה ודיכאון. התלמידים מתבקשים להכין רשימה של לפחות שני דברים בכל יום שהם אוהבים בעצמם. המורה עושה איתם צ'ק-אין פעם בשבוע כדי לתת להם דין וחשבון ומזמין אותם לשתף אם זה עזר.
- **חשיבה צמיחה ופרפקציוניזם**: המורה מאתגר את החשיבה של התלמידים כי האינטליגנציה קבועה, וטעויות הן כישלונות. המורה מעודד את התלמידים לראות בטעויות הזדמנויות ללמידה וצמיחה. המורה משתמש במשאבים ובפעילויות כדי לעזור לתלמידים לנסח מחדש את נקודות המבט שלהם ולפתח מסוגלות עצמית חיובית.
- **צורכי זהות**: המורה מדבר עם התלמידים על המשמעות של להיות מחוננים ויוצרת עבורם מקום לחלוק את התסכולים והפחדים שלהם. המורה יוצר הזדמנויות לתלמידים לשתף פעולה עם עמיתים בעלי יכולות או תחומי עניין קוגניטיביים דומים. המורה גם עוזר לתלמידים לזהות ולחגוג את היתרונות של להיות מחוננים ([הריס, א, 2021'](#))

לסיכום, הגישה החברתית והרגשית להוראת תלמידים מחוננים היא גישה יסודית וניואנסית המתמקדת בהכרה ובמתן מענה לצרכים החברתיים והרגשיים הייחודיים של תלמידים מחוננים. הוא מציע מסגרת להבנת התלמיד כאדם שלם והתאמת אסטרטגיות הוראה לצרכיו הספציפיים

שיטות עבודה מומלצות - המנגנונים

פדגוגיה אסטרטגית למחוננים כוללת עיצוב ויישום חוויות למידה אפקטיביות ומרתקות ללומדים מחוננים עם זאת, זוהי משימה לא קלה, שכן היא דורשת הבנה עמוקה של הצרכים והאינטרסים של לומדים מחוננים, כמו גם את התוכן והיעדים של תכנית הלימודים. לכן, תת-פרק זה בוחן כמה מהשיטות המומלצות, או המנגנונים שיכולים לעזור למורים מחוננים ליישם פדגוגיה אסטרטגית למחוננים בכיתותיהם

משוחרר תוך דרישה

משוחרר תוך דרישה "בחינוך המחוננים מייצג את המנגנון הפדגוגי המדגיש את תהליך הלמידה על פני" צבירת הידע. היא דוגלת בסביבת למידה דינמית, ממוקדת תלמיד, שבה המורה פועל כמדריך ולא כמנהיג

הוראה פרונטלית מסורתית, שבה המורה הוא מקור הידע היחיד והתלמידים הם נמענים פסיביים, אינה המוקד. במקום זאת, הדגש הוא על תהליך הלמידה, כאשר המורה מפקח ומנחה תהליך זה. המטרה היא ליצור סביבת למידה דינמית המתפתחת על בסיס צורכי התלמידים והמורה כאחד

המטרות העיקריות של מנגנון זה הן לטפח למידה ואחריות עצמאית, לטפח סקרנות וחדוות למידה, לפתח מיומנויות ויכולות למידה מפתח (כגון מחקר, ניתוח, תשאול וכתיבה אקדמית), (ולסייע לתלמידים לגבש גישה מנומקת וטובה. -ביססה השקפת עולם בנושאים שונים. גישה זו נועדה לתת לתלמידים הבנה טובה יותר של מורכבות העולם

עקרונות מנגנון זה כוללים הוראה משוחררת, שבה המורה פועל כמדריך ולא כמנהיג, והוראה תובענית, הכרוכה בציפיות גבוהות ומקדמת למידה עצמית. עקרון מפתח נוסף הוא יצירת תרבות פנימית כיתתית, שבה המורה אינו הבעלים הבלעדי של הידע והתלמידים לוקחים אחריות על הלמידה שלהם

יישום גישה זו כרוך בעיצוב תכנית הלימודים ובחירת נושאים וחומרים, קידום למידה: **Modus Operandi**: עצמית, הנחיית שיחות משותפות ומשותפות, הפגנת הבנה, ארגון מרחב, זמן וטכנולוגיה וגיבוש הערכות

היתרונות:

מקדם למידה עצמאית: על ידי שימת דגש על למידה עצמית וציפיות גבוהות, התלמידים מעודדים לקחת אחריות על החינוך שלהם. זה מטפח עצמאות והסתמכות עצמית, כישורים בעלי ערך בלמידה לכל החיים.

מטפח סקרנות וחדוות למידה: הוא מטפח את הסקרנות הטבעית של התלמידים וחדוות הלמידה. על ידי התמקדות בתהליך הלמידה ולא רק בצבירת ידע, סביר יותר לתלמידים לפתח אהבה ללמידה המשתרעת מעבר לכיתה.

מפתחת כישורי למידה מרכזיים: הגישה מסייעת לתלמידים לפתח מיומנויות למידה מרכזיות כגון מחקר. ניתוח, תשאול וכתובה אקדמית. מיומנויות אלו חיוניות לא רק להצלחה אקדמית אלא גם לניווט במורכבות העולם.

מעודד תפיסת עולם מבוססת: על ידי סיוע לתלמידים לגבש תפיסת עולם מנומקת ומבוססת בנושאים שונים, הם מצוידים טוב יותר להבין את העולם הסובב אותם ולעסוק בו.

מקדם סביבת למידה שיתופית: יצירת תרבות פנימית כיתתית, שבה המורה אינו הבעלים הבלעדי של הידע, מעודדת סביבת למידה שיתופית. זה לא רק משפר את הלמידה אלא גם עוזר לתלמידים לפתח מיומנויות חברתיות ועבודת צוות חשובות.

מקל על למידה מותאמת אישית: המורה, המשמש כמדריך, יכול להתאים את תהליך הלמידה לצרכיו. ויכולותיו הייחודיות של כל תלמיד. גישה מותאמת אישית זו יכולה להוביל לתוצאות למידה אפקטיביות יותר.

מכינה את התלמידים לעתיד: על ידי עידוד עצמאות, סקרנות, כישורי למידה מרכזיים ותפיסת עולם מבוססת, גישה זו מכינה את התלמידים לעיסוקים אקדמיים וקריירה עתידיים. זה גם מצייד אותם במיומנויות הדרושות כדי להיות לומדים לכל החיים.

האתגרים

מוכנות המורה: לא כל המורים מוכנים או הוכשרו לתמוך בתלמידים מחוננים. יישום גישה זו מצריך מעבר משיטות הוראה מסורתיות ועשוי לדרוש הכשרה ומשאבים נוספים.

עתירי זמן ומשאבים: גישה זו עשויה להיות גוזלת זמן ודורשת משאבים. עיצוב תוכניות לימודים מותאמות אישיות, הקלת למידה עצמית וניהול סביבת למידה דינמית דורשים זמן ומאמץ משמעותיים מהמורים.

מעורבות תלמידים: מעורבות כל התלמידים בכיתה, במיוחד כאשר יש להם יכולות ותחומי עניין מגוונים, יכולה להיות מאתגרת.

(**סיכון לאי שוויון:** קיים סיכון שתכניות למחוננים יכולות להחריף את אי השוויון הקיים במערכת החינוך. יש להקפיד על כך שלכל התלמידים תהיה גישה למשאבים ולתמיכה שהם צריכים (Weselby, C., 2014)

פוטנציאל להישגים חסרים: לתלמידים מחוננים יש לרוב צרכים חברתיים ורגשיים ייחודיים, וחלקם עשויים מורים צריכים להיות מצוידים לטפל (Weselby, C., 2014). להיאבק בבעיות כמו חרדה, פרפקציוניזם ותת הישגים בבעיות אלו.

קשיי הערכה: ניסוח הערכות המשקפות במדויק את התקדמות התלמידים עלול להיות מאתגר, במיוחד כאשר ההתמקדות היא בתהליך הלמידה ולא בצבירת הידע.

2021-1' מס' הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

למרות האתגרים הללו, מחנכים רבים מאמינים כי היתרונות של גישה זו עולים על הקשיים, במיוחד בכל הנוגע למתן מענה לצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים.

ידע ומידע לעומת מיומנויות ויכולות

הבחנה מרכזית באסטרטגיות ובפדגוגיה של חינוך מחוננים מיוצגת על ידי ההבדל בין ידע ומידע לעומת מיומנויות ויכולות.

העיקרון הבסיסי הוא שבעוד שידע ומידע נגישים בקלות וקלים לשליפה, במיוחד בעידן הדיגיטלי, יש ללמד לבנות ולטפח מיומנויות ויכולות בכוונה. זה משקף את המעבר בחינוך המודרני מהתמקדות בשינון חוץ לפיתוח חשיבה ביקורתית ומיומנויות פתרון בעיות.

פירמידת הלמידה היא מודל הממחיש את היעילות המשתנה של שיטות למידה שונות. הוא מציע ששיטות למידה פסיביות (כמו קריאה או האזנה להרצאה) (מביאות לשיעורי שימור נמוכים יותר, בעוד ששיטות למידה אקטיביות) (כמו ללמד אחרים או ביצוע עבודה מעשית) (מביאות לשיעורי שימור גבוהים יותר. מודל זה יכול להנחות את עיצוב אסטרטגיות הוראה לתלמידים מחוננים.

בהקשר של כיתת מחוננים, מספר שיטות מודגשות:

ידע עצום ורחב: עדיפות ניתנת לידע עצום ורחב על פני ידע מינימלי עם קדוח עמוק לפרטים. גישה זו מעודדת תלמידים ליצור קשרים בין תחומי ידע שונים ומטפחת הבנה מקיפה יותר של העולם.

היופי של הסיפור: זה מתייחס לתרגול של התמקדות בהשתקפות וברגשות המבוססים על הפרטים של נושא (כמו היסטוריה, ולא רק על הפרטים בלבד). גישה זו מעודדת את התלמידים לעסוק יותר בחומר ולפתח פרשנויות והבנות משלהם.

גישת הגילדה: גישה זו רואה בתלמיד המחונן מתלמד הלומד מהמאסטר (המורה). (הוא שם דגש על למידה מעשית ויישום ידע בהקשרים מעשיים.

למידה צולבת: פרקטיקה זו כוללת חיבור בין נושאים חדשים לנושאים שנלמדו קודם לכן, או שנלמדו עם מורים אחרים במקצועות אחרים, או בקשר לאירועים בהווה, עתידי או היסטורי. גישה זו מטפחת למידה בין-תחומית ומסייעת לתלמידים לראות את הקשר ההדדי של ידע.

לסיכום, מנגנון "ידע ומידע מול מיומנויות ויכולות" בחינוך למחוננים מדגיש את החשיבות של פיתוח מיומנויות ויכולות, ולא רק הקניית ידע ומידע. היא דוגלת בצורת למידה פעילה ומעורבת יותר, שבה מעודדים את התלמידים לחשוב בצורה ביקורתית, ליצור קשרים בין תחומי ידע שונים וליישם את הלמידה שלהם בהקשרים מעשיים.

למידה שיתופית

פרקטיקת ההוראה לחינוך מחוננים היא תהליך מורכב ורב פנים, עם מספר מטרות ועקרונות מרכזיים. המנחים את יישומם.

המטרה העיקרית של למידה שיתופית היא לספק חוויות למידה משמעותיות ומאתגרות המעוררות את הסקרנות האינטלקטואלית של תלמידים מחוננים. פרקטיקת ההוראה נועדה לתת מענה לאינטליגנציות המרובות

2021-1' הפרויקט מס: ר"פ-LT01-KA220-SCH-000027713

הקיימות בכיתה, תוך הכרה בסגנונות הלמידה והיכולות המגוונות של התלמידים. זה גם מספק הזדמנויות לעבודה קשורה בין התלמידים המוחננים, מטפח אינטראקציה חברתית ושיתוף פעולה

עיקרון בסיסי של פרקטיקת ההוראה: הגישה הבסיסית בלמידה שיתופית היא לעודד תלמידים לעבוד בצוותים, לערוך מחקר וליצור ידע סביב נושא שנבחר. כל מטלה מתוכננת ומסודרת בצורה מחושבת כדי לדרוש עיבוד מורכב של נתונים וידע, מה שמספק אתגר לימודי משמעותי עבור התלמידים

פרקטיקת ההוראה זו בנויה בשלבים. בשלב הראשון התלמידים עובדים על נושאי משנה בצוותים. בשלב השני תלמידי הצוותים המקוריים מתחלקים מחדש לצוותי שילוב העוסקים בכל היקף הנושא. מבנה זה מקדם הבנה מקיפה של הנושא

תהליך ההכנה כולל בחירת הנושא שיהווה בסיס למטלה, הגדרת מטרת ומטרות המטלה, חלוקת המטלה למשימות משנה לצוותי שלב א' וחלוקת התלמידים לצוותים שלב ב' על פי משימות המשנה התואמות שלהם

פרקטיקת ההוראה בלמידה שיתופית מיושמת באמצעות סדרה של שלבים, החל בהקדמה של הנושא או הנושא, חלוקת הכיתה לצוותים בשלב ראשון והשקת המטלה. הצוותים מתארגנים ומחלקים אחריות, ואז עובדים על מחקר והבנה על מנת להעביר את מטלות המשנה שלהם, ולאחר מכן הכיתה מחולקת לצוותים בשלב ב'. כל חבר צוות מביא ידע ספציפי מצוות הת-נושא שלו, והצוותים בשלב השני עובדים כדי להשיג את השלב האחרון של המטלה. התוצר הסופי משולב ומועבר על ידי כל צוות, ולאחריו הבנה וניתוח כללי של התוצאות והתהליך, והערכה כללית של המסירה

לשאל שאלות

פדגוגיה אסטרטגית בחינוך מוחננים כוללת לעתים קרובות שימוש בטכניקות תשאול יעילות כדי לעורר חשיבה ביקורתית, הבנה מעמיקה יותר וקידום למידה פעילה

המהות של תקשורת וחילופי מידע יעילים טמונה בשאלות הנכונות. זה חשוב במיוחד במסגרת חינוכית שבה המטרה היא לא רק להקנות ידע, אלא גם לפתח מיומנויות כגון חשיבה ביקורתית, פתרון בעיות ותקשורת יעילה. על ידי שאלות הנכונות, מורים יכולים לעודד את התלמידים לחשוב יותר לעומק, לבטא את מחשבותיהם ולעסוק באופן פעיל יותר בתהליך הלמידה

שאלות פתוחות וסגורות: שאלות פתוחות וסגורות משרתות מטרות שונות בתקשורת ובלמידה. שאלות סגורות, שבדרך כלל מעוררות תשובות קצרות ועובדתיות, יכולות להיות שימושיות לבדיקת הבנה או איסוף פיסות מידע ספציפיות. עם זאת, בהקשר של חינוך מוחננים, שאלות פתוחות בעלות ערך רב יותר. שאלות אלו, שמתחילות בדרך כלל ב"מה", "למה" או "איך", מעודדות את התלמידים לחשוב יותר לעומק, לבטא את מחשבותיהם ורגשותיהם ולחלוק את הידע והתובנות שלהם. זה יכול להוביל לדיונים עשירים יותר ולחוויות למידה משמעותיות יותר

שאלות חקירה: שאלות חקירה משמשות כדי לחקור לעומק ולאסוף מידע מפורט יותר. שאלות אלו יכולות לעזור להבהיר הבנה, לחקור רעיונות בצורה יסודית יותר ולאתגר הנחות יסוד. בהקשר של חינוך מוחננים, שאלות חקירה יכולות לעורר חשיבה ביקורתית ולעודד תלמידים לעסוק יותר בחומר. הם יכולים גם לעזור למורים להעריך את ההבנה של התלמידים ולהנחות אותם לקראת תובנות עמוקות יותר

שאלות משפך: שאלות משפך כוללות התחלת שאלות כלליות וצמצום הדרגתי לשאלות ספציפיות יותר ככניקה זו יכולה להיות יעילה במיוחד בהנחיית תלמידים להתמקד בפרטים של מושג או בעיה, ובכך להעמיק את

2021-1: ר"פ הפרויקט מס': LT01-KA220-SCH-000027713

הבנתם. זה כמו לקלף את שכבות הבצל - כל שאלה חושפת רובד חדש של מידע או הבנה. טכניקה זו יכולה להיות שימושית במיוחד בנושאים כמו מדע או היסטוריה, שבהם הבנה כרוכה לרוב בהתעמקות במערכות או אירועים מורכבים.

HOW TO RESPOND TO VARIOUS QUESTIONS

QUESTION	RESPONSE
Pupil asks about something that was already discussed in class	Transfer the question to the class and ask, "who can answer the question?"
Pupil asks a clarification question on something you now talk about	Answer by finding other words to explain the same thing
Pupil asks something that divert the conversation to places you don't want	Apologizing for not answering and diverting conversation back to track
Pupil asks question that clearly come for resisting place	Relating to the resistance and promise the pupil to answer his question after class
Pupil asks something related but not connected to the flow of the lesson	Is short answer and continue, if long, promise to discuss it after class
Pupil asks about something that comes later at the flow of the lesson	Relate shortly and promise that the question will be answered later in class

טבלה 1. כיצד להגיב לשאלות שונות

בעצם, תשאול יעיל הוא כלי רב עוצמה בחינוך למחוננים. על ידי שימוש במגוון טכניקות תשאול, מורים יכולים לעורר חשיבה ביקורתית, לטפח הבנה עמוקה יותר ולקדם למידה פעילה. זה לא רק משפר את חווית הלמידה של תלמידים מחוננים אלא גם מצייד אותם במיומנויות חשובות ללמידה לכל החיים.

בניית חוסן

המהות של "חוסן רגשי" בהקשר של חינוך למחוננים היא הרעיון שחלק משמעותי מתפקידו של המורה הוא לסייע לתלמידים מחוננים לפתח חוסן רגשי ונפשי. משימה זו עלולה להיות מרתיעה בשל הצרכים הרגשיים הייחודיים של תלמידים מחוננים, ואין גישה מתאימה לכולם. עם זאת, מספר מסרים מרכזיים יכולים להנחות מורים: בטיפוח חוסן רגשי בקרב תלמידים מחוננים

נקודות מבט מרובות: עוודו את התלמידים להבין שנקודת המבט שלהם היא רק אחת מני רבות. הבנה זו

יכולה לעזור להם לפתח מערכות יחסים טובות יותר עם אחרים ולטפח אמפתיה. לדוגמה, בדיון בכיתה על נושא שבני במחלוקת, מורים יכולים לעודד תלמידים מחוננים לשקול ולכבד את נקודות המבט של אחרים. זה יכול לכלול תרגילי משחק תפקידים שבהם התלמידים מתבקשים להתווכח מנקודת מבט שונה משלהם.

הבנת הטבע הזמני של חוויות: עזרו לתלמידים להבין שכל חוויה היא זמנית ומשתנה. הבנה זו של נדילות

החיים וצבירת ידע וניסיון לאורך זמן יכולה לעזור להם לראות באתגרים הזדמנויות לצמיחה. מורים יכולים להשתמש באירועים היסטוריים או בביוגרפיות של אישים מפורסמים כדי להמחיש כיצד חוויות מתפתחות עם הזמן. לדוגמה, דיון בחייו של תומס אדיסון יכול לעזור לתלמידים להבין שבישולן הוא לעתים קרובות צעד זמני בדרך להצלחה. או סיפור הניסויים הרבים של ניקולה טסלה, שרבים מהם לא צלחו בצפוי, הוא דוגמה מצוינת להמחשת המושג של חוויות שהן ארעיות ומשתנות.

ידידותיות והומור: תלמידים מחוננים מפגינים לעתים קרובות רמת רצינות שיכולה לבודד אותם

מעמיתיהם. עידוד קלילות והומור יכולים לעזור להם להשתלב בחברה ביתר קלות. מורים יכולים לשלב פעילויות ומשחקים מהנים בתכנית הלימודים. לדוגמה, מורה למתמטיקה יכול להשתמש בבעיות מילים הומוריסטיות או חידות כדי להפוך את הלמידה למהנה יותר ופחות מלחיצה.

לראות את החיובי: תלמידים מחוננים, עם מוחותיהם האנליטיים, מתמקדים לעתים קרובות בשלילי

בסטייה ובשגוי. איזון נטייה זו עם חוויות המדגישות את החיובי יכול לעזור להם לפתח השקפת עולם מאוזנת יותר מורים יכולים לאזן בין תרגילי חשיבה ביקורתית לבין פעילויות המתמקדות בהיבטים חיוביים. לדוגמה, לאחר דיון בנושאים סביבתיים, ניתן לבקש מהתלמידים לחקור ולהציג פתרונות אנרגיה מתחדשת.

כוח הביחד והשייכות: יחידים אינם יכולים לספק את כל צרכיהם לבדם. אנחנו צריכים אחרים וצריכים

להתייחס אליהם. תלמידים מחוננים צריכים לחקור שפה משותפת עם סביבתם כדי לחוות תחושת שייכות פרויקטים קבוצתיים יכולים לספק הזדמנויות לתלמידים מחוננים לעבוד עם אחרים ולבנות תחושת קהילה. מורים יכולים גם לבסס תרבות כיתתית החוגגת גיוון והכלה.

כוח ההשפעה: לתלמידים מחוננים יש את היכולת והנטייה לתפוס את "התמונה הגדולה", מה שעלול

לעיתים להוביל לרגשי נחיתות, חוסר אונים וייאוש. סיפורים כמו דוד נגד גוליית, שבהם הנחותים לכאורה, באמצעות חוכמה, מביסים את האדירים, יכולים לעורר בהם השראה. מורים יכולים לחלוק סיפורים של אנשים שתרמו תרומה משמעותית לחברה למרות התמודדות עם מצוקה. לדוגמה, דיון בהישגיה של מלאלה יוספזאי יכול לעורר את התלמידים להאמין ביכולתם לחולל שינוי.

דרכים מרובות להתקיים בעולם: תלמידים מחוננים רואים את עצמם לעתים קרובות כשונים ומוזרים

לחברה, מה שמוביל להסתגרות. הם זקוקים להדרכה כדי לצאת אל העולם ולהיות חלק ממנו, תוך שימוש בחוזקותיהם כדי להפוך לחברים שווים ומשפיעים בקהילה שלהם. מורים יכולים לחשוף את התלמידים למגוון מסלולי קריירה ודרכי חיים. טיולי שטח, דוברים אורחים ופעילויות חקר קריירה יכולים לעזור לתלמידים מחוננים לראות את הדרכים הרבות שהם יכולים לתרום לחברה.

מסרים אלו מספקים מפת דרכים למורים לעזור לתלמידים מחוננים לפתח חוסן רגשי. עם זאת, חשוב לזכור

כי כל תלמיד מחונן הוא ייחודי, ויש להתאים אסטרטגיות אלו כך שיתאימו לצרכים האישיים של כל תלמיד. כדי להפוך את המסרים הללו למתאימים יותר, יש לחזק אותם על בסיס קבוע ולהמחיש אותם בדוגמאות מהעולם האמיתי.

2021-1' מס' הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

המטרה היא לעזור לתלמידים מחוננים לנווט ביעילות בנוף הרגשי שלהם, ולאפשר להם למצות את מלוא הפוטנציאל שלהם. זוהי המהות של בניית חוסן רגשי בקרב ילדים מחוננים. זוהי משימה מאתגרת, אך כזו שניתן לבצע עם סבלנות, הבנה והאסטרטגיות הנכונות.

הכיתה כצוות – הגישה הפסיכו-פדגוגית

חינוך למחוננים הוא תחום מיוחד הנותן מענה לצרכים האינטלקטואליים והרגשיים הייחודיים של תלמידים מחוננים. הגישה הפסיכו-פדגוגית הוכחה כיעילה בהקשר זה. גישה זו מדגישה את השילוב של למידה קוגניטיבית וחברתית-רגשית, תוך ראיית השניים כבלתי נפרדים וחשובים באותה מידה להתפתחות ההוליסטית של תלמידים מחוננים.

באופן מסורתי, בתי הספר הפרידו את זירת ההוראה והחינוך, הנתפסת כקוגניטיבית, אינטלקטואלית ומקצועית, מהזירה החברתית-רגשית, שלעתים קרובות נתפסת כהיבט נוסף של החינוך. האחריות על שתי הזירות הללו מתחלקת בדרך כלל בין המורה בכיתה ואנשי בית ספר אחרים כגון מחנך הכיתה, יועץ בית הספר ופסיכולוג בית הספר.

עם זאת, הגישה הפסיכו-פדגוגית מאתגרת את ההפרדה הזו. הוא טוען כי על המורים בכיתה להיות מודעים לשתי הזירות הללו ולשלב אותן בכל המפגש עם התלמידים. צורך זה הופך למשמעותי עוד יותר כאשר עוסקים בתלמידים מחוננים, שלעתים קרובות יש להם רגישות רגשית מוגברת לצד היכולות האינטלקטואליות המתקדמות שלהם.

הגישה הפסיכו-פדגוגית רואה בכיתה צוות, כאשר יחסי הגומלין בין התלמידים המחוננים עצמם ובינם לבין המורים הם חלק בלתי נפרד מתהליך הלמידה. הנושא המקצועי קשור ברגשות הצוות כלפיו, והאופן שבו מתמודדים עם רגשות אלו הוא חלק מכריע בתהליך הלמידה. גישה זו כוללת תכנון קפדני ושיקוף לפני, במהלך ואחרי השיעור.

שיעור פסיכו-פדגוגי משלב למידה קוגניטיבית וחברתית-רגשית כאחד. המורה אחראי הן להתפתחות האינטלקטואלית והן לרווחתם הרגשית של התלמידים.

לפני השיעור, המורה שוקל את ההיבטים החברתיים-רגשיים תוך כדי תכנון השיעור. זה כרוך בחשיבה על איך התלמידים עשויים להרגיש לגבי הנושא, לצפות את התגובות שלהם לחומר חדש, זיהוי פערים בהבנה בין התלמידים, התחשבות באירועים משמעותיים שעשויים להשפיע על תהליך הלמידה, ושיקוף על רגשותיהם שלהם כלפי הנושא. המורה מחליט גם על האיזון בין הוראה מודרכת ללמידה עצמית, והאם להשתמש בפעילויות למידה אישיות או קבוצתיות.

במהלך השיעור, המורה מנהל דיון חברתי-רגשי על הנושא. זה כולל הכרה ודיון בכל הרגשות המתעוררים במהלך תהליך הלמידה. המורה מדגים כיצד להתמודד עם רגשות אלו, תוך שהוא מוכיח שהם חלק נורמלי מתהליך הלמידה ולא תופעת לוואי, ומאפשר לקיים דיונים אישיים ספונטניים על הנושאים הנידונים.

לאחר השיעור, המורה משקף את השיעור, ומנתח לא רק אם כל הנושאים המתוכננים כוסו, אלא גם באיזו יעילות הרגשות בכיתה נוהלו. המורה שואל את עצמו האם הם היו מרוצים מהתוצאה, מהיכולת שלהם להתמודד עם השאלות שנשאלו ומהדינמיקה הרגשית.

אימוץ אתגרים, היבט מסוים

תלמידים מחוננים מפתחים לעתים קרובות תפיסה של יכולות למידה מעולות במהלך שנותיהם הראשונות בהתבסס על הצלחותיהם והמשוב שהם מקבלים. עם זאת, כשהם מתקדמים לבית הספר התיכון, הם נתקלים באתגרים האקדמיים האמיתיים הראשונים שלהם וכישלונות פוטנציאליים. חוויות אלו עלולות להוביל להתנהגויות ייאוש והימנעות אם לתלמידים אין את החוסן הדרוש. למרבה המזל, כישלונות אלו יכולים לשמש גם כרגעים מרכזיים המטפחים בגרות, חוסן וחוזק.

המטרות העיקריות של שיטות ההוראה בגישה הפסיכו-פדגוגית הן לפתח את היכולות והחוסן של התלמידים להתמודד עם קשיים וכישלונות, לשפר את יכולתם לעבוד בתנאים לא ברורים, לטפח מיומנויות מטה-קוגניטיביות וליצור סביבה כיתתית בה יש קשיים. וכישלון אינם משווים לחוסר אינטליגנציה. זה כרוך במתן מטלות מאתגרות, שימוש בשיטות הוראה דחוסות או חלקיות, הדגשת טעויות מבלי להאשים את הפרט, וציון הקושי הכרוך בכך.

עבודה בתנאים לא בטוחים היא היבט מרכזי. זה כולל השארת שאלות פתוחות ובלתי פתורות, הימנעות מתשובות ופתרונות ישירים, תרגול טכניקות להשגת פתרונות מבלי להבין אותם במלואם, ובניית תרגילים לפתרון בעיות.

יצירת אקלים מעמדי מטפח היא גם חיונית. זה כרוך במתן לגיטימציה לקשיים וחוסר הבנה, ביקורת על התנהגויות פטרוניות, סנוביות ומתנשאות, קידום למידה מטעויות ופיתוח מיומנויות תשאול על פני תשובה לבסוף, עבודה על השתקפות ומיומנויות מטה-קוגניטיביות היא חלק בלתי נפרד. זה כולל העברת מטלות לימוד עצמי והרהור בתהליך ולא על התוצאות, שיתוף בשיקולים פדגוגיים עבור מטלות נתונות וקידום למידה הדדית לפני בחינה.

לסיכום, הגישה הפסיכו-פדגוגית בחינוך מחוננים שמה דגש על שילוב של למידה קוגניטיבית וחברתית-רגשית. הוא רואה את הכיתה כצוות ומכיר בתפקידו של המורה בהנחיית ההתפתחות האינטלקטואלית והרגשית כאחד. גישה זו יכולה להועיל במיוחד לתלמידים מחוננים, לעזור להם לעסוק יותר בחומר, לפתח מיומנויות חשיבה ביקורתיות ולנווט את האתגרים הרגשיים שיכולים להתלוות ללמידה מתקדמת.

תלמידים כיחידים - (דיאלוג) או דיאלוג המחוננים)

בהקשר של חינוך מחוננים, דיאלוג מורה-תלמיד הוא מרכיב חיוני. זהו תהליך תקשורת דינמי דו-כיווני התומך בהתפתחות הקוגניטיבית והרגשית של תלמידים מחוננים.

מהותו טמונה בהכרה ובטיפול בתלמידים מחוננים כאינדיבידואלים בעלי צרכים אינטלקטואליים ורגשיים ייחודיים. השיחה עם המחוננים, תוך כיסוי נושאים דומים כמו עם תלמידים אחרים, צריכה להתנהל אחרת. תפקיד המורה הוא של עמית שמחליף מחשבות וחוויות, ולא של דמות חזקה יותר ויש לה יותר משאבים.

הדיאלוג צריך להיות שיתוף פעולה בין שני אנשים משכילים השואפים יחד להשיג משהו. המורה והתלמיד המחונן פועלים יחד למען מטרות למידה משותפות. שיחות על למידה והישגים אקדמיים צריכים להתרחב מעבר לכיתה ולהתייחס להשלכות שלהם על החיים, החברה והעתיד.

שיחה טובה בהקשר זה צריכה להיות בעלת המאפיינים הבאים:

שוויון: לא צריכה להיות שליטה בשיחה. המורה והתלמיד שותפים שווים בתהליך הלמידה.

2021-1' מס' הפרויקט ר"פ-LT01-KA220-SCH-000027713

חקר: השיחה צריכה לכלול ניסיון הדדי לחקור את עולמו הפנימי של התלמיד המחונן. זה כולל הבנת המחשבות, הרגשות, תחומי העניין והשאיפות שלהם.

התייחסות הקשרית: השיחה צריכה תמיד להתייחס למעמד המחוננים, לחברה, למחויבויות, למחשבות ורגשות, לחברים וכו'. אלמנטים אלו משמשים נקודת התייחסות מרכזית לשיחה, ומבססים אותה במציאות של התלמיד.

גירוי אינטלקטואלי: הדיאלוג צריך להיות מתוכנן כדי לעורר את היכולות האינטלקטואליות המתקדמות של תלמידים מחוננים, הכולל דיונים מורכבים, מופשטים ומעמיקים המאתגרים ומרחיבים את החשיבה של התלמידים.

מעורבות רגשית: השיחה צריכה לגעת ברגשות, באופן ישיר או עקיף. כדי להבטיח שהדיון יישאר אזרחי ופרודוקטיבי, יש צורך למצוא את האיזון האידיאלי בין כמות לעומק.

ניווט: השיחה צריכה לנווט בין הזדמנויות, סיכויים, ציפיות ורצונות. זה עוזר לתלמיד לחקור אפשרויות שונות ולקבל החלטות מושכלות.

(חוזקות, חולשות, הזדמנויות, איומים (יכול להיות מועיל בשיחה. זה SWOT שימוש בניתוח: **ניתוח** יכול לעזור לתלמיד להבין את החוזקות והחולשות שלו, לזהות הזדמנויות ולזהות איומים או אתגרים פוטנציאליים).

דוגמה לניתוח SWOT תמונה 10. דוגמה לניתוח

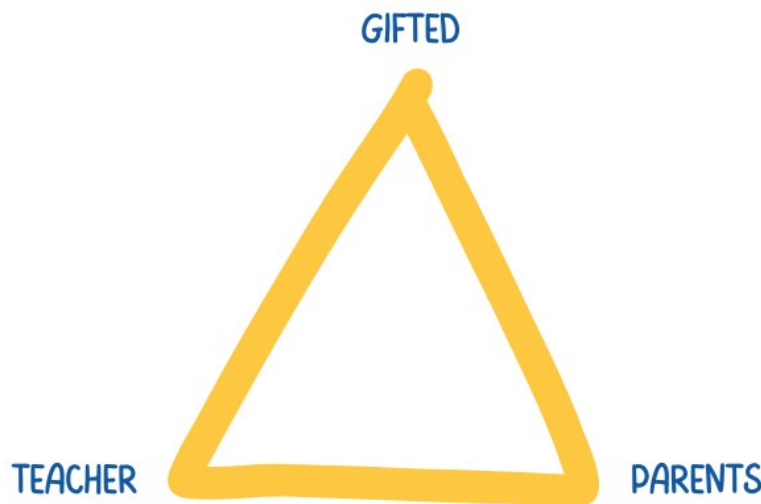
התקשורת המשמעותית בחינוך המחוננים מדגישה את החשיבות של דיאלוג פרטני בין מורה לתלמיד.

כבוד הדדי צריך להיות הבסיס לכך; על התלמיד לכבד את הידע והכיוון של המורה, ועל המורה להכיר ביכולות וברעיונות המתקדמים של התלמיד. על ידי התייחסות לתלמידים מחוננים כשווים, חקר עולמם הפנימי, מעורבות מורים יכולים ליצור סביבת למידה תומכת ומגרה שבה התלמידים, SWOT ברגשותיהם ושימוש בכלים כמו ניתוח מרגישים מוערכים, מובנים ומאתגרים.

המשולש: מחוננים-מורה-הורים

המסע לטיפול הפוטנציאל של ילד מחונן אינו מסע בודד. זהו מאמץ משותף הדורש השתתפות פעילה של המורים וההורים כאחד. מורים, עם מומחיותם המקצועית והבנתם את הצרכים האקדמיים של הילד המחונן מספקים את הגירוי האינטלקטואלי ואת סביבת הלמידה המתגרת שתלמידים אלה דורשים. מצד שני, ההורים, עם הידע האינטימי שלהם על אישיות ילדם, תחומי העניין והצרכים הרגשיים, מספקים את התמיכה וההכוונה הרגשית הדרושים.

הקשר הטריאדי בין מורים, תלמידים מחוננים והורים ממלא תפקיד מרכזי בהתפתחות ההוליסטית של הילד המחונן.

תמונה 11. המשולש: מחוננים - מורה - הורים

עם זאת, שיתוף הפעולה הזה אינו חף מאתגרים. ילדים מחוננים מראים לעתים קרובות מאפיינים שיכולים להיות מכריעים הן עבור המורים והן עבור ההורים. הסקרנות המופלגת שלהם, החשיבה המהירה, הרגישויות המוגברות והציפיות הגבוהות שלהם יכולים לפעמים להוביל לאי הבנות ולקונפליקטים. לכן, חיוני למורים ולהורים להבין ולנהל ביעילות את התכונות הייחודיות הללו.

יתרה מכך, הורים לילדים מחוננים מתמודדים לרוב עם אתגרים ומלכודות ספציפיות. אלה כוללים את הלחץ להפגין כל הזמן את המחוננות של ילדם, להתייחס לילד המחונן כאל "מבוגר קטן" ובעל ציפיות קיצוניות. להלן תובנות לגבי נושאים אלה ומציעה אסטרטגיות להורים כדי להימנע מהמלכודות הנפוצות הללו.

הורים – מתנות ואתגרים לילדים

סקרנות קיצונית: ילדים מחוננים הם סקרנים באופן טבעי ויש להם רצון שאינו יודע שובע ללמוד. הורים צריכים לטפח את הסקרנות הזו ובמקביל גם ללמד אותם לכבד גבולות.

חיפוש מתמיד אחר צדק: לילדים מחוננים יש לרוב תחושה חזקה של הוגנות וצדק. הורים צריכים להנחות אותם בהבנה שהעולם לא תמיד הוגן ולעזור להם להתמודד עם עוולות.

שפה גבוהה ולפעמים מתנשאת: ילדים מחוננים עשויים להשתמש בשפה מתקדמת לגילם, שלעיתים יכולה להיראות מתנשאת. הורים צריכים ללמד אותם לתקשר בכבוד עם אחרים.

2021-1" ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

חשיבה מהירה במיוחד: ילדים מחוננים לרוב חושבים מהר יותר מבני גילם. הורים צריכים להיות סבלניים ולתת להם זמן להביע את מחשבותיהם.

תגובה חזקה למצב גירוי: ילדים מחוננים עשויים להיות בעלי רגישות מוגברת ומגיבים בעוצמה לגירויים. הורים צריכים לעזור להם לנהל את התגובות והרגשות שלהם.

קפיצה לתשובה הנכונה בלי היכולת להסביר איך ולמה: ילדים מחוננים לרוב יודעים באופן אינטואיטיבי את התשובה אך עשויים להתקשות להסביר את תהליך החשיבה שלהם. הורים צריכים לעודד אותם לבטא את החשיבה שלהם.

צורך עצום באוטונומיה: ילדים מחוננים לעתים קרובות משתוקקים לעצמאות. הורים צריכים לספק להם הזדמנויות לקבל החלטות ולקחת אחריות, בגבולות המתאימים.

פערים משמעותיים בהתנהגויות ובתחומי תפקוד: ילדים מחוננים עשויים להצטיין בתחומים מסוימים בעודם נאבקים באחרים. הורים צריכים לספק תמיכה בתחומי חולשה מבלי להזניח את החוזקות שלהם.

חיבור אינטליגנציה גבוהה לבגרות: ילדים מחוננים עשויים להיות מתקדמים אינטלקטואלית אך רגשית. בשוויון נפש עם בני גילם. הורים צריכים להבין את הפער הזה ולא לצפות מהם להתנהג יותר מבוגרת ממה שהם.

ציפייה גדולה שיכולה להוביל לאכזבה: ילדים מחוננים לרוב מציבים לעצמם סטנדרטים גבוהים, מה שמוביל לאכזבה כאשר הם נופלים. הורים צריכים לעזור להם להציב ציפיות ריאליות ולהתמודד עם כישלון.

על הורים להימנע מהתנהגויות מסוימות שעלולות להשפיע לרעה על ילדיהם המחוננים:

התייחסות למחוננים כאל פרויקט החיים המרכזי של ההורה: הורים צריכים להימנע מלחיות כפרות דרך ילדיהם המחוננים. יש לאפשר לכל ילד ללכת בדרכו שלו.

לחץ הורי להפגין את המחוננות: הורים צריכים להימנע מהפעלת לחץ מופרז על ילדיהם לבצע כל הזמן את הרמה הגבוהה ביותר שלהם. חשוב לאפשר לילדים מחוננים להירגע ופשוט להיות ילדים.

התייחסות למחוננים כאל "מבוגר קטן": למרות היכולות האינטלקטואליות המתקדמות שלהם, ילדים מחוננים הם עדיין ילדים ויש להתייחס אליהם ככאלה.

בעלי ציפיות קיצוניות מהמחוננים: הורים צריכים להימנע מהצבת ציפיות לא מציאותיות לילדיהם המחוננים. חשוב לחגוג את ההישגים שלהם מבלי לאבד את המראה של גילם ושלב ההתפתחות שלהם.

העברת המסר שהמחוננים יכולים להיות עצמאיים: למרות שחשוב לטפח עצמאות אצל ילדים מחוננים הם עדיין זקוקים להדרכה ותמיכה מהוריהם.

ילדים מחוננים צריכים ותמיכה מהוריהם

גבולות ומגבלה: למרות יכולותיהם המתקדמות, ילדים מחוננים עדיין זקוקים למבנה וגבולות. הם צריכים להבין שלהיות מחוננים לא פוטרם אותם מכללים.

סיוע בתפקוד ניהולי: ילדים מחוננים עלולים להיאבק בארגון ובתכנון. הורים יכולים לעזור על ידי ללמד אותם אסטרטגיות לניהול הזמן והמשימות שלהם.

ציפייה אמיתית ויכולת להתמודד עם כישלון: הורים צריכים להגדיר ציפיות ריאליות לילדיהם המחוננים וללמד אותם שזה בסדר להיכשל. יש להתייחס לכישלון כחלק בלתי נפרד מתהליך הלמידה והצמיחה.

2021-1"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

משוב מבוסס על השקעה ולא רק על תוצאה: הורים צריכים לשבח את ילדיהם המחווננים על המאמץ והעבודה הקשה שלהם, לא רק על הישגיהם. זה מטפח חשיבה צמיחה

הולכים עם העדפות ותחומי עניין של מחוננים: הורים צריכים לתמוך בתחומי העניין של ילדיהם המחווננים גם אם הם אינם מתיישבים עם שלהם. זה מאמת את האינדיבידואליות והתשוקה של הילד

קונפליקטים פוטנציאליים בין מורים להורים עלולים להתעורר, המטרה היא להשתמש באסטרטגיות יעילות כדי למצוא פתרון מנצח. סביבה תומכת ומטפחת יכולה להיווצר לילד המחוון על ידי מורים והורים באמצעות עידוד תקשורת פתוחה, הערכת נקודות המבט אחד של השני ועבודה לקראת מטרה משותפת

קונפליקטים שעלולים לעלות

הורים מסתמכים על בית הספר כדי להתמודד עם המחווננים ולתת פתרונות לכל דבר: הורים עשויים לצפות שבית הספר יענה באופן מלא על צרכי ילדם המחוון. עם זאת, תמיכה בילד מחוון היא מאמץ משותף הדורש מעורבות הן מההורים והן מהמורים

האשמת בית הספר והמורים על כך שלא הפרידו ציפיות וכישלונות: הורים עשויים להאשים את בית הספר או את המורים אם ילדם המחוון אינו עומד בציפיותיהם. חשוב שהורים יבינו שהמורים עושים כמיטב יכולתם במסגרת המשאבים והאילוץ שלהם

ניתן להשיג פתרון מנצח בסכסוכים עם משפחות של תלמידים מחוננים על ידי

זיהוי מצב המשפחה, מורכבויות הצרכים והבעיות: הבנת הנסיבות הייחודיות של המשפחה יכולה לסייע במציאת פתרון שיענה על צרכיה

זיהוי תחומי העניין שלך. מה אתה רוצה להשיג?: המורים צריכים להיות ברורים לגבי המטרות שלהם ומה הם מקווים להשיג באינטראקציות שלהם עם המשפחה

זיהוי העובדות והטיעונים התומכים בצד של בית הספר: מורים צריכים לאסוף ראיות כדי לתמוך בפרספקטיבה ובהחלטות שלהם

חשיבה על רצונות אפשריים של המשפחה כולה והורים בפרט: התחשבות ברצונות המשפחה יכולה לסייע במציאת פתרון מועיל הדדי

פתיחת קווי תקשורת עם כל בני המשפחה, העצמת ההורים: תקשורת פתוחה וכנה היא המפתח לפתרון קונפליקטים. העצמת הורים להשתתף בקבלת החלטות יכולה גם לסייע במציאת פתרון מנצח

מוביל לפתרון עם תוצאה חיובית לכל הצדדים, מוסכם על כולם: המטרה הסופית צריכה להיות למצוא פתרון שיועיל לכל הצדדים ומוסכם על כולם

עבודה עם הורים לילדים מחוננים דורשת הבנה הדדית, אמפתיה ושיתוף פעולה. משמעות הדבר היא להכיר באתגרים ובחוזקות הייחודיים שיש לילדים מחוננים ולעבוד יחד כדי לטפח את הפוטנציאל שלהם

הבנה היא הצעד הראשון בתהליך זה. גם המורים וגם ההורים צריכים להבין שילדים מחוננים חושבים ולומדים בדרך כלל אחרת מבני גילם. ייתכן שיש להם תחומי עניין עזים, ישאלו שאלות בוחן, ויפגינו סקרנות עמוקה לגבי העולם הסובב אותם. הבנת התכונות הללו יכולה לעזור למבוגרים לספק את הסוג הנכון של תמיכה והדרכה

2021-1' מס' הפרויקט מס' ר"פ LT01-KA220-SCH-000027713

אמפתיה היא גם מכרעת. ילדים מחוננים יכולים לפעמים להרגיש מבודדים או לא מובנים בגלל היכולות האינטלקטואליות המתקדמות שלהם. הם עשויים להיאבק באינטראקציות חברתיות ולהתקשות בקשר עם בני גילם. מבוגרים צריכים להזדהות עם אתגרים אלו ולספק תמיכה רגשית

שיתוף פעולה בין הורים למורים הוא המפתח לתמיכה יעילה בילדים מחוננים. הורים ומורים צריכים לתקשר באופן קבוע וגלוי על התקדמות הילד, אתגרים והישגים. עליהם לעבוד יחד כדי לפתח אסטרטגיות והתערבויות העונות על הצרכים הייחודיים של הילד

בנוסף, להורים לילדים מחוננים יש תפקיד מיוחד. הם יכולים לעזור לילדיהם לחקור את תחומי העניין שלהם, לעודד את סקרנותם ולספק הזדמנויות לגירוי אינטלקטואלי מחוץ לבית הספר. יחד עם זאת, עליהם להבטיח שלילדיהם יהיו חיים מאוזנים עם זמן למשחק, הרפיה ואינטראקציות חברתיות

צרכים רגשיים של מורה מחונן

מורים בכיתות מחוננים מוצאים את עצמם לעיתים קרובות במצבים תובעניים רגשית. העוצמה האינטלקטואלית של תלמידים מחוננים יכולה לפעמים להיות מכריעה, ולהוביל לתחושות של חוסר התאמה או מתח. כשם שתלמידים מחוננים דורשים תמיכה רגשית מתמדת כדי לשגשג, כך גם המורים שלהם דורשים. חיוני למערכת החינוך להכיר בצורך זה ולספק את התמיכה הדרושה

יצירת קבוצת אוורור תוך-בית ספרית בקרב מורים יכולה להיות אסטרטגיה שימושית לניהול אתגרים רגשיים אלו. קבוצה כזו יכולה לספק מרחב בטוח למורים לשתף בחוויותיהם, להביע את רגשותיהם ולתמוך זה בזה. זה יכול להיות מועיל במיוחד בטווח הקצר, לספק הקלה רגשית מיידי ולטפח תחושת אחווה בין המורים

יתרה מכך, התמודדות עם הצד הרגשי בהוראה בכיתות מחוננים צריכה להיות חלק בלתי נפרד מהכשרת המורים. מורים לעתיד צריכים להיות מצוידים במיומנויות ובאסטרטגיות לנהל את רגשותיהם ביעילות, להבטיח את רווחתם ולאפשר להם לספק את החינוך הטוב ביותר לתלמידיהם המחוננים

בתי ספר יכולים למלא תפקיד משמעותי בתמיכה במורים בכיתות מחוננים. כמה אסטרטגיות שבתי ספר יכולים ליישם כוללות

עזרה עצמית: עודדו את המורים לעסוק בפעילויות טיפול עצמי ולספק משאבים שיעזרו להם להתמודד עם מתח ולשמור על בריאותם הרגשית

תמיכת המנהל: מנהיגי בית ספר צריכים לספק תמיכה רגשית למורים, להכיר באתגרים שלהם ולהעריך את מאמציהם

תמיכת עמיתים: עודדו תרבות בית ספרית תומכת שבה מורים יכולים לסמוך זה על זה לתמיכה רגשית

טיפול: מתן גישה לשירותי בריאות נפש מקצועיים למורים שעשויים להזדקק להם

טיפול קבוצתי: שקול ליישם מפגשי טיפול קבוצתי שבהם המורים יכולים לחלוק את חוויותיהם וללמוד אחד מהשני

ניתן להבין את צורכי המורים בהקשר של היררכיית הצרכים של אברהם מאסלו (1943). (לפי מאסלו, לאנשים יש חמש קטגוריות של צרכים: פיזיולוגיים, בטיחות, אהבה ושייכות, הערכה ומימוש עצמי. בהקשר של הוראת כיתות מחוננים, ניתן לפרש צרכים אלו כדלקמן

צרכים פסיכולוגיים: מורים זקוקים לסביבת עבודה נוחה ובריאה כדי לבצע את תפקידם ביעילות

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

צרכי בטיחות: מורים צריכים להרגיש בטוחים ונתמכים בסביבת העבודה שלהם. זה כולל ביטחון תעסוקתי יחס הוגן ותרבות בית ספרית תומכת.

צרכי אהבה ושייכות: מורים צריכים להרגיש שייכות וקבלה בקהילת בית הספר שלהם. זה כולל יחסים חיוביים עם עמיתים, תלמידים והורים.

צרכי הערכה: מורים צריכים להרגיש מוערכים ומכובדים על עבודתם. זה כולל הכרה במאמצים שלהם. הזדמנויות להתפתחות מקצועית ותחושת הישג.

צרכי מימוש עצמי: מורים זקוקים להזדמנויות לצמיחה ולהגשמה אישית. זה כולל הזדמנויות לעסוק בתחומי העניין שלהם, לעסוק בעבודה משמעותית ולתרום לתחומם.

לסיכום, הוראה בכיתות מחוננים יכולה להיות מאתגרת מבחינה רגשית, אך עם התמיכה והאסטרטגיות הנכונות, מורים יכולים לנהל את האתגרים הללו ביעילות. על ידי הבנה והתייחסות לצרכים הרגשיים של המורים בתי ספר יכולים ליצור סביבה תומכת שבה המורים יכולים לשגשג ולספק את החינוך הטוב ביותר לתלמידיהם המחוננים.

ניהול זמן של מורה מחונן

הוראה, במיוחד בהקשר של חינוך מחוננים, היא מקצוע מורכב ותובעני. זה דורש לא רק הבנה מעמיקה של הנושא והאסטרטגיות הפדגוגיות אלא גם מיומנויות ניהול זמן אפקטיביות.

למורים בכיתות מחוננים יש לעתים קרובות מספר רב של משימות שגוזלות את זמנם. אלה כוללים תכנון והכנת שיעורים, יצירה וציון עבודות ומבחנים, תקשורת עם תלמידים, הורים, מבקרים ועמיתים, השתתפות בשיבות צוות והשתתפות בהכשרות מקצועיות. כל אחת מהמשימות הללו חיונית לתפקוד יעיל של הכיתה ולהתקדמות הלימודית של התלמידים.

למרות האופי התובעני של עבודתם, מורים זקוקים גם לזמן לעצמם, למשפחותיהם ולחיייהם החברתיים. זה מכונה לעתים קרובות איזון חיים-עבודה. השגת איזון זה עשויה להיות מאתגרת אך היא חיונית לרווחתו ויעילותו של המורה.

לפני שהמורים יוכלו לנהל ביעילות את השיעורים שלהם, הם צריכים לנהל את עצמם. זה כרוך בארגון המשימות שלהם, קביעת סדרי עדיפויות והקצאת משבצות זמן לפעילויות שונות.

ניתן לסווג את המשימות של המורים למשימות פרואקטיביות ותגובתיות. מטלות פרואקטיביות קשורות למהות התפקיד, כמו תכנון שיעור ופיתוח מקצועי. מטלות ריאקטיביות עוסקות בזרימה היעילה של התפקיד, כמו מענה למיילים וטיפול בבעיות בלתי צפויות.

יש לתעדף משימות על סמך חשיבותן ודחיפותן. משימות חשובות הן אלו הקשורות למהות התפקיד ודורשות התייחסות מעמיקה. לרוב מדובר במשימות פרואקטיביות. משימות דחופות הן אלה שצריך לטפל בהן באופן מיידי והן בדרך כלל משימות תגובתיות.

על המורים להקצות משבצות זמן ארוכות לנושאים ולמשימות חשובות, שהן בדרך כלל מטלות פרואקטיביות. יש להקצות משבצות זמן קצרות לבעיות ולמשימות דחופות ומיידיות, שהן בדרך כלל מטלות תגובתיות.

ישנם כמה כללי זמן בסיסיים שעל המורים לפעול לפיהם

- לכל מורה מגיעה הפסקה. זה חיוני עבורם לקחת הפסקות קבועות למנוחה ולהתחדשות. מורה יכול להגדיר טיימר לכל 90 דקות של עבודה אינטנסיבית כדי לקחת הפסקה של 15 דקות. במהלך הפסקה זו, הם יכלו לעסוק בפעילויות שעוזרות להם להירגע ולהתחדש, כגון הליכה קצרה מדיטציה או קריאת ספר.
- הם לא צריכים לבזבז יותר משליש מההפסקה שלהם בעניינים דחופים. הפסקות נועדו להיות זמן להירגעות, לא רק להתעדכן בעבודה. במהלך ההפסקה שלו, מורה יכול להקדיש את 5 הדקות הראשונות לטיפול בכל בעיה דחופה שעלתה. את 10 הדקות הנותרות אפשר להקדיש לפעילויות הרפיה כדי להבטיח שהן לא רק ימשיכו לעבוד.
- עליהם לקבוע זמנים ספציפיים לטיפול בנושאים חשובים ולמסור זמנים אלו לאחרים. אסטרטגיה זו מסייעת בניהול הציפיות ובמזעור ההפרעות. מורה יכול להקדיש את השעה הראשונה של יום העבודה שלו כדי לתכנן ולהתכונן לשיעורים. הם יכולים להעביר את לוח הזמנים הזה לעמיתיהם ולתלמידים שלהם כדי לנהל את הציפיות ולמזער את ההפרעות.
- כמו כן, עליהם לקבוע שעות ספציפיות לשיחות טלפון, כגון במהלך הפסקת הצהריים או לאחר שעות הלימודים ולהודיע על שעות אלו להורים ולקולגות כדי להבטיח ששיחות טלפון לא ישבשו את זמן ההוראה או ההכנה שלהם. גישה זו מסייעת בניהול התקשורת ומבטיחה ששיחות טלפון לא יפריעו למשימות אחרות.
- עליהם להגביל את שיחות הטלפון לנושאים דחופים בלבד. ניתן לטפל בנושאים לא דחופים דרך ערוצי תקשורת אחרים, באמצעות דואר אלקטרוני או במהלך אסיפות הורים. זה יבטיח שזמן ההוראה וההכנה שלהם לא יופרעו על ידי שיחות טלפון לא דחופות.
- עליהם להקפיד על כלל 3 הדקות: אם שיחה עם עמית או הורה נמשכת מעבר ל-3 דקות, היא לא נחשבת דחופה. מורה יכול להציע בנימוס להמשיך את השיחה במועד מאוחר יותר או באמצעות דואר אלקטרוני. זה יעזור לשמור על השיחות שלהם ממוקדות ויעילות, ויאפשר להם לנהל את הזמן שלהם בצורה יעילה יותר.

לסיכום, ניהול זמן יעיל הוא חיוני עבור מורים בכיתות מחוננים. על ידי ארגון משימותיהם, קביעת סדרי עדיפויות ושמירה על כללי זמן בסיסיים, מורים יכולים לנהל את עומס העבודה שלהם, להשיג איזון בריא בין חיים לעבודה ולספק את החינוך הטוב ביותר לתלמידיהם המחוננים.

מודל המיפוי וניתוח שיעור בחינוך מחוננים

בהקשר של חינוך מחוננים ופדגוגיית מחוננים אסטרטגית, המודל למיפוי וניתוח שיעור בכיתת מחוננים הוא גישה מקיפה המאפשרת למורים לתכנן, לבצע ולהעריך את שיעוריהם ביעילות.

המהות של שיעור מנוסח מצוין נעוצה באימוץ שיטות עבודה מומלצות ומודלים שונים המאפשרים בידול בתוכן, בתהליך, בתוצר ובסביבת הלמידה על בסיס המוכנות, העניין ופרופיל הלמידה של התלמידים, לגמישות בהתאמת קצב הדרכה, מתן מסלולים שונים ללמידה, או מתן אפשרויות בחירה במטלות, על מנת לשלב פעילויות המאתגרות את המיומנויות הקוגניטיביות של תלמידים מחוננים ומקדמות למידה מכוונת עצמית על ידי מתן הזדמנויות לתלמידים להגדיר את יעדי הלמידה שלהם, לבחור פרויקטים משלהם, או לרדוף אחרי האינטרסים שלהם. המודל צריך לשלב גם שימוש בטכנולוגיה כדי לשפר את הלמידה, לספק גישה לתכנים מתקדמים, או להקל על תקשורת ושיתוף פעולה.

2021-1' מס: ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

מיפוי יעיל של שיעור צריך לשלב שילוב של אסטרטגיות הוראה, כגון: חקירה, מבוסס הקשר, טכניקות שאלות, פתרון בעיות, למידה מבוססת בעיות, קצב וביבליותרפיה, בתוך מסגרת מובנית ושכבתית. כל שכבה ניתנת למדידה, מה שמאפשר ניסוח מדויק של השיעור כולו וחלקיו האישיים. ניתן לפרוס את המבנה השכבתי הזה על שולחן, מה שמקל על שליטה על התנהלות השיעור ומאפשר הערכה לאחר מכן, המאפשר מיפוי ויזואלי של התקדמות השיעור, זיהוי תחומים פוטנציאליים לשיפור וביצוע התאמות. צורך במהלך ההדרכה

COMPARISON OF CREATIVE PROBLEM SOLVING, INQUIRY AND
PROBLEM - BASED LEARNING

DIMENSION	CREATIVE PROBLEM SOLVING	INQUIRY	PROBLEM-BASED LEARNING
NATURE OF THE PROBLEM	Starts with a discussion in which learners seek to understand the problem	Starts with a presentation of a puzzling situation	Starts with the presentation of a real-world problem
ROLE OF THE TEACHER	Facilitator of group process	Question poser	Metacognitive coach
ROLE OF LEARNERS	Construct meaning through generating ideas	Construct meaning through questions, data collection, and analysis	Construct meaning through metacognitive and scientific inquiring
APPLICATION OR TRANSFER OF LEARNING	Application of plan to action	Application to conceptual	Application to real world

טבלה 2. מטריצת השוואה של אסטרטגיות הוראה מרכזיות

טבלה זו מספקת השוואה בין ארבעה מימדים על פני שלוש אסטרטגיות חינוכיות מרכזיות: פתרון בעיות יצירתי, חקירה ולמידה מבוססת בעיות.

אופי הבעיה

- פתרון בעיות יצירתי מתחיל בדיון שבו הלומדים מבקשים להבין את הבעיה
- חקירה מתחילה בהצגת מצב תמוה
- בלמידה מבוססת בעיות מתחילה בהצגת בעיה בעולם האמיתי

תפקיד המורה

- בפתרון בעיות יצירתי, המורה משמש כמנחה של התהליך הקבוצתי
- בחקירה, המורה משמש כמציב שאלות
- בלמידה מבוססת בעיות, המורה פועל כמאמן מטה-קוגניטיבי

תפקיד הלומדים

- בפתרון בעיות יצירתי, הלומדים בונים משמעות באמצעות יצירת רעיונות
- בחקירה, הלומדים בונים משמעות באמצעות שאלות, איסוף נתונים וניתוח
- בלמידה מבוססת-בעיות, הלומדים בונים משמעות באמצעות חקירה מטה-קוגניטיבית ומדעית

יישום או העברת למידה

- בפתרון בעיות יצירתי, ההתמקדות היא ביישום התוכנית לפעולה
- בחקירה, הדגש הוא על היישום להבנה מושגית
- בלמידה מבוססת בעיות, האפליקציה מכוונת לתרחישים בעולם האמיתי

לפני השיעור נבנית טבלה המתארת את הנושא וההתנהלות לפני השיעור, במהלך ואחרי השיעור ביחס לטכניקות בהן נעשה שימוש, לזמן המוקצב ולאמצעי ההוראה שהופעלו. זה מאפשר סקירה מקיפה של השיעור ומאפשר להעריך את כל הווקטורים של המטריצה לצורך פיתוח נוסף.

BEFORE CLASS

	TECHNIQUE	TIME	MEAN	EVALUATION
SUBJECT SELECTION				
BEFORE CLASS				
IN CLASS		90 min		
AFTER CLASS				
EVALUATION				

טבלה 3. לפני השיעור

במהלך השיעור נבנית טבלה נוספת המתארת באופן ראשוני את המשימות, חלוקת המטלות, עבודת הצוות הנדרשת ושיטת הצגת התוצאות ביחס לטכניקות בהן נעשה שימוש, לזמן המוקצב ולאמצעי ההוראה המופעלים. זה מספק מפת דרכים לביצוע השיעור ומאפשר להעריך את כל הווקטורים של המטריצה להמשך פיתוח.

IN CLASS - 90 MINUTES

	TECHNIQUE	TIME	MEAN	EVALUATION
PRESENTING TASK				
DIVIDING ASSIGNMENTS				
TEAMWORK				
PRESENTING RESULTS				
EVALUATION				

טבלה 4. במהלך השיעור

לסיכום, מודל זה מספק גישה מובנית לתכנון, ביצוע והערכת שיעורים בכיתת מחוננים. זה מבטיח שכל ההיבטים של השיעור ניתנים למדידה וניתנים לשליטה, ובכך מאפשר שיפור ופיתוח מתמשכים. זה גם מבטיח שצורכי הלמידה הייחודיים של תלמידים מחוננים יטופלו באמצעות שימוש באסטרטגיות הוראה מתאימות.

4.3. תכנית הלימודים למחוננים

חינוך הוא כלי רב עוצמה המעצב את נפשם של הדורות הבאים שלנו. זהו תהליך דינמי הדורש תכנון קפדני והערכה מתמשכת, במיוחד כשמדובר בהוראת תלמידים מחוננים.

תלמידים המפגינים כישרון או פוטנציאל יוצא דופן בתחום אחד או יותר של יכולת אנושית נחשבים למחוננים. תלמידים אלה זקוקים למסגרת כיתתית שלא רק תניע אותם מבחינה אקדמית אלא גם תתמוך בכישרון ובתשוקות האישיות שלהם. לתכנית הלימודים יש תפקיד מרכזי ביצירת סביבה מעשירה זו. זה יותר מסתם מסמך או מדריך; זה עמוד השדרה של התוכנית החינוכית. הוא מתאר את יעדי הלמידה, אסטרטגיות ההוראה ושיטות ההערכה. הוא מספק מבנה, כיוון ותחושת מטרה. תכנית לימודים מובנית היטב היא גורם הצלחה מרכזי לבית הספר ולתכנית, התורם באופן משמעותי להצלחת תכנית הלמידה, התלמידים והמורים. פרק זה יספק מדריך מקיף כיצד לבצע בהצלחה תהליך זה.

4.3.1. תהליך פיתוח תכניות לימודים

הצעד הראשון בבניית תכנית לימודים הולמת הוא הבנת הצרכים והמאפיינים הייחודיים של תלמידים מחוננים. תלמידים אלו דורשים לרוב קצב למידה מהיר יותר, חומר מאתגר יותר והזדמנויות ללימוד מעמיק. ניתן להשיג זאת באמצעות הערכת צרכים הכוללת את כל בעלי העניין, כולל מורים, הורים והתלמידים עצמם.

לאחר זיהוי הצרכים, השלב הבא הוא להגדיר יעדים ברורים ומדידים. מטרתו אלו צריכות להתאים הן לצרכי התלמידים והן למטרות הכוללות של תכנית המחוננים. הם צריכים להיות מאתגרים אך ניתנים להשגה, לדחוף תלמידים למצות את מלוא הפוטנציאל שלהם.

תהליך פיתוח תכניות הלימודים מורכב משלושה שלבים עיקריים: התכנון, היישום ושלב ההערכה והעדכון.

שלב העיצוב כולל החלטה על התוכן, אסטרטגיות ההוראה והמשאבים שבהם יש להשתמש, המכונה עוד המבנה, השלד והמנגנונים. זה צריך להציע עומק ומורכבות, לקדם חשיבה יצירתית וביקורתית ולספק הזדמנויות ללימוד עצמאי ויישום בעולם האמיתי.

מבנה תכנית הלימודים מתייחס לארגון ולרצף של נושאים ומיומנויות שיש לעסוק בהן. לתלמידים מחוננים מבנה תכנית הלימודים צריך לאפשר האצה (מעבר בתכנית הלימודים בקצב מהיר יותר), (העשרה) מתן עומק ומורכבות גדולים יותר (ובידול) שילוב אסטרטגיות המערבות את התלמידים ברמות האתגר המתאימות)

שלב תכנית הלימודים מתייחס למושגי המפתח והמיומנויות המהווים את עמוד השדרה של תכנית הלימודים. אלה צריכים להיות מוגדרים בבירור ומתואמים עם תוצרי הלמידה של הקורס/תוכנית.

המנגנון של תכנית הלימודים מתייחס לאסטרטגיות ושיטות ההוראה המשמשות להעברת תכנית הלימודים. זה יכול לכלול אסטרטגיות כגון למידה מבוססת בעיות, למידה מבוססת פרויקטים, למידה מבוססת חקר, למידה מבוססת עניין, למידה חברתית-רגשית והוראה מובחנת, היעילות במיוחד עבור תלמידים מחוננים.

שלב יישום תכנית הלימודים דורש מחויבות שכן מורים ממלאים תפקיד חיוני בהתאמת אסטרטגיות ההוראה שלהם כדי לענות על הצרכים של תלמידים מחוננים. זה עשוי לכלול הבחנה בהוראה, מתן פעילויות העשרה או יישום מדריך קצב גמיש. הערכה מגוונת וגמישה צריכה למדוד במדויק את הלמידה של תלמידים מחוננים. זה יכול לכלול הערכות מעצבות (למתן משוב והדרכה) (והערכות מסכמות) כדי להעריך למידה בסוף יחידה או קורס. (פיתוח מקצועי מתמשך של מורים ישלים שלב זה.

2021-1' מס' ר"פ הפרויקט מס' LT01-KA220-SCH-000027713

לבסוף, יש להעריך ולעדכן באופן קבוע את תכנית הלימודים מבוסס על משוב מתלמידים, מורים והורים. כמו גם מחקרים עדכניים בחינוך מחוננים, כדי להבטיח שהוא יישאר רלוונטי ואפקטיבי.

4.3.2. המבנה המתאים

מבנה תכנית הלימודים מספק מסגרת מאורגנת המתווה את רצף והתקדמות הלמידה. זה מבטיח שהתוכן מסודר בצורה הגיונית ומתבסס על למידה קודמת. תוכנית לימודים מובנית היטב גמישה מספיק כדי להתאים לצרכי הלמידה המגוונים ולקצבי הלמידה של תלמידים מחוננים.

יש לבנות את תכנית הלימודים במעורבות של המורים בכיתות המחוננים, המדריכים הפדגוגיים ושאר הדמויות הרלוונטיות, על מנת להבטיח התאמה לצרכים וליכולות הספציפיות של התלמידים המחוננים. הוא צריך לשלב תוכן וסגנונות הוראה כדי לספק העשרה, העמקה והרחבת הידע, כדי לתת מענה לסגנונות הלמידה המגוונים וליכולות הקוגניטיביות הגבוהות של תלמידים מחוננים. תכנית הלימודים צריכה ליצור איזון בין למידה בצוות ללמידה אישית, על מנת לקדם שיתוף פעולה וחשיבה עצמאית, שתיהן מיומנויות חיוניות לתלמידים מחוננים.

עליה ליצור חווית למידה מאתגרת התואמת את רמת התלמידים והיקף הידע שלהם, לעודד יצירתיות. סקרנות וחשיבה ביקורתית על ידי מתן אפשרות העמקת הידע, מורכבות וגישור בין תחומים שונים. תוכנית הלימודים למחוננים צריכה לסלול את הדרך למעורבות פעילה של התלמידים. ניתן להשיג זאת על ידי שיתוף הסטודנט בבחירת תוכן לימודיו ואופן העברתם אליו, מה שהופך אותו לשותף מלא בתהליך הפדגוגי. עליו להתאים את התוכן הנלמד לפרט ולכיתה, מבחינת האצה, היקף ושיטת ההצגה. יש לשלב את ההורים כשותפים בתהליך החינוכי בכיתות המחוננים, באמצעות קבלת החלטות הדדית. תמיכה, עדכונים ומעורבות כללית. תכנית הלימודים צריכה לכלול מודלים פוטנציאליים לחיקוי. זה יכול לעורר השראה ולהניע תלמידים מחוננים לשאוף למצוינות.

4.3.3. השלד

השלד של תכנית הלימודים מתייחס למושגי המפתח, המיומנויות והכישורים שהתלמידים צפויים ללמוד אלה מהווים את הליבה של תכנית הלימודים, ומספקים מהות ועומק. עבור תלמידים מחוננים, אלה צריכים להיות מאתגרים ומעוררים, לדחוף אותם למתוח את הגבולות שלהם ולמצות את מלוא הפוטנציאל שלהם. תכנית הלימודים לא צריכה להתמקד רק בתכנים אקדמיים אלא גם לשלב תהליכים רגשיים וחברתיים. זה כולל ללמד את התלמידים על ערכים, אמפתיה ומיומנויות חברתיות. המשמעות היא גם יצירת סביבת למידה בטוחה ותומכת שבה התלמידים מרגישים מוערכים ומובנים. זה צריך להיות מתוכנן לקדם המשכיות משנה לשנה, תוך שילוב תכנים ממדע, מדעי הרוח ואמנות.

יש לבנות את תכנית הלימודים כספירלה רב-שנתית, כאשר בכל שנה בונים על הקודמת, בשיתוף הצוות החינוכי של בית הספר והמדריך הפדגוגי. גישה זו מאפשרת הפצה של תכנים ומיומנויות על פני קבוצות גיל שונות ושילוב של תכנים ומיומנויות חדשים ככל שהתלמידים מתקדמים בתכנית, מה שמבטיח שהם מאותגרים ומעורבים כל הזמן, והלמידה שלהם מתמשכת ומתקדמת.

2021-1' ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

יש להתאים אותו לצרכים ולאינטרסים של התלמידים המחווננים. זה כרוך בזיהוי הזדמנויות הלמידה, הספציפיות שישורתן את התלמידים הללו בצורה הטובה ביותר ועיצוב תכנית הלימודים כדי לספק הזדמנויות אלו על מנת לחשוף את התלמידים למגוון רחב של תחומים, לרבות מדע, מדעי הרוח ואמנות, בכל רמת גיל.

צריך להיות תיאום בין כיתת המחווננים בבית הספר הרגיל לבין בית הספר למחווננים בו לומדים התלמידים פעם בשבוע, כדי לאפשר לתלמידים חוויה חינוכית עקבית ומקיפה ולחלוק משאבים ומומחיות בין שתי המסגרות.

יש לתאם את תכנית הלימודים עם גורמים ותכניות חיצוניות, כגון סמינרים אקדמיים ותכניות העשרה, כדי לספק לסטודנטים הזדמנויות למידה נוספות ולחשוף אותם למגוון רחב יותר של התנסויות ונקודות מבט.

עליו לשלב תוכן רב-תחומי ותוך-תחומי כדי לתת מענה לסקרנותם של התלמידים המחווננים. זה כרוך ביצירת קשרים בין תחומי נושא שונים וחקירת נושאים לעומק ממספר זוויות.

בנוסף לתכנים האקדמיים המסורתיים, תכנית הלימודים צריכה לשלב גם מיומנויות של המאה ה-21. אלה כוללים חשיבה ביקורתית, פתרון בעיות, יצירתיות, אוריינות דיגיטלית ותקשורת, יחד עם אלמנטים של רטוריקה ולוגיקה ופילוסופיה לקידום חשיבה מסדר גבוה.

4.3.4. המנגנון

המנגנון של תכנית הלימודים מתייחס לשיטות ולאסטרטגיות המשמשות להעברת התוכן ולהקלת הלמידה, זה כולל שיטות הוראה, פעילויות למידה וטכניקות הערכה. המנגנון צריך להיות דינמי, אינטראקטיבי וממוקד תלמיד לקדם למידה אקטיבית וחשיבה ביקורתית.

חינוך למחווננים הוא תחום מיוחד הדורש גישה ייחודית להוראה ולמידה. כיתות מחווננים מטרתן לחנך למצוינות אקדמית וחברתית כאחד. משמעות הדבר היא לא רק התמקדות בהישגים אקדמיים אלא גם בפיתוח הכישורים החברתיים והאינטליגנציה הרגשית של התלמידים.

המאפיינים הקוגניטיביים של תלמידים מחווננים מצריכים לרוב התאמת שיטות הוראה בכיתה. זה יכול לכלול שימוש בהוראה מובחנת, מתן פעילויות למידה מאתגרות ומרתקות, וקידום חשיבה ביקורתית ויצירתית.

תכנית המחווננים צריכה להתייחס לכיתת המחווננים כקהילה בעלת צרכים רגשיים וחברתיים ייחודיים. זה כרוך ביצירת סביבת למידה תומכת ומכילה שבה התלמידים מרגישים מוערכים ומובנים. המשמעות היא גם ללמד את התלמידים על אמפתיה, שיתוף פעולה וכבוד לגיוון.

זה גם צריך לעודד את התלמידים לבטא את כישורונותיהם במעורבות ועשייה חברתית וקהילתית. זה יכול לכלול השתתפות בפרויקטים של שירות קהילתי, הובלת יוזמות בבית הספר או בקהילה המקומית, או השתתפות בעבודת הסברה. המטרה היא להרחיב את מעגלי השייכות וההשפעה של התלמידים, לסייע להם להפוך לאזרחים פעילים ואחראים.

הצוות החינוכי נדרש להכיר כל אחד מתלמידי הכיתה. זה כרוך בהכרת החוזקות, תחומי העניין וצרכי הלמידה של כל תלמיד. המשמעות היא גם בניית קשרים חזקים עם התלמידים ויצירת סביבת למידה שבה התלמידים מרגישים שרואים ומבינים אותם. במידת הצורך, הדבר צריך לכלול דיאלוג עם התלמיד ותיאום עם הוריו. זה יכול לכלול פגישות או כנסים קבועים, תקשורת שוטפת באמצעות מיילים או שיחות טלפון, ושיתוף פעולה על תוכניות למידה אישיות.

4.3.5. ההצטלבות בין דרכי הוראה ומקצועות בתכנית לימודים למחוננים

אחד האתגרים המרכזיים בעיצוב ויישום תכנית לימודים למחוננים הוא לאזן בין היקף ועומק התכנים, כמו גם קצב ומורכבות ההוראה, כך שיתאימו למאפיינים והעדפות המגוונים של לומדים מחוננים. ניתן לשלב ולהתאים שיטות הוראה שונות ליצירת תכנית לימודים עשירה ומרתקת למחוננים.

יש להתאים את דרכי ההוראה לנושאים הנלמדים. זה מבטיח ששיטות ההוראה יעילות בהקלת הלמידה של הנושא. לדוגמה, שיטת הוראה מעשית יותר מעשית עשויה להיות יעילה יותר להוראת מדעים, בעוד ששיטת הוראה מבוססת דיונים עשויה להיות יעילה יותר להוראת מדעי הרוח. יש להתאים את דרכי ההוראה גם לסגנונות הלמידה וההעדפות של התלמידים המחוננים. זה מבטיח שהתלמידים יוכלו ללמוד בצורה המתאימה להם ביותר ובכך לשפר את חווית הלמידה שלהם.

למידה עצמאית אישית מאפשר לתלמידים מחוננים לעסוק בתחומי העניין והתשוקות שלהם, ולעבוד בקצב וברמת האתגר שלהם. זה יכול לשפר את המוטיבציה, היצירתיות וכישורי הוויסות העצמי שלהם. לדוגמה, מורים יכולים לתת לתלמידים אפשרויות בחירה במטלות, בפרויקטים או בנושאי הלימוד שלהם, תוך שהם מספקים את המשאבים והכלים שיעזרו להם לתכנן, לנטר ולהעריך את הלמידה שלהם.

בחירה וסימון נושאים בינתחומיים מאתגרים בעלי חשיבות משמעותית, באמצעות בחירה והדגשה של נושאים או מושגים שהם רלוונטיים, משמעותיים ומורכבים, ומתפרשים על פני דיסציפלינות או תחומי ידע שונים. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים לפתח את החשיבה הביקורתית, פתרון הבעיות והכישורים הבינתחומיים שלהם. לדוגמה, מורים יכולים לעצב יחידות או שיעורים סביב סוגיות בעולם האמיתי, כגון שינויי אקלים, צדק חברתי או בינה מלאכותית, תוך שימת דגש על הקשרים והיישומים של התוכן לתחומים או הקשרים שונים.

ארגון השיעורים ויחידות ההוראה סביב בעיות, אתגרים ושאלות הדורשות מהתלמידים לחשוב וללמוד בצורה יצירתית, באמצעות שימוש בגישות למידה מבוססות חקירה, מבוססות פרויקטים, שאלות פתוחות או מבוססות בעיות, בהן התלמידים עוסקים בחקר, חקירה ופתרון בעיות או שאלות אותנטיות. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים לפתח את כישורי החשיבה היצירתיים, המחקר ושיתוף הפעולה שלהם. לדוגמה, מורים יכולים להציג שאלות פתוחות או חיוניות כדי להנחות את תהליך הלמידה, תוך מתן הזדמנויות לתלמידים להציג ולשתף את הממצאים או הפתרונות שלהם עם אחרים.

גיוון וגמישות בשיטות הוראה על בסיס יומיומי, תוך שימוש במגוון אסטרטגיות וטכניקות הדרכה כדי לענות על הצרכים, ההעדפות והיכולות המגוונות של תלמידים מחוננים. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים להישאר מעורבים, מאתגרים ונתמכים בלמידה שלהם. לדוגמה, מורים יכולים להשתמש בבידול, האצה, העשרה או דחיסה כדי להתאים את התוכן, התהליך, המוצר או הסביבה של הלמידה וגם בפיגומים, משוב או הדרכת עמיתים כדי לספק הדרכה וסיוע לתלמידים בהתאם לצרכיהם האישיים.

מעורבות מפורשת בפיתוח והקניית מיומנויות ואסטרטגיות למידה, מיומנויות מטה-קוגניטיביות והכוונה עצמית של הלומד, דרך הוראת תלמידים מחוננים כיצד ללמוד ביעילות וביעילות, כיצד לנטר ולווסת את החשיבה והלמידה שלהם, וכיצד לקחת אחריות על מטרות הלמידה והתוצאות שלהם. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים לפתח את כישורי הלמידה האקדמית, החברתית-רגשית והלמידה שלהם לכל החיים. לדוגמה, מורים יכולים לחשוף בפני התלמידים את האסטרטגיות לרישום הערות, סיכום או שינון. הם יכולים גם ללמד את התלמידים כיצד להגדיר לשקף את ההתקדמות שלהם ולהעריך את הביצועים שלהם ולעודד אותם לחפש משוב, לשאול SMART יעדי שאלות ולחפש אתגרים חדשים.

2021-1' מס' הפרויקט מס' ר"פ LT01-KA220-SCH-000027713

בחירת שיטות הוראה המטפחות מיומנויות בינאישיות בכל תחומי הידע, על ידי שימוש בשיטות הוראה המקדמות אינטראקציה חברתית, תקשורת ושיתוף פעולה בין תלמידים מחוננים ואחרים. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים לפתח את כישורי הבינאישיים, הבין-תרבותיים והמנהיגות שלהם. לדוגמה, מורים יכולים להשתמש בלמידה שיתופית, למידת עמיתים או למידת שירות כדי להקל על עבודה קבוצתית, משוב עמיתים או מעורבות בקהילה וגם משחקי תפקידים, סימולציות או דיונים כדי לשפר את הביטוי, ההקשבה והפרספקטיבה של התלמידים בעל פה ובכתב- לוקח מיומנויות

עיכוב בנושאים - לצד פעילויות משתנות בקצב מהיר, יש להקפיד להתעכב על נושאים משמעותיים וכבדי

משקל, לאזן בין קצב ועומק הלמידה, כדי שהתלמידים המחוננים לא ישתעממו או יוצפו בתוכן. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים לפתח את הסקרנות, העניין וההבנה שלהם בתוכן. לדוגמה, מורים יכולים להשתמש בהערכות מוקדמות, בהערכות מעצבות או בסקרי עניין כדי לקבוע את הידע הקודם, המוכנות ותחומי העניין של התלמידים הם יכולים גם להשתמש בקיבוץ גמיש, במשימות מדורגות או בחוזי למידה כדי לספק רמות שונות של אתגר ומורכבות לתלמידים שונים

, שימוש בהערכה חלופית - הוספת מרכיבי הערכה הדורשים תרומה אישית, חשיבה ואתגר מסדר גבוה המודדים לא רק את הידע והכישורים של תלמידים מחוננים, אלא גם את היצירתיות, המקוריות והיישום של התוכן שלהם. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים להפגין את הלמידה שלהם בדרכים משמעותיות ואוטנטיות. לדוגמה, מורים יכולים להשתמש בפורטפוליו, בתערובות או במופעים כדי להעריך את התוצרים או התהליכים של התלמידים וגם רובריקות, רשימות ביקורת או הערכות עצמיות כדי להעריך את הקריטריונים או הסטנדרטים של התלמידים

למידה מחוץ ללימודים, טכנולוגיה ולמידה מבוססת מקוונת, המספקת לתלמידים מחוננים הזדמנויות להרחיב ולהעשיר את הלמידה שלהם מעבר לכיתה, תוך שימוש בטכנולוגיה ובמשאבים מקוונים. זה יכול לעזור לתלמידים מחוננים לגשת למידע נוסף, לחקור נושאים נוספים ולהתחבר ליותר אנשים. לדוגמה, מורים יכולים כדי להציע לתלמידים קורסים מקוונים EdX, או Khan Academy, Coursera להשתמש בפלטפורמות מקוונות, כגון כדי Flipgrid, או Google Classroom, Padlet הדרכות או הרצאות. הם יכולים גם להשתמש בכלים מקוונים, כגון כדי Tynker, או Scratch, Code.org לאפשר שיתוף פעולה מקוון, תקשורת או משוב, או תוכניות מקוונות, כגון להציע לתלמידים פעילויות קידוד או תכנות

למעשה, בניית תכנית לימודים הולמת להוראת תלמידים מחוננים היא תהליך מורכב אך מתגמל. נדרשת הבנה עמוקה של צרכי התלמידים המחוננים, ראייה ברורה של מטרות הלמידה ומחויבות להקניית סביבת למידה מעשירה, תוך התחשבות קפדנית בגורמים שונים

הפניות

1. האגודה האמריקאית לפסיכולוגיה (2017). (למידה חברתית-רגשית עקרונות הוראה לתלמידים
מוכשרים ומחוננים, יצירתיים, <https://www.apa.org/ed/schools/teaching-learning/top-twenty/creative-talented/social-emotional>
2. (אוחזר 8 בפברואר 2024). (הפילוסופיה של חינוך מחוננים). Bright Hub Education 11, 2022.
(בינואר). <https://www.brighthubeducation.com/teaching-gifted-students/59108-philosophy-of-gifted-education/>
3. האצה: האם זה מתאים לילד שלך? מרכז פיתוח מחוננים. (באוקטובר 2020, Carroll Boham, K.
<https://gifteddevelopment.org/musings/acceleration>
4. חשיבות ההעשרה בבית הספר ושיטות עבודה מומלצות לשנת. (במאי 2022, 23 Curacubby. צוות
2022. <https://www.curacubby.com/resources/enrichment-in-school/>
5. חינוך המחוננים והמוכשרים) מהדורה 5. (פירסון. עמ' 369. Davis, GA, & Rimm, SB (2004).
https://gifted.uconn.edu/schoolwide-enrichment-model/compacting_for_at_risk/
6. (אדמנטום). 23, 2023. באוקטובר. (אסטרטגיות כיתתיות להוראת תלמידים מחוננים. אוחזר 15
מ, <https://www.edmentum.com/articles/classroom-strategies-teaching-gifted-students/>
7. פיתוח וטיפוח תשוקה בתחומים אקדמיים ולא. (2009, Fredricks, JA, Alfeld, C., & Eccles, JS
54, רבעון ילד מחונן, (1) אקדמיים. <https://doi.org/10.1177/0016986209352683>
8. **הברלין, ש' (2012). (חמש סיבות מדוע כל המורים צריכים לעבור הכשרה בחינוך מחוננים. עולם
החינוך. <https://www.educationworld.com/content/five-reasons-why-all-teachers-should-be-trained-gifted-education>**
9. תמיכה בצרכים החברתיים והרגשיים של לומדים מחוננים בביתה. (בפברואר 2021, 16 Harris, A.
שלך. [ReadTheory. https://readtheory.org/teachers-lounge/supporting-the-social-and-emotional-needs-of-gifted-learners-in-your-classroom/](https://readtheory.org/teachers-lounge/supporting-the-social-and-emotional-needs-of-gifted-learners-in-your-classroom/)
10. ?למידה מבוססת בעיות: מה וכיצד לומדים התלמידים. (ספטמבר 2004, CE (2004, המלו-סילבר
Educational Psychology Review, 16, 235–2663,
<https://link.springer.com/article/10.1023/B:EDPR.0000034022.16470.f3>
11. כיצד לתמוך בתלמידים מחוננים בביתה שלך. עזרה לתלמידים. (באוקטובר 2011, 10 Johnson, B.
מחוננים להשיג את המיטב שלהם. אדוטופיה. <https://www.edutopia.org/blog/gifted-students-strategies-ben-johnson>
12. קרופר, ק) '2022, 20 במאי. (זיהוי התנהגויות הוראה המטפחות תרבויות כיתתיות של צמיחת חשיבה
האגודה האמריקאית לפסיכולוגיה <https://www.apa.org/ed/precollege/psychology-teacher-network/introductory-psychology/growth-mindset-classroom-cultures>
13. Lamb-Milligan, J. (2019). מורי ביתה. Journal International for Innovation Education and
Research, 7(12), 196-201. <https://doi.org/10.31686/ijier.vol7.iss12.2031>
14. לין-כהן, ר"ב והרצוג, נ"ב (2007). (פתיחת השער להבחנה: מחקר איכותי של שני כיתות מחוננים
31, <https://doi.org/10.4219/jeg-2007-677> (2) עצמאיות. כתב עת לחינוך המחוננים, 227-259.

2021-1' ר"פ הפרויקט מס: LT01-KA220-SCH-000027713

15. [PBLWorks](https://www.pblworks.org/blog/making-project-based-learning-gift-gifted), (מרזילי, א) 9 באוקטובר, 2018'. (הפיכת למידה מבוססת פרויקטים למתנה למחוננים <https://www.pblworks.org/blog/making-project-based-learning-gift-gifted>
16. חונכות לתלמידי חטיבות ביניים ותיכונים מחוננים). 13 באוגוסט, 2021. (מכון דוידסון <https://www.davidsongifted.org/gifted-blog/mentoring-for-gifted-middle-and-high-schoolers/>
17. תכנית לימודים והדרכה מبدלת - ERIC – ED600146. (2014). האגודה הלאומית לילדים מחוננים לתלמידים מחוננים ומוכשרים. הצהרת עמדה. נלקח מ <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED600146.pdf>
18. <https://www.pblworks.org/what-is-pbl> אוחזר 14 בפברואר 2024, מ (PBL? נד. (מה זה PBLWorks. [pbl](https://www.pblworks.org/what-is-pbl)
19. (כרגע מחונן). נד. (בעיה מבוססת למידה, אוחזר 14 בפברואר, 2024, מ <https://presentlygifted.weebly.com/problem-based-learning.html>
20. Purcell, JH, Burns, DE, & Purcell, WH (2020, 26 במרץ). מנהיגות. (במרץ 26, 2020). <https://www.ascd.org/el/articles/a-blueprint-for-interest-based-learning> חינוכית.
21. Renzulli, JS (1987). 10, 245-254. (4) הצד החיובי של תוכניות נשלפות. כתב עת לחינוך המחוננים, https://gifted.uconn.edu/wp-content/uploads/sites/961/2021/12/The_Positive_Side_of_Pull-Out_Programs.pdf
22. Robinson, A., Shore, BM, & Enersen, D. (2007). מדריך. שיטות עבודה מומלצות בחינוך מחוננים: <https://doi.org/10.4324/9781003233244> עמ' 2. (מבוסס ראיות) מהדורה ראשונה)
23. Smith, S. (2017). מענה לצורכי הלמידה החברתיים והרגשיים הייחודיים של תלמידים אוסטרלים. מחוננים. בלמידה חברתית ורגשית באוסטרליה ובאסיה-פסיפיק (עמ' 131-156) https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-10-3394-0_8
24. Unlu, V. (2017, 15 בנובמבר). כיצד ליצור סביבת כיתה מכילה. עולם של למידה טובה יותר. (בנובמבר 15, 2017) <https://www.cambridge.org/elt/blog/2017/11/15/create-inclusive-classroom-environment/>
25. לימוד תלמידים מחוננים בכיתות הכלה מלאה, USC Rossier 2024, <https://www.rossieronline.usc.edu/blog/teaching-gifted-students-in-full-inclusion-classrooms/>
26. VanTassel-Baska, J. (2008). הערכות אלטרנטיביות עם תלמידים מחוננים ומוכשרים (מהדורה <https://doi.org/10.4324/9781003232988> עמ' 369. (ראשונה)
27. (וסלבי, ג), 8 באוקטובר. (כיצד להפעיל תלמידים מחוננים ומוכשרים בכיתה. [מחנך עמיד <https://resilienteducator.com/classroom-resources/how-to-engage-gifted-and-talented-students-in-the-classroom/>](https://resilienteducator.com/classroom-resources/how-to-engage-gifted-and-talented-students-in-the-classroom/)
28. Westberg, KL, Archambault, FX, Dobyys, S., & Salvin, TJ (1993). הכיתה מתרגלת לימוד. (2) תצפית. כתב עת לחינוך המחוננים, טז <https://doi.org/10.1177/016235329301600204>
29. Željeznov Seničar, M. (2016). מחקר. האתגרים של תכנון תכניות אישיות לתלמידים מחוננים. (2) בפדגוגיה, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1149392.pdf> 138-153.

Finansuoja
Europos Sąjunga

לש יגולודותמ רמוח

סירומ תרשכה תינכות
סידימלתב הכימתל
(GATE) סירשכומו סיננוחמ

וא תועדה תא חרקהב תופקשמ וניאו סי/רבחמה לש קרו רָא וְה תועבומה תועדה וא תועדה, תאז מע. יפוריאה דוחיאה תונרק ידי לע נמוממ אוה
מהל סיארחא תויהל סילוכי תימואלה תונכוסה אלו יפוריאה דוחיאה אל. תימואלה תונכוסהו יפוריאה דוחיאה לש תועדה.